Elinizdeki kitap, geleneksel Türk Müziği'nin son temsilcilerinden Hâfız Sâdettin Kaynak'ın talebesi bestekâr Tahir Karagöz'ün hayatı ve besteleri konusunda kaleme alınmıştır. Yıllarca Ankara'da farklı camiilerde imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlık yapmış olan hâfız Tahir Karagöz, ülkemizde yediden yetmişe hemen herkesin bildiği ve severek okuduğu segâh makamında "Sordum Sarı Çiçeğe" ilâhisinin de bestekârıdır. Sadettin Kaynak başta olmak üzere dönemin meşhur mevlithanlarıyla mevlid meşketmiş; aynı zamanda okuduğu gazellerle gönüllerde taht kurmuştur. Yurtiçi ve bilhassa yurtdışında verdiği konserlerle hem dînî mûsikîmizi temsil etmiş hem de pek çok gencin ihtidâ etmesine vesîle olmuştur.

ISBN 978-625-8031-35-5

726

BESTEKÂR TAHİR KARAGÖZ

Dr. İHSAN ŞEN

ilâhiyât

BESTEKÂR TAHİR KARAGÖZ
HAYATI VE ESERLERİ

Dr. İHSAN ŞEN

ilâhiyât

ilâhiyât 726

© MAKGRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.

BESTEKÂR TAHİR KARAGÖZ
-HAYATI VE ESERLERİ-

Dr. İHSAN ŞEN

Editör: Prof. Dr. AHMET HAKKI TURABİ

ISBN 978-625-8031-39-3

1. Baskı: Aralık 2021

Sertifika No: 44396

Mizanpaj: Tavoos
Sayfa Düzeni: Tavoos
Kapak: MAKGRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.
Baskı: Vadi Grafik - Sertifika No: 47479

ilâhiyât

Cinnah Cd. Kırkpınar Sk. 5/4 Çankaya / Ankara
Tel: (0312) 439 01 69

www.ilahiyatyayin.com
editor@ilahiyatyayin.com
satis@ilahiyatyayin.com
www.instagram.com/ilahiyatyayin

BESTEKÂR TAHİR KARAGÖZ

HAYATI VE ESERLERİ

Dr. İHSAN ŞEN

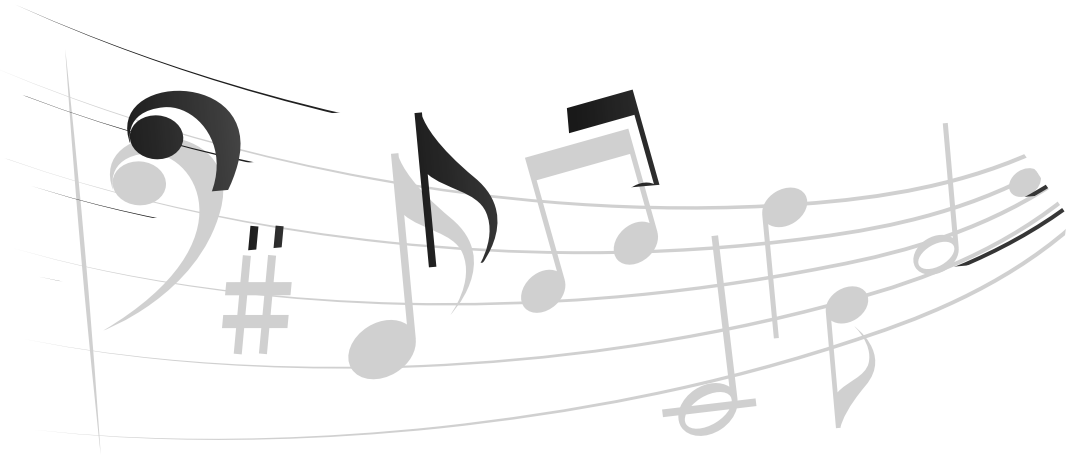

İÇİNDEKİLER

TAKRÎZ 7

ÖNSÖZ 9

GİRİŞ 11

BİRİNCİ BÖLÜM
1. TAHİR KARAGÖZ'ÜN HAYATI 15
1.1. AİLESİ, SOYU VE VEFATI 15
1.2. EĞİTİMİ 16
1.3. RESMİ GÖREVLERİ 23
1.4. DİĞER FAALİYETLERİ 25
1.5. HAKKINDA SÖYLENENLER 28
1.5.1. Atilla Karagöz 28
1.5.2. Zeynep Hatice Karagöz 32
1.5.3. Muzaffer Şenduran 33
1.5.4. Ekrem Vural 41
1.5.5. İsmail Coşar 46
1.5.6. Bilâl Demiryürek 48
1.5.7. İlhan Tok 53
1.5.8. Ali Toprak 55
1.5.9. Agâh Oktay Güner 60

İKİNCİ BÖLÜM
2. TAHİR KARAGÖZ'ÜN ESERLERİ 63
2.1. ESERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER 63
2.2. ESERLERİNİN LİSTESİ 66

2.3. MAKAMLAR VE USÛLLER TABLOSU 70
2.4. ESERLERİNİN NOTA VE GÜFTELERİ 71

SONUÇ 165

KAYNAKÇA 167

EKLER 169
1. BELGELER VE RESİMLER 169
1.1. BELGELER 169
1.1.1. Belge 1 169
1.1.2. Belge 2 170
1.1.3. Belge 3 171
1.1.4. Belge 4 172
1.1.5. Belge 5 173
1.1.6. Belge 6 173
1.1.7. Belge 7 174
1.1.8. Belge 8 174
1.1.9. Belge 9 175
1.2. RESİMLER 176
1.2.1. Resim 1 176
1.2.2. Resim 2 176
1.2.3. Resim 3 177
1.2.4. Resim 4 177
1.2.5. Resim 5 178
1.2.6. Resim 6 178
1.2.7. Resim 7 179
1.2.8. Resim 8 179
1.2.9. Resim 9 180
1.2.10. Resim 10 180
1.2.11. Resim 11 181
1.2.12. Resim 12 181
1.2.13. Resim 13 182
1.2.14. Resim 14 182

TAKRÎZ

Bu eser, geleneksel Türk Müziği'nin son temsilcilerinden Hâfız Sâdettin Kaynak'ın talebesi bestekâr Tahir Karagöz'ün hayatı ve besteleri konusunda kaleme alınmıştır. Yıllarca Ankara'da farklı camiilerde imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlık yapmış olan hâfız Tahir Karagöz, ülkemizde yediden yetmişe hemen herkesin bildiği ve severek okuduğu segâh makamında "*Sordum Sarı Çiçeğe*" ilâhisinin de bestekârıdır. Sadettin Kaynak başta olmak üzere dönemin meşhur mevlithanlarıyla mevlid meşketmiş; aynı zamanda okuduğu gazellerle gönüllerde taht kurmuştur. Yurtiçi ve bilhassa yurtdışında verdiği konserlerle hem dînî mûsikîmizi temsil etmiş hem de pek çok gencin ihtidâ etmesine vesîle olmuştur.

Ankara ve Konya'da din görevlilerine verdiği dînî mûsikî dersleri sayesinde bestekâr Tahir Karagöz'ün, geleneksel mûsikîmizin tavır ve üslûbunun gelecek nesillere aktarımı hususunda oynadığı rol çok önemlidir. Hz. Mevlâna'ya muhabbeti çerçevesinde Mevlevîliğe intisab etmiş; çokça Mesnevî okumuş ve bu durum bestelerine de yansımıştır. Bestelediği 69 eserden 55'i ilâhi, 10'u şarkı, 1'i marş, 1'i köçekçe, 1'i saz eseri ve 1'i nefes formunda olmakla birlikte bunlardan 3'ü derlemedir. Derlemelerinden hüzzam makamında "*Aşık Oldum Ben Allah'ın Adına*", bestelerinden hüseyni "*Hak'tan İnen Şerbeti*", rast "*İlim ilim*

Bilmektir", segâh "*Biz Dünyadan Gider Olduk*" ilahileri gönüllere nakşolmuş ve dillere pelesenk olmuş en önemli besteleridir.

Bu vesileyle eserin Kocaeli üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk Din Mûsikîsi öğretim üyesi sayın Dr. İhsan ŞEN tarafından neşredilmesini sevinçle karşılıyorum. Bilhassa bestekârlarımızın gerek biyografilerinin araştırılması gerekse bestelerinin en sağlıklı ve estetik şekilde yeniden notaya alınmaları, dînî mûsikîmize ilgi duyan geniş bir araştırmacı ve icracı kitlesine hitap etmesi bakımından da kıymetli ve faydalı çalışmalardır.

Konya gibi bir ilim-kültür merkezinde doğup büyüyen, birikimini daha sonra Üstad Sadettin Kaynak'ın rehberliğinde İstanbul'daki mûsikî ortamında tekâmül ettiren Tahir Karagöz hakkında yazılan bu eser vesilesiyle şunları belirtmek isterim ki kalpteki iman ve bünyedeki İslâmın güzel ses şeklindeki tezâhürü olan Dînî Türk Mûsikîmiz, Hatip Zâkirî'den Itrî'ye, Itrî'den Dede Efendi'ye, Dede'den Zekâî Dede'ye, Zekâî Dede'den Sâdettin Kaynak'a, Sâdettin Kaynak'tan Tahir Karagöz'e ve Tahir Karagöz'den sonraki nesillere aşk ve meşk usulüyle aktarılmıştır. Bu intikal çerçevesinde "Allah Güzeldir ve Güzeli Sever" düsturuyla seyreden bu güzel sesli hareket, aynı samimiyet ve gayretle meyve vermeye devam etmektedir. Bu önemli sürece destek vermesi bakımından elinizdeki bu eser, büyük bir kıymeti hâizdir.

Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ

ÖNSÖZ

Mûsikî sanatının tekâmülü, sanatçılarının birikimleri ve bu birikimin oluşturduğu geleneğin aktarımı ile vücut bulan bir süreçtir. Bu süreçte aktif rol oynayan bestekârlar, sanatın da geleneksel varoluşunu sağlayan önemli kahramanlardır. İşte bu değerli kahramanlardan biri de yirminci yüzyılın üstad bestekârlarından olan Tahir Karagöz'dür. Karagöz, 1921-1994 yılları arasında yaşamış ve mûsikî tarihimiz açısından son derece hassas bir döneme şahitlik etmiştir. Böyle bir bestekârın hayatını kaleme almak, sanat dünyasına kazandırmış olduğu bestelerini gün yüzüne çıkarmak kültür mirasımız açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın ana gayesi mûsikîmizin önemli bir değerini, hayatı ve eserleri ile genç nesle tanıtmak, kaynaklarda hakkında yeterli bilgi ve belge bulunmayan bestekârın hayatı, eserleri ve anıları hakkında kaynak bir eser ortaya çıkarmaktır.

Başlangıçta *"Tahir Karagöz'ün Hayatı ve Eserleri Hakkında Bir Çalışma"* adı ile yüksek lisans tezi (Marmara Ün. Sosyal Bil. Enst. Türk Din Musikisi Anabilim Dalı) olarak hazırlanan bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Tahir Karagöz'ün ailesi, soyu, vefatı, eğitimi, resmi görevleri, farklı alanlardaki faaliyetleri ve hakkında söylenenler ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise Tahir Karagöz'ün eserleri hakkında genel bilgilerin yanı sıra eserlerinin listesi, makam ve usûl tablosu, notaları ve güftelerine yer verilmektedir. Ayrıca ek-

ler bölümünde Tahir Karagözün kendisi, ailesi, arkadaşları, talebeleri ve hocalarına ait fotoğraf ve belgeler bulunmaktadır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında en önemli zorluk, Tahir Karagöz'ün hayatı hakkında Abdullah Kazancı tarafından hazırlanan bitirme tezi haricinde herhangi bir çalışma bulunmamasıdır. Dolayısıyla biyografik bilgiler, daha çok yakın çevresi, dostları, öğrencileri ve arkadaşlarından elde edilmiştir. Bu çerçevede Atilla Karagöz (Tahir Karagöz'ün oğlu), Hatice Zeynep Karagöz (Tahir Karagöz'ün gelini), İlhan Tok, Ali Toprak, Ekrem Vural, Muzaffer Şenduran, Agâh Oktay Güner, İsmail Coşar ve Bilâl Demiryürek ile röportajlar yapılmış; özellikle oğlundan, öğrencilerinden elde edilen fotoğraf, ses kaydı gibi bilgi ve belgelerle çalışma zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca Ticaret Bakanlığı'nda bulunan Tahir Karagöz'ün sicil dosyasından ve Diyanet İşleri Başkanlığı Sicil Bürosu Müdürlüğü'nden elde edilen bilgilerden de yararlanılmıştır. Ticaret Bakanlığı'nda bulunan Tahir Karagöz'ün sicil dosyasındaki evraklardan sadece kısa notlar alınabilmiştir. Ayrıca çalışmada bestesi Tahir Karagöz'e ait olan (üç eseri derleme olmak üzere) 69 adet eser de Kültür Bakanlığı Korosu Şefi Şentürk Deveci tarafından yeniden yazılmıştır.

Bu çalışmanın her aşamasında bana yol gösteren danışman hocam saygıdeğer Dr. Nuri Uygun'a, konuyu tavsiye eden hocam Dr. Nuri Özcan'a teşekkür ediyorum. Yine görüşleriyle ufkumu açan ve her daim desteklerini esirgemeyen Prof. Dr. Ahmet Hakkı Turabi hocama teşekkürlerimi sunuyorum. Çalışma içerisinde yer alan notaların yazımı ve tashihi konusunda yardımcı olan Şentürk Deveci'ye de teşekkürü bir borç bilirim. Bu çalışma sürecinde hep yanımda olan ve beni her anlamda yalnız bırakmayan eşime ve aileme de şükranlarımı arzederim.

Mevlidhanlığı, bestekârlığı ve icrakârlığı ile 20. yüzyıl Türk Mûsikîsi'nde çok önemli bir yere sahip olan Tahir Karagöz hakkında hazırlanan bu kitabın Türk Mûsikîsi'ne mütevazı bir katkı sağlamasını temenni ediyorum.

GİRİŞ

Tarihin hemen her döneminde insanların yaşamlarında herhangi bir şekilde yer alan mûsikî, insanlık tarihi kadar eskidir. En ilkel topluluklar gündelik işlerini, daha konuşmayı öğrenmeden önce, ritim ile yani mûsikî ile yürütmüşlerdir.[1] Mûsikînin kökeni hususunda ileri sürülen farklı görüşler bulunmakla birlikte mûsikî ile ilk ilgilenen ve bu yolla insanların fıtrî ihtiyaçlarını tatmin etmeye çalışanların din adamları olduğu konunun uzmanlarınca bilinmektedir.

Yaratılışından itibaren insanın hayatında önemli bir yer tutan ve devamlı bir surette hayata müdâhil olan mûsikî, tarih boyunca çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Ünlü filozof Kindî [ö. 252/866 (?)], mûsikî ilmini dört riyazî ilimden biri olarak sayar ve bu ilmi 'İlmu't-te'lif' (kompozisyon ilmi) olarak isimlendirir.[2] Büyük İslâm âlimi İbn-i Sinâ (öl. 428/1037) mûsikîyi şöyle tarif eder: "Mûsikî, birbirine uyuşması ve uyuşmaması bakımından seslerin, bir mûsikî parçasının nasıl bestelendiğinin bilinmesi bakımından sesler arasındaki zaman aralıklarının durumlarının incelendiği riyazî (matematiksel) bir ilimdir."[3] Safiyyüddin Abdülmü'min Urmevi ise (öl. 693/1294) namenin tarifini şöyle

---

1 İsmail Hakkı Özkan, *Türk Mûsîkîsi Nazariyatı ve Usûlleri Kudüm Velveleleri* (İstanbul: Ötüken Neşriyat, 1994), 21.

2 Zekeriya Yusuf, *Müellefâtü'l- Kindiyyi'l Mûsikîyye* (Bağdat: b.y., 1962), 70.

3 Ahmet Hakkı Turabi, *Mûsikî İbn Sînâ* (İstanbul: Litera Yayıncılık, 2004), 6.

yapmaktadır: "Bir müddet tizlik ve peslik sınırında duran ve insan tabiatının ondan hoşlandığı sestir."[4] Müzikolog Abdülkadir Merâgî de (öl. 838/1435) "ikâ denilen usullerden herhangi birisi ile tertip olunmuş ve kulağa hoş gelen nağmelerin birleştirilmiş haline mûsikî denir." şeklinde bir tanım yapmıştır. Hiç şüphesiz tarihsel süreç içerisinde her ilim gibi mûsikî ilmi de birçok yönde gelişme sağlamış ve insanlık tarihine paralel bir ilerleme kaydetmiştir. Söz konusu gelişme sürecinin oluşumunda müzikologlarımızın bilimsel gayretleri kadar değerli sanatçılarımızın katkılarının bulunduğu göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. İşte bu değerli sanatçılarımızdan birisi de yirminci yüzyılın en önemli bestekârlarından olan Mehmet Râkım Elkutlu (öl. 1948) ve Sadettin Kaynak (öl. 1961) üstatların talebesi olan Tahir Karagöz'dür. Kendisi de hocaları gibi zamanının en önemli bestekâr ve icracılarından olan Tahir Karagöz, mûsikî tarihimiz açısından son derece çalkantılı bir dönemde yaşamıştır. Türk Mûsikîsi ile ilgili birçok olayın yaşandığı 20. yüzyıl, Batı Müziği taraftarlarıyla Türk Mûsikîsi taraftarları arasındaki hazin çekişmenin en şiddetli olduğu dönemdir. Bu dönemde Türk Mûsikîsi'ni Arap, Bizans ve Âcem Mûsikîsi'ne dayandıracak kadar ileri giden Batı Müziği taraftarları, Türk Mûsikîsi'nin hep aşk teması işlemesi, ayrılığı anlatıyor olması, gözyaşı döktürmesi ve dinleyicileri karamsarlığa itmesi gibi unsurlara ağır bir şekilde eleştiriler yapmışlar ve tartışmayı Türk Mûsikîsi'nin geri kalmışlığımızın bir sebebi olduğunu iddia edecek kadar ileri götürmüşlerdir. Bu denli eleştirilere karşı Türk Müziği taraftarları da Batı Müziği'nde aşk teması işleyen, okuyanları gözyaşlarına boğan Fransız romantizminin Verem Edebiyatı'nın hiç mi eleştirilecek yanı yok? Mûsikîde çağdaşlaşma tek seslilik değil de çok seslilikten mi ibarettir? Gibi sorularla karşılık vermişlerdir. Kısacası 20.

[4] Mehmet Nuri Uygun, *Kitabu'l-Edvar Safiyyüddin Urmevî* (İstanbul: İbn Haldun Üniversitesi Yayınları, 2019), 285.

yüzyıl, Türk Mûsikîsi'nin geri plâna atılma sürecinin başlangıcı sayılabilecek bir dönemdir. Eskiden saray ve çevresinde bulunan kültürlü insanlar ve halk tarafından korunup geliştirilen Türk Mûsikîsi'nin yerini artık Batı Müziği almıştır. Saray ve konaklarda fasılların yerini *opera* ve *operet* parçaları, Türk sazlarının yerini ise *piyano* almış; *piyano* çalmak modern ve kültürlü olmanın bir parçası sayılmış ve böylece Türk Müziği'nin alanı daralmaya uğramıştır.[5]

Geleneklerimize ve tarihi değerlerimize bu denli sırt dönüldüğü bir ortamda söz konusu değerlerimizi koruyup yaşatma gayreti içerisindeki sanatçılarımızdan olan Tahir Karagöz, ömrünün sonuna kadar bu mücadelesine devam etmiştir. Yurt içinde ve yurt dışında verdiği konserlerle birçok Avrupalı gencin Müslüman olmasına vesile olan değerli bestekârımız Tahir Karagöz, Ankara'da birçok genç gurubu ile sağlıklı diyaloglar kurarak onları hem mûsikî alanında hem de ahlâkî değerler noktasında eğitmeye çalışmıştır.[6] Ankara Kocatepe Camii Müezzin Kayyımı olarak görev yapan Tahir Karagöz, burada da dersler vermeye devam etmiş, gerek görev arkadaşlarının gerekse bu işe gönül veren öğrencilerinin mûsikî alanında gelişmelerine önemli katkı sağlamıştır. Mevlevî[7] olduğu bilinen Tahir Karagöz, bu kaynaktan almış olduğu öğüt ve öğretileri çevresindeki insanlara anlatmasını iyi bilmiş, çevresindeki kabiliyet sahibi insanlara ışık tutmuştur. Yetiştirdiği birçok öğrencisi ile olduğu kadar yapmış olduğu besteler ve icrâ ettiği mûsikî ile de halâ hâfızalardan silinmeyen, 20. yy. Türk Mûsikîsi'nin en önemli sîmâlarından olan

---

5 M. Nazmi Özâlp, *Türk Mûsikîsi Tarihi* (İstanbul: M. E. B. Basımevi, 2000), 7-8.

6 Bk. Muzaffer Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 05.04.2010).

7 Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'ye (öl. 672/1273) nispet edilen tarikatın müntesiplerine verilen isimdir. Detaylı bilgi için bk. Mehmet Zeki Pakalın, "Mevlevî", *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* (İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1993), 2/488-515.

Tahir Karagöz, bestelediği dini ve sanat mûsikîsi alanındaki eserleri ile gönüllerde taht kurmuştur. Özellikle "Sordum Sarı Çiçeğe" ilahisi âdeta onun Türk Milleti'ne dillerden düşmeyen bir hediyesi olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM
1. TAHİR KARAGÖZ'ÜN HAYATI

1.1. AİLESİ, SOYU VE VEFATI

Tahir Karagöz, 01.01.1921 tarihinde Konya'nın Meram ilçesinde dünyaya gelmiştir. Babası Konya Sultan Selim Camii Müezzini Hüseyin Efendi, annesi ise Fatma Hanım'dır.[8] On üç kardeşli bir ailede dünyaya gelen Karagöz, dönemin zor şartları altında yetişmiştir.[9] Küçük yaşlarda hocası Sadettin Kaynak ile İstanbul'a eğitim için gelmiş ve hayatının belli bir dönemini burada geçirmiştir. Hayatı hakkında çok fazla bilgiye sahip olamadığımız Tahir Karagöz'ü biz daha çok oğlu, arkadaşları ve gelini ile yaptığımız mülâkatlar vasıtasıyla tanımaya ve tanıtmaya çalışacağız.

---

8 Dış Ticaret Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı, *Sicil Bürosu Müdürlüğü Arşivi*, Dosya No: 589. Ayrıca bk. Resim 1. Resim 1'de Tahir Karagöz'ün evlilik cüzdanının fotoğrafı yer almaktadır. Burada anne adı okunabildiği kadarı ile "Esmehan" olarak görülmektedir.

9 Dış Ticaret Bakanlığı'ndan emekliye ayılan Tahir Karagöz'ün özlük dosyasına ilişkin sicil dosyasına ulaşma imkânı elde edildi. Ancak dosyadaki evrakların birer fotokopisinin tarafımıza verilmesi memuriyet kanunlarına aykırı olduğu için yetkililerce uygun görülmedi. Sadece bu evraklar üzerinde kısa bir süre çalışma imkânı sunuldu ve verilen bu kısıtlı imkânlar çerçevesinde çalışma yapıldı. Bu nedenlerden ötürü dipnotta kaynak olarak Dış Ticaret Bakanlığındaki Tahir Karagöz'e ait olan dosyayı işaretle dosya numarası verilmiştir. Mevzubahis olan dosyada Tahir Karagöz'e ait birçok bilgi ve belge bulunmaktadır.
Abdullah Kazancı, *Tahir Karagöz'ün Hayatı ve Eserleri* (Ankara: Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Lisans Tezi, 1995), 11.

Tahir Karagöz, 1946 yılında Mesûde Hanımla evlilik yapmış ve bu evlilikten Atilla adını verdikleri çocukları dünyaya gelmiştir.[10] Çiftin başka çocuğu olmamıştır. Uzun yıllar Emniyet Genel Müdürlüğü Teşkilâtı'nda çalışan Atilla Karagöz, bu kurumdan emekliye ayrılmıştır. Tahir Karagöz'ün oğlu Atilla Karagöz'den üç torunu dünyaya gelmiştir.[11] Bunlar Elif Karagöz, Tahir Emre Karagöz ve Mustafa Emrah Karagöz'dür. Tahir Emre Karagöz'ün de üç oğlu vardır. Buğra, Atilla Kayra, Namık Kaan. Elif Karagöz'ün ise Gökay ve Azra adında iki çocuğu bulunmaktadır.[12]

Şeker hastalığı, kalp yetmezliği gibi hastalıklardan mustarip olan ve 16 Kasım 1994 tarihinde gece geç saatlerde rahatsızlanan Tahir Karagöz, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Nöroloji Kliniği'nde sabaha yakın saatlerde, 73 yaşında iken hayatını kaybetmiştir. Cenazesi 17 Kasım 1994 tarihinde Hacı Bayram Velî Camii'nde kılınan namazın ardından Karşıyaka Mezarlığı'na defnedilmiştir. Kabri Ankara Karşıyaka Mezarlığı Ada: S-5 Parsel: 287'de bulunmaktadır.[13]

1.2. EĞİTİMİ

Tahir Karagöz, ilk dinî eğitimini babası Hüseyin Efendi'den alır. Mevlânâ dergâhının müezzini olan Hüseyin Efendi, oğluna ilk mûsikî zevkini daha o yaşlarda tattırır. Küçük yaşta babasıyla birlikte İstanbul'a yolu düşen Tahir Karagöz, o dönemlerde İstanbul Fatih'te oturan Sadettin Kaynak ile ilk defa tanışma fırsatı bulur. Bu tanışma esnasında Tahir Karagöz'ün Kur'ân tilâvetini dinleyen Sadettin Kaynak, Karagöz'ün sesini beğenir. Böylece

---

10 Bk. Belge 4; Belge 4'te Tahir Karagöz'ün kısaca hayatını anlatan bir haber yer almaktadır.

11 Bk. Atilla Karagöz, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 10.08.2014).

12 Bk. Karagöz, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 10.08.2014).

13 Tahir Karagöz'ün kabrinden bir görüntü için bk. Resim 14.

Saadettin Kaynak gibi bir mûsikîşinasın öğrencisi olma yolundaki ilk tohumlar ekilmiş olur. Sonraki bir görüşme ise Konya'da okunacak bir mevlid vesilesi ile olur. Söz konusu mevlid ile Sadettin Kaynak ve arkadaşları Hâfız Kemâl (Süleymaniye Camii Baş Müezzini), Hâfız Cevdet Saydamses ve Konyalı Hâfız Şefik Çokuslu Konya'ya gelirler. Tahir Karagöz'ün ilk hocalarından diyebileceğimiz Hacı Veyis Zâde'nin Sadettin Kaynak ile olan samimi arkadaşlıkları vasıtası ile bu mevlidde Tahir Karagöz'e Kur'ân okuturlar ve Tahir Karagöz'ün sesini çok beğenirler. Bunun üzerine Saadettin Kaynak Tahir Karagöz'ü İstanbul'a mûsikî eğitimi alması için götürmek istediğini söyler. Babası Hüseyin Efendi ise Tahir Karagöz'ün hocası Hacı Veyis Zâde'yi işaretle "Hocası ne derse münâsip olan odur" diyerek kararı hocasının vermesini ister. Hacı Veyis Zâde de bu fikre olumlu baktığını ifade edince Tahir Karagöz İstanbul'a mûsikî eğitimi almak üzere getirilir. Sadettin Kaynak ile olan irtibatı bu şekilde başlayan Tahir Karagöz, otuz yıl Sadettin Kaynak'ın dizinin dibinden ayrılmamış ve ona talebelik yapmıştır. Tahir Karagöz, İstanbul'a geldiği ilk birkaç yıl mevlid programlarına hocasının izni dışında katılmamış ancak hocası izin verdikten sonra katılmaya başlamıştır. Bir gün hocasının izni ile İstanbul Boğaziçi Orta Camii'nde düzenlenen bir mevlid programına katılmak ister. Ancak Tahir Karagöz mevlid için gittiği camiden kaba bir şekilde kovulur. Bu olayı duyan mevlid sahibi çok üzülür. Mevlid programını tekrar yapmak istediğini ifade ederek programı Tahir Karagöz'ün organize etmesini ister. Bu vesile ile mevlidi Tahir Karagöz organize eder ve mevlide ilk çağıracağım kişi beni camiden kovan kişi olacaktır der. Bu olay Sadettin Kaynak'ın kulağına gidince Tahir Karagöz'e hitaben şöyle der: "Taşlanma başlayınca kemâlâtta başlarmış."[14] Tahir Karagöz Sadettin Kaynak'ın sürekli yanında yer almış ve âdeta onun bir gölgesi olmuştur. Bu vesile ile de

[14] Kazancı, *Tahir Karagöz'ün Hayatı ve Eserleri*, 12-13.

Sadettin Kaynak'tan alabileceği hemen her şeyi almaya çalışmıştır. Hayatı beraber yaşamış, beraber gülüp beraber ağlamışlar ve beraber yolculuk yapmışlardır. Bu vesile ile Sadettin Kaynak'tan da kısaca bahsedelim:

Sadettin Kaynak, İstanbul'da Taşkasap semtinde doğdu. Orta ve lise tahsilini tamamladıktan sonra Darülfünun İlâhiyat Fakültesi'ne devam etti ve buradan mezun oldu. Küçük yaşta mûsikîye devam etti. Çok güzel sesi ile çevresinin dikkatini çekti. Zamanının mûsikîşinaslarından Hâfız Melek Efendi'den birçok ilâhi meşk etti. Tercüme-i haline dair göndermiş olduğu bir mektupta şunları söylemektedir: Hâfız Melek Efendi beni tatmin etmiyordu ve Hâfız Cemal Efendi'ye devam etmeye başladım. Bu zattan da epeyce faydalandıktan sonra Darüşşüfakalı Kâzım Bey'e intisâp ettim. Daha sonra hocalara devamın zor olduğuna kanaat getirerek kendi kendime notayı öğrenmeye başladım. Evvela bildiğim eserlerin notasını okumaya çalıştım. Sonra bilmediğim eserlerin notalarını öğrenmeye çalıştım daha sonra da bestelediğim eserlerin notalarını yazmaya başladım. Çeşitli vesilelerle Milano'ya, Viyana'ya ve Paris'e seyahatler ettim. Buralarda Garp Mûsikîsi ile yakından temas ettim. Paris'te konser verdim ve İstanbul'a döndükten sonra film mûsikîsi bestelemeye heves ettim. Mısır'dan getirilen 85 adet filmi mûsikîlendirdim. Yerli filmler için de eserler besteledim. Bu esnada rahmetli Atatürk beni çağırttı. Bir Kur'ân-ı Kerim verdi. İmzasını koydu. Benden Kur'an-ı Kerim'de muharebeye müte'allik âyetlerin tercümelerini tespit ederek, ordu komutanlarına bir nutuk vermemi emretti. Hazırlandım, Atatürk'ün karşısında ordu komutanlarının hazır bulunduğu bir mecliste bu emri yerine getirdim. Atatürk, 'yahû, Kur'ân'da neler varmış da bizim haberimiz yok' dedi." [15]

Bir gün yine Sadettin Kaynak Tahir Karagöz'ü İstanbul

[15] İbnülemin Mahmut Kemâl İnâl, *Son Asır Türk Mûsikîşinasları* (İstanbul: Maarif Basımevi, 1958), 251.

Beyazıt'ta İbnülemin Mahmut Kemâl İnâl Bey'in yanına gönderir. Tahir Karagöz gider Mahmut Kemâl Bey'in elini öper ve oturur. Mahmut Kemâl Bey, Tahir Karagöz'e sesin güzel mi? diye sorar. Tahir Karagöz de evet güzel deyince onu içerde hazır bekleyen pek çok ustanın bulunduğu mutrip[16] heyetinin olduğu odaya alır. Ona gazel okutturur ve sesini çok beğenir. Daha sonra da burada düzenlenen meşklere ara ara katılma fırsatı bulan Tahir Karagöz, burada bulunan pek muhterem sanatçılardan da bazı dâvetler alır.[17]

Karagöz, Sadettin Kaynak'tan almış olduğu eğitim ile çeşitli faaliyetlere aktif olarak katılım gerçekleştirmiş, edindiği tecrübelerle mûsikî noktasında önemli mesafeler kat etmiştir. Hocası Sadettin Kaynak tavrında eserler bestelemiş ve eserleri onun tavrında icrâ etmiştir. Almış olduğu bu eğitim sayesinde İstanbul'da Haseki, Keyci Hatun, Kuşkonmaz, Şişli Camileri ile Ankara'da Hacı Bayram, Cebeci, Aslanhane, Kocatepe Camileri[18] ve Bursa, Adana, Konya gibi şehirlerin önemli Camilerinde görev yapma fırsatı elde etmiştir. Hocası Saadettin Kaynak vasıtası ile birçok bestekâr ve şairle tanışmış ve onlardan olabildiğince istifâde etmiştir. Misâl verecek olursak Tahir Karagöz Neyzen Tevfik ile tanışmış ve onunla bir dizi maceralar yaşamıştır. Neyzen Tevfik ile olan bir hatırası şöyle anlatılır: O dönemde Neyzen Tevfik için jübile yapılmaktadır. Fakat Neyzen Tevfik gelmemiştir. En sununda salon dolmuş herkes Neyzen Tevfik'i beklemektedir. Neyzen Tevfik'in her zaman oturduğu bir mekân vardır, oraya bir bakalım derler. Oraya gittiklerinde bir de bakarlar ki Neyzen Tevfik orada oturuyor. Herkes seni bekliyor, senin jübilen yapılıyor, sen burada bekliyorsun derler. Neyzen Tevfik iki defa kapıya geldim, beni dilenci zannedip içeri almadılar, ben de geldim

---

16 Mevlevîhanelerde neyzen, kudümzen ve âyinhanların bulunduğu mahfile denir. Detaylı bilgi için bk. Pakalın, "Mutrip", 2/586-587.

17 Kazancı, *Tahir Karagöz'ün Hayatı ve Eserleri*, 14.

18 Bu bilgilerin yer aldığı haberden bir görüntü için bk. Belge 4.

buraya oturdum diye cevap verir. Tahir Karagöz bir dönem de İzmir Hisar Camii İmam Hatibi Rakım Elkutlu'dan mûsikî dersleri almıştır.[19]

Tahir Karagöz, hocası Sadettin Kaynak'ın vefatından sonra Ankara'ya yerleşmiştir. Ankara'da birçok camide görev yapmış ve her gittiği yerde hâfızlara, mevlithânlara mûsikî dersi vermiştir.[20] Ankara'da Tasavvuf Mûsikîsi'ni canlandırmış ve ilâhi gurupları kurarak sayısız konserler vermiştir.[21] Bu konserler Türkiye geneline hitap etmekle kalmamış yurt dışına taşmıştır. Bugün hayatta olan ve ona talebelik ve arkadaşlık yapan kişilerden bazıları şunlardır: Hâfız İlhan Tok, İsmail Coşar, Bilâl Demiryürek, Muzaffer Şenduran, Ali Toprak, Ekrem Vural, Agâh Oktay Güner. Tahir Karagöz aynı zamanda Ankara'da İsmet Paşa zamanında mehter gurubu kurmuş ve mehteran başlığı yapmıştır. Ankara Gençlik Parkı'nda zamanın Cumhurbaşkanı da bu gösteriyi izlemiştir.[22]

Tahir Karagöz, Konya'da ilkokul öğrenimini göremediği için daha sonraki yıllarda dışarıdan derslerini vererek ilkokul diplomasını almıştır. 19/02/1947 tarih ve 659/582 numaralı emri üzerine beş sınıflı ilkokul diplomasını Ankara'da Devrim İlkokulu'nda girmiş olduğu sınav neticesinde almaya hak kazanmıştır. Diplomasını 1947 yılı şubat ayının 26. günü almıştır. Diploma numarası 77/227 ve diploma derecesi orta seviyededir.[23]

31.03.1956 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilâtı'nda göreve başlayan Tahir Karagöz, görev hayatı boyunca da sürekli eğitim faaliyetlerinin içerisinde yer almıştır. 5 Mart 1969 tarihinde imam-hatipler ve müezzinler tekâmül kursuna başlamış ve 3 Nisan 1969 tarihinde kursu bitirme belgesini almaya hak kazan-

---

19 Bk. Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.04.2010).

20 Konuyu örneklendiren bir belge için bk. Belge 7.

21 Bk. Ali Toprak, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 05.10.2010).

22 Bu gösteriden bir hatıra olduğu tahmin edilen görsel için bk. Resim 6.

23 Bk. Dış Ticaret Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı, *Sicil Büro Müdürlüğü Arşivi*, Dosya No: 589.

mıştır. Bu kursta almış olduğu dersler ve bu derslerden almış olduğu notlar şöyledir:

Akaid (İmân esasları)	5	Coğrafya	9
Kur'an-ı Kerim (Kıraât ve Tecvit)	9	Yurttaşlık	8
Fıkhî Bilgiler	9	Sağlık Bilgisi	10
Hitâbet	9	Tabiât Bilgisi	10
Türkçe	7	Aritmetik Geometri	9
Tarih	6	İdâri Bilgiler	7

Tahir Karagöz, 12.05.1969 tarihinde Eskişehir Müftülüğü'nde 45 gün süre ile müezzin yetiştirme kursunda görev almış ve buradaki din görevlisi adayı olan kişilere dersler vermiştir. 20.03.1970 tarihinde de Trabzon'da cami görevlilerine meslekî bilgiler öğretmek amacı ile 45 gün süre ile görevlendirilmiştir. Ayrıca 24.11.1977 tarihinde Dış Ticaret Bakanlığı tarafından Mevlâna'yı anma törenlerinde görevlendirilen Tahir Karagöz, bu törene kendi icrâsı ile de renk katmıştır.[24] Yine Urfa'da açılan din görevlileri tekâmül kursunda da dini mûsikî öğretmeni olarak vazife yapmıştır.[25] Tahir Karagöz, 1976 yılında yapmış olduğu bir Almanya yolculuğundan sonra 1980 yılında hicretin 1400. yılı münâsebeti ile tekrar bir Almanya yolculuğu yapmış ve buradaki hoş sohbetleri ile birçok insanın gönlünü kazanmayı başarmıştır. Ayrıca Gazi Üniversitesi Türk Sanat Müziği Korosu'nun yapmış olduğu eğitim faaliyetlerine de katkıda bulunmuştur.[26]

---

24 Bk. Dış Ticaret Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı, *Sicil Büro Müdürlüğü*, Dosya No: 589.

25 İlgili bilginin yer aldığı haberin görseli için bk. Belge 7.

26 Bk. Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.04.2010).

Tahir Karagöz, eğitim faaliyetleri içerisinde geçen hareketli bir hayat yaşamıştır. Çevresindeki insanlara her zaman maddî ve manevî yardımda bulunmuş fakat onlardan bir şey talep etmemiştir. O her zaman "Bana yaptırıldı, bana öğretildi" diyerek asıl verenin asıl öğretenin Rabbimiz olduğunu bizlere anlatmaya çalışmıştır.[27] Mevlâna'nın mesnevisini okumayı ve insanlara bu bağlamda sohbetler etmeyi çok seven Tahir Karagöz, bu vesile ile de birçok gencin gönlünü kazanmayı başarabilmiştir. Farklı zamanlarda yurdumuzun çeşitli bölgelerinde bulunan evliyâları ziyaret edip onlardan ilhâm almayı ihmâl etmemiş ve mümkün mertebe onlardan feyiz almaya çalışmıştır. Tahir Karagöz, okumayı, anlatmayı ve insanlarla gönül dilinden muhabbet etmeyi çok seven özellikleri ile çevresindekiler için her zaman faydalı olmuştur. Kısacası onun hayatının her anı ya eğitmekle ya da eğitilmekle geçmiştir. Hayatının son dönemlerinde de Yağmur Tunalı tarafından Tahir Karagöz'ü anlatan bir şiir yazılmış ve Tahir Karagöz'e takdim edilmiştir.

Şikâyet etmedim felekten asla
Seyrettim âlemi rıza içinde
Hayatımda yer etmedi bir dâvâ
Yaşadım dünyasız dünya içinde
Ezel diyarından evvelce geldim
Semâda hükmettim yerde serildim
Apansız kendimi bir elde buldum
Mecnun oluverdim Leylâ içinde
Sırça sarayları yıktım elimle
Kâinata otağ kurdum hâlimle
Sırrımı söyledim amma dilimle
Mahremiyet durur hâlâ içinde

[27] Bk. Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.04.2010).

Vuslatım ben dostlar, hem hasretim ben
Kendi varlığında bir devletim ben
Tepeden tırnağa muhabbetim ben
Bıraktım âlemi riyâ içinde
Hepiniz bensiniz sizde ben varım
Bu aşka verildi namusum arım
Ebediyyen sevmek oldu şiârım
Yanıp yakılmakta safa içinde
Ne şeyhim kimseye ne pîrim dostlar
Ne de kul olmakta mâhirim dostlar
Onun fakiriyim Tahir'im dostlar
Gözüm yok dünya ve ukbâ içinde
Bilirim pek yüce sizde değerim
Ki; yaktınız vefâ ile ciğerim
Durmaz gözlerimde bu yaş söylerim
Rızâmı ateşten dua içinde
Ölmeden ölenler bilirmiş Hak'kı
Çalınsın ufkumda bu güzel şarkı
İstemem sevgiden başka bir duygu
Gerisi bir yalan, rüya içinde
Vesselam dünya bu dünya içinde...[28]

1.3. RESMİ GÖREVLERİ

16.01.1942 tarihinde askere sevk edilen Tahir Karagöz, 14.07.1943'de terhis oldu. Askerlikten sonra kadrolu olarak ilk resmî görevine Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilâtı bünyesinde 01.04.1956 tarihinde Ankara Merkez Koyunpazarı Camii'nde 100 TL maaş ile müezzin olarak başladı. Koyunpazarı Camii'nde 01.09.1956 tarihine kadar görev yaptıktan sonra buradaki gö-

[28] Bu şiir Yağmur Tunalı tarafından 1985 yılında Tahir Karagöz adına düzenlenen mûsikî gecesi anısına yazılarak kendisine sunulmuştur. Şair "Bu şiir tam beni anlatıyor" cümlesi ile de Tahir Karagöz tarafından taltif edilmiştir.

revinden istifa ederek ayrıldı. 02.09.1956 tarihinden itibaren 26.02.1962 tarihine kadar resmî bir görevde bulunmayan Tahir Karagöz, 27.02.1962 tarihinde tekrar Ankara Merkez Kur'an Kursu'nda 300 TL maaşla Kur'ân Kursu Öğreticisi olarak göreve başladı. Yaklaşık bir buçuk yıl bu görevi ifâ ettikten sonra 30.09.1963 tarihinde tekrar istifasını verip 03.08.1965 tarihine kadar resmî bir görevde bulunmadı. 04.08.1965 tarihinde tekrar Ankara Merkez Yeraltı Uzunyol Camii'nde 300 TL maaş ile müezzin olarak göreve başladı. Burada üç aylık gibi kısa bir görev hayatından sonra 07.11.1965 tarihinde Ankara Aslanhane Camii'ne 350 TL maaşla naklen atandı. 30.10.1970 tarihine kadar Aslanhane Camii'nde Hâfız İlhan Tok ile görev yapan Tahir Karagöz'ün en uzun süre ile görev yaptığı iki camiden birisi bu oldu.[29] 12.05.1969 tarihinde müezzinlik kursu vermek üzere 45 gün süre ile Eskişehir Müftülüğü'nde görevlendirildi. 20.03.1970 tarihinde ise meslekî bilgiler öğretmek amacıyla 45 günlük süre ile Trabzon Müftülüğü'nde görevlendirildi. Aslanhane Camii'nde Hâfız İlhan Tok ile beraber yaklaşık beş yıl görev yapan Tahir Karagöz, 04.08.1972 tarihinde tekrar bir nakîl ile Ankara Çankaya Kocatepe Camii'ne müezzin olarak atandı. Bu tarihten itibaren Kocatepe Camii İmam-Hatibi merhum İsmail Coşar ile bir süre mesai arkadaşlığı yapan Karagöz, 23.12.1976 yılına kadar Kocatepe Camii'nde müezzin olarak görevde bulundu.[30] Kocatepe Camii'nde görevde bulunduğu yıllarda 12. derecenin 3. kademesinde görev yapan Tahir Karagöz, 10. derecenin 5. kademesine düşünceye dek burada görevine devam etti.[31] Tahir Karagöz'ün Kocatepe Camii müezzini olarak sürdürdüğü görevine 12.23.1976 tarihinde son verildi. Bu tarihten sonra

---

29 Bk. Hâfız İlhan Tok, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, 30.09.2010).

30 Bk. İsmail Coşar, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 28.02.2010).

31 Bk. Belge 1.

da 27.01.1977 tarihinde Ticaret Bakanlığı İdarî İşler Müdürlüğü emrine açıktan mümeyyiz olarak atandı. Dış Ticaret Bakanlığı bünyesinde çalışırken 24.11.1977 tarihinde Mevlâna'yı anma törenlerinde görevlendirildi. Dış Ticaret Bakanlığı'nda 22.06.1981 tarihine kadar mümeyyiz olarak görevine devam eden Tahir Karagöz, bu tarihte eski görevinden istifa edip Levâzım ve İdarî İşler Müdürlüğü'ndeki görevine başladı. Bu görevinde de sekiz ay gibi kısa bir zaman çalışıp 19.02.1982 tarih ve 19-383-02918 sayılı belgesi gereğince 26.02.1982 tarihinde kendi isteği ile kadro derecesi 7 iken yaş haddinden emekli oldu. Tahir Karagöz'ün devlet memuriyetine dair bazı bilgileri de şöyledir:

İlk İşe Başlama Tarihi	06.05.1946
Kurum Sicil No	9966
Emeklilik Sicil No	21-346-97
İntibaka Esas Giriş Derece ve Kademesi	D/K:14/3[32]

1.4. DİĞER FAALİYETLERİ

Tahir Karagöz hayatının çeşitli dönemlerinde farklı işlerde çalışmış, birçok faaliyetin içerisinde yer almıştır. Daha hocası Sadettin Kaynak tarafından İstanbul'a mûsikî öğrenimi için götürüldüğü yıllarda bile İstanbul'un büyük camilerinde mevlid okumaya başlamış ve İstanbul'un otorite huffazına kendisini kabul ettirmeyi başarabilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilâtı'nda resmî görevine başlamadan önceki hayatında İstanbul ve diğer illerde çorapçılık dâhil çok değişik işlerle meşgul olmuştur.[33] Öyle ki Tahir Karagöz'ün hayatında Çanakkale'nin Biga ilçesine bağlı bir köyde köy bekçiliği yapmış olmak bile vardır.[34] Böylesine

[32] Bk. Dış Ticaret Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı, *Sicil Büro Müdürlüğü*, Dosya No: 589.

[33] Bk. Karagöz, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 10.08.2014).

[34] Bk. Bilâl Demiryürek, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 06.10.2010).

yerinde duramayan ve ele avuca sığmayan bir kişi için şüphesiz hayatın tek düze olması düşünülemezdi. Bu özelliği dolayısıyla görev hayatı da çok çalkantılı geçmiştir.

Tahir Karagöz, Mevlâna hayranı olup Mevleviliğe intisâp etmiş ve hayatı boyunca bu öğretiler etrafında yaşamıştır.[35] Mesnevîyi okumayı çok seven ve Bektaşi fıkraları ile etrafındaki insanlara müthiş sohbetler sunan Tahir Karagöz, çevresinde sevgisini kazandığı bir kitle oluşturmayı başarabilmiştir. Özellikle üniversite gençliği tarafından çok sevilmiş ve saygı görmüştür.

Tahir Karagöz Diyanet Teşkilâtında çalışmış olduğu yıllarda sürekli çevresindeki insanlara makam, mûsikî dersleri vermiş ve din görevlilerinin bu konuda kendilerini geliştirmeleri hususunda onlara önemli katkılar sağlamıştır. Beraber görev yaptıkları mesai arkadaşları üzerinde önemli izler bırakan Tahir Karagöz, sadece kendi teşkilâtı tarafından değil dönemin ileri gelen önemli zâtları tarafından da sevilmiş, saygı görmüştür. Girdiği her mecliste kendine özgün farklı bir üslûbu ile dikkatleri üzerine çekmeyi başarabilmiştir.

Tahir Karagöz Konya'da yaşadığı yıllarda imam hatip lisesinin manevî kurucusu olan ve Tahir Karagöz'ün de ilk hocalarından olan Hacı Veyis Zâde'nin de takdîri ile bir süre Konya'da imam hatip lisesinde mûsikî dersleri vermiştir.[36] Ankara'da görev yaptığı yıllarda da değişik mekânlarda ve zamanlarda mûsikî dersleri vermiş ve kendi oluşturduğu bir ekip ile çeşitli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Özellikle TRT'de dini yayınlar çerçevesinde yapılan birçok programa iştirak etmiştir. Yurt içinde ve yurt dışında birçok konsere katılmış ve bu konserlerden sonra onun hoş sohbetini dinlemek için çevresine toplanan insanların da hidayetine vesile olmuştur.[37]

---

35 Bk. Coşar, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 28.02.2010).

36 Bk. Agâh Oktay Güner, "Tahir Karagöz" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 05.11.2010).

37 Bk. Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.04.2010).

Tahir Karagöz'ün en önemli özelliklerinden biri olan maddiyata değer vermeme onu her zaman iyiliğe sevk etmiş ve bu yönüyle belki yüzlerce insanın gönlünü kazanabilmiştir. Yolda görmüş olduğu bir fakirin gönlünü almadan geçemeyen Tahir Karagöz, her ne zaman bir düşkün, bir muhtaç görse elinde avucunda ne varsa hiç düşünmeden vermiştir. Böylesine gönlü zengin olan bir insanın etrafında toplanan yüzlerce insan, onun diğerkâmlığına hayran kalmış ve onu bağırlarına basmışlardır. Kısacası Tahir Karagöz çevresindeki insanlar için bir çeşit huzur dedesi olmuştur.[38] Hayatının çeşitli dönemlerinde önemli insanlarla tanışmış ve bunlarla özel irtibatlar kurmuştur. Etrafında bulunan büyük bir gençlik kitlesine vatan ve millet sevgisini, Peygamber ve Allah aşkını deklare eden sohbetlerini Bektaşi fıkraları ile süslemeyi iyi bilmiş, gönüllerine hitap etmek suretiyle onları kendine çekebilmeyi başarmıştır.

Tahir Karagöz, Türkiye'de Tasavvuf Mûsikîsi'nin yasak olduğu dönemlerde konserleri ile bu müziğin icrâcısı olmuş ve yayılması için de elinden gelen gayreti göstermiştir. Eserlerini besteledikten sonra bunu ben besteledim dememiş, "Bana bestelettirdiler" demiştir. Bu mütevâzı hayat tarzı onun bütün hayatı için geçerli olmuştur. Bir dönemler Rakım Elkutlu Hoca'dan da dersler alan Tahir Karagöz, onun eserlerini okumada pek maharet göstermiştir.[39]

Tahir Karagöz, Aslanhane Camii'nde çalışırken Samanpazarı esnafından ve imam-hatip talebelerinden oluşan bir koro çalıştırmıştır. Mevlidin bütün bahirlerini makam seyirlerini göstererek okumuş ve güzel sesi ile cemaat arasında çok büyük bir beğeni toplamıştır. [40]

Tasavvuf erbabı olan Tahir Karagöz, tasavvufî manada sorulan sorulara da hemen cevap vermiştir. Bayramlarda sağdan sol-

---

[38] Bk. Ekrem Vural, "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 25.03.2010).

[39] Bk. Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.04.2010).

[40] Bk. Coşar, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 28.02.2010).

dan borç para almış, kimsenin ziyaret etmediği, yalnız başlarına kalmış insanları ziyaret etmiş ve onların hidâyeti için mücadele vermiştir.

Tahir Karagöz'ün Diyanet İşleri Başkanlığı'ndaki görevine son verilmesinden sonra ona kol kanat gerip onu rahatlatan ve çok seven dönemin Dış Ticaret Bakanı Agâh Oktay Güner olmuştur. Tahir Karagöz, Dış Ticaret Bakanlığı'na geçtikten sonra Agâh Oktay Güner'in isteği ile Dış Ticaret Bakanlığı'na bir mescit yaptırmıştır. Burada çalıştığı yıllar içerisinde yapmış olduğu en güzel iş bu olsa gerektir. Tahir Karagöz, manevî rehberi Hoca Veyis Zâde'nin vefatından sonra Ankara'da bulunan Hoca Ahmet Efendi'ye bağlılığını sürdürmüştür.[41]

Tahir Karagöz, Ankara radyosunda ilk defa Tasavvuf Mûsikîsi korosunu kurmuş, Tabakhane Camii yakınlarında zamanın meşhur mûsikîşinâslarının toplandığı bir mekânda Ahzab Ustaoğlu ismindeki bir zat tarafından yapılan toplantılara da katılmış ve burada da faaliyetlerini sürdürmüştür. Çok güzel bendir çalan Tahir Karagöz, gönlündeki o güzelliği sadece güzel bendir çalması ile değil tüm insanlığa olan sevgisi ile de kanıtlamıştır. Tahir Karagöz bendir yanında aynı zamanda kudüm ve yaylı tanbur da icra etmiştir.[42] Efendimizin "Siz birbirinizi sevmedikçe gerçek anlamda imân etmiş olamazsınız" hadisi şerifindeki mananın tam uygulayıcısı olmuştur.[43]

1.5. HAKKINDA SÖYLENENLER

1.5.1. Atilla Karagöz

(Tahir Karagöz'ün Oğlu/10.08.2014 Atilla Karagöz'ün Evi 13.30)

Tahir Karagöz'ün mûsikî yönü çocukluktan başlamıştır. Sadet-

41 Bk. Güner, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.11.2010).
42 Bk. Karagöz, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 10.08.2014).
43 Bk. Demiryürek, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 06.10.2010).

tin Kaynak'ın öğrencisi olması hasebiyle de kendisini geliştirme imkânı elde etmiş, daha sonra müezzin olarak görev yaptığı için bu konuya meyli de artmıştır. Kültürel olarak da daha çok doğu kültürü ağır basmış, doğmuş olduğu çevre de bu noktada kendisini beslemiş ve kazanımlarının artmasına katkı sağlamıştır. Çevresi de genellikle müzikle uğraşan insanlardan oluşmuştur. Bu da aslında mûsikîye karşı olan büyük sevgisinin bir tezahürüdür. Aslında hayatının birçok evresinde farklı işler yapmıştır. Bir dönem çorapçılık yapmıştır. Sonra İstanbul'da gömlek satımı ile uğraşmıştır. Ancak başarılı olamamıştır. Ben İstanbul'da dünyaya geldim. Bestelerini genelde gece yapmaya çalışırdı. Annemin de sesten rahatsızlık duymasından ötürü başka bir odaya geçer ve orada çalışmalarını yapardı. Önce mırıldanır sonra notaya ve ölçüye dökmeye çalışırdı. Yazdığı nota kafasına yatarsa onu kalıba döker usûlüne göre düzenleme yapardı. Asıl hocası Sadettin Kaynak'tır. Notayı da ondan öğrenmiştir. Sadettin Kaynak son dönemlerde bekâr olarak yaşadığı için babam da onunla kalır onun hizmetini görmeye çalışırmış. Bir dönem felç geçiren Sadettin Kaynak'ın bakımı noktasında da babamın hizmetleri olmuş, ihtiyaçlarının karşılanmasında özellikle ona yardım etmiş. Sadettin Kaynak'ın bu dönemlerde yanına gelip giden sanat dünyasından arkadaşları ile yaptığı meşklere babam da kulak misafiri olmuş ve kendisini bu şekilde de geliştirmiştir. Babam okuduğunu hafızasına çok kolay yerleştirir ve onu unutmazdı. Bunda hafız olmasının payı çok büyük olsa gerektir. Babamın bir de fıkra anlatma mahareti çok öne çıkan özelliklerindendir. Çokça fıkra bilir ve bunları yeri geldikçe unutmaz anlatırdı. Girmiş olduğu topluma hemen uyum sağlar, çocukla çocuk olur büyükle büyük olurdu. Babamın kültürel kodlarında saygının çok önemli bir yeri vardı. Büyüklere saygısı çok ileri düzeyde idi. Babam mahallede çocuklardan bir meşk meclisi oluşturur ve onlara tasavvuf mûsikî icraları yapardı. Babam benim mûsikî eğitimim noktasında da gayret göstermiştir. Benim çok fazla gayretim ol-

madı. Eğitime başladığımda sesim çok güzeldi ancak ameliyat geçirdikten sonra bir soğukluk geldi ve müzikle çok ilgilenemedim. Dinlemeyi daha çok severim. Bateri ve klarnet ile ilgilendim. Ancak nefes problemi yaşadığım için klarnet konusunda ileri adım atamadım. Biraz piyano ile de ilgilendim. Batı Mûsikîsi'nin ana sazı olduğu için ses gelişiminde etkisi büyük olan temel bir sazdır. Babam bendir, kudüm ve yaylı tambur enstrümanlarını çalmıştır. Farklı hobileri vardı babamın. Mesela yemek yapmayı, yedirmeyi çok severdi. Anneme danışmaz kendisi mutfağa girer ve yemek yapardı ve çocukları çağırırdı. Babam bana abi kardeş gibi davranıyordu. Ben de şimdi çocuklarıma öyle davranmaya çalışıyorum.

Babamla ilgili bir anekdot anlatayım. Babam askerde iken çavuşu ona bir tokat atmış. Kulağına denk gelen bu tokat babamın kulağının duymamasına neden olmuştur. Ve daha sonra kulak cihazı kullanmak durumunda kalmıştır. Bir mûsikîşinas için bu durum herhâlde çok zor olmalıdır diye düşünüyorum. Babamlar on üç kardeştir.

Babamın Sadettin Kaynak ile irtibatının başlamasını şöyle izah edeyim. Sadettin Kaynak İstanbul'dan Konya'ya mevlid okumaya gelmiş. Babam da onların bulunduğu mecliste Kur'an okumuş. Sesini çok beğenen Sadettin Kaynak dedeme hitaben Hüseyin Efendi bu çocuğun sesi çok güzel ben bunu İstanbul'a götüreyim orada daha iyi bir eğitim alsın demiş. Dedem üç hanımdan on üç çocuğu olan bir kişi. Önce biraz tereddüt etse de sonra kabul etmiş. Böylece babam daha 13 yaşlarında iken Sadettin Kaynak ile beraber İstanbul'a gelmiş ve Sadettin Kaynak'ın talebesi olmuştur.

Babam ve akrabaları hakkında da benim de çok detaylı tanışmamız olmadı. Ben çoğunu tanımam. Çünkü ben doğmadan birçoğu vefat etmiş. Anne tarafını daha fazla tanıma fırsatım oldu. Dayılarımdan hukuk, tıp ve eğitim alanlarında çalışanlar olmuştur. Annem de kız sanat lisesi mezunudur.

Babam ülkenin birçok bölgesinde dersler vermiştir. Trabzon, Rize, Eskişehir gibi illerde diyanet personeline mûsikî dersleri vermiştir. Babamın meslek hayatı çok farklı yerlerde geçer. İstanbul, Ankara, Konya, Çanakkale vb. Babam annemle evlendikten sonra Çanakkale'ye yerleşmiş ve orada çorap yapımı ile uğraşmıştır. Babam orada iki katlı bir ev alır. O dönemlerde meydana gelen çan zelzelesi denen büyük bir depremde hem evimiz hem de dükkânımız yıkılır. Bunun üzerine babam burayı öylece bırakıp tekrar İstanbul'a döner. İstanbul'da tekrar hocalığa başlar. Burada Süleyman Bey ile tanışır. Süleyman Bey'de Çanakkale'de büyük arazi sahibi ve zengin bir zat. Süleyman Bey babama kâhyalık teklif eder. Babam Süleyman Bey'in arazisinde bir süre de kâhyalık yapar. Burada da çalışırken büyük bir sel gelir. Hal böyle olunca dayım annemle beni alarak Ankara'ya getirir. Sonrasında babam işi bırakarak tekrar Ankara'ya gelir. Babam birçok dalda oynamıştır. Yer yer araba tamiri bile yapmıştır. Ben Ankara Doğumevi'nde ilkokula başladım. Bu arada babam Adana'da diyanette göreve başlıyor. Burada da iki sene çalışıyor. Burada zor şartlarda çalıştı. Sonra tekrar Ankara'ya geldi. Ve Diyanet İşleri Başkanlığı artık tam teşkilatlanmaya başladı. Babam da bu arada dönemin diyanet işleri başkanı referansı ile Hacı Bayram Camii'nde göreve başladı. Sonra babam bazı nedenlerden dolayı cami değiştirmek istemiş ve sonra Aslanhane Camii'ne başlamıştır. Burada babamın en güzel hizmetlerinden biri esnafı birbirine kazandırdı. Ve burada uzun süre kaldı. Babam burada yemekhane açtı ve burada her cuma garibanlara yemek yedirildi. Babamın maddi anlamda gözü toktu. Babasından kalan mirasını bile almak istememiştir. Babam bir dönem Bursa Emir Sultan Camii'nde de müezzinlik yapmıştır.

Torunlarımın üçünün de ismini babam koymuştur. Kızım oldu Elif Karagöz olsun dedi ve öyle oldu. Bir sene sonra oğlumuz oldu Tahir Emre Karagöz olsun dedi ve öyle oldu. Üçüncü çocuğumuzun da adını Mustafa Emrah Karagöz olarak koyduk.

Tahir Emre Karagöz'ün üç oğlu var. Buğra, Atilla Kayra, Namık Kaan. Kızımın da Gökay ve Azra adında iki çocuğu var.

Babamla ilgili bir hatıra da şöyle: Babam Kocatepe Camii derneğine bir grup insanla geldi ve bana annene haber et salonu hazırlasın dedi. Bu grup kim diye sorulunca Âşık Veysel Şatıroğlu olduğunu söylediler. Ve Âşık Veysel Şatıroğlu ile grubunu misafir ettik. Babamın son zamanlarında kalp hastası olduğu için vücudunda şişme oluyordu.

Babam bir gün beni yanına aldı ve bana şöyle dedi: "Oğlum ben senden razıyım Allah da senden razı olsun." Benim ömrümce unutamadığım ve bundan sonra da unutamayacağım bu hadise her aklıma geldiğinde duygusallaştığım an olmaya devam etmektedir.

1.5.2. Zeynep Hatice Karagöz

(Tahir Karagöz'ün Gelini/10.08.2014 Atilla Karagöz'ün Evi 15.00)

Ben daha on üç yaşında iken geldi ve seni oğluma alacağım dedi. O dönemlerde herhalde ortaokula gidiyordum. Sonra aileler birbirleri ile irtibat kurdular ve gelip istediler. Ben daha sonra o kadar çok sevdim ki kayınbabamı inanın kendi babamın sevgisinin önüne geçti. Evde herhangi bir şey eksik olduğunda ben babama derdim ve o ihtiyaçlarımı hiç tereddütsüz giderirdi. Çevresi tarafından da çok sevilen bir insandı. Modern görüşlü, çok anlayışlı bir insandı. Her şeye eyvallah diyebilirdi. Hizmet edene hürmet edilir diyerek hizmet ettiğim zamanlar beni bazen oturtturur ve bana hizmet etmek isterdi. Kızımı çok severdi. Zaten ismini o koydu. Eve geldiğinde dolabı açıp bakar ne eksiğimiz var diye ve yavrum memur maaşıyla geçinmek zor der tedarik yoluna giderdi. Ben size bir ev alamadım ancak eserlerim ve onlarla birlikte siz hep anılacaksınız derdi.

Mûsikîye olan ilgisini takdir eder ve yaptığı icraları hep dinlerdik. Aktif bir katılımdan ziyade dinlemeyi tercih ederdik. Biz

evlendikten sonra ayrı evlerde oturduğumuz için meşklerini her zaman dinleme imkânımız olmuyordu.

Kayınpederim evini herkese açmıştı. Geleni gideni çok olur, öğrencileri arkadaşları sürekli onu yalnız bırakmazdı. Gelen insanlar da hürmetle hizmet görür ve uğurlanırdı. Kısacası hayatı hep yoğun geçiyordu. Onun için artık bu bir hayat tarzı olmuştu.

1.5.3. Muzaffer Şenduran

(Gazi Üniversitesi Müzik Bölümü emekli öğretim görevlisi/ 05.04.2010 Gazi Üniversitesi 14:00)

Tahir Karagöz hocamla 1974 yılında, Ankara'ya geldiğimde tanıştım. Bu sıralarda Tarihi Folklör, Turizm ve Eğitim Derneği'nin genel başkanlığını yapıyordum. Bu dernekte yaptığımız faaliyetler çerçevesinde Türkiye'nin birçok yerine gidiyorduk. Tiyatro, müzik, edebiyat, folklor gibi alanları bu faaliyetler arasında sayabiliriz. Bu çalışmalardan biri de Ekrem Vural ağabeyle ney üfleme faaliyetleri idi. Tahir Karagöz'ü bizimle Ekrem Vural ağabey tanıştırdı. Ben Tahir Hoca ile tanıştığımda sanki kaybettiğim babamla tanışmış gibi oldum. Tahir Hoca bana göre son derece önemli bir şahsiyetti. Daha küçük olan yaşımıza rağmen bulunduğumuz göreve saygıda kusur göstermeyen, hürmeti şahsınıza değil makamınıza yaptığını ihsas ettirerek gösteren muhteşem bir Osmanlı beyefendisiydi. Büyükle büyük, küçükle küçük olabilen, hayatı dopdolu yaşamış ve kendisi de dopdolu bir adamdı. Etrafında bulunan büyük gençlik kitlesine vatan-millet sevgisini, Peygamber ve Allah aşkını deklare eden, sohbetlerini fıkralarıyla ve Bektaşi menkıbeleriyle süslemesini çok iyi bilen bir kişi idi. Daha sonra uzun süre Türkiye'de yasak olan Türk Tasavvuf Mûsikîsi konserlerini Tahir Karagöz hocamla birlikte başlattık. O dönemde sadece Konya'da düzenlenen semâ gösterisinin yapıldığı Mevlevî Âyini'ne izin veriliyordu. Bunun dışında tekke ve zaviyeler kanunu gereği başka Tasavvuf Mûsikîsi faaliyetlerine izin verilmiyordu. Biz bu çemberi kırmayı denedik ve bunu ba-

şardık. Daha sonra da bunu bütün dünyaya taşıdık. Türkiye'nin birçok önemli şehrinde çok önemli kitlelere bu hizmeti ulaştırdık. Bunu yaparken de TRT kadrosu sanatçılarından büyük bir kısmı ile yol arkadaşlığı yaptık. Bu kadrolarda bulunan önemli isimlerden bazıları şunlardır: Hâfız kadrosunda rahmetli Süleyman Arabulan vardı. Ayrıca İsmail Coşar, Tahir Karagöz, İstanbul'dan Amir Ateş, Kâni Karaca, İsmail Biçer, İsmail Doruk hoca gibi isimler de bu ekibin içerisinde idiler. Saz heyetinde ise TRT'nin önemli sâzendeleri bulunmaktaydı. Bunlar arasında Tevfik Soyata, Ekrem Vural, Refik Ataç, Mahmut Bilki, Reha Sağbaş, Cihat Gencer vs. gibi neyzenlerin ağırlıkta olduğu bir kadro mevcuttu. Rahmetli Arif Biçer de hem neyzen kadrosunda hem de kasîdehân kadrosunda idi. Bu kadrolarla bizler konser yapmaya başladığımızda Adapazarı'nda yaptığımız bir konserde il jandarma alay komutanı konser yaptığımız salonu basarak bizleri gözaltına aldı. Tahir Hoca'nın orada çok yatıştırıcı bir rol oynamasına rağmen adamların niyetleri kötü olduğu için salonu boşaltıp konseri yarıda kestiler. Daha sonraki 77-78'li yıllarda Almanya ve Avrupa turnesi yaptık. Bu saydığımız kadronun hemen yarısı orda idi. Semâ gösterisi Türkiye'de yasak olduğu için biz bu gösterileri semâzenleriyle birlikte Almanya'da gerçekleştirdik. Tahir hocamın konserlerde, bendir ile birlikte müthiş bir şeflik iradesi göstererek vermiş olduğu manevî havanın etkisiyle her konserde on-on beş kişinin Müslüman olmasına vesile olduğuna şahit olduk. Bu çalışmalar sonucunda biz Almanların bir dergisine kapak olduk. Dergi "Bozkurtlar Avrupa'ya İslam'ı ihraç ediyor" diye bir başlık atmıştı. Hâlbuki bizim İslâm ihrâcımız yaptığımız konserlerden etkilenen insanların Müslüman olmasından başka bir şey değildi. Avrupa konserlerinden sonra Türkiye'ye döndüğümüzde yargılandık, sorgulandık. 1982 ihtilâlinden sonra da baya uzun bir süre bunun sıkıntılarını çektik.

Tahir Karagöz hocamızın bir anısını anlatalım burada. Hoca

bir mehter gösterisi düzenlemektedir. Devrin Başbakanı İsmet İnönü ve Cumhurbaşkanı Celâl Bayar bu gösteriyi dinleyenlerin en ön sırasında bulunmaktadırlar. Tahir Hoca'nın hazırlamış olduğu konser bittikten sonra Tahir Hoca Mehter Başı olarak tebrik edilmek üzere Başbakan İsmet İnönü'nün yanına çağrılır. Başbakan'ın tebrikinden sonra Cumhurbaşkanı Celâl Bayar Tahir Hoca'ya takılmak ister. Tahir Hoca! Bizim bildiğimiz Kanûnilerin, Yavuzların mehterbaşıları iriyarı, palabıyıklı, boylu poslu olur. Sen nasıl mehterbaşı oldun diyerek latifede bulunur. Tahir Karagöz hazır cevap kişiliğiyle Cumhurbaşkanı'na hemen cevap vermekte geç kalmaz: Efendim onlar Kanûnîlerin, Yavuzların mehterbaşısıydı ben ise -yanındaki ufak tefek olan İsmet İnönü'yü göstererek- paşamız hazretlerinin mehterbaşısıyım diyerek karşılık verir. Bu cevap oradakilerin çok hoşuna gider.

Tahir Hoca'nın alınganlığıyla ve hazırcevaplığıyla ilgili başka bir örnek daha şöyledir: Davet üzere bir mevlid programına Tahir Hoca ile beraber gitmiştik. Mevlid programı bittikten sonra hep beraber yemek için masaya oturduk. Mevlid sahibi olan şahıs patavatsız ve çiğ bir adamdı. Masada mevlidi icrâ etmiş olan dört beş tane hâfız var. Ev sahibi güya espri yapmak istiyor. Bir adamın bostanına bir öküz bir de hoca girer. Bostan sahibi bunları görünce: "Hocayı kovun da öküz kalsın" der. Tahir Hoca hemen öfkeli bir şekilde ayağa kalkarak, sizi nerden tanıdığımı düşünüyordum da bulamıyordum ama şimdi hatırladım. Ev sahibi yok hocam biz tanışmıyoruz der. Hoca yok yok tanışıyoruz hani geçen ikimiz bir bostana girmiştik bostan sahibi beni kovmuştu sen orada kalmıştın, bu adamın yemeği de yenmez diyerek oradan kalkıp ayrılırlar.

Tahir Hoca'nın icrâcılığı hususunda bir şeyler söylemek gerekirse o yirminci yüzyılın en iyi icrâcılarından biriydi. Hem Klâsik Türk Mûsikîsi'nde hem de Tasavvuf Mûsikîsi'nde bir duayendi. Tartışmasız muhteşem bir sesi vardı. Ben kendisini tanıdığımda ellili yaşların üstündeydi. Ve hayatının sonuna kadar beraber

olduk. Ama gençliğine tanıklık etmiş kişilerden aldığımız bilgiye göre Tahir Hoca Nur-u Osmaniye Camii'nde ezan okuduğu vakit bütün tramvaylar dahi durup ezanın bitmesini beklerlermiş. O kadar tesirli bir sese sahip ve o kadar güzel ezan okurdu ki insanları bu derece etkileme gücüne sahipti. Tahir Hoca'nın üstâtları Saadettin Kaynak, Neyzen Tevfik ve Rakım Elkutlu gibi çok önemli ustalardı. Tahir Hoca, Saadettin Kaynaktan çok önemli meşkler almıştır. Saadettin Kaynak'ın son sekiz-on yıllık hayatı hastalıkla geçmiş idi. Hastalığının yatalak olarak devam ettiği zaman dilimlerinde hocasının yanında olan, hiç bıkmadan usanmadan onun her türlü hizmetinde bulunan kişi Tahir Karagöz'dür. Yatalak olduğu dönemlerde Saadettin Kaynak'ın yapmış olduğu besteleri ilk meşk ettiği kişi olan Tahir Karagöz, Saadettin Kaynak'ın bir nevi sesini kasete alan bir teyp işlevi görmüştür. Saadettin Kaynak'ın öğrencileri arasında bulunan Alaaddin Yavaşca, Kâni Karaca gibi isimler Saadettin Kaynak'ın hasta dönemlerinde bestelediği eserleri Tahir Karagöz'den meşk ederek öğrenmişlerdir. Tahir Hoca'nın ustalarından birisi de Râkım Elkutlu demiştik. Tahir Hoca'nın Rakım Elkutlu ile olan birlikteliği İzmir'de olmuştur. Tahir Karagöz hocası Râkım Elkutlu'nun eserlerini okumada çok mâhirdi.

Tahir Hoca ölümünün bir gün öncesine kadar bizlere ibretli hikâyeler, fıkralar anlatmaya devam etti. Vefat edeceği gece benim de öğrencim olan Dr. Ahmet Beker'i arayıp durumunu iletiyor. Başında bir karıncalanma olduğunu söyleyince Dr. Ahmet, hocam ben geliyorum deyip Keçiören'den kalkarak hocanın Anıttepe'deki evine geliyor. Hoca'nın tansiyonunu ölçüp muayene etmeye başlıyor. Hoca muayene olurken asrımızın önemli tasavvuf âlimlerinden Mamak'ta yaşayan Ahmet Kayhan Dede ile telefon görüşmesine başlıyor. Ahmet Kayhan Dede'ye "Erenler bizi çağırdılar, artık bize yol göründü" diyor. Ahmet Dede de "Oh oh gözün aydın, darısı bizim başımıza inşallah" diyerek mukâbelede bulunuyor. Durumunun iyi olmadığını fark eden

Doktor Ahmet, hocayı hemen Gazi Üniversitesi Hastanesi'nde Nöroloji bölümüne getirip burada yoğun bakıma alıyor. Verilen uzunca mücadelelere rağmen Tahir Hoca sabaha karşı ruhunu teslim ediyor. Ve böylece ölümsüzlük dünyasını ilk adımını atmış oluyordu. Tahir Hoca'nın çok sevip sürekli söylediği Yûnus'un şu dizelerini aklımıza getiriyordu:

Yunus öldü deyû salâ verirler
Ölen hayvan imiş âşıklar ölmez

Tahir Hoca'nın da kendisi hakikaten ölümsüzlük dünyasına ait bir insan olarak eserleriyle büyüğünden küçüğüne insanların dillerinden düşmeyecektir. Bütün Türk Milleti'nin âşina olduğu eserleriyle her zaman aramızda yaşayacaktır.

Tahir Hoca eserlerinin halk arasında bu denli yaygın olmasına rağmen bunlar benim demezdi. "Bana yazdırdılar" tabirini çok kullanırdı. Şu saatte bu eseri şu saatte şu eseri bana yazdırdılar diyerek kendi eserlerini bile kendi mârifetinden saymazdı. Kendisine bu ilhâmın yüce bir güç tarafından ihsan edildiğini ifade ederdi.

Tahir Hoca'nın ölümü ile ilgili olarak önemli bir anekdotta şöyle: Hoca vefat ettikten sonra cenazesi gasılhaneye alınmıştı. Bizler oraya gittiğimizde yanı başında ağlayan iki hemşirenin olduğunu gördük. Ben "Kardeşlerim niçin ağlıyorsunuz?" diye sordum. Bana "Bir büyük zâtın daha vefât ettiğini, ona hizmet ettiklerini, ellerinden geleni yaptıklarını ancak onun kendi bestelediği bir şiirinde geçen:

Biz dünyadan gider olduk
Kalanlara selâm olsun

Dizelerini söyleyerek âhirete irtihâl ettiğini anlatıyor ve onu kurtaramadıklarını söylüyorlardı. Biraz daha anlatınca Tahir Hocanın babacan kişiliğiyle bunları da tesiri altına aldığını anlamıştık. Kısa bir zaman diliminde bile insanları nasıl etkileme gücünün olduğunu bir kez daha bizlere göstermişti. Oradaki görevlilerin Tahir Hoca'nın ölüme nasıl bu kadar farklı bir üslûpla

yaklaşabildiğine şaşırmış olmaları gayet doğaldır. Ancak Tahir Hoca'nın Mevlevî olduğunu ve Mevlevîlikte de ölümün insan için bir *şeb-i arûs* yani *düğün gecesi* olduğunu düşünürsek bunu daha iyi anlamlandırmış oluruz.

Tahir Hoca'nın eserlerindeki üslûbunun Sadettin Kaynak'ın üslûbuna benzerliği kaçınılmaz idi. Yıllar yılı hocasının dizinin dibinden ayrılmamış, onun üslûbunu solumuş bir kişinin eserlerindeki üslûbun ve havanın, hocasına benzemesi bir tesadüf değildir. Tahir Karagöz "Dertli dolap" adlı bir serbest bölümlü ilâhinin icrâsını yapardı. Herkes bu eserin Tahir Hoca'ya ait olduğunu zannederdi. Fakat Tahir Hoca bu eserin hocası Saadettin Kaynak tarafından hayatının son dönemlerinde bestelendiğini ve kendisinin de onu meşk ettiğini söyleyerek kendisine ve hocasına karşı büyük bir dürüstlük örneği sergilemiştir. Son dönemlerde insanlar arasında olan dedikoduları da Tahir Hoca'nın çok yakınında olan bir insan olarak büyük bir şiddetle kınıyorum. Tahir Hoca'nın bu konuda son derece sağduyulu ve dürüst bir şahsiyet olduğundan da en ufak bir tereddüt dahi geçirilmemesi gerektiğine inanıyorum. Bilerek kul hakkı yemeyecek kadar hassas ve son derece kaliteli bir adamdı.

Tahir Hoca'nın bestekârlığı konusuna gelince O, Türk Mûsikîsi'ndeki makamların birbirleriyle ilintisini bir duayen derecesinde bilirdi. Eserlerini incelediğimiz zaman geçki tekniklerini, usûl geçkilerini, hocasının yolundan gidişlerini çok rahat görebilirsiniz. İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'ndan bestelediği "Toprak", "Bahane" ve "Hancı" şarkıları ile "Merhaba ey âşk-ı bâki merhaba" ilâhisi onun çok önemli eserleri arasındadır. Tahir Hoca, Cinüçen Tanrıkorur'un 20. yüzyılın şüphesiz en büyük sanatçısı olarak konserlerinde takdim ettiği Saadettin Kaynak gibi bir ustanın dizinin dibinde yetişmiş bir sanatçıdır. Çocukluğundan başlayarak ölümüne kadar yanından ayrılmayan sâdık bir öğrencinin her halükârda çok önemli şeyler öğrendiği kesindir. Radyodaki bütün sanatçılar onun önünde ceket ilikler ve hoca

bir ağzını açsa da bize bir kâr, bir murabbâ beste ya da bir yürük semâi okusa diye beklerlerdi. Ama hoca da her zaman her yerde de söylemezdi. Mutlaka eşref saatinin gelmesi gerekirdi.

Hoca'nın mevlithânlığı konusunda alanım olmaması hasebiyle çok bir şey söylemek durumunda değilim ancak günümüz büyük mevlithânlarının söylemlerinden hareketle Tahir Hoca'nın çok büyük bir mevlithân olduğunu ve hemen bütün bahirlerde duayen diyebileceğimiz bir derecede olduğunu söyleyebiliriz. Günümüzde Kâni Karaca için söylenenleri düşünürsek ve Kâni Karaca'nın da Tahir Hoca'nın Tahir ağabey diyerek dizinin dibinden ayrılmadığını, onu kendisine üstât kabul ettiğini bilirsek Tahir Hoca'nın bu konudaki yerini de tespit etmiş oluruz zannımca.

Tahir Hoca emsâlsiz bir yardımsever idi. Cebinde beş lirası varsa dördünü vereyim biri kalsın demez, beşini birden verirdi. Tahir Hoca bir emekli maaşıyla ömrü boyunca hiçbir zaman variyet içinde olmayan bir adamdı. Bir gün İzmir Caddesi'nde dükkânı olan tüccar arkadaşının yanına gitmiştik. Tahir Hoca'nın arkadaşı oldukça zengin bir kişiydi. Bizler orada iken getirip Tahir Hoca'nın cebine yüklü miktarda para koydu ve hocam bununla esnaf borçlarınızı ödersiniz gaz yağınızı da ben eve yollarım dedi. O zamana göre önemli miktarda olan para, hocanın borçlarının belki hepsini kapatıp belli bir süre de ona yetecek kadar fazla idi. Dükkândan çıktık. Anıttepe'ye doğru gelirken Demirtepe Köprüsü'nün üzerinde kış günü altına bir karton koymuş ve üzerine oturmuş nur yüzlü, fakr-u zaruret içerisinde olduğu anlaşılan bir dede gördük. Yanına geldiğimizde cebindeki desteyle duran parayı aldı ve o dedeye: "Erenler bu parayı sana gönderdiler, alsın gitsin bu soğukta oturmasın, evinde sıcak sobanın başında otursun dediler" diyerek ona verdi. O da "Sağ ol efendim. Allah râzı olsun efendim" diyerek bizim yardımımızla yerinden kalktı. Biz ayrılmış giderken hocanın durumunu bilmemin verdiği üzüntü ve o zamanki cehaletimin tesiriyle

"Hocam borçlarımız vardı onları versek daha iyi olmaz mıydı?" diye bir serzenişte bulunduğumda hoca sinirlenerek "Otur bakayım karın üstüne" diye bana karşılık verdi. Bak sen beş dakika oturamıyorsun, o dede saatlerce orada oturmuş donma derecesine gelmiş. Onun ihtiyacı olmasa orada öyle oturur mu? Bizim bakkalımızın, manavımızın kredisi var ona mı daha çok lazım yoksa bana mı? Diye sorduğunda ben cevap veremedim. Ancak bu davranışın mahiyetini yıllar sonra bir aileye de sahip olunca daha iyi idrâk etmeye başladım ve bu davranışın çok üst düzey bir davranış olduğunu, çok az insanın bunu yapabileceğini fark ettim. Tahir Hoca beşerî ilişkiler noktasında mükemmel bir insandı. Ancak bazı hatalarından dolayı onu kınayanlara karşı Konya'da yaşayıp ölen Nurî Küçükiplikçi adında muhterem bir Nakşîbendi Şeyhi'nin cevap verdiğine şahit oldum. Tahir Hoca'yı kınayanlardan birine sen bir kış günü yolda giderken bir fakir görsen sırtındaki ceketi verir misin? Dedi. O kişi evet veririm dedi. Peki, biraz daha ilerlesen bir fakir daha görsen gömleğini verebilir misin? Dedi. Herhalde o kadarını veremem deyince bak sen gömleğe geldin tıkandın. Tahir Hoca sonuna kadar verirdi. Onun için senin onu kınama ehliyetin olamaz diye karşılık vermiştir.

Son olarak Tahir Hocamın farklı halleriyle ilgili bazı anekdotlar anlatayım. Tahir Hoca'nın bazen eve gidemeyecek kadar bîtap düştüğü anlar olurdu. Bu vakitlere Bektaşi geleneğine göre demlendiği anlar diyebiliriz. Bu anlarda bile hiçbir yerde konaklamaz beni (eşi) Mesude'ye götürün derdi. Evden başka bir yerde yattığına yurtdışı haricinde şahit olmadım. Tahir Hoca namaz hususunda da çok hassastı. En nâmüsait zamanlarında bile namazını hiç terk etmezdi ve gençlere namazın önemini çokça anlatır onlara tavsiyelerde bulunurdu. Bunalım içerisinde olan gençlere iki rekât şükür namazı kıl evlâdım derdi. Yolculuk esnasında herkes konuşurken bir bakardık Tahir Hoca bir kenara çekilmiş namazını kılmakla meşgul oluyor. Şükür konusunda da

yine insanlara eli olmayana bak şükret, dili olmayana bak şükret ki feraha eresin diye telkinlerde bulunurdu. Allah mekânını cennet etsin.

1.5.4. Ekrem Vural

(Ankara Radyosu Emekli Ney Sanatçısı/25.03.2010 Ankara/ Kızılay 14:00)

Tahir hocayla altmışlı yıllarda ben mi onu buldum o mu beni buldu bilemiyorum tanışma imkânımız oldu. İstanbul'dan dinî görev için Ankara'ya geldi. Elinde bendir ile tanıdık onu. Saadettin Kaynak gibi bir üstâdın öğrencisi olması hasebiyle tavrındaki o muhteşem güzellik hemen seziliyordu. Bizler Tahir Hocayı çok sevdik. Böylece o da bizlere ilâhiler öğretmeye başladı. Tahir Hoca'nın Sadettin Kaynak ile olan hikâyesini de bildiğim kadarıyla sizlerle paylaşayım: Hoca bir ara Konya'ya gider. Bu tarihlerde Sadettin Kaynak'ta Konya'dadır. Tahir Hoca'yı sesi güzel olduğu için orada dinler ve beğenince de verin ben bunu İstanbul'a götüreyim der ve böylece hoca-talebe ilişkisi başlamış olur. Tahir Hoca'nın babası da kendisi gibi müezzin idi. Tahir Hoca'nın detone olmayan, tavır mükemmelliğine sahip bir sesi vardı. Ancak bizler hocanın gençlik yıllarını tam olarak bilemiyoruz. Sesinin o zamanlar daha da güzel olduğunu tahmin ediyorum. Ama camii yıkılsa da mihrap yerindedir misâli hocanın sesi yaşına rağmen gerçekten çok güzeldi. Tahir Hoca icra noktasında da tartışmasız bir icrâ kâbiliyetine sahipti. Bastığı sesler Türk Mûsikîsi'nde perde sesler dediğimiz seslerdi. Mâlumunuz perde ile nota farklıdır. Nota bildiğimiz do re mi vesairedir. Perdede ise sesler arasındaki ilâhi ahengi bulma söz konusudur. Hoca bunu başarıyordu. Bir defasında nühüft makamında durak okudu ki ben radyolardan hiç duymadım. Hoca'nın hâfızası da çok güçlüydü. Bir oturuşta yüzün üzerinde ilâhiyi usûl vurarak ezberinden okurdu. Tahir Hoca mükemmel bir müzisyen ve mükemmel bir halk filozofuydu. Bunun yanı sıra tasavvuf erbabıydı. Bahislere çok rahat

girip çıkardı. Çünkü hocanın girip çıkmadığı yer kalmamıştır. Mükemmel bir dinamizmi vardı. Hoca'nın bestekârlık yönü de çok güzeldi. Sade notalarla anlam taşıyan eserler ortaya çıkarırdı. Hocanın yüze yakın bestesi varken "Sordum sarıçiçeğe" isimli eseriyle meşhur olmuştur. "Ey benim devletli sultanım" diye ısfahan makamında devr-i hindî usûlünde bir ilâhisi vardı Tevşih formunda. Tevşih ile ilâhi arasında fark vardır. Her tevşih bir ilâhidir fakat her ilâhi bir tevşih değildir. Tevşihler Peygamberimizi övmek amacıyla yazılmış ve mevlid bahirleri arasında ağır ağır okunan ilâhilerdir. Tahir Hoca eserlerini notaya alırken çoğu kez bizlere ya da radyodan bir iki arkadaşa aldırırdı. Bir mecliste aşka gelip beste yaptığı zamanlar olurdu. Yaptığı besteleri çoğu kez bana getirirdi. Ben de bakardım iyi olmuşsa iyi derdim ama olmamışsa yüz ifademden anlardı. Ben de bir şey demezdim.

Yetmişli yıllardan ihtilâle kadar çok fırtınalı bir hayat yaşadık. O yıllarda yurt içi ve yurt dışı konserlere giderdik ve hemen her konserimizde Tahir Hoca vardı. Onu huzur dedesi olarak hep yanımızda görmek isterdik. Konserlerde cûşa geldi mi kalkar hem bendir vurur hem de ilâhi söylerdi. O fırtınalı yıllarda aslında geniş repertuvarımız olmasına rağmen Tahir Hoca'nın eserlerini maalesef derleyip toparlamadık. Ancak Tahir Hoca ile ilgili olarak bir nazîre yaptık. Tahir Karagöz ve Sadettin Kaynak'ın eserlerini içeren büyük bir stüdyo konseri düzenledik. Ama onun da kasetleri yok elimizde. Hatta doğru dürüst bir ses kaydı bile yok elimizde maalesef.

Tahir Hoca sadece mûsikî yönüyle değil sosyal alanın birçok yönüyle ilgilenmiş ve toplumun hemen her kesiminden insanlarla muhatap olmuştur. Ezberinde on bin tane fıkra olduğunu biliyoruz. Bu fıkraları konuya göre hemen anlatabilir. Hangi konu açılırsa onunla alâkalı bir fıkrayı hemen anlatırdı. Hiç durmadan on beş yirmi dakika şiir okurdu. Tasavvufî manada hocaya telefonla soru soracak olsam tak diye cevabını verirdi. Hocanın eserleri maalesef TRT repertuvarına kaydedilmedi. Bunun nedenini

tam olarak bilemiyorum ancak hocanın eserlerinin zevahire dokunduğu âşikâr. Bir de o dönemde ilâhilerin tasnif heyeti yoktu. Bunun da olumsuz bir tesiri olmuş olabilir.

Tahir Hoca'nın mevlithânlığı da Kur'ân tilâveti de gayet güzeldi. Tahir Hoca o zamanlarda Kocatepe Camii'nde müezzinlik yaparken ben de Arif Biçer Hocayla birlikte caminin bir kulübesi vardı orada ney üflerdim. Tahir Hoca sonraları dönemin Ticaret Bakanı Agâh Oktay Güner'in vesilesiyle Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan Ticaret Bakanlığı'na geçti ve emekliliğine kadar burada çalıştı.

Hoca bir gün ramazan ayında Konya'dan gelen hak âşıklarından Nuri Efendi ile beraberindeki bir grup insanı evine davet eder. Eve gidip iftar saatinin yaklaşmasını bekleye dururlar. Bu arada Nurî Efendi evde hiçbir hareketliliğin olmadığını görünce herhalde hoca yiyecekleri çarşıdan getirtecek diye düşünür. Ancak hocada hala bir hareket yoktur. Bunun üzerine hocaya durumun ne olduğunu sormak isterler. Hoca da evimde musluk suyundan başka bir şeyim yok diye karşılık verince Nuri Efendi hemen çarşıdan börek çörek getirterek cemââtin iftarını yapmasını sağlar. Ve Nurî Efendi hocanın bu hâlini konuşurken "İşte derviş evi böyle olmalıdır" diye de anlatırmış. Hocanın hayatı yoklukla geçmiştir. Ancak gönül dünyası çok zengin ve eli bol bir insandı. Cebinde parası olmasa bile başkalarından borç alır fakire fukaraya dağıtırdı.

Saadettin Kaynak bir gün Tahir Hoca'yı elini öpmesi için Neyzen Tevfik'in yanına gönderir. Tahir Hoca Neyzen Tevfik'i bir meyhanede içerken bulur. Ona Mevlevî selamı usûlüyle bir selam verir. Bunun üzerine Neyzen Tevfik hayırdır der. Tahir Hoca beni Sadettin Kaynak gönderdi der. Neyzen Tevfik, hocaya nereli olduğunu, ne iş yaptığını sorar. Hoca da Konya'lı olduğunu ve müezzinlik yaptığını söyler. Neyzen Tevfik ona içkiyi göstererek "Oğlum ya al şunu iç ya da çek git" diyerek karşılık verir. Bu olay Tahir Hocayı çok etkilemiştir. Hoca'nın daha sonraki ha-

yatında Neyzen Tevfik gibi meyhanelere giderek gençleri irşâd ettiği görülür. Ve oradaki gençler hocanın ağzına çok dikkatlice bakıp onu dinlerlermiş.

Gönlü sevgi dolu bir insandı. Karşılaştığı bir insana "Sultanım" der ve onunla hemen çok güzel bir diyalog kurardı. Gençliğe sahip çıkma noktasında çok gayretleri oldu. Bayram günlerinde hayat kadınlarını kimse ziyaret etmez diye sağdan soldan borç alarak onlara hediye alır ve onları ziyaret ederek onlara moral verirdi. Bir gün hoca sabah namazına giderken yolda yarı çıplak bir dilenci görür. Ona acıdığını ifade edince dilenci çok acıyorsan paltonu çıkar da ver deyince Tahir Hoca üzerindeki paltoyu çıkarıp dilenciye vermiş ve kendisi o soğukta paltosuz camiye gitmiştir.

Bestelerinde *sehl-i mümteni* dediğimiz basit notalarla mucizevî sesler oluştururdu. Eserlerinde Hocası Sadettin Kaynak'ın izleri görülürdü. Tavır, üslûp çok güzeldi. Toprağa düşmüş bir cevherdi Tahir Hoca bizim için.

Hoca'nın her an değişen, bilgi saçan çok vefalı bir kişiliği vardı. Rüzgârın esmesinden ilhâm alırdı. Zaloğlu Rüstem gibi kılıcı sallayıp girerdi savaşa ama savaştan sağlam çıkardı. Bizleri hep büyük insanlarla tanıştırırdı. Gittiği yerde rahmet pınarlarının taştığını görürsün. Ne zaman onu tanıyan insanlarla bir araya gelsek mutlaka postunu alır gelir ve manevî anlamda yanı başımıza oturur, kendisinden bahsettirirdi.

Almanya'da bir program için otele gitmiştik. O gün otelin sahibi bir bey ve hanım otelin kirasını yükseltmek için geldiler. Tahir Hoca bizlere enstrümanlarınızı hemen alın gelin dedi. Ben neyi aldım, Doğan Dikmen kudümünü aldı. Biz onlara güzel ilâhiler icrâ edince otel sahibi sizler böyle ne güzel insanlarmışsınız. Ben otelin fiyatını yükseltecektim ama vazgeçtim hatta indiriyorum diyerek duygularını dile getirmiştir.

Berlin'de bir konsere gitmiştik. Konsere başlayacağımız sıra sarıklı cübbeli bir gurup salona giriş yaptı. Biz bunlar kim diye

sorduğumuzda bunlar Alman Abdullah'ın cemaati dediler. Bizler konsere başladığımızda onlarda zikre başlarsa bizim ritimle uymaz ise sıkıntı yaşayacağız diye tereddüt ederken biz segâh peşreve girer girmez onlarda sanki bir kudüm sesi gibi bize eşlik etmeye başladılar. Ancak ritimde herhangi bir aksama yok idi. Korkumuz zâil olmuştu. Konser sırasında herkes coşmuştu. Tahir Hoca, sahnede hem dönüyor hem bendir vuruyordu. Konser bitiminde Tahir Hoca müjde müjde diye koşarak geldi. Hoca dört Alman kızının İslâm'ı seçmesine şahit olmuştu. Kısacası hoca tam bir gönül insanıydı. Her yere çok rahat girip çıkabilen, her an coşkun sular gibi çağlayabilen bir kişilik idi.

Yine yetmişli yılların en heyecanlı günlerinde bir muhabbet ve aşk rüzgârı bizi İzmir'e attı. Biz de talebeleri toparlayıp gece yarısı eski garajdan otobüse bindik. Yanımda İzmir radyosundan ney sanatçısı ve şef Mahmut Bey, Doğan Dikmen, Tahir Karagöz, Tahir İçöz gibi önemli sanatçılardan oluşan bir ekip vardı. İzmir'de Elhamra sinemasında Yûnus Emre konseri vereceğiz. Gece yarısına doğru saat 11.30'da yola çıktık. Tabii ki bizim arkadaşların rahat durmaya niyetleri yok. Tahir Hoca da yanımızda. Bendirler alındı ve bir vaveyla koptu. Gece yarısı bozkırda hem yolculuk yapıyoruz hem de mûsikî meşk ediyorduk. Bu arada Tahir Hoca bir adamın yanına oturmuş uyuyor. Yolculuk devam ederken otobüs bir anda durdu. Muavin koşarak geldi ve şoförün 15 km yanlış yola girdiğini ve bunu ancak şimdi fark edebildiğini bize söyledi. Böyle bir mecliste ve böylesine muhabbet dolu bir ortamda yolu şaşırmak aslında çok doğal bir şeydi. Otobüs bir çay molası verdiğinde Tahir Hoca uyandı ve yanındaki adama: "Sizi fazlasıyla rahatsız ettim herhalde" dedi ve adamda: "Olsun hocam bu muhabbet bize yetti gerisi önemli değil" diye karşılık verdi. Nihayet İzmir Elhamra sinemasında konser vakti geldi. Konser salonu öyle doluydu ki seyircilerle sanatçılar neredeyse iç içe girmiş vaziyetteydi. Gelinler, kızlar, beyaz sakallı ihtiyâr dedeler, amcalar, çoluk çocuk büyük bir iştiyâkla bizleri izlemek

için bekliyorlar. Tam ilâhiler başlamış, konserin heyecanı zirveye ulaşmış ve Tahir Hoca şalvarlı, cepkenli bir Yûnus Emre kıyafeti giymiş halde saz heyetinde bendir vururken birden sahnede bir fındık faresi belirdi. Fare Tahir Hoca ile epey bir yarenleştikten sonra mûsikî ritminin âhengine ayak uydurmuş ve âdeta semâ etmeye başlamıştı.

Yunus Emre'nin seneyi devriye programlarına Tahir Hoca ile bizleri de çağırırlardı. Biz de gider bu programları icra ederdik. Bir Yûnus Emre sene-i devriye programını daha icra etmeye gitmiştik. Açık havada yapacağımız bir program idi. Konsere çıkmadan önce müthiş bir yağmur yağmaya başladı. Biz Tahir Hoca'ya ne yapacağız diye sorduk. Hoca: "Ya Allah bismillah" deriz ve çıkarız dedi. Biz konsere öylece çıktık ve yağmur konser esnasında tamamen kesildi. Bizler konseri yarım saatte bitirip de aşağı indikten sonra yağmur tekrar yağmaya başladı.

Bu anlattığımız olaylar tabii ki bizim şu anda aklımıza gelen olaylardır. Hatırlayamadığımız birçok hatıraların var olduğu muhakkaktır. Ama buna rağmen anlattığımız olayların Tahir Hoca'nın nasıl büyük bir insan olduğunu ortaya koyacak mahiyette olduğunu söyleyebiliriz. Bizler ne zaman eski arkadaşlarla bir araya gelsek Tahir Hoca'dan muhakkak bahsederiz. Ve Tahir Hoca manevî anlamda bizim meclisimize gelir ve oraya postunu kurar. Mecliste sohbet bitip meclis dağılana kadar da hoca oradan ayrılmaz.

1.5.5. İsmail Coşar

(Kocatepe Camii Eski Baş İmam Hatibi/28.02.2010 Kocatepe Camii 09:30)

Tahir Hoca'yı 1973-75 yıllarında tanıdım. O zamanlar Samanpazarı'nda Aslanhane Camii'nde müezzin olarak görev yapıyordu. Burada çalıştığı yıllarda Samanpazarı esnafından ve imam-hatip talebelerinden oluşan bir koroyu çalıştırıyordu. Tahir Hoca'yı yakînen Kocatepe'de 3-4 yıl beraber görev yaptığı-

mız yıllarda tanıdım. Hocayla meşke burada başladım ve ondan istifâde ettim. Hoca Saadettin Kaynak'ın öğrencisi olması hasebiyle geleneksel tavrın da bir aktarıcısı konumundaydı. Hoca Türkiye'de mevlidi kâfiyesine uygun olarak en iyi okuyanlardan birisidir. Ben de mevlidi hocadan meşk ettim. Mevlidde vurgulara çok dikkat eder, mevlidin bütün bahirlerini makam seyirlerini göstererek ve anlaşılır bir şekilde okurdu.

Hocanın sesi gevrekti. Güçlü değildi ama çok tatlı ve rahatlatıcıydı. Okuması cemaat arasında büyük beğeni toplardı. Bestelediği "Sarı çiçek" ilâhisini ve "Toprak" şarkısını bilirim. Ayrıca şair İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'na ait bir şiiri bestelediğini de bilirim. Bir ilâhiyi hemen bestelerdi ve notasını kendisi yazabilirdi.

Tahir Hoca dünyaya metelik vermeyen, günlük yaşayan bir kişiydi. Sigara içerdi ve kahve içmeyi de çok severdi. Caminin bir köşesinde beş dakikalık bir sohbete başladı mı bu sohbet bir saat sürerdi. Hem edep hem de tevazû sahibiydi. Hem ağlatır hem güldürür bir yapıya sahipti. Hocayla ilgili birçok hatıramız bulunmakla birlikte burada şu hatıramızı anlatmadan geçmeyelim:

Hoca yaklaşık yetmiş yaşlarında idi. Bir kış günü halıcı Mahmut isimli bir dostun dükkânında oturuyorduk. Tahir Hoca o soğukta sırtında bir ceketle geldi. Hocam palto giyseydin dedik. Hoca, bizim de bir gün paltomuz olur inşaallah dedi. Bunun üzerine halıcı dostumuz hocama bir palto alalım dedi. Ve hocaya palto aldık. Ertesi gün hocayı gördüğümüzde palto hocanın sırtında yoktu. Hocaya paltoyu ne yaptığı sorulunca da hoca, yolda giderken üşümüş bir dilenci gördüm titriyordu üstelik kar yağıyordu ben de paltoyu onun üzerine örttüm dedi. Hoca son derece merhâmet sahibi olduğunu bu olayda en güzel şekilde ortaya koymuştu.

Hoca bir süre camii lojmanında kalmış olmakla birlikte daha çok kirada oturmak durumunda kalmıştır. Evinin kirasını bile bazen veremeyerek çevreden yardım almak zorunda kalan hoca,

hayatında ekonomik anlamda gerçek bir rahatlığa kavuşamamıştır. Hayatı âdeta doğaçlama ve yarının ne getireceğinden endişesi olmadan yaşardı. Tesadüf yaşamıyor ama hayatındaki birçok tesadüf hayra vesile oluyordu. Yaşadığı onca şeye rağmen sıkıntıdan bahsetmezdi. Gayet neşeli ve mutlu yaşıyordu.

Hocanın sülâlesinde karagöz kukla oyununu oynatan birinin olması ve hocanın da kukla oynatmayı bilmesi hocanın soy isminin karagöz olmasında etkili olmuştur.

Konyalı olan hoca hem bestekârlığı hem hânendeliğiyle Tasavvuf Müziği'nde üstat, aynı zamanda dergâhlarda yaşamış olması ve mesnevîden birçok şiir bilmesiyle de intisaplı bir Mevlevî idi. Bildiği hikmetli fıkralarla sohbetlerini süslemesini çok iyi bilir ve sohbetini bu fıkralarla neticelendirmeyi iyi becerirdi. Hocanın aynı zamanda zeki bir insan olduğunu da zikretmeliyiz.

Bize göre derbeder bir hayat yaşayan hoca, kendi dünyasında mutlu idi. İnsanlarla çok iyi geçinen, kavga etmemiş, kırmamış, kırılmamış bir insandı. Ekonomik olarak sıkıntılı olduğunu bilsek de o mutluydu. Bir apartmanın zemin katında yaşayan hoca, halinden hiç şikâyet etmedi. Bize göre hoca, yaşaması gereken hayatı yaşayamadı.

Tahir Hoca Saadettin Kaynak'ın öğrencisi olması hasebiyle Kur'ân ve Ezân okumada da çok mâhirdi. Kısacası müzik onun hayatıydı.

1.5.6. Bilâl Demiryürek

(Hacı Bayram Velî Camii Eski İmam Hatibi/06.10.2010 Ankara 15:30)

Tahir Karagöz hocamla İlk defa 1981 yılında tanıştım. Ankara'da Tabakhane Camii yanında dönemin mûsikîşinaslarının toplanmış olduğu bir mekân vardı. O mekâna Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilâtı'nın ileri gelenlerinden, İstanbul'dan ve büyük camii imamlarından gelenler olurdu. Bu toplantıların mucidi olan ve hava kuvvetlerinde çalışan Ahzap Ustaoğlu isminde bir büyüğü-

müz vardı. Bu zatın en önemli özelliği Türkiye'de ne kadar güzel okuyucu varsa bunları bu toplantılarda bir araya getirebilmesi idi. Dışarıdan bu toplantılara gelenler ilk Ahzap Ustaoğlu tarafından karşılanır ve ağırlanırdı. Yani bu toplantılar ve bu toplantıya katılanlar bu işlerle ilgili olan şeylerin bir merkezi konumunda idi diyebiliriz. Ahzap Ustaoğlu başkanlığında yürütülen bu faaliyetlere çok sevilen bir insan olduğu için Tahir Karagöz Hocam da dâvet edilirdi. Ben de bu toplantılar vesilesi ile Tahir Karagöz Hocam ile tanışma fırsatını buldum. Tahir Hocam bu tanışmamızdan sonra bizleri bağrına bastı. Biz, İsmail Coşar, Süleyman Arabulan, Mustafa Kont gibi beylerle beraber Tahir Karagöz Hocamızın etrafında toparlandık ve onun tedrisatı ile birçok eseri okuyabilir hâle geldik. Tahir Karagöz klâsik tavrı çok iyi icra edebilen bir sanatçı idi. Ben 1981 yılında Tahir Karagöz Hocamın beş yıl süre ile görev yapmış olduğu bir camii olan Aslanhane Camii'ne İmam-Hatip olarak başladım ve belli bir süre burada görev yaptım. Tahir Karagöz'ün hep yanında olmaya çalıştım. Ancak hoca efendi ele avuca sığmayan, çok aktif aynı zamanda engin gönül sahibi bir insandı. Ben Aslanhane gibi tarihî bir camide görevli iken istek üzerine Anafartalar çarşısında bulunan bir mescide imam-hatip olarak geldim. Tahir Hoca ile olan derslerimize iki sene boyunca burada devam ettik. Tahir Hoca çok sevilen bir insan olması hasebiyle Anafartalar çarşısında ileri gelen esnaflar tarafından bazen kendisine hediyeler takdim edilirdi. Ancak vermeyi o kadar çok seven bir insandı ki kendisine verilen hediyeleri ikinci gün kendisinde görmek mümkün değildi. Kendisi fakir olmasına karşın vermeyi çok seven, gönlü çok zengin olan bir insandı. Bir gün maaşını daha yeni almış olduğu halde Tabakhane Dergâhı'na doğru giderken yolda annesinin yanında ağlayan bir çocuk görür. Tahir Hoca çocuğun annesine hitaben çocuğun niye ağladığını sorar. Annesi de dükkânda bisikletleri gördü, kendisine bisiklet almamı istiyor ama bizim bunu alacak paramız yok der ve çocuğa da kızar. Bu manzara üzerine Tahir

Karagöz hemen o bisikleti çocuğa alır Parasını da olursa verirsiniz yoksa kalsın diyerek anne ve çocuğunu uğurlar. Böylesine cömert, böylesine vermeyi seven bir kişilik olan Tahir Karagöz, bu olayla da cömertliğini bir kez daha ortaya koymuş olur. Aldığını dağıtan eve götürmeyen bir insan olan Tahir Karagöz, hayatı boyunca evinde kömür sobası kullanmamıştır. Gazyağı sobası ile kışları geçiren Tahir Hoca buna rağmen dağıtmayı, vermeyi terk etmemiştir. Tahir Karagöz'ün Atilla adında bir oğlu vardı. Biz daha sonradan İki kız torunu olduğunu öğrendik. Şu anda da Emniyet Müdürlüğü Teşkilâtı'ndan emekli olduğunu biliyorum. Ancak o zamandan beri kendisi ile bir irtibatımız olmamıştır. Bu nedenle de şimdi nerede oturuyor, ne yapıyor bilmiyorum.

Tahir Karagöz'ü kelimelerle anlatabilmek mümkün değildir ancak biz onunla ilgili anılarımızı anlatarak onu biraz olsun tanıtma amacımızı belki gerçekleştirmiş oluruz. Tahir Karagöz, Ömer Kabakçı isminde Çorumlu, çok güzel sesi olan iyi bir hâfızı dönemin Diyanet İşleri Başkanı Dr. Lütfi Doğan'a methederek Hacı Bayram Velî Camii'ne müezzin olarak alalım diye rica eder. Başkan da çağır gelsin bir görelim der. Diyanet reisini yanlış anlayan Tahir Hoca yedi sekiz çocuğu olan Ömer Kabakçı Hoca'ya göçünü al da gel, seni Hacı Bayram Velî Camii'ne müezzin tayin ettik der. Bunun üzerine çocukları ile birlikte göçünü alıp gelen Ömer Kabakçı Hoca açıkta kalır. Böylesine bir yanlış anlamadan doğan hatayı telâfi etmek için Tahir Hoca tekrar Diyanet İşleri Reisi'nin yanına giderek ben mevlithân bir insanım, ekmeğimi kazanabilirim ayrıca ben üç kişiye bakıyorum, sorumluluğum daha az, ama Ömer Kabakçı Hoca yedi sekiz çocuğa bakıyor. Benim müezzinlik kadromu alın Ömer Hoca'ya verin ve onu Hacı Bayram Velî Camii'nde müezzin olarak istihdam edin diye bir teklifte bulunur. Bunun üzerine Ömer Kabakçı'yı Hacı Bayram Velî Camii'ne müezzin olarak atarlar. Bu teklife Diyanet İşleri Başkanı Dr. Lütfi Doğan hayran kalır. İşte böylesine fedakâr bir davranışı sergileyebilecek kadar özverili bir insandır Tahir Ka-

ragöz. Onun hayat trafiğinde hep inişleri olmuştur. Çünkü Tahir Hoca hep vermiştir, hep dağıtmıştır ama hiç almamıştır. O bize hep öğretmiştir ama bizden hiçbir şey almamıştır ve bizden hiçbir şey talep de etmemiştir. Ancak biz elimizden geldiği kadar Tahir Hoca'ya istediği konularda yardımcı olmaya çalıştık. Eğer bir şeyler yapabildi isek kendimizi bahtiyâr addederiz. Tahir Hoca cebinde günlük para taşırdı. Onun kendisine bir iki ay yetecek bir parayı cebinde görmek mümkün değildi.

Tahir Karagöz'ün nota bilgisi iyiydi. Hocası Sadettin Kaynak olduğu için makam ve beste teknikleri üzerine almış olduğu derslerle kendisini fevkalâde geliştirmiş ve çevresindeki insanlara çok faydalı olmuştur. Ankara'da onun tedrisâtından geçmeyen, onun nağmeleri ile nağmelenmeyen çok az insan vardır. Tahir Karagöz ve dostlarının evlerinde toplantılar düzenlenir, meşkler yapılırdı. Kendisi de Anıttepe'de oturur ve bu meşklere bizzat katılırdı.

Tahir Karagöz, sanatçı kişiliği ile gelgitlere yelken açabilen bir kimliktir. Bir ara ortadan kaybolan Tahir Hoca, Çanakkale'nin Biga ilçesine bağlı bir köyde bekçilik yapar. Burada yaşayan insanlar tarafından bir anda çok sevilen Tahir Karagöz, çevrede bulunan müftüler tarafından da fark edilince büyük bir ilgiye muhatap olur. Böylesine bir cevherin fark edilmesinden sonra Tahir Karagöz buradan alınarak İstanbul'a getirilir.

Tahir Karagöz, Efendimizin "Siz birbirinizi sevmedikçe gerçek imân etmiş olamazsınız" hadisinin tam anlamıyla uygulayıcısıydı. İnsanlara karşılıksız olarak çok derin bir muhabbet beslerdi. Ölümden korkmadan yaşayan, Allah'ı ve O'nun Resûlünü çok seven, gelecek endişesi taşımayan bir insan olarak yaşadı ve öyle öldü. Bugün Tasavvuf Müziği icrâ ediliyorsa, TRT'de Tasavvuf Müziği programları yapılıyorsa bunun temelini atan kişi Tahir Karagöz olmuştur. İlk "Sarıçiçek" ilâhisi ile şöhret bulan Tahir Karagöz, bugünkü birçok mevkî makam sahibi olan insanların yetişmesinde büyük role sahiptir.

Tahir Hocanın icrası kendine özgü bir üslûpta ve değişik bir tarzda idi. Tahir Hoca'yı tanıyıp da başka bir yerde bir ezân dinleyen birisi o ezânı okuyan kişinin Tahir Hoca'dan ders aldığını anlayabilirdi.

Tahir Hoca çok güzel bendir çalardı. Tasavvuf Mûsikîsi konserlerinde bendir ile sürekli bizlere de eşlik ederdi. TRT'nin yapmış olduğu programların hemen hepsinde Tahir Karagöz'ü görmek mümkündü. Ayda üç dört defa program olurdu ve bu programlara Tahir Karagöz mutlaka teşrif ederdi. Tahir Karagöz, en iyi mevlid okuyan insanlardan biri idi. Tahir Karagöz'ün "Sordum sarıçiçeğe" ilâhisi belki de Itri'nin segâh tekbirinden sonra en çok okunan eserdir diyebilirim.

Tahir Karagöz'ün hocası Sadettin Kaynak ile olan bir anısını da burada anlatmak gerekir: Saadettin Kaynak hacca gider. Kâbe-i Muazzama'da Ravzâ-i Mutahhare'de bir sülüs yazıya denk gelir. Bu sözler Sadettin Kaynak'ın çok hoşuna gider ve orada bu sözlere bir beste yapar. Bu besteyi de öğrencisi Tahir Karagöz'e gönderir. Sadettin Kaynak hac görevini ifâ edip döndüğünde Tahir Karagöz ve arkadaşları Sadettin Kaynak'ı Haydarpaşa garında bu ilâhiyi koro halinde söyleyerek karşılarlar. Bu karşılama Saadettin Kaynak'ın çok hoşuna gider ve bu sahneyi hayatında birçok yerde anlatır.[44]

Tahir Karagöz adına bir jübile programı yaptık. Bu programla Tahir Hoca'ya bir ev almak niyetimiz vardı. Nitekim bir ev alacak kadar da para toplandı ve biz bunu hocaya takdim ettik. Tahir Hoca bu parayla gitti başkasına ev aldı. Böylesine dünyaya ve dünya malına gülen ve bunlarla dalga geçen bir insandı. Bir gün ben yeni bir araba almıştım. Tahir Hoca arabaya bindi. Ben "Hocam hayırlı olsun desene" dedim. Tahir Hoca bana bakarak güle

[44] Bu eserin Hüzzam makamında ve Düyek usûlünde bestelenen "Ya sahibe'l Cemâli ve Yâ Seyyide'l Beşer" mısraıyla başlayan ilahi olduğu bilinmektedir.

güle bin dedi. Yani dünya malına hiç mi hiç kıymet vermeyen bir şahsiyetti. Tahir Hoca'nın bu dervişlik yönü bir ölçüde ailesine zarar veriyordu. Bu da ailesi tarafından hoş karşılanmayan yönü oluyordu.

Tahir Karagöz hiç kalp kırmazdı. Çocukla çocuk, delikanlı ile delikanlı, âlimle âlim olabilen, her frekanstan insanla anında bağlantı kurabilen bir insandı. Tahir Hoca hayatının bir döneminde de Konya İmam-Hatip Lisesi'nde mûsikî dersleri vermiştir.

1.5.7. İlhan Tok

(Emekli İmam Hatip/30.09.2010 Ankara 14:30)

Tahir Karagöz Hocamla 1963 yılı ortalarında ben Ankara Aslanhane Camii İmam-Hatibi iken tanıştım. Özellikle Hacı Bayram Velî Camii'nde kılınan sabah ve yatsı namazlarından sonra arkadaş ve dostlarla muhabbet etmek üzere bir araya gelirdik. Sohbet esnasında Hacı Bayram Velî Camii'nden güzel ama farklı bir ses geliyordu. Bu ses benim dikkatimi celbetti. Ben orada bulunanlara mevlid var herhalde deyince evet dediler. Peki, okuyan kim? diye sorunca sıradan bir insanmış gibi tanımıyor musun? Tahir Karagöz diye cevap verdiler. Müsaadenizle diyerek elimdeki çayı bıraktım ve Hacı Bayram Camii'nin musalla cihetine bakan penceresinin demirlerine asılarak dışarıdan kürsüye baktım. Kuru, zayıf bir adam okuyordu. Bununla yetinmedim camiye girdim. İçeri girdiğimde velâdet bahrini okuyordu. Ben bir kenara sindim. Mevlid bitince ara duası ve peşinden Kur'an-ı Kerim okundu. Tahir Hoca onu da dinledikten sonra kendine has selâmıyla oradakileri selâmladı ve izin isteyerek kalktı. Ben de son cemaat mahallinde ona yaklaşarak tanışabilir miyiz? Diye sordum. O da eyvallah dedi. Ben Aslanhane Camii İmam-Hatibi İlhan Tok, zat-ı âliniz ile beraber bir çay içebilir miyiz efendim? Dedim. Ve böylece Tahir Karagöz hocamla tanışma faslımız gerçekleşmiş oldu. Beni yerimden kaldırıp camiye götüren şey Tahir Hoca'nın kendine has olan o okuma üslûbu idi.

Bu dönemlerde Tahir Hoca çalışmıyor idi. Zaman zaman kaybolur iki ay gelmezdi. 1965 yılıydı Tahir Hocama sen müezzin olmak ister misin? Seni benim görev yaptığım Aslanhane Camii'ne alalım diye ricâ ettim. Ben fazla bir yerde duramam ve sizi mahcup ederim deyince hocam siz kabul eder misiniz? Diyerek kendisinin gönlünü aldım. Zamanın Diyanet İşleri Başkanı Tevfik Gerçeker'e rica ettim ve 15 Ağustos 1965 günü Tahir Hocamın tayinini ikinci müezzin olarak Aslanhane Camii'ne yaptırdık. O dönemde değişikliğe uğrayan Diyanet Teşkilat Yasası'na göre 16 Ağustos 1965 günü yasa yürürlüğe giriyor ve müezzin olmak için hâfızlık şartı getiriliyordu. Bu takdirde de Tahir Karagöz müezzin olamıyordu. Yani on saatlik bir ara ile yasa yürürlüğe girmeden Tahir Hocamın tayini gerçekleşmiş oldu. Böylece 1969 Ekim ayı başlarına kadar Tahir Hocamla görev yaptık. İşte bu dönem içerisinde kendisinden birçok eser meşk ettim. Bugün sahip olduğum bir şeyler varsa kırık dökük icrâlarımın rahatlığını merhum Tahir Karagöz Hocamdan aldığım hünerlere borçluyum.

Tahir Hocamın bestekârlığı hususunda benim onu tartmak gibi bir yetkim yoktur. Ancak bir ilhâm geldiğinde bakarsın hemen bir porte çizer ve mektup yazar gibi o besteyi yapar ve onu orada okurdu.

Mevlithânlık topyekûn bir hâdisedir. Bağırmak değildir, sadece bir makam bilgisi de değildir Mevlithânlık ayrı bir sanattır. "Sehl-i mümteni" dediğimiz yani çok zor olan birtakım şeyleri kolaylıkla anlatma sanatıdır ve saydığımız bu hususlarla mevlithânlık Mecit Sesigür ile toprağa girmiştir. Mevlid kıraati tavrında da mevlithânlık Tahir Karagöz ile toprağa girmiştir. Mevlid, "Tarz-ı kadim" dediğimiz ağız boşluğu içinde ve genizde sesi oluşturup şekillendirip yeter kadar olan bir kıvamda dışarıya verme sanatı çerçevesinde okunmalıdır. Tahir Karagöz na't, münacaat, mevlid, kasîde ve salâ gibi formlarda yektâ bir şahsiyetti.

Tahir Karagöz kendinden bahsetmeyi kendini övmeyi sev-

mezdi. Biz onun güzel hasletlerini kendisinden değil başkalarından duyardık.

Tahir Hocamla ciddi anlamda bir nota çalışması yaptım diyemem. Üstâdın farklı bir hâli vardı. Uzun süre bir yerde duramaz ve dersin ortasında dersi bırakıp aniden çıkıp gidebilirdi. Onun hali oydu.

Tahir Hocamı yalvar yakar mevlidlere götürürdüm. Onun iştirak ettiği mevlidlerde en fazla ona okutup ondan faydalanma yoluna giderdim. Bu vesilelerle Tahir Hocamdan en fazla faydalananlardan olmayı Mevlâ bize lütfetti. Bugün keşke bir Tahir Karagöz daha olsa da devam etsek. Onun konuşması bir edep susması bir edep, edep içinde edepti o.

Tahir Hoca müstağnî yaşadı. Yani yaratanın dışında kimseden medet ummayan bir şahsiyettir. İmkânsızlıklar içerisinde dahi olsa kendisinden bir şey istendi mi sonuna kadar verirdi. Ondan sonra da eve gitmek için dolmuş parası arardı. Kendisi üşüse de üşüyen bir kişi gördü mü ceketini tereddütsüz çıkarır ona verirdi. Tasavvufî yönü olan Tahir Karagöz dinlemeyi çok severdi. İyi bir anlatıcı karşısında başını öne eğip son derece hassasiyetle dinlerdi. Ben kendisinden razıydım. Ondan hiç incinmedim ve onu da hiç incitmediğimi düşünüyorum. Allah gani gani rahmet eylesin.

1.5.8. Ali Toprak

(Kültür Bakanlığı Ankara Devlet Klâsik Türk Müziği Korosu Sanatçısı/5.10.2010 Atatürk Kültür Merkezi/ Ankara 13:50)

Tahir Karagöz Hocamla 1970'li yıllarda imam-hatip lisesinde okurken Ekrem Vural Hoca vasıtası ile tanıştım. 30 yıl kadar Sadettin Kaynak'a talebelik yapan Tahir Karagöz ile bu yaşlarda tanışmış olmam benim için büyük bir şanstı. Ankara Radyosunda ilk defa Tasavvuf Müziği Korosu'nu kuran Tahir Karagöz hocamızla burada ilk defa programlar icra ettik. 1960'lı yıllarda Ankara'ya geldiğinde Ankara Radyosu'nda görev yapmaya baş-

lamış ve o dönemde Ahmet Hatipoğlu Hoca'nın bile istifade ettiği bir seviyede olan Tahir Karagöz Ankara Radyosu'nun Tasavvuf Müziği programlarının vazgeçilmezi olmuştur.

Tahir Karagöz icrâsında klâsik tavra sahipti. Şimdiki mûsikîşinaslarda bulunmayan bu tavır, kendine özgü mükemmel bir tavırdı. Hoca, dudakları ile sesine verdiği farklı bir tavırla mükemmel icrâlar yapardı. Hâfız olduğu için sesini ve diyaframını çok güzel kullanırdı. Tahir Karagöz, kendine has farklı icrâlar yapardı. Meselâ sabah ezanını "Hüseynî" makamında okur, "Saba" geçkiler yapar ve "Bestenigar" ile bunu süslerdi.

Tahir Karagöz'ün bir hatırasını burada anlatayım. Meşhur hâfızlardan rahmetli Esat Gerede, Tahir Hoca'ya benim bir mevlidim var ben rahatsızım sen gidebilir misin? Der. Tahir Karagöz bunu kabul eder. Mevlidin yapılacağı eve gelir. Ev bir villa, yani mevlid sahipleri çok zengin bir aile. Tahir Karagöz, Esat Gerede hocamız rahatsız olduğu için gelemeyecek onun için beni gönderdi diyerek ev sahibine durumu bildirir. Ev sahipleri bu olay üzerine biraz bozulurlar ve Tahir Karagöz'ü içeri almazlar. Bir süre başka mevlithânlar aramaya başlarlar ancak hemen bulamazlar. Bunun üzerine Tahir Hoca'yı mecburen içeri alırlar ve evin kenarında bir yere oturturlar. Tahir Hoca bu olay üzerine hayatımın en güzel mevlidini burada okudum diyerek ne kadar duygulandığını arkadaşlarına farklı meclislerde anlatmıştır. Tahir Karagöz mevlide başlayınca mevlid sahipleri hocanın o güzel sesini duyunca hemen sandalyesini değiştirir, hocaya daha güzel bir sandalye verirler. Tahir Hoca sonraları o insanlarla dost olur.

Tahir Karagöz Kocatepe Camii'nde müezzin iken rahmetli Arif Biçer de burada imam-hatip idi. Daha sonra Süleyman Arabulan Kocatepe'ye İmam Hatip olarak geldi ve Tahir Hoca ile beraber çalıştılar. Süleyman Arabulan da Tahir Karagöz'ün öğrencisidir.

Tahir Hocamızın hayatının son dönemleri bizim daha gençlik

yıllarımızdı. Tahir Hoca ile o kadar çok konser yaptık ki sayısını hatırlamıyorum. Ankara ve Ankara dışında birçok yerde bu konserleri yaptık. Tahir hocam bana hep şunu söylerdi: "Evladım hiçbir nehir yukarıya doğru akıp deryaya ulaşmaz, büyüdükçe küçüleceksin, aşağı doğru ineceksin ki denize deryaya ulaşabilesin."

Tahir Karagöz cebinde on lira saklamazdı. Tahir Hoca o kadar çok para kazanmıştır ki! Ama hiç tutmadı parayı. O, haktan alıp halka dağıtan bir hâl ile yaşıyordu. Bir kış günü Tahir Hoca eve terliklerle ve sırtında palto olmadan gelir. Eşi Mesude Hanım durumu sorunca Tahir Hoca, hanım camiye bir fakir geldi ben de dayanamadım ona verdim der. Aldığını fakirleri bulur onlara verirdi.

Tahir Hoca'nın farklı ve enteresan olan bir anısını da burada paylaşmak istiyorum. Tahir Karagöz Trabzon'a meslekî bilgiler noktasında meslektaşlarını bilgilendirmek için görevlendiriliyor. Trabzon'dan dönerken yolda Tahir Hoca sohbet etmeye başlıyor ve insanlar onun hoş sohbetinden kendilerini alamıyorlar. Yolculuk yapan bayanlardan birisi hocaya sorular soruyor, hoca da anlatıyor. Samsun'a gelince bayan burada iniyor ve inerken hocaya kartını veriyor. Aradan uzun yıllar geçtikten sonra yolu Samsun'a düşen Tahir Hoca şu Hatice Hanım'ı bir ziyaret edeyim diyor. Ancak adrese bakınca Tahir Hoca şaşırıyor. Adres bir umumhanenin adresidir. Tahir Hoca Hatice Hanım'a geleceğini haber verince Hatice Hanım oradakilere Tahir Hoca'nın geleceğini haber veriyor ve onları hemen bir araya topluyor. Tahir Hoca kapının önüne kadar gelince utanıyor ancak buraya kadar geldim görmeden gidemem diyor ve içeri giriyor. Tahir Hoca'yı gören Hatice Hanım, kızlar kalkın Tahir Hoca geldi diyerek Tahir Hoca'yı içeri alıyorlar. Tahir Hoca orada hemen sohbete başlıyor. Tahir Hoca'nın dizinin dibine oturan o genç kızlar sohbetin etkisi ile ağlamaya başlıyorlar. Tahir Hoca sohbeti bitirip buradan ayrılacağı zaman kartını bırakıyor. Aradan yıllar geçtikten sonra

bu genç kızlardan birisi Tahir Hoca'yı arıyor ve hocam ben buradan kurtulmak istiyorum bana yardımcı olur musun? Diyor. Tahir Hoca'nın da fabrikatör bir arkadaşı var. Bir gün İstanbul'da beraber otururlarken Tahir Hoca'ya bu yaşıma geldim ama halâ kendime uygun bir eş bulamadım diye serzenişte bulunur. Tahir Hoca'da şöyle birisi var ama böyle kusuru var, eğer affedersen onu sana alırız der. O da eğer tövbe ederse alırım diyor. Bu vesile ile tanıştırdığı kişileri evlendirir ve daha sonra bunların çocukları bile dünyaya gelir. Böylece Tahir Hoca çok hayırlı bir olayın meydana gelmesine vesile olur.

Tahir Hoca o kadar farklı tarzda insanlarla irtibat kurardı ki bunların hepsi Tahir Hoca'yı bulurlar, yanına gelir ondan istifâde ederlerdi. Bu durum karşısında ben Tahir Hoca'nın evliyâ olduğunu bile düşünürdüm. Konya'da yaşayan bir Haydar Efendi vardı. Onun ziyaretine giderdi. Bir gün Ekrem Vural ile beni de götürdü. Küçük bir gecekonduda yaşayan Haydar Efendi çok tatlı bir sohbetle bizim de gönlümüze girdi. Bu ve buna benzer Allah dostlarını yurdumuzun neresinde olursa olsun bulur ve onlardan istifâde ederdi.

Tahir Hocamın Tasavvuf Müziği'nde ağırlığı vardır. Günümüz bestekârlarının yaptığı bestelere baktığımızda yavan ve belirli bir tavra sahip olmayan eserlerle karşılaşıyoruz. Ancak Tahir Karagöz'ün çok güzel bir tavrı vardı. Eserin güftesini bestesine çok usta bir şekilde giydirmeyi başarırdı. Bestelemiş olduğu "Sarı çiçek" ilâhisi bugün bile her yerde okunuyor. Tahir Karagöz'ün eserleri Sadettin Kaynak tarzı eserlerdir. Eserlerinde genelde dört zamanlı usûlleri kullanmıştır. Ancak bazen farklı ritimler de kullanmıştır. Bana göre Tahir Karagöz Tasavvuf Mûsikîsi'nde bir ekol oluşturmuştur. İlâhi formundaki eserlerinde hocası Sadettin Kaynak'tan daha farklı bir tarz ortaya koymuştur.

Tahir Karagöz okumayı çok seven bir insandı. Geceleri sürekli kitap okurdu. Hatta bana da evlâdım gece uyumayın, hırsızlar gece çalar derdi. Kendisi de bestelerini gece yapar, şiirlerini gece

yazardı. Tahir Hoca bir gün bir lokantaya girer ve yerde duran bir gazete parçasında "Ey benim devletli sultânım" diye başlayan dizeler dikkatini çeker ve gazete parçasını hemen alır, temizler ve cebine koyar. Eve gelip yattıktan sonra beni kaldırdılar ve ben iki rekât namaz kıldıktan sonra "Isfahân" makamında "Ey benim devletli sultanım" ilâhisini bana bestelettiler der. Tahir Hoca Mesnevî'yi çok sever ve Mesnevî ile ilgili farklı kitaplar okurdu. Arif Etik isminde Mesnevî'yi çok iyi bilen bir arkadaşı vardı. Sürekli birbirlerini ziyaret edip Mesnevî sohbetleri yaparlardı. Arif Etik Hoca Konya'da yaşıyordu. Ben Tahir Hocam Konya'ya geldiğinde onları buluştururdum.

Tahir Hocamın birkaç anısını da aklıma gelmişken anlatayım. Tahir Hoca bir ramazan günü Konya'ya gider. Terminale gelince seferi olduğu için bir sigara yakar. Bunu gören iki sakallı babayiğit adam da Tahir Hoca'yı dövmek için üzerine doğru gelirler. Tahir Hoca yurtdışına çok gittiği için İngilizce bir şeyler bilmektedir. Yanına gelen adamlara İngilizce birkaç kelime konuşunca adamlar -ya bu gâvurmuş boş ver- der giderler. Tahir Karagöz'ün Kocatepe Camii'nde müezzinlik yaptığı yıllarda Arif Biçer Hoca da imamlık yapıyor. Bir nedenden dolayı da Tahir Hoca ile Arif Biçer Hoca biraz münâkaşa etmişler ve aralarında biraz soğukluk var. Tam o dönemde de İsmet Paşa vefat etmiş ve İsmet Paşa için mevlid okunacak. Tabii mevlide Kocatepe Camii görevlileri davet edilir. Hep beraber kalkıp gidecekleri zaman Tahir Hoca ben üzerimi değişip geleyim der ve gider. Bunun üzerine Arif Biçer Hoca Efendi ve arkadaşları Tahir Hocayı bırakıp mevlide giderler. Durumun farkına varan Tahir Karagöz, mevlid sahiplerine bir telefon açarak efendim ben Tahir Hoca rahatsızlığımdan ötürü mevlidinize iştirak edemiyorum. Ben arkadaşları gönderdim ancak arkadaşlar İsmet Paşa'yı çok severler onun için onlara bir ücret teklif ederseniz çok üzülürler der ve telefonu kapatır. Tabii hâl böyle olunca mevlide giden Arif Biçer ve arkadaşları eli boş olarak mevlidden dönerler.

1.5.9. Agâh Oktay Güner

(Eski Sanayi ve Ticaret Bakanı/05.11.2010 Çankaya 14:45

1955 yıllarında daha üniversitede birinci sınıf talebesi iken Konya'da imam-hatip lisesi açılışında Konya'nın manevî önderlerinden değerli bir zât olan Hacı Veyis Zâde vesilesi ile Tahir Karagöz'ü tanıdım. Hacı Veyis Zâde, Konya'nın yetiştirdiği kutuplardan birisi ve de Tahir Karagöz'ün mûsikî eğitimi almasında ve Konya'da imam-hatip lisesinin kurulmasında çok önemli role sahip bir şahsiyet. Konya'nın ileri gelenlerinin toplandığı bir mecliste otururlarken Hacı Veyis Zâde'ye imam hatip lisesinin kurucularından olan bir kişi, hocam katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyoruz. Okulumuz kütüphanesi ve laboratuvarı ile son derece donanımlı bir okul olmuştur deyince Hacı Veyis Zade hiçbir eksiği yok mudur? Diye sorar. Bunun üzerine hocam sadece mûsikî dersi verecek hocamız yoktur der. Veyis Zade, evlâdım mûsikî olmadan din olmaz. Mûsikî hocasının olması gerekir der. Bunun üzerine kuruculardan birisi hocam aslında var diyerek Tahir Karagöz'ü işaret eder. Böylece Tahir Karagöz Konya İmam-Hatip Lisesi'ndeki mûsikî hocalığı görevine başlamış olur. Tahir Karagöz hayatında çok önemli bir yere sahip olan Hacı Veyis Zade burada da Tahir Karagöz'ü koruyup kollamıştır. Burada Haca Veyis Zâde ile ilgili bir anekdotu anlatmadan geçmeyelim. Konya'da kurak geçen bir yaz mevsimi yaşanmaktadır. Konya'nın ileri gelen uleması ise "Yağmur duası yapılırken eller nasıl olmalıdır?" aralarında tartışırlar. Hacı Veyis Zâde ise: "biz Allah'tan isteyelim de ellerimiz ister öyle olsun ister böyle" der ve Konya'da çok kurak bir günde yağmur duasına çıkar. Gözyaşları ile yapılan duanın ardından Konya'da sel gider. Tahir Karagöz bana bir gün Hacı Veyis Zâde'nin hayatındaki yerini ve Sadettin Kaynak ile olan irtibatının onun vesilesi ile olduğunu anlattı. Tahir Karagöz'ün Sadettin Kaynak ile olan bir anısını kendisinden dinlediğim kadarı ile ben de sizlere aktarayım. Sadettin Kaynak, eşi ve iki öğrencisi yani Tahir Karagöz ve bir

arkadaşı İstanbul'da bir semtten diğer bir semte trenle yolculuk yapacaklar. Trene bindiklerinde Sadettin Kaynak ve eşi boş koltuklara otururlar. Tahir Karagöz ve arkadaşı ise yaşlılar için ayrılan bölümdeki boş koltuklara otururlar. Bunu gören Sadettin Kaynak Tahir Karagöz ve arkadaşına oturduğunuz boş koltuklar yaşlılara aittir evladım deyince onlar, hocam yaşlılar gelince biz kalkacağız derler. Bunun üzerine Sadettin Kaynak onlara; yani yaşlıların yüzüne karşı siz yaşlısınız diyeceksiniz öyle mi? diyerek bu konudaki son derece hassas tavrını ortaya koymuştur.

Tahir Karagöz'ün hayatında önemli bir dönüm noktası olan Ticaret Bakanlığı'na geçmesi şöyle oldu: Ticaret Bakanlığı'ndaki dönemlerimde bir gün zamanın diyanet işleri başkanı Lütfü Doğan Bey beni aradı. Yanımda kim var biliyor musun? Diyerek Tahir Karagöz ile beraber olduğunu yanıma gelmek istediklerini söyledi. Ben de başımın üstünde yeriniz var diyerek onları davet ettim. Beraber geldiler ve Lütfi Doğan Bey bana Tahir Hocayı işten aldıklarını ve işsiz kalacağını söyledi. Ben bunu duyunca derhal personelden sorumlu genel müdürü arayarak Tahir Karagöz'ün tayininin Ticaret Bakanlığı'na yapılmasını istedim. Tahir Karagöz, ben Ticaret Bakanlığı'nda ne yaparım deyince ben ona, sen odanda otur sadece nota yaz, eser bestele diyerek cevap verdim. Bunun üzerine Tahir Karagöz ve Lütfi Doğan Bey çok duygulandılar. Bu vesile ile Tahir Karagöz Ticaret Bakanlığı'nda emekli olana kadar çalıştı.

Tahir Karagöz'ün çok geniş bir tasavvuf idraki vardı. Bir adam tasavvufla ilgili elli tane kitap okur ama tasavvufta idrâke vâsıl olamaz. Ancak Tahir Hoca öyle değildi. Tahir Karagöz, Hacı Veyis Zâde gibi şahsiyetlerle olan dostluğu sebebiyle müstesnâ bir ufka sahip idi. Hep sultanım, her şey çok iyi olacak diyerek bizlere de çevresindeki farklı insanlara da her zaman moral verir, onları motive ederdi. Tahir Karagöz'ün bir başka önemli özelliği de elinin çok açık olması idi. Kendisi yavan ekmek yer yatar ancak boynu bükük birisini gördü mü varını yoğunu ona verebilirdi.

Bir başka güzelliği de dedikodu, fitne, fesat onun iklimine hiç uğramamıştı. Kimse hakkında konuşmaz ve hüküm vermezdi. Tahir Karagöz ile yapmış olduğumuz en güzel, en değerli hizmetlerden birisi de mescit yaptırmak oldu. Ticaret Bakanlığı yaptığım dönemlerde Ticaret Bakanlığı'nın binasında insanların namaz kılacağı güzel bir mescit yoktu. Ben de Tahir Karagöz'e bakanlığa bir mescit yaptırması için ricâda bulundum. Bu vesile ile Tahir Karagöz ile beraber bakanlığımıza güzel bir mescit yaptırmış olduk.

Tahir Karagöz Ticaret Bakanlığı'nda çalıştığı dönemlerde insanların yanında nota yazmazdı. Bunun nedenini sorunca insanları günaha sokmak istemediğini söylerdi. Nasıl insanları günaha sokabilirsiniz ki? Diye sorunca da ben onların yanında nota yazarsam onlar burada bir iş yapmadan maaş aldığımı düşünürler ve hakkımda sûizan beslerler diye cevap verirdi. Tahir Karagöz Sadettin Kaynak Hocası'ndan sadece müzik öğrenmemiş, aynı zamanda ondan nezâket, âdap ve erkân da öğrenmiştir. Tahir Karagöz yaşadığı dönemin çok farklı mûsikî gurupları ile iyi ilişkiler içerisinde olmuş ve hiçbirisi ile bir problem yaşamamıştır. Hacı Veyis Zâde'nin vefatından sonra Ankara'da bulunan Hoca Ahmet Efendi'ye bağlılığını sürdürmüş ve onlarla sohbet dostluklarına devam etmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. TAHİR KARAGÖZ'ÜN ESERLERİ

2.1. ESERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Hafız Tahir Karagöz, beslendiği kaynak itibari ile Türk Tasavvuf Mûsikîsi ve Klâsik Türk Müziği konusunda ilerlemiş ve yaptığı bestelerle de bunu en güzel şekilde ortaya koymuştur. Tahir Karagöz, bestekârlığı, icrâcılığı, hânendeliği ve mevlithânlığı ile yaşadığı döneme damgasını vurmuş,[1] klâsik tavrın en önemli sanatçılarından olan Sadettin Kaynak gibi bir ustanın yanında yetişmiş ve ömrünün sonuna kadar hocasının yanında bulunarak hocasından en güzel şekilde istifade etmesini bilmiştir. Bu vesile ile de eserlerinde hocası Sadettin Kaynak'ın eserlerinde bulunan tavrı Tahir Karagöz'ün eserlerinde de bulmamız mümkün olmuştur. Öğrencilerinden aldığımız mâlumâtlara göre kendisi nota yazabilen Tahir Karagöz,[2] eserlerinin notaya alınmasında ayrıca teşrik-i mesaide bulunduğu nota yazımı konusunda uzman arkadaşlarından da yardım almıştır.[3] İlâhi formu ağırlıklı olmak üzere farklı formlarda yüze yakın eserinin olduğu bilinen Tahir Karagöz'ün eserlerinden TRT repertuvarına

1 Bk. Şenduran, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.04.2010).
2 Bk. Coşar, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 28.02.2010).
3 Bk. Vural, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 25.03.2010).

geçenlerin sayısı on üçtür.[4] Eserlerinin TRT repertuvarına tam olarak alınmamış olmasından dolayı tahribata uğradığı tahmin edilmektedir. Oğlu, yakın arkadaşları ve öğrencileri tarafından eserlerinin bir kısmı muhafaza edilen Tahir Karagöz'ün elimizde 69 adet eseri bulunmaktadır.[5] Eserlerinde ilâhi, şarkı, köçekçe, marş, nefes ve saz eseri gibi formlar kullanılmıştır. Elimizde bulunan eserlerinden anlayabildiğimiz kadarı ile kullanmış olduğu makamlar şunlardır: Acemaşîran, Bûselik, Dügâh, Hicaz, Hicaz (Hûmayun), Zirgûleli Hicaz, Hüseynî, Hisar-bûselik, Hüzzam, Isfahân, Karcığar, Mâhûr, Müsteâr, Nihâvend, Rast, Sabâ, Sâzkâr, Segâh, Suznâk, Şehnâz, Şîve-nûma, Uşşak. Eserlerinde kullandığı usûller ise şöyledir: Düyek, Sofyan, Nim Sofyan, Aksak, Devr-i Hindî, Yürük Semâi, Curcuna, Müsemmen, Ağır Düyek.[6] Tahir Karagöz'ün elde edebildiğimiz 69 adet eserinden 55'i ilâhi, 10'u şarkı, 1'i marş, 1'i köçekçe, 1'i saz eseri ve 1'i nefes formunda bestelenmiştir. 69 adet eserden 3'ü derleme 66'sı beste olarak görülmektedir. Tahir Karagöz bestelerinde İsmail Kunak, Üftâde, Tevhid Turnalı, İbrahim Yurtören, Yûnus Emre, Emir Sultan, Nevrûz, Muharrem Sırrı, Mehmet Oruç, Semih Sergen, Nizamî Nefesli, Haldun Darbaz, Dr. Fuat Tamer, M. Nûr'ul-Arabî, Kuddûsî, İsmail Hakkı Başer, Ahmet Hakkı Başer, Ahmet Er, İ. Hakkı Yılanlıoğlu, Ethem Ertürk, Kâzım Dereli, Necati Bursalı, Âşık Hasan Dede, Zeynep Arıcan, Erzurumlu İbrahim Hakkı, Nîyazî Mısrî, Pîr Sultan Abdâl, Mehmet Oruç, Ali Ulvî Kurucu, Mehmet Erbulan, İbrahim Tezölmez gibi çeşitli şairlerin güftelerini kullanmıştır.[7]

Tahir Karagöz'ün güftesi de bestesi de kendisine ait olan Hüseynî makamında "Mübârek ramazan geldi" mısraı ile başlayan ilâhisi ile "Ey gözleri kalbinden, kalbi gözlerinden güzel kız"

4 Bu eserlerin listesi için bk. Belge 3.
5 Detaylı bilgi için bk. "Eserlerinin Listesi."
6 Bk. Makamlar ve Usûller Tablosu.
7 Detaylı bilgi için bk. "Eserlerinin Listesi."

mısraı ile başlayan Hüzzam makamındaki şarkısı mevcuttur. Tahir Karagöz'ün eserlerinin birçoğu da Ankara Radyosu'nda gerçekleştirilen programlar vesilesi ile kayda alınmıştır. Öyle ki Tahir Karagöz, bestelemiş olduğu eserlerden ve diğer eserlerden Ankara Radyosu'nda okunanları bir liste halinde kendi imzası ile radyo sorumlularına vermiştir.[8]

Zamanın ünlü solistlerinden Tahir Karagöz'ün eserlerini icrâ edenler olmuştur.[9] Ayrıca Tahir Karagöz birçok beste yarışmasında ödül almıştır. Siirt'te Veysel Kâranî yarışmasında Tahir Karagöz'ün Hisar-bûselik eseri ödül almıştır.[10] Bunun yanı sıra çeşitli beste yarışmalarında da ödüller aldığı bilinmektedir.[11] Tahir Karagöz'ün eserlerine baktıldığında hocası Sadettin Kaynak'ın eserlerine benzeyen melodi tarzı eserler olduğu görülmektedir.[12] Beste yapacağı eserlerin güftelerini titizlikle seçip kendisi de şiir yazan Tahir Karagöz'ün eserleri lirik, ritmik ve çeşitli makamlarda geçkiler içermektedir. Tahir Karagöz'ün bestelediği ilâhiler hala dilden dile dolaşmaktadır.

---

8 Bk. Belge 3.
9 Konuyu örneklendiren belgelerin görseli için bk. Belge 5-6.
10 Almış olduğu ödül plaketinin fotosu için bk. Belge 9.
11 Alınan ödüllerin görselleri için bk. Belge 8-10.
12 Bk. Toprak, "*Tahir Karagöz*" (Görüşme 05.10.2010).

2.2. ESERLERİNİN LİSTESİ

	Eserin İlk Dizesi	Makamı	Usûlü	Güftekârı	Formu	Trt Repertuvar No
1	Hayran oldum işlerine	Acem-aşîrân	Düyek	Etem Ertürk	İlahi	
2	Haydi çocuklar	Buselik	Nim Sofyan	Bestami Yazgan	Çocuk Şarkısı	
3	Allah yolu en doğru yol	Dügâh	Düyek	İsmail Hakkı Yılanlıoğlu	İlahi	
4	Bahane bahane her şey bahane	Hicaz	Aksak	Zeynep Arıcan	Şarkı	988
5	Canlar canını buldum	Hicaz	Düyek	Yunûs Emre	İlahi	
6	Eşrefoğlu al haberi	Hicaz	Sofyan	Âşık Hasan Dede	İlahi	
7	Ey mü'minler diyelim	Hicaz	Düyek	Necati Bursalı	İlahi	
8	Allah'a sığınıp kırmıştı putu	Hicaz Hümâyûn	Sofyan	İsmail Kunak	İlahi	
9	Hac farz oldu çıktım Kâbe yoluna	Hicaz Hûmayun	Sofyan	Kazım Dereli	İlahi	
10	Sen özge bir yüce er'din	Zirgüleli Hicaz	Sofyan	İbrahim Tezölmez	İlahi	
11	Adın düşmez dilimizden	Hisar-bûselik	Aksak	Etem Ertürk	İlahi	
12	Hak Şerleri hayreyler	Hisar-bûselik	Sofyan	Erzurumlu İbrahim Hakkı Hz.	İlahi	
13	Mecnun sever Leyla'yı	Hisar-bûselik	Sofyan	?	İlahi	
14	Feryâd edip durma bülbül	Hüseynî	Sofyan-Düyek (Değişmeli)	Etem Ertürk	İlahi	
15	Hak'tan inen şerbeti	Hüseynî	Sofyan	Yunus Emre Hz.	İlahi	
16	Hüdâ davet eder elhamdülillah	Hüseynî	Düyek	Niyazî Mısrî Hz.	İlahi	
17	Kün'le mümkün vücûd bulur	Hüseynî	Düyek	M. Rasim Mutlu	İlahi	

18	Mübârek Ramazan geldi	Hüseynî	Düyek	Tahir Karagöz	İlahi	
19	Papatya, gelincik, lâle, gül sende	Hüseynî	Aksak	İsmail Hakkı Yılanlıoğlu	Şarkı	6344
20	Sabah akşam karşımdasın	Hüseynî	Sofyan	Bestami Yazgan	Çocuk Şarkısı	8988
21	Âşık oldum ben Allah'ın adına	Hüzzam (Derleme)	Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	
22	Benlik insana en büyük düşman	Hüzzam	Düyek	Mehmet Oruç	İlâhi	
23	Cân-u dilde hane kıldın âkibet	Hüzzam	Düyek	Erzurumlu İbrahim Hakkı Hz.	İlahi	
24	Ey âşık-ı dildâde	Hüzzam	Sofyan	Sezâi Efendi	İlâhi	
25	Ey gözleri kalbinden kalbi gözlerinden güzel kız	Hüzzam	Curcuna	Tahir Karagöz	Şarkı	4119
26	Mevlâya sığındın düştün yollara	Hüzzam	Düyek	Etem Ertürk	İlâhi	
27	Ne gelirse Rab'dan diye sabrettin	Hüzzam	Sofyan	Etem Ertürk	İlahi	
28	Ey benim devletli sultanım Muhammed Mustafa	Isfahan	Devrihindî	Müçtebâ	İlahi	14552
29	Duman olsam döne döne	Karcığar	Aksak	Dr. Fuat Tamer	Köçekçe	
30	Gaflet ile Hak'kı buldum diyenler	Mâhûr (Derleme)	Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	14216
31	Şeref vermekle dünyaya	Mâhûr	Sofyan	İzzettin Hümâyî Elçioğlu	İlahi	
32	Ruhum sana varlık sana hayrandır efendim	Müstear	Sofyan	Ali Ulvî Kurucu	İlahi	
33	Aldı irfan vaktimi	Nihavend	Düyek	M. Rasim Mutlu	İlahi	
34	Ey Allah'ım seni sevmek	Nihavend	Düyek	Niyazî Mısrî	İlahi	

35	Merhaba ey aşk-ı bâki	Nihavend	Müsemmen	Erzurumlu İbrahim Hakkı Hz.	Nefes	
36	Duygular	Nihavend	Sofyan	-	Saz Eseri	
37	Bilgi bahçesinin gülü	Rast	Nim Sofyan	Bestami Yazgan	Çocuk Şarkısı	1649
38	Dervişlik dedikleri	Rast	Düyek	Yûnus Emre	İlahi	
39	Dinle neyden	Rast	Düyek	Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî	İlahi	
40	İlim ilim bilmektir	Rast	Nim Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	14569
41	İşte geldi Ramazan	Rast	Düyek	İsmail Kunak	İlahi	
42	İyi sende kötü sende	Rast	Düyek	İ. Agâh Çubukçu	İlahi	
43	Kendini gör de aczine bak	Rast	Ağır Düyek	Rukiye Kuşhan	İlahi	
44	Lale sümbül gül gibi	Rast	Aksak	Etem Ertürk	Şarkı	
45	Saf saf gelenler	Rast	Sofyan	Tevhid Turnalı	İlahi	
46	Sevgi baht olmuş	Rast	Sofyan	İbrahim Yurtören	İlahi	
47	Yar yüreğim yar	Rast	Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	
48	Âşık-ı Yezdan	Sabâ	Sofyan	Ali Ulvî Kurucu	İlahi	
49	Çağırdı beni uykuda bir	Sabâ (Derleme)	Yürük Semâi	Nevrûz	İlahi	
50	Dağlar ile taşlar ile	Sabâ	Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	
51	Gel seninle gidelim	Sabâ	Düyek	Mehmet Oruç	İlahi	
52	Şol kâinat olmadan	Sabâ	Düyek	Ahmet Er	İlahi	
53	Tevbe ilahi yâ Kerîm	Sabâ	Sofyan	Muharrem Sırrı	İlahi	
54	Hem ummanım hem katreyim	Sâzkâr	Düyek	Semih Sergen	İlahi	
55	Ay yıldız benim adım	Segâh	Nim Sofyan	İsmail Hakkı Başer	Çocuk Şarkısı	
56	Biz dünyadan gider olduk	Segâh	Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	
57	Bozkurtların başbuğları	Segâh	Düyek	?	Marş	

58	Manâ eri bu yolda	Segâh	Sofyan	Yûnus Emre	İlahi	
59	Seher vakti kuşlar ile	Segâh	Curcuna	Yûnus Emre	İlahi	
60	Semaveri kurduk düze	Segâh	Sofyan	?	İlahi	14574
61	Sevelim sevilelim	Segâh	Sofyan	Nizam Nefesli	İlahi	
62	Sordum sarı çiçeğe	Segâh	Düyek	Yûnus Emre	İlahi	14359
63	Yaradanım buyurdu sevgiye gel sevgiye	Segâh	Sofyan	Nizamî Nefesli	İlahi	
64	Yüce Allah kün emriyle	Segâh	Sofyan	Haldûn Darbaz	İlahi	
65	Yeşil gözlerinle pembe yüzünle	Sûznâk	Curcuna-sofyan (Değişmeli)	Dr. Fuat Tamer	Şarkı	112981
66	Semâdan sırr-ı tevhidi	Şehnâz	Düyek	Abdulahad Nûri	İlahi	
67	Âşık-ı Yezdan der Allah Allah	Şîvenumâ	Sofyan	Şeyh Ahmed Kuddûsî	İlahi	
68	Bizim hancı gerçek hancı	Uşşak	Curcuna	İsmail Hakkı Başer	Şarkı	2425
69	Güzel âşık cevrimizi	Uşşak	Düyek	Pîr Sultan Abdal	İlahi	

2.3. MAKAMLAR VE USÛLLER TABLOSU

		Düyek	Sofyan	Aksak	Devr-i hindî	Curcuna	Yürük Semâi	Müsemmen	Nim Sofyan	Ağır Düyek	Toplam
1	Acemaşîrân	1									1
2	Bûselik								1		1
3	Dügâh	1									1
4	Hicaz	2	1	1							4
5	Hicaz Hümayûn		2								2
6	Zirgüleli Hicaz		1								1
7	Hisar-bûselik		2	1							3
8	Hüseynî	3	3	1							7
9	Hüzzam	3	3			1					7
10	Isfahan				1						1
11	Karcığar			1							1
12	Mâhur		2								2
13	Müstear		1								1
14	Nihavend	2	1					1			4
15	Rast	3	4	1					2	1	11
16	Sabâ	3	2				1				6
17	Sazkâr	1									1
18	Segâh	2	6	1		1					10
19	Sûznâk					1					1
20	Şehnâz	1									1
21	Şive-nümâ		1								1
22	Uşşak	1				1					2
	Toplam	23	29	6	1	4	1	1	3	1	69

2.4. ESERLERİNİN NOTA VE GÜFTELERİ

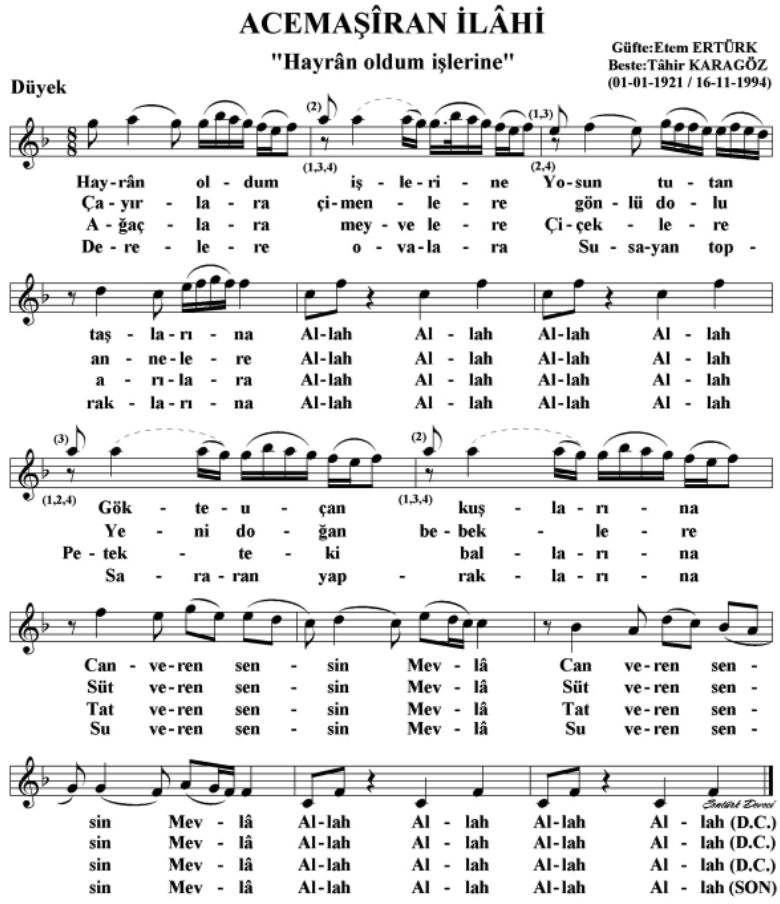

Hayrân oldum işlerine
Yosun tutan taşlarına
Gökte uçan kuşlarına
Can veren sensin Mevlâ

Çayırlara çimenlere
Gönlü dolu annelere
Yeni doğan bebeklere
Süt veren sensin Mevlâ

Ağaçlara, meyvelere
Çiçeklere arılara
Petekteki bal arına
Tat veren sensin Mevlâ

Derelere ovalara
Susayan topraklarına
Sararan yapraklarına
Su veren sensin Mevlâ

BÛSELİK ÇOCUK ŞARKISI

"Haydi çocuklar"

Güfte:Bestâmi YAZGAN (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Nim sofyan

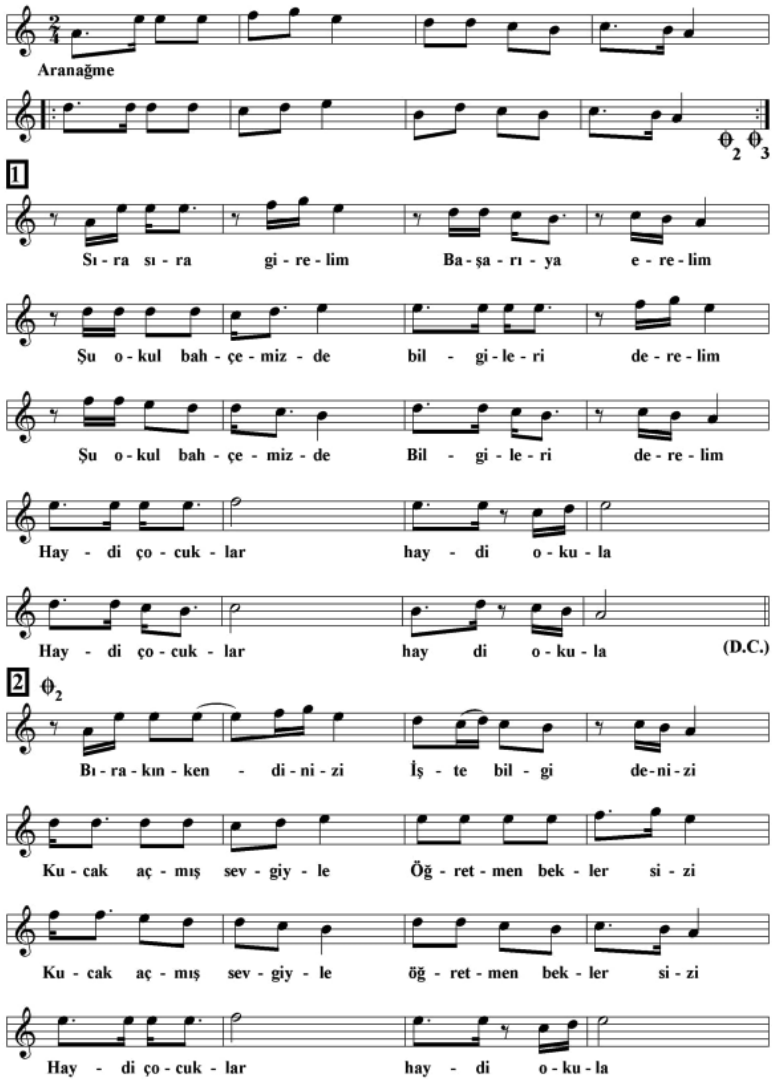

Haydi çocuklar-2

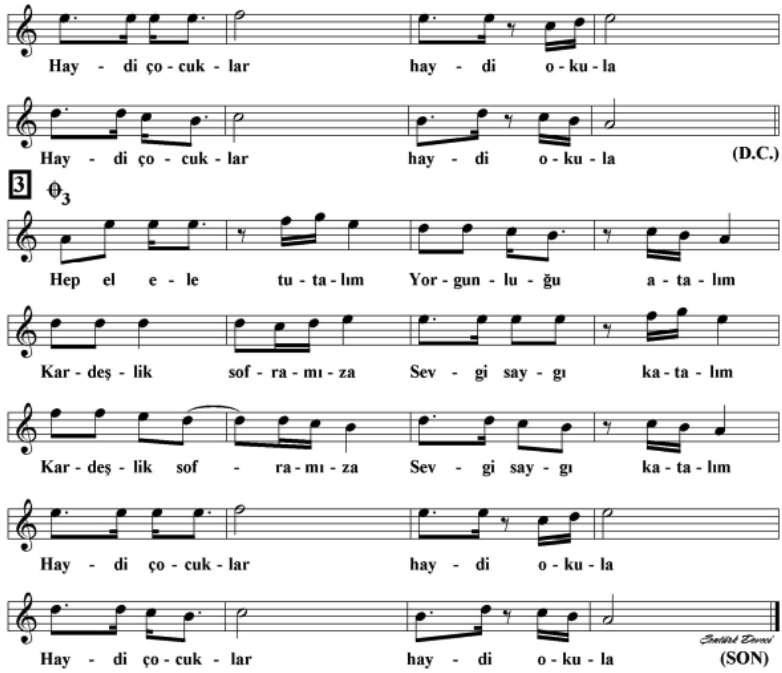

Sıra sıra girelim	Bırakın kendinizi	Hep el ele tutalim
Başarıya erelim	İşte bilgi denizi	Yorgunluğu atalım
Şu okul bahçemizde	Kucak açmış sevgiyle	Kardeşlik soframıza
Bilgileri derelim	Öğretmen bekler sizi	Sevgimizi katalım
Haydi çocuklar	Haydi çocuklar	Haydi çocuklar
Haydi okula	Haydi okula	Haydi okula

(*) 1957 Osmaniye doğumlu. Şâir, yazar ve öğretmen.

DÜGÂH İLÂHİ (*)

"Allah yolu en doğru yol"

Güfte
İ.Hakkı YILANLIOĞLU (**)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

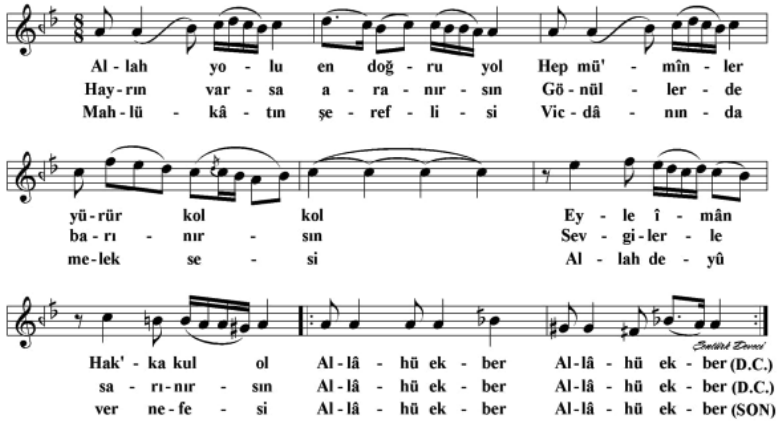

Allah yolu en doğru yol
Hep mü'minler yürür kol kol
Eyle îman Hak'ka kul ol
Allâhü ekber, Allâhü ekber

Hayrın varsa aranırsın
Gönüllerde barınırsın
Sevgilerle sarınırsın
Allâhü ekber, Allâhü ekber

Mahlûkâtın şereflisi
Vicdânında melek sesi
Allah deyû ver nefesi
Allâhü ekber, Allâhü ekber

(*) Bu eser Notam programının içerdiği nota koleksiyonunda hem Sabâ hem Dügâh ilâhi olarak kaydedilmiştir.
(**) 1918 Kastamonu doğumlu şâir, öğretmen asker ve devlet adamıdır. TBMM XII. ve XIII. dönem Kastamonu milletvekilliği yapmış ve 1992 yılında vefât etmiştir.

HİCAZ ŞARKI

"Bahâne"

Güfte:Zeynep ARICAN
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Aksak

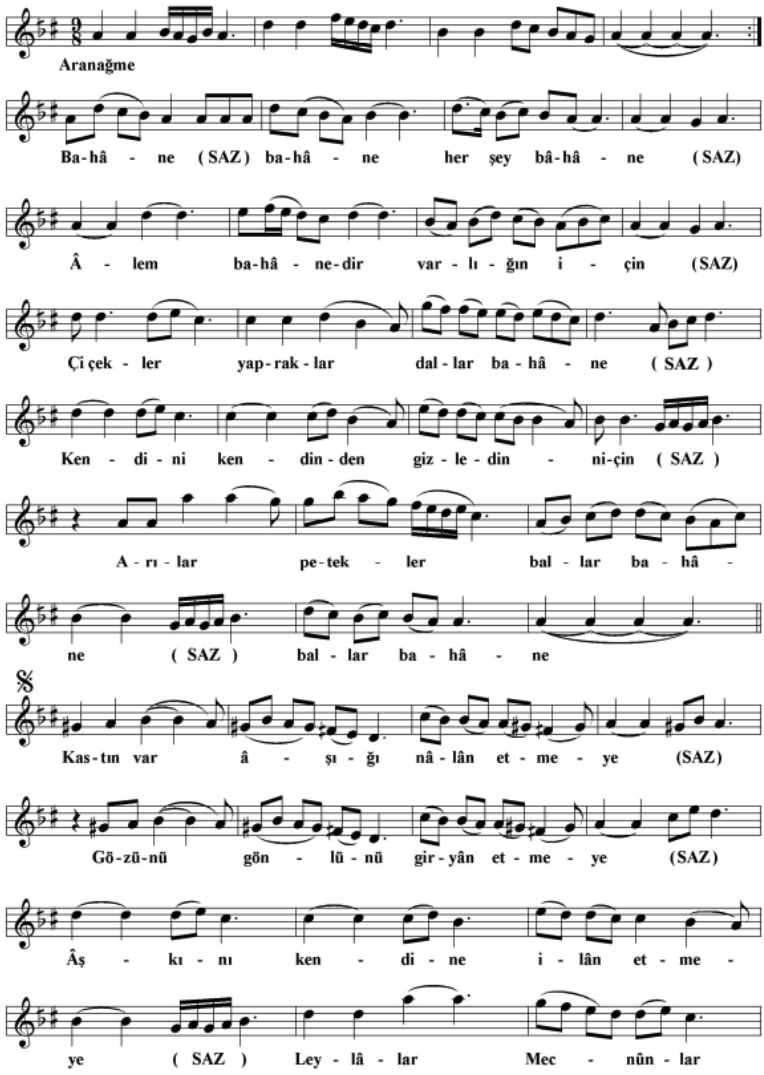

Bahâne-2

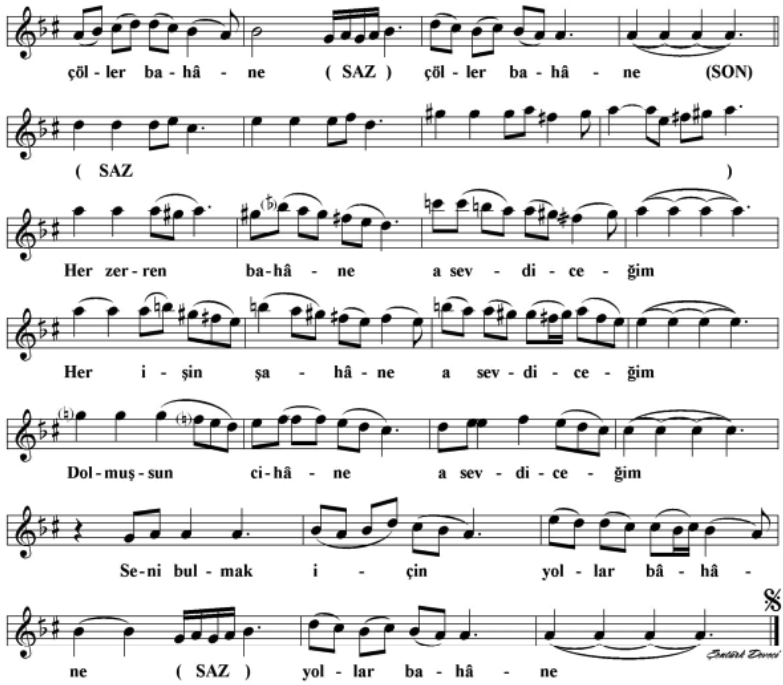

Âlem bahânedir varlığın için
Çiçekler, yapraklar, dallar bahâne
Kendini, kendinden gizledin niçin
Arılar petekler, ballar bahâne

Kastın var âşığı nâlân etmeye
Gözünü, gönlünü, giryân etmeye
Âşkını kendine ilân etmeye
Leylâ'lar, Mecnûn'lar çöller bahâne

Her zerren bahâne, a sevdiceğim
Her işin şahâne, a sevdiceğim
Dolmuşsun cihâne a sevdiceğim
Seni bulmak için yollar bahâne

HİCAZ İLÂHİ

"Canlar cânını buldum"

Güfte:Yûnus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

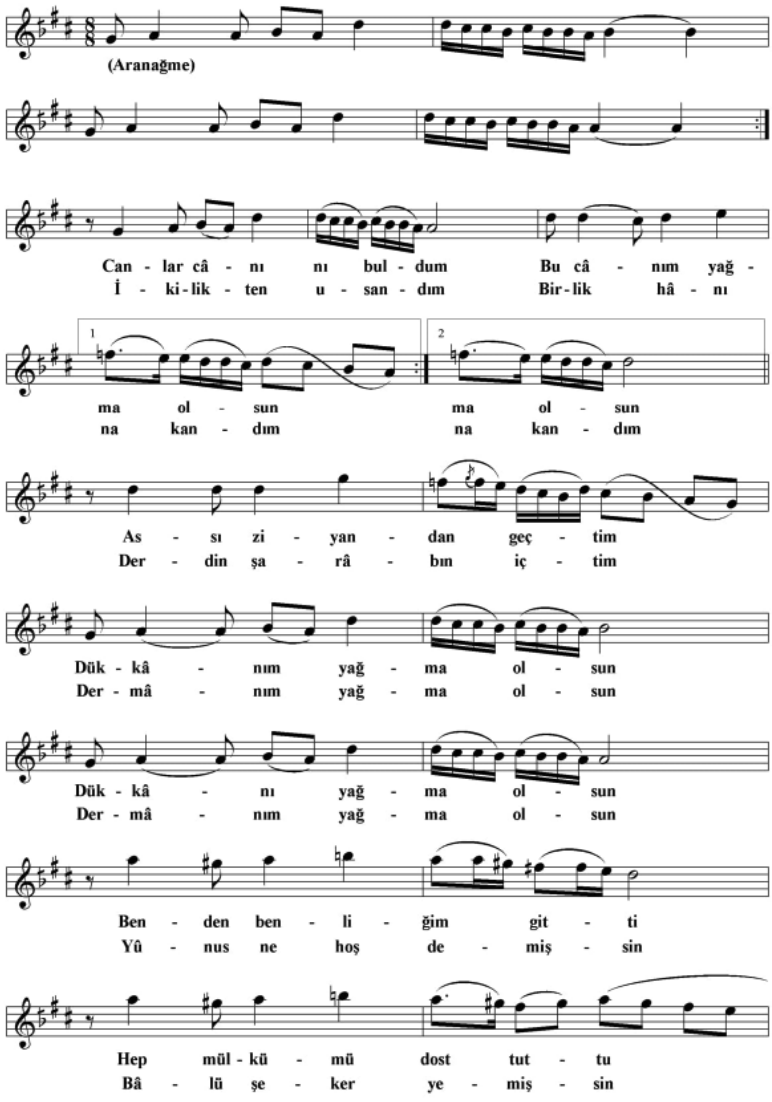

Canlar cânını buldum-2

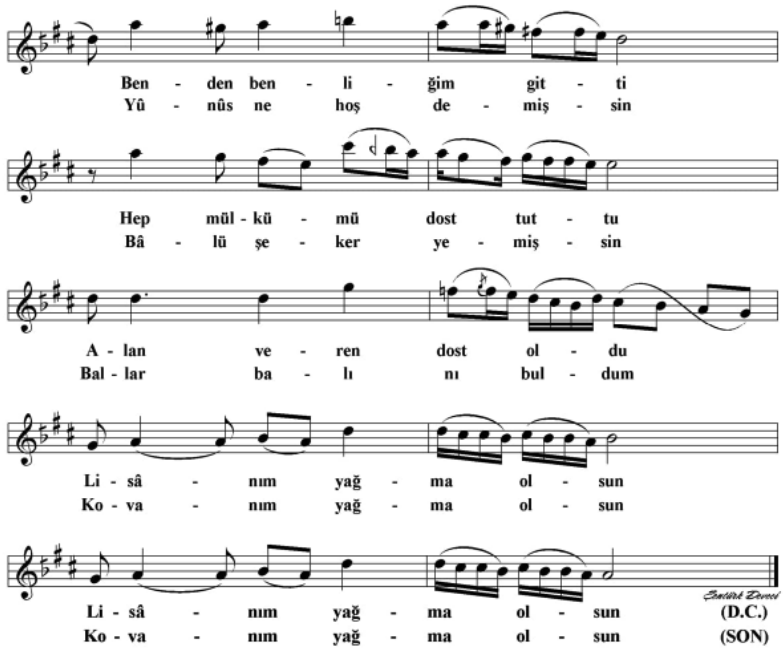

Canlar cânını buldum
Bu cânım yağma olsun
Assı ziyandan geçtim
Dükkânım yağma olsun

Benden benliğim gitti
Hep mülkümü dost tuttu
Alan veren dost oldu
Lisânım yağma olsun

İkilikten usandım
Birlik hânına kandım
Derdin şarâbın içtim
Dermânım yağma olsun

Yûnus ne hoş demişsin
Bâl ü şeker yemişsin
Ballar balını buldum
Kovanım yağma olsun

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

HİCAZ İLÂHİ (*)

"Eşrefoğlu al haberi"

Güfte:Kul Hasan DEDE (**)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

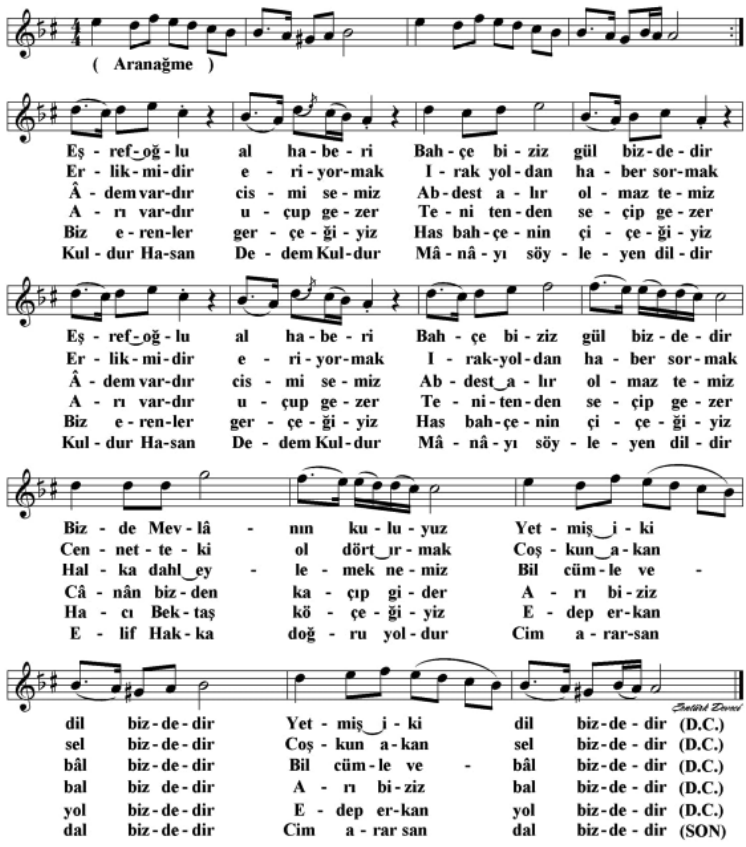

Eşrefoğlu al haberi
Bahçe biziz gül bizdedir
Biz de Mevlâ'nın kuluyuz
Yetmiş iki dil bizdedir

Âdem vardır cismi semiz
Abdest alır olmaz temiz
Halka dahl eylemek nemiz
Bil cümle vebâl bizdedir

Biz erenler gerçeğiyiz
Has bahçenin çiçeğiyiz
Hacı Bektaş köçeğiyiz
Edep erkan yol bizdedir

Erlik midir eri yormak
Irak yoldan haber sormak
Cennetteki ol dört ırmak,
Coşkûn akan sel bizdedir

Arı vardır uçup gezer
Teni tenden seçip gezer
Cânân bizden kaçıp gezer
Arı biziz bal bizdedir

Kuldur Hasan Dedem kuldur
Mânâyı söyleyen dildir
Elif Hakk'a doğru yoldur
Cim ararsan dal bizdedir

(*) Alevî Bektâşî geleneği içerisinde nefes veya türkü formlarında da icrâ edilmektedir.
(**) 16 ve 17. yüzyıllarda yaşadığı tahmin edilen Bektâşî şâiri.

HİCAZ İLÂHİ

"Ey mü'mînler diyelim"

Güfte:Mustafa Necâti BURSALI (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

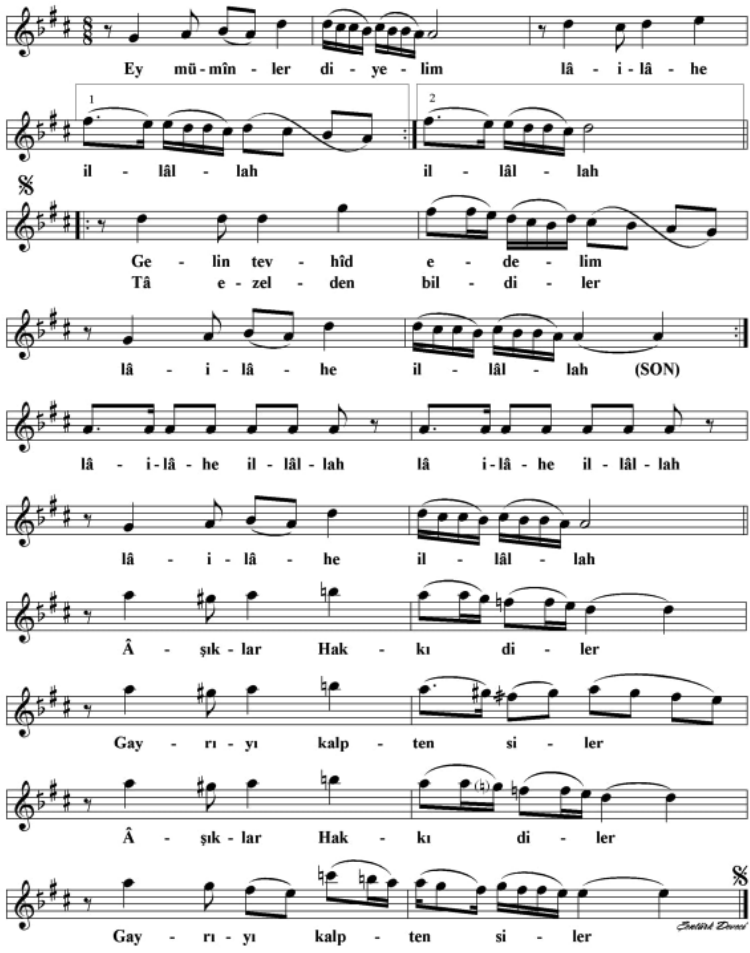

Ey mü'mînler diyelim
Lâilâhe illâllah
Gelin tevhîd edelim
Lâilâhe illâllah

Âşıklar Hakk'ı diler
Gayrıyı kalpten siler
Tâ ezelden bildiler
Lâilâhe illâllah

(*) 1941 yılında Samsun'da doğdu. Hâfız, şâir ve yazardır.

HİCAZ HÜMÂYÛN İLÂHİ

"Allah'a sığınıp kırmıştı putu"

Güfte:İsmâil KUNAK
Beste:Tâhir KARAGÖZ (*)
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

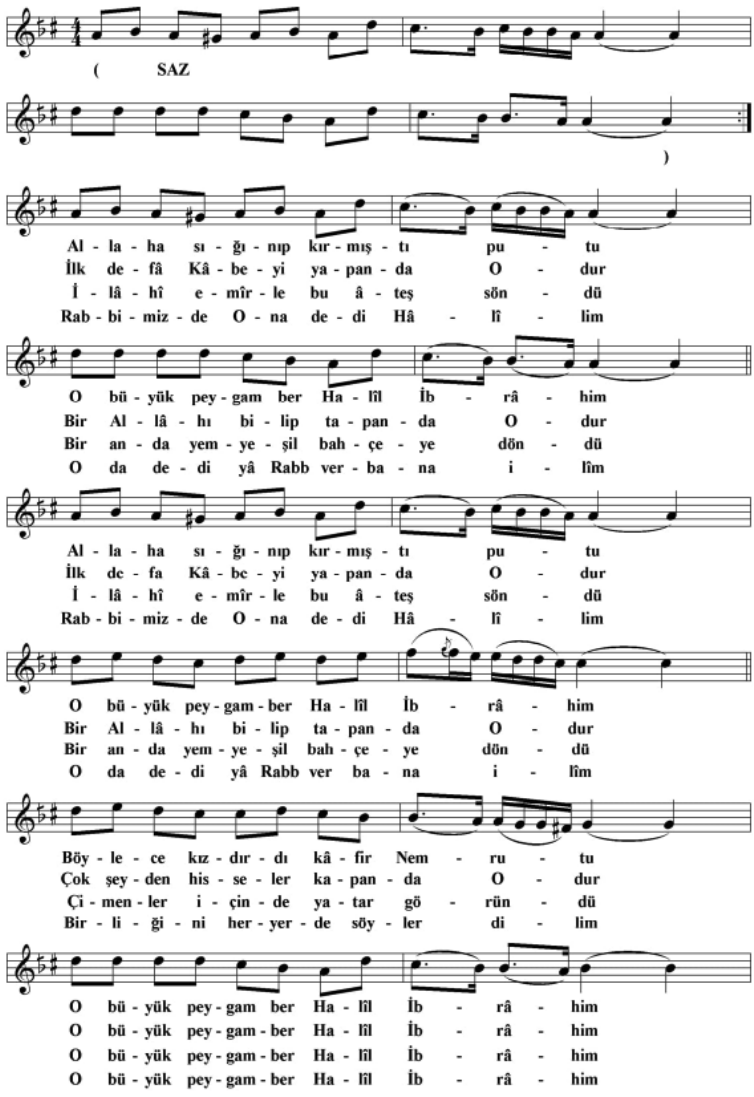

Allah'a sığınıp kırmıştı putu-2

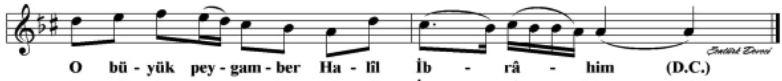

O	bü - yük	pey - gam - ber	Ha - lîl	İb	-	râ	-	him	(D.C.)
O	bü - yük	pey - gam - ber	Ha - lîl	İb	-	râ	-	him	(D.C.)
O	bü - yük	pey - gam - ber	Ha - lîl	İb	-	râ	-	him	(D.C.)
O	bü - yük	pey - gam - ber	Ha - lîl	İb	-	râ	-	him	(SON)

Allah'a sığınıp kırmıştı putu
O büyük peygamber Halîl İbrâhim
Böylece kızdırdı kâfir Nemrut'u
O büyük peygamber Halîl İbrâhim

İlk defâ Kâbe'yi yapan da O'dur
Bir Allâh'ı bilip tapan da O'dur
Çok şeyden hisseler kapan da O'dur
O büyük peygamber Halîl İbrâhim

İlâhi emîrle bu âteş söndü
Bir anda yemyeşil bahçeye döndü
Çimenler içinde yatar göründü
O büyük peygamber Halîl İbrâhim

Rabb'imiz de O'na dedi "Halîl'im"
O'da dedi yâ Rabb ver bana ilim
Birliğini söyler her yerde dilim
O büyük peygamber Halîl İbrâhim

(*) Bu ilâhinin melodisine yine bestekâra ait olan Zirgûleli hicaz "Sen özge bir yüce erdin" ve Hicaz hümâyûn "Hac farz oldu çıktım Kâbe yoluna" adlı eserler giydirilmiştir.

HİCAZ HÜMÂYUN İLÂHİ

"Hac farz oldu çıktım Kâbe yoluna"

Güfte:Kâzım DERELİ
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

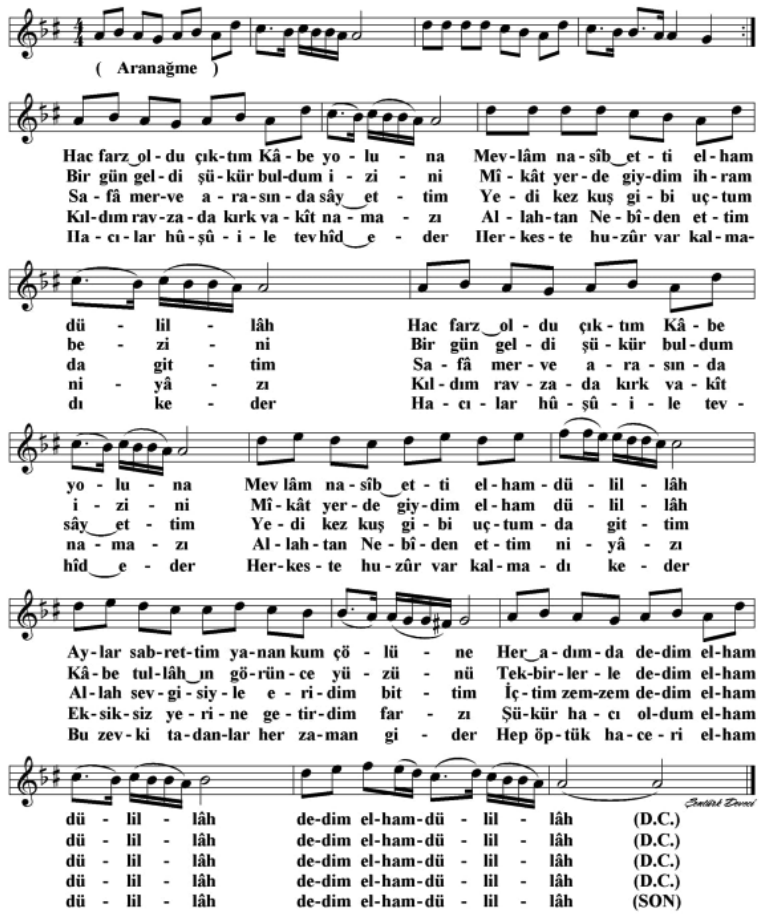

Hac farz oldu çıktım kâbe yoluna
Mevlâm nasîb etti elhamdülillâh
Aylar sabrettim yanan kum çölüne
Her adımda dedim elhamdülillâh

Bir gün geldi şükür buldum izini
Mîkât yerde giydim ihrâm bezini
Kâbetullâh'ın görünce yüzünü
Tekbirlerle dedim elhamdülillâh

Safâ-merve arasında sây ettim
Yedi kez kuş gibi uçtum da gittim
Allah sevgisiyle eridim bittim.
İçtim zemzem dedim elhamdülillâh

Kıldım ravzâda kırk vakît namazı
Allah'tan Nebî'den ettim niyâzı
Eksizsiz yerine getirdim farzı
Şükür hacı oldum elhamdülillâh

Hacılar huşû ile tevhîd eder
Herkeste huzûr var kalmadı keder
Bu zevki tadanlar her zaman gider
Hep öptük haceri elhamdülillâh

ZİRGÛLELİ HİCAZ İLÂHİ

"Sen özge bir yüce er'din"

Güfte
İbrâhim TEZÖLMEZ (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

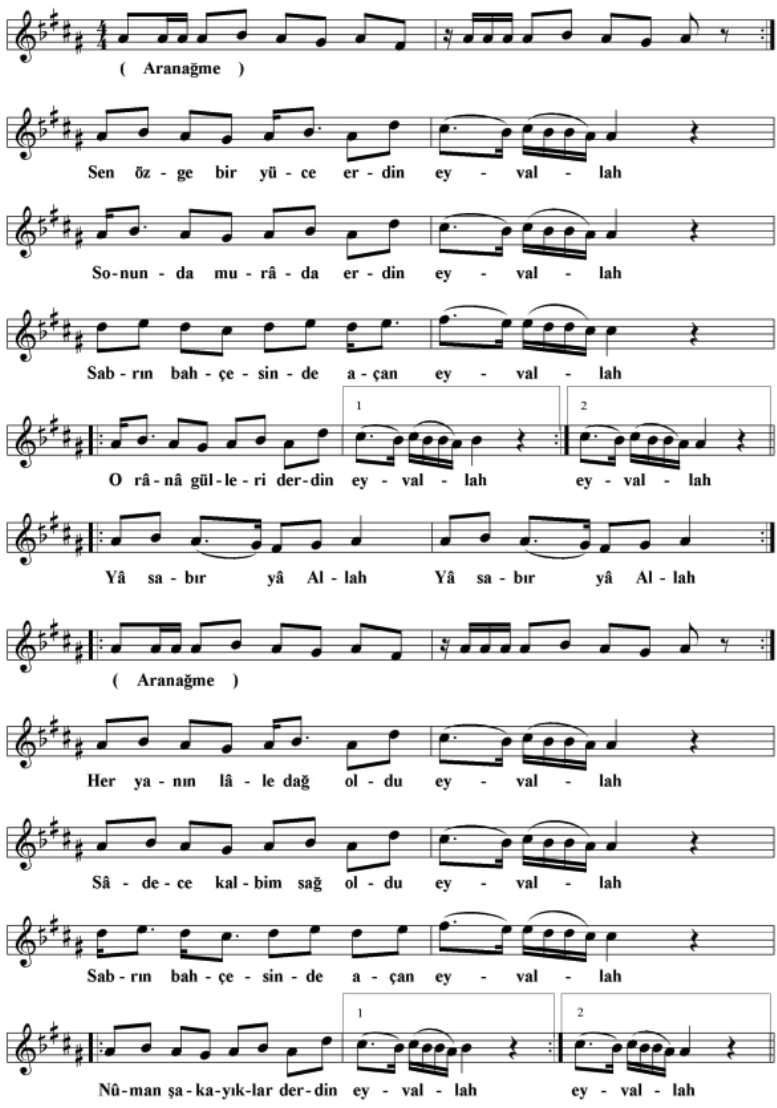

Sen özge bir yüce er'din-2

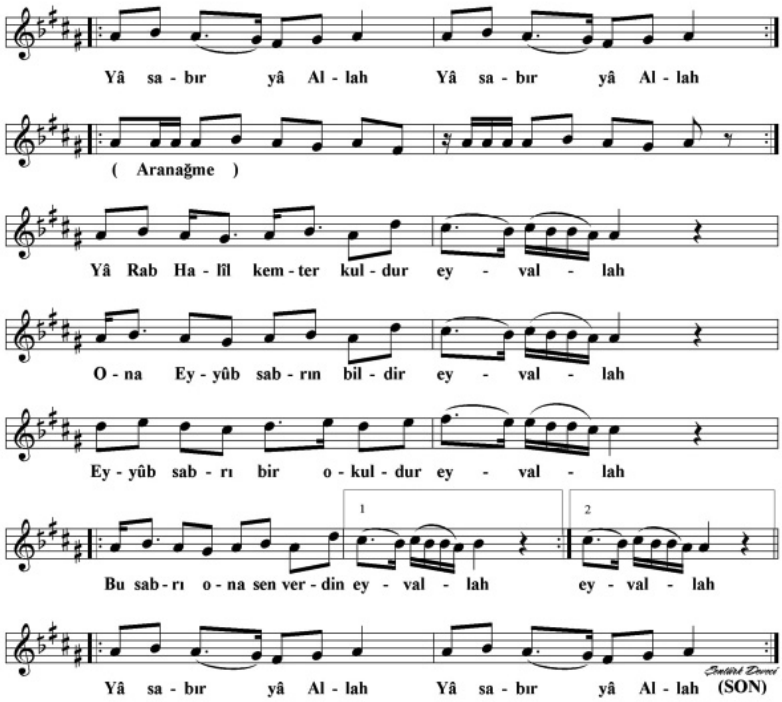

Sen özge bir yüce er'din
Sonunda murâda erdin
Sabrın bahçesinde açan
O rânâ gülleri derdin.

Her yanın lâle, dağ oldu
Sâdece kalbim sağ oldu.
Sâlâtına bu bağ oldu
Nûman şakayıklar derdin

Yâ Rab Halîl kemter kuldur
O'na Eyyûb sabrı birdir
Eyyûb sabrı bir okuldur
Bu sabrı ona sen verdin

(*) 1960 Şanlıurfa doğumlu öğretmen, şâir ve yazar.

HİSARBÛSELİK İLÂHİ

"Adın düşmez dilimizden"

Güfte:Etem ERTÜRK
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Aksak

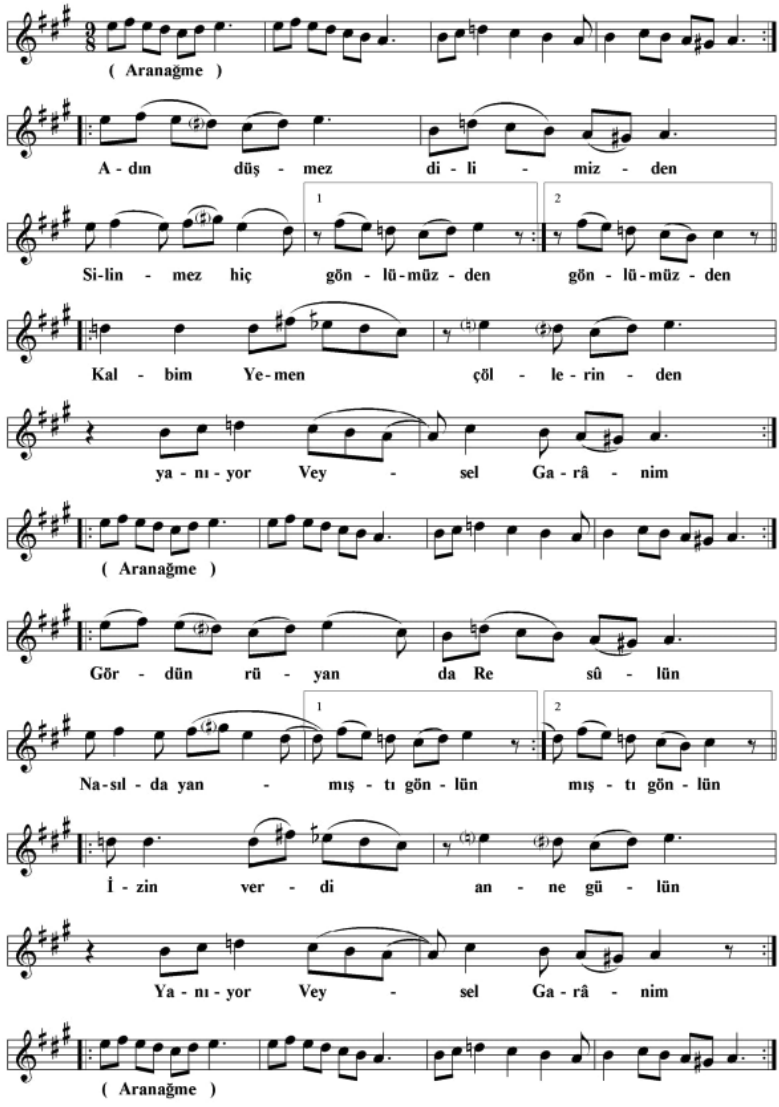

Adın düşmez dilimizden-2

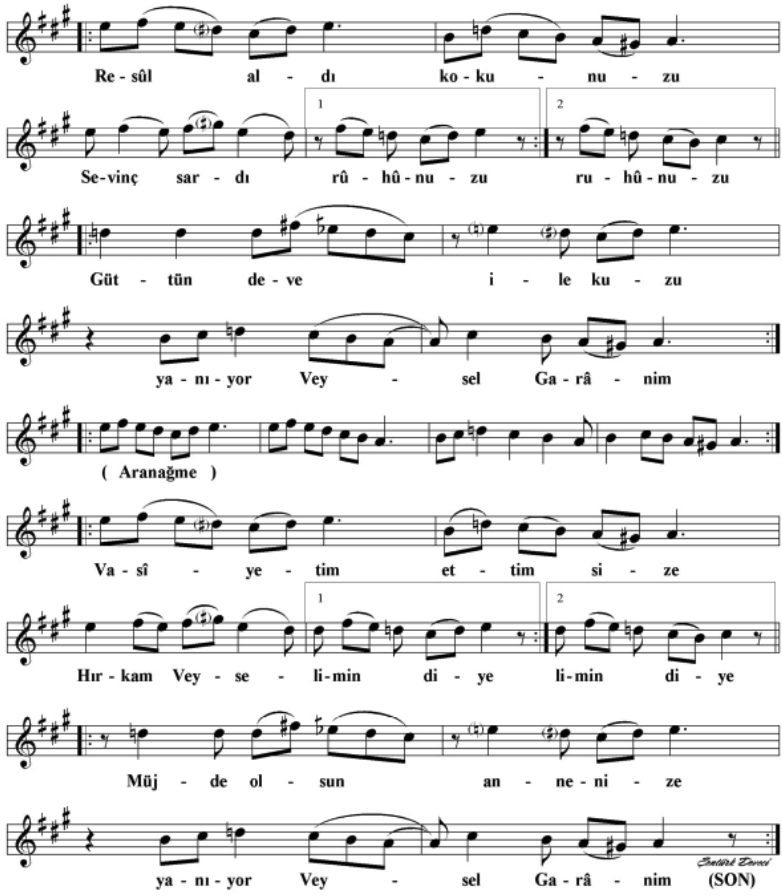

Adın düşmez dilimizden
Silinmez hiç gönlümüzden
Kalbim Yemen'in çölünden
Yanıyor Veysel Garânim

Resûl aldı kokunuzu
Sevinç sardı ruhûnuzu
Güttün deve ile kuzu
Yanıyor Veysel Garânim

Gördün rüyanda Resûl'ün
Nasıl da yanmıştı gönlün
İzin verdi anne gülün
Yanıyor Veysel Garânim

Vasiyetim ettim size
Hırkam Veysel'indir diye
Müjde olsun annenize
Yanıyor Veysel Garânim

HİSARBÛSELİK İLÂHİ

"Hak şerleri hayreyler"

Güfte
Erzurumlu İbrâhim Hakkı Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

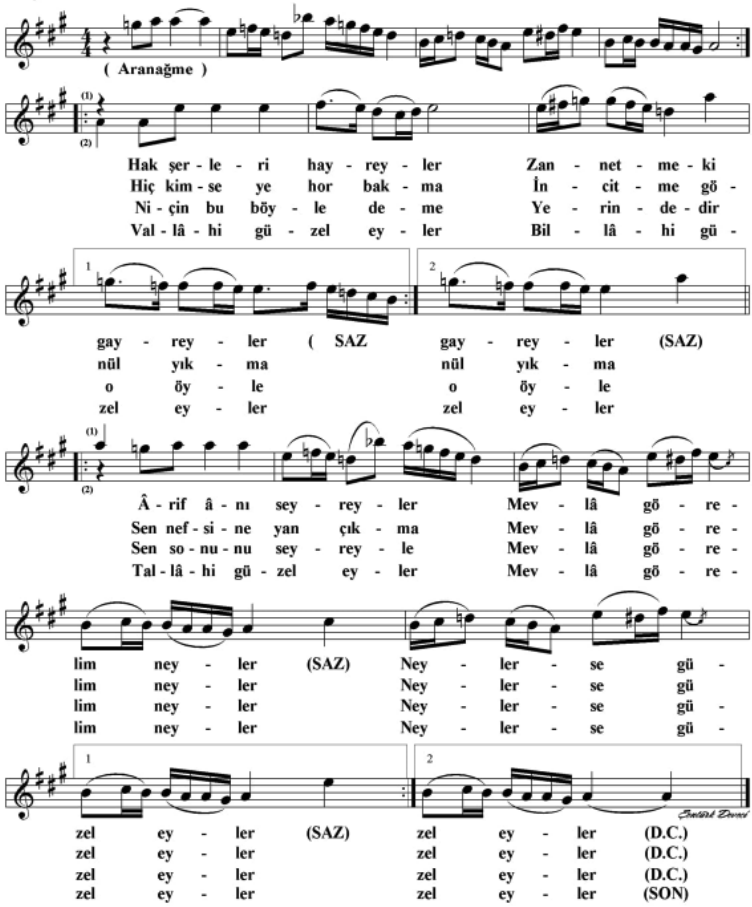

Hak şerleri hayreyler
Zannetme ki gayreyler
Ârif ânı seyreyler
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

Hiç kimseye hor bakma
İncitme gönül yıkma
Sen nefsine yan çıkma
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

Niçin bu böyle deme
Yerindedir bu böyle
Sen sonunu seyreyle
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

Vallâhi güzel eyler
Billâhi güzel eyler
Tallâhi güzel eyler
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

(*) (1703-1780) Erzurum doğumlu, "Mârifetnâme" adlı eseriyle tanınan âlim, mutasavvıf, şâir. Kabri Tillo'dadır.

HİSARBÛSELİK İLÂHİ

"Mecnûn sever Leylâ'yı"

Güfte:Anonim
(Gaziantep yöresi)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

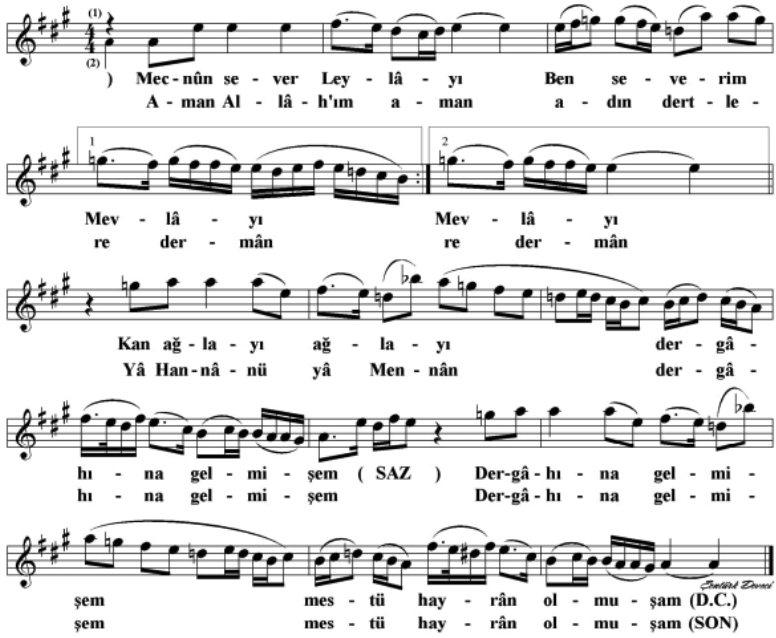

Mecnûn sever Leylâ'yı
Ben severim Mevlâ'yı
Kan ağlayı, ağlayı
Dergâhına gelmişem

Dergâhına gelmişem
Mest ü hayran olmuşam

Aman Allâh'ım aman
Adın dertlere dermân
Yâ Hannân ü yâ Mennân
Dergâhına gelmişem

Dergâhına gelmişem
Mest ü hayran olmuşam

HÜSEYNÎ İLÂHİ

Değişmeli (Sofyan-Düyek) **"Feryâd edip durma bülbül"**

Güfte:Etem ERTÜRK
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

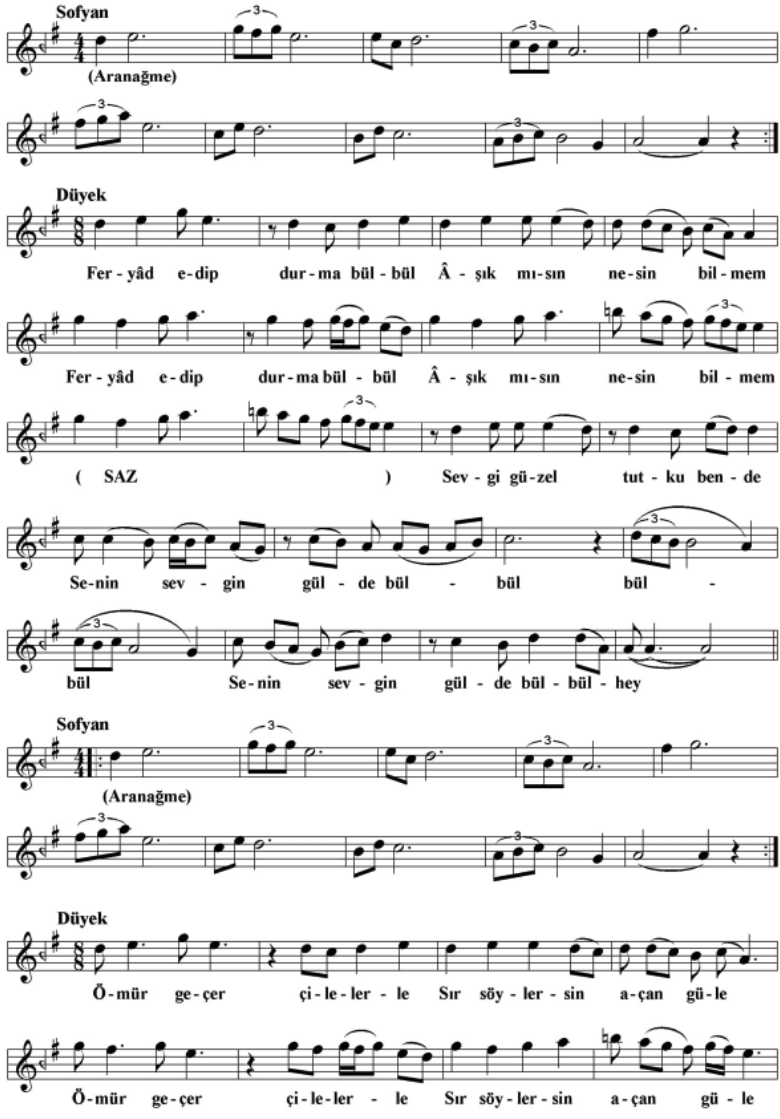

Feryâd edip durma bülbül-2

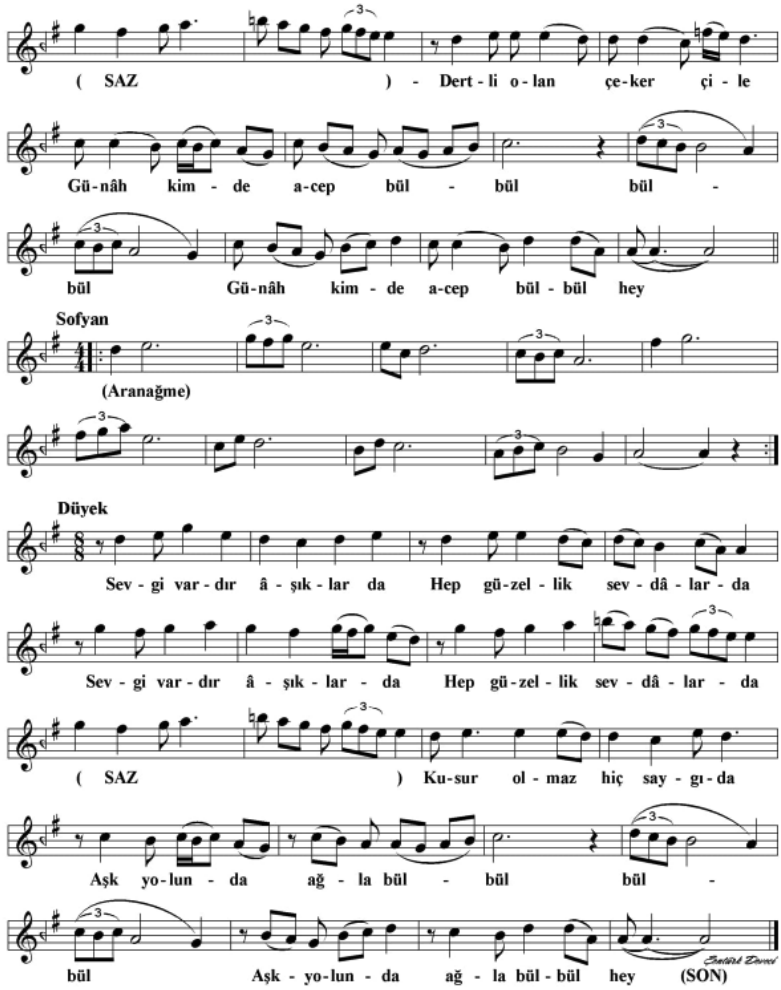

Feryâd edip durma bülbül
Âşık mısın nesin bilmem
Sevgi güzel tutku bende
Senin sevgin gülde bülbül

Ömür geçer çilelerle
Sır söylersin açan güle
Dertli olan çeker çile
Günâh kimde acep bülbül

Sevgi vardır âşıklarda
Hep güzellik sevdâlarda
Kusur olmaz hiç saygıda
Aşk yolunda ağla bülbül

HÜSEYNÎ İLÂHİ

"Hak'tan inen şerbeti içtik elhamdülillâh"

Güfte: Yunus EMRE Hz. (*)
Beste: Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

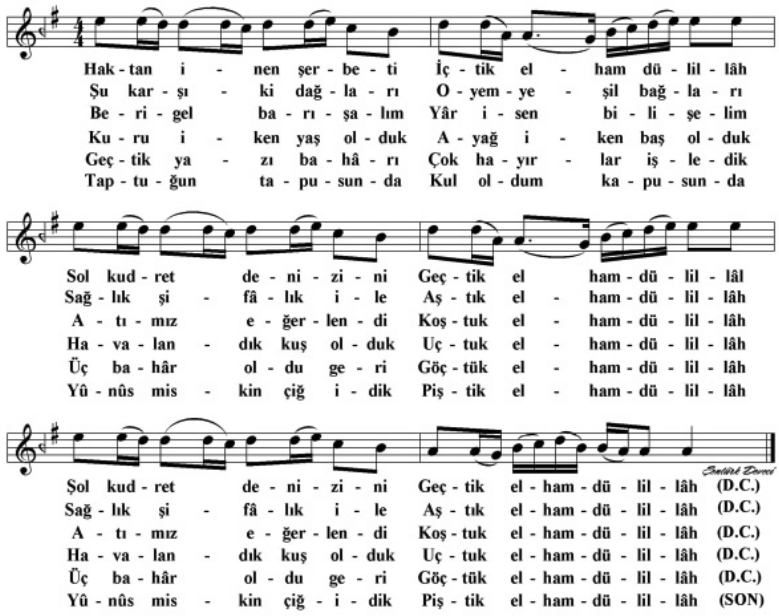

Hak'tan inen şerbeti
İçtik elhamdülillâh
Şol kudret denizini
Geçtik elhamdülillâh

Şu karşı ki dağları
O yemyeşil bağları
Sağlık şifâlık ile
Aştık elhamdülillâh

Beri gel barışalım
Yâr isen bilişelim
Atımız eğerlendi
Koştuk elhamdülillâh

Kuru iken yaş olduk
Ayağ iken baş olduk
Havalandık kuş olduk
Uçtuk elhamdülillâh

Geçtik yazı kışladık
Çok hayırlar işledik
Üç bahâr oldu geri
Göçtük elhamdülillâh

Taptuğun tapusuna
Kul oldum kapusuna
Yûnûs miskin çiğ idik
Piştik elhamdülillâh

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

HÜSEYNÎ İLÂHİ

"Hüdâ dâvet eder elhamdülillâh"

Güfte:Niyâzî MISRÎ Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

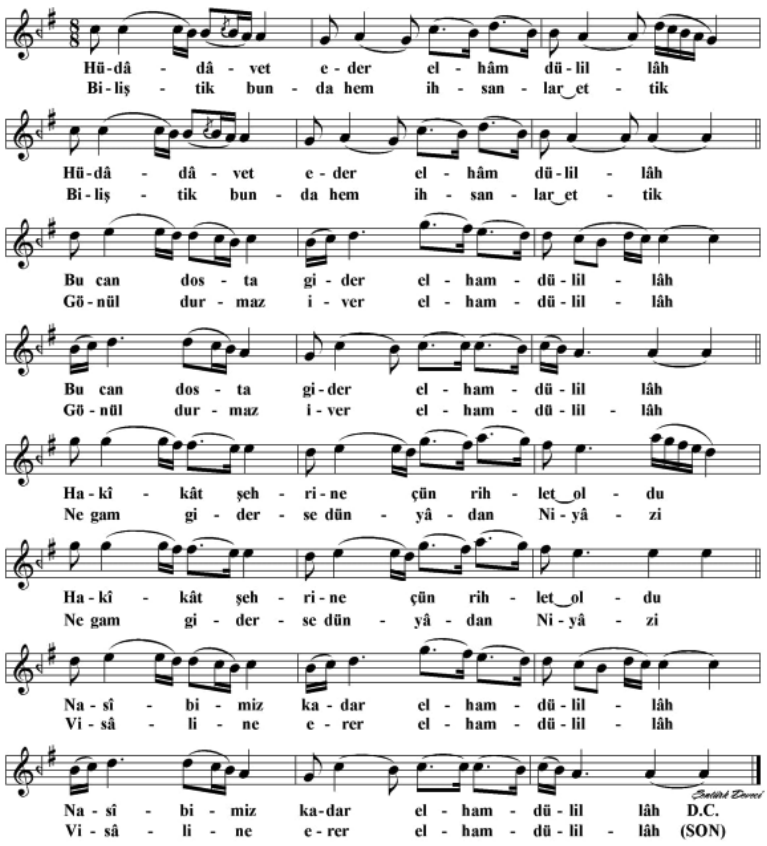

Hüdâ dâvet eder elhamdülillâh.
Bu can dosta gider elhamdülillâh.
Hakîkât şehrine çün rıhlet oldu,
Gönül durmaz iver elhamdülillâh.

Biliştik bunda hem ihsanlar etti.
Nasîbimiz kadar elhamdülillâh.
Ne gam, giderse dünyâdan Niyâzi,
Visâline erer elhamdülillâh.
Vezni:Me fâ' î lün / me fâ' î lün / fa'û lün

(*) (08/02/1618 - 16/03/1694) Malatya doğumlu Halvetiyye'nin Mısriyye kolunun kurucusu, mutasavvıf, şâir.

HÜSEYNÎ İLÂHİ

"Kün'le mümkün vücûd bulur"
(Olur)

Güfte:M.Râsim Mutlu
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

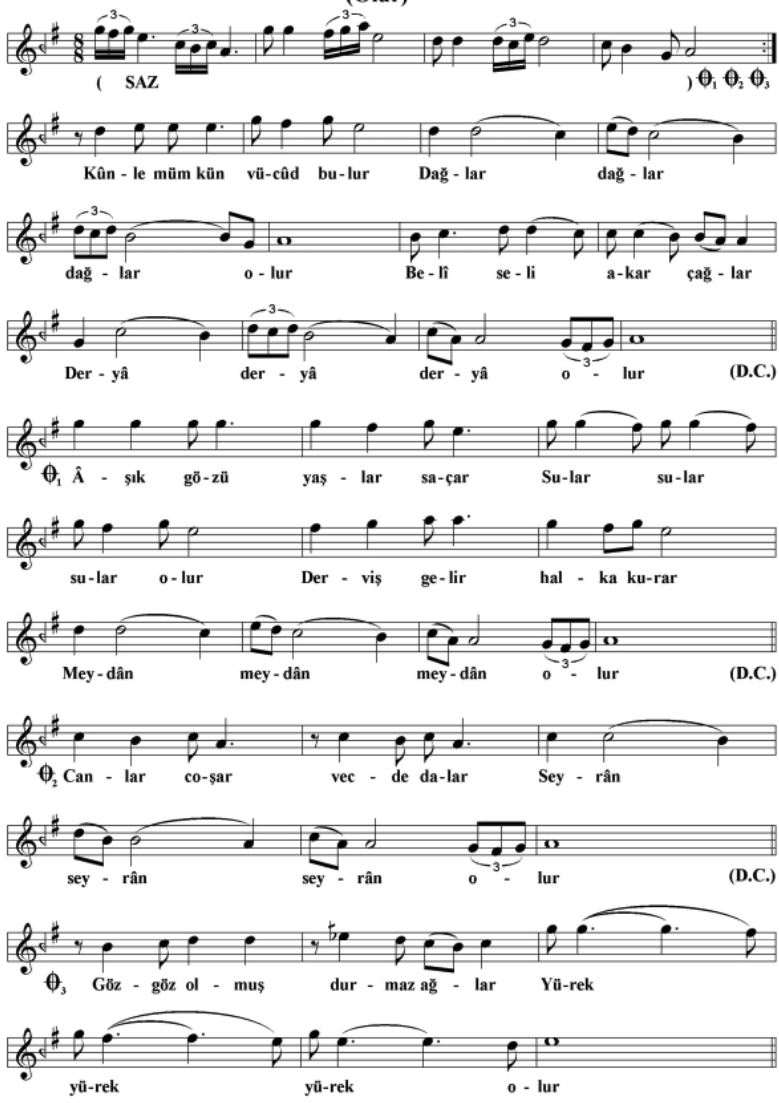

Kün'le mümkün vücûd bulur-2

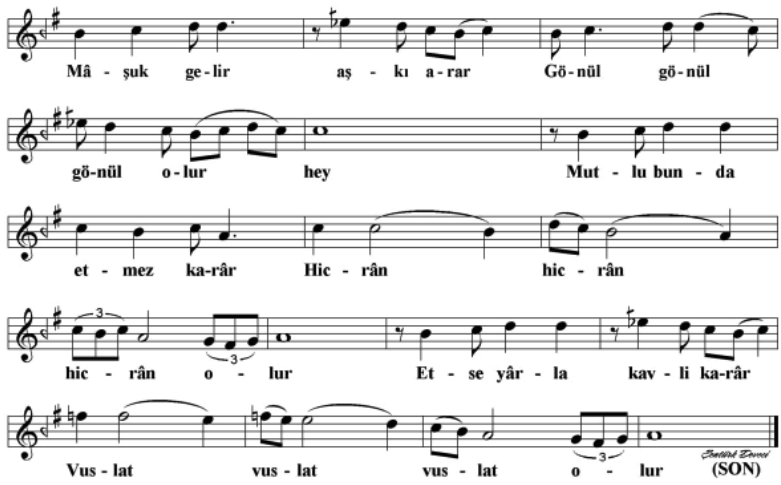

Künle mümkün vucûd bulur
Dağlar dağlar dağlar olur

Belî seli akar çağlar
Deryâ deryâ deryâ olur

Âşık gözü yaşlar saçar
Sular sular sular olur

Derviş gelir halka kurar
Meydân meydân meydân olur

Canlar coşar vecde dalar
Seyrân seyrân seyrân olur

Göz göz olmuş durmaz çağlar
Yürek yürek yürek olur

Mâşuk gelir aşkı arar
Gönül gönül gönül olur

Mutlu bunda etmez karâr
Hicrân hicrân hicrân olur

Etse yârla kavl-i karâr
Vuslat vuslat vuslat olur

HÜSEYNÎ RAMAZAN İLÂHİSİ

"Mübârek ramazan geldi"

Güfte ve Beste
Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

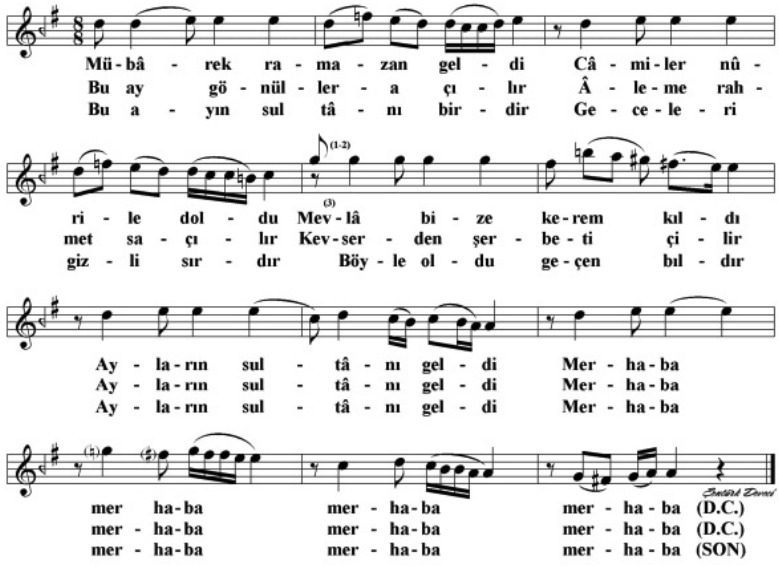

Mübârek ramazan geldi
Câmiler nûr ile doldu
Mevlâ bize kerem kıldı
Ayların sultânı geldi

Bu ay gönüller açılır
Âleme rahmet saçılır
Kevserden şerbet içilir
Ayların sultânı geldi

Bu ayın sultânı birdir
Geceleri, gizli sırdır
Böyle oldu geçen bıldır
Ayların sultânı geldi

HÜSEYNÎ ŞARKI

"Papatya, gelincik, lâle, gül sende"

Güfte
İ.Hakkı YILANLIOĞLU (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Aksak (Yürükçe) (TOPRAK)

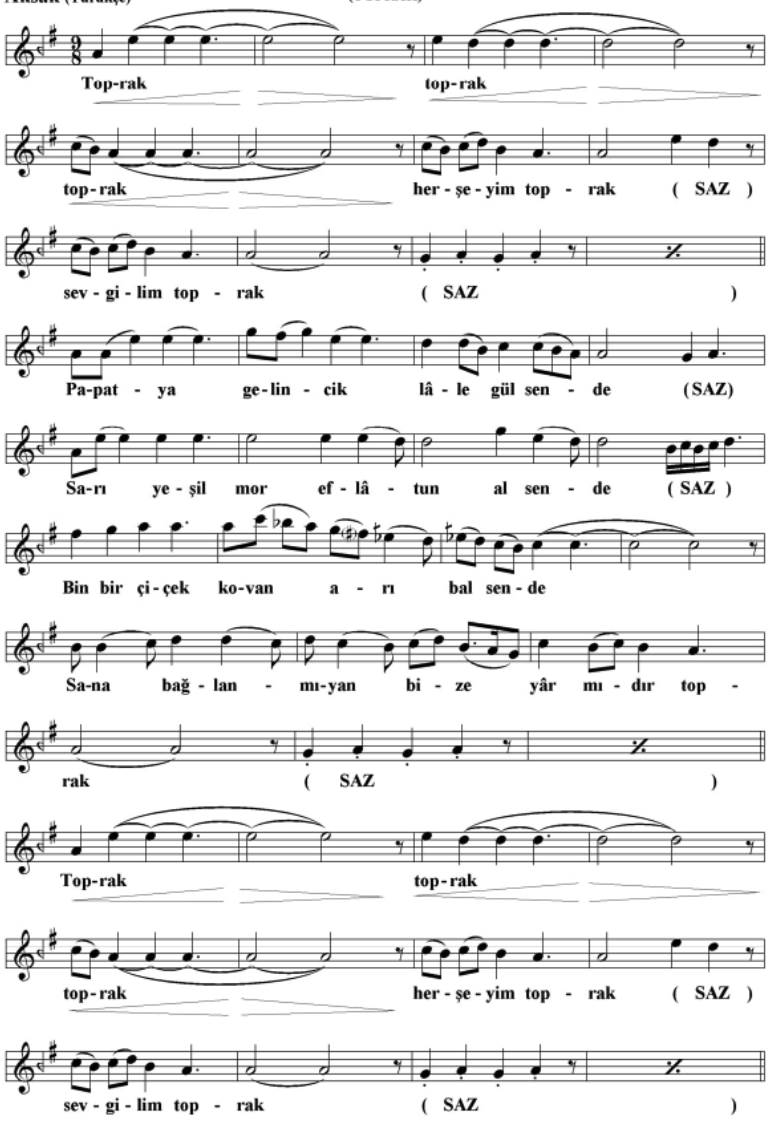

Papatya, gelincik, lâle, gül sende-2

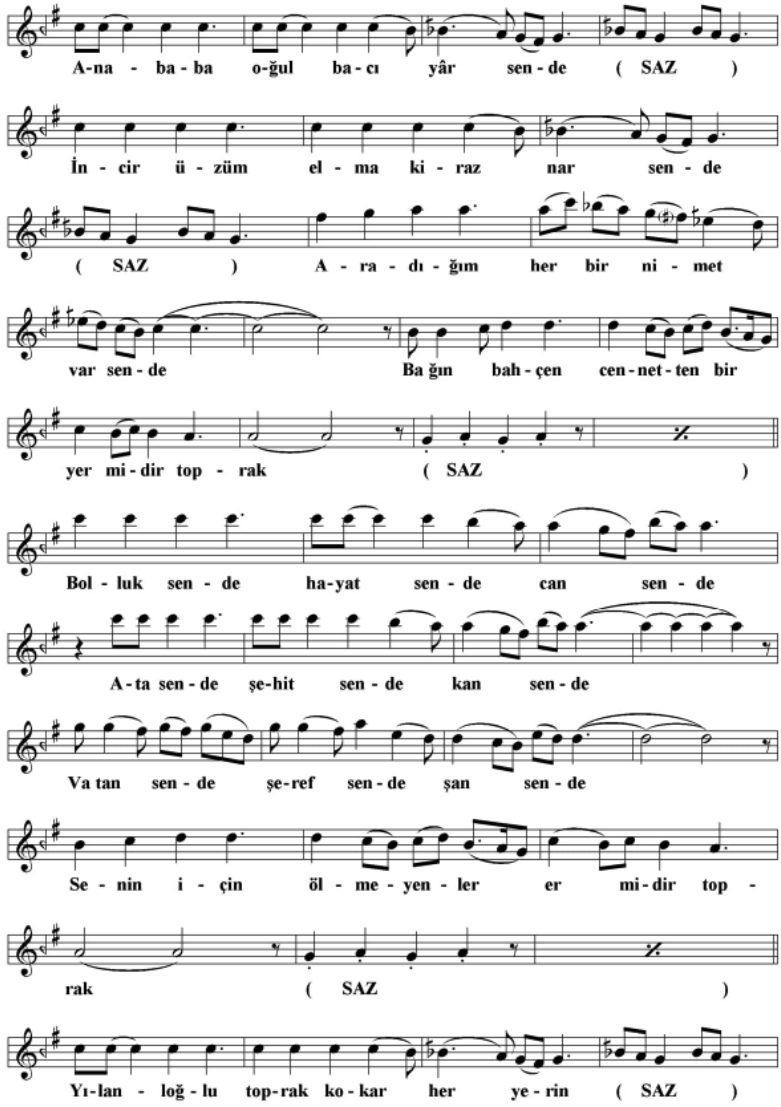

Papatya, gelincik, lâle, gül sende-3

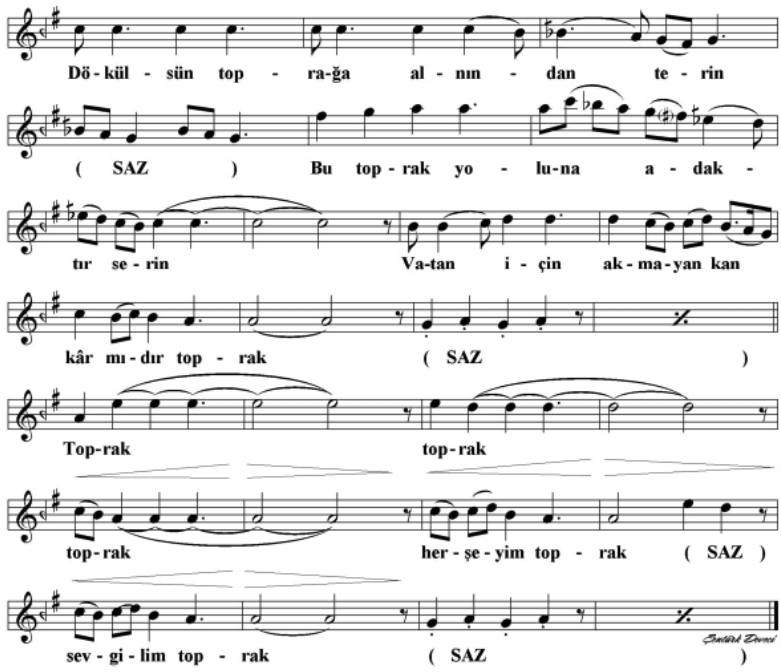

Papatya, gelincik, lâle, gül sende
Sarı, yeşil, mor, eflâtun al sende.
Bin bir çiçek, arı, kovan bal sende
Sana bağlanmayan bize yâr mıdır toprak

Ana, baba, bacı, oğul, yâr sende
İncir, üzüm, elma, kiraz, nar sende
Aradığım her bir nimet var sende
Bağın bahçen cennetten bir yer midir toprak

Bolluk sende, hayat sende, can sende
Ata sende, şehit sende, kan sende
Vatan sende, şeref sende, şan sende
Senin için ölmeyen er, er midir topak

Yılan'loğlu, toprak kokar her yerin
Dökülsün toprağa, alnından terin
Bu toprak yoluna adaktır ser'in
Vatan için akmayan kan kâr mıdır toprak

(*) 1918 Kastamonu doğumlu şâir, öğretmen, asker ve devlet adamıdır. TBMM 12. ve 13. dönem Kastamonu milletvekilliği yapmış ve 1992 yılında vefât etmiştir.

Süre:3'15"
(♩=144)
Sofyan

HÜSEYNÎ ÇOCUK ŞARKISI

"Sabah akşam karşımdasın"

Güfte
Bestâmi YAZGAN (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

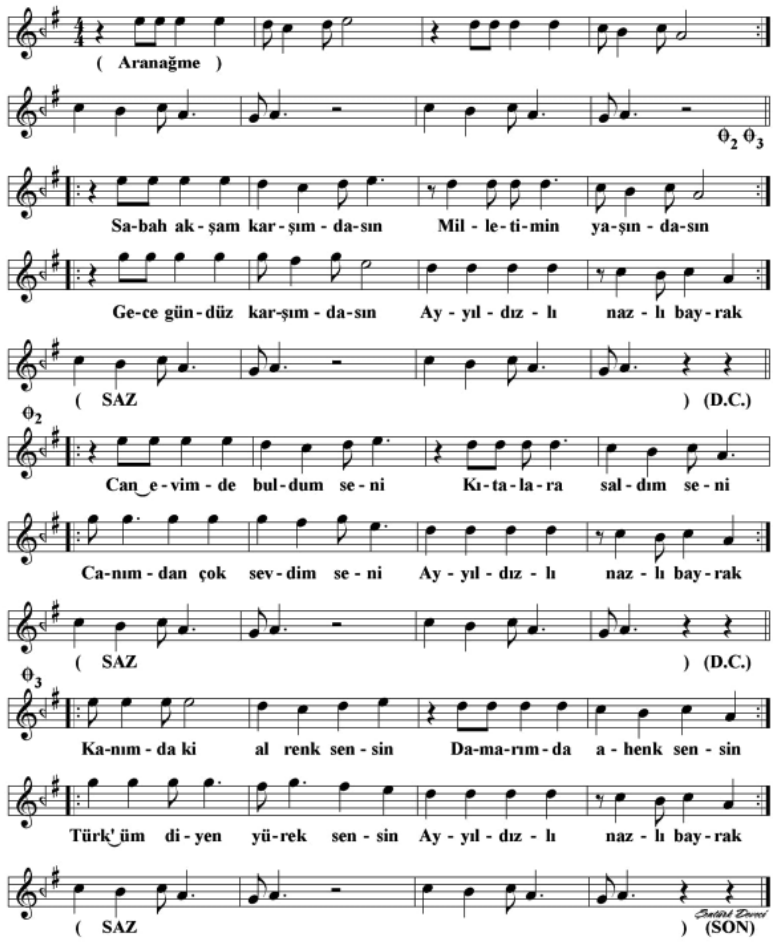

Sabah akşam karşımdasın
Milletimin yaşındasın
Gece gündüz düşümdesim
Ayyıldızlı nazlı bayrak

Can evimde buldum seni
Kıtalara saldım seni
Canımdan çok sevdim seni
Ayyıldızlı nazlı bayrak

Kanımdaki al renk sensin
Damarımda ahenk sensin
Türk'üm diyen yürek sensin
Ayyıldızlı nazlı bayrak

(*) 1957 Osmaniye doğumlu öğretmen, şâir ve yazar.

HÜZZAM İLÂHİ

"Âşık oldum ben Allâh'ın adına"

Güfte: Yunus EMRE Hz. (*)
Derleyen: Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

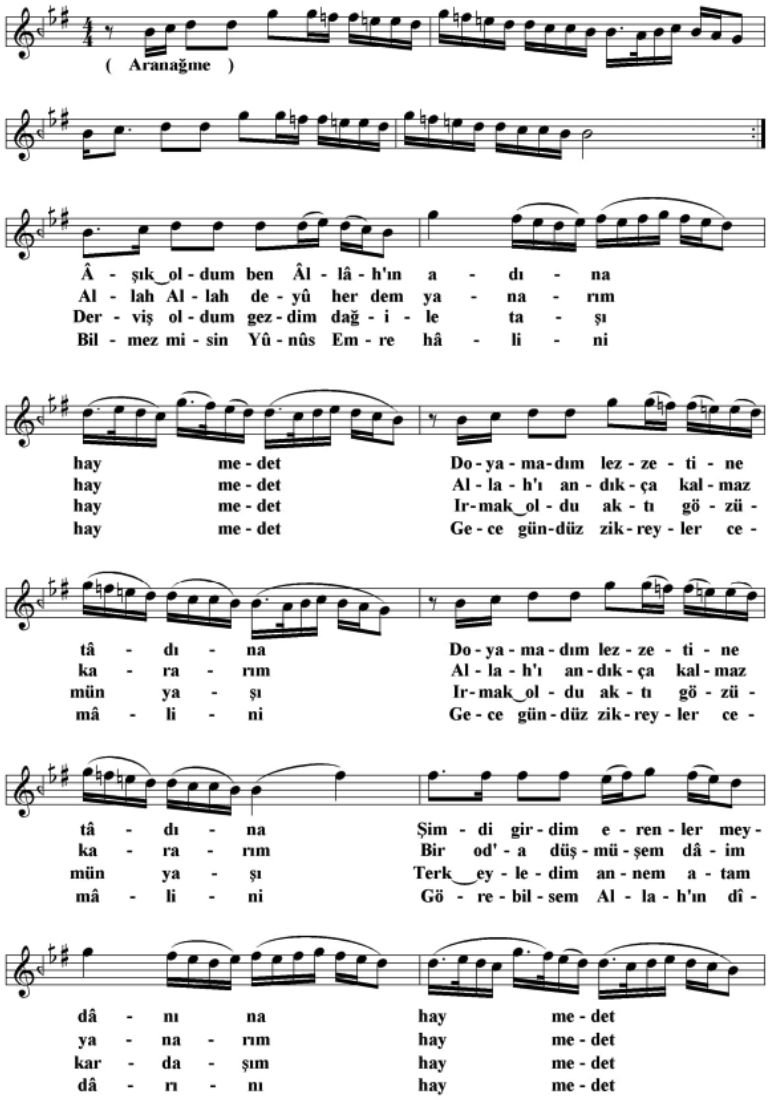

Âşık oldum ben Allâh'ın adına-2

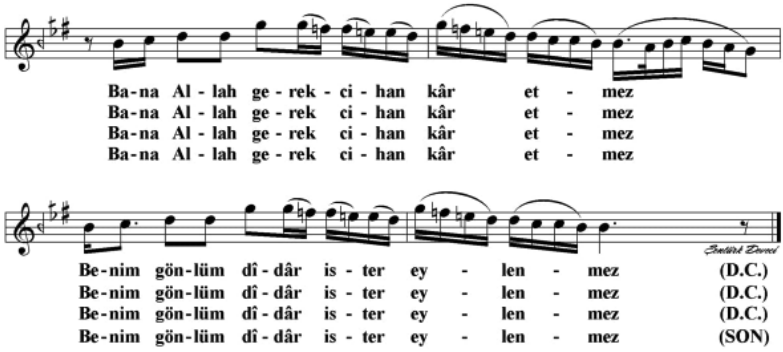

Âşık oldum ben Allâh'ın adına
Doyamadım lezzetine tadına
Şimdi girdim erenler meydânına
Bana Allah gerek cihan kâr etmez
Benim gönlüm dîdâr ister eylenmez

Allah Allah deyû her dem yanarım
Allah'ı andıkça kalmaz kararım
Bir od'a düşmüşem dâim yanarım
Bana Allah gerek cihan kâr etmez
Benim gönlüm dîdâr ister eylenmez

Derviş oldum gezdim dağ ile taşı
Irmak oldu aktı gözümün yaşı
Terk eyledim annem, atam, kardaşı
Bana Allah gerek cihan kâr etmez
Benim gönlüm dîdâr ister eylenmez

Bilmez misin "Yûnûs Emre" hâlini
Gece gündüz zikreyle cemâlini
Görebilsem Allâh'ın dîdârını
Bana Allah gerek cihan kâr etmez
Benim gönlüm dîdâr ister eylenmez

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

HÜZZAM İLÂHİ

"Benliktir insana en büyük düşman"

Güfte:Mehmet ORUÇ
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

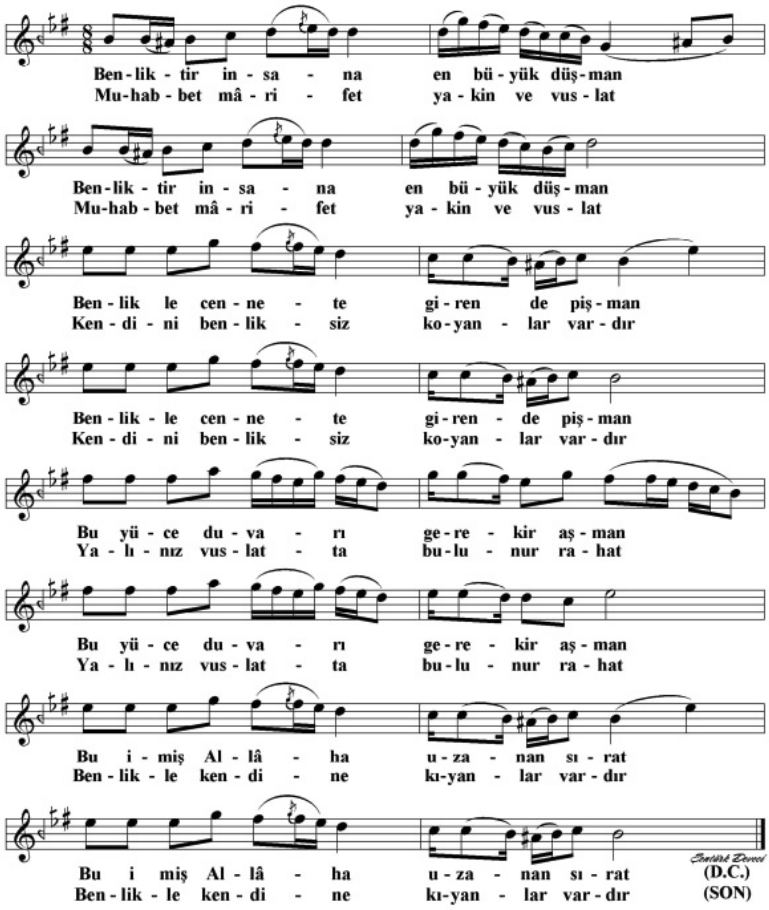

Benliktir insana en büyük düşman
Benlikle cennete giren de pişman
Bu yüce duvarı gerekir aşman
Kendini benliksiz koyanlar vardır

Muhabbet, mârifet yakin ve vuslat
Bu imiş Allah'a uzanan sırat
Yalnız vuslatta bulunur rahat
Benlikle kendine kıyanlar vardır

HÜZZAM İLÂHİ

"Cân u dilde hâne ettin âkibet"

Güfte
Erzurumlu İbrâhim Hakkı Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

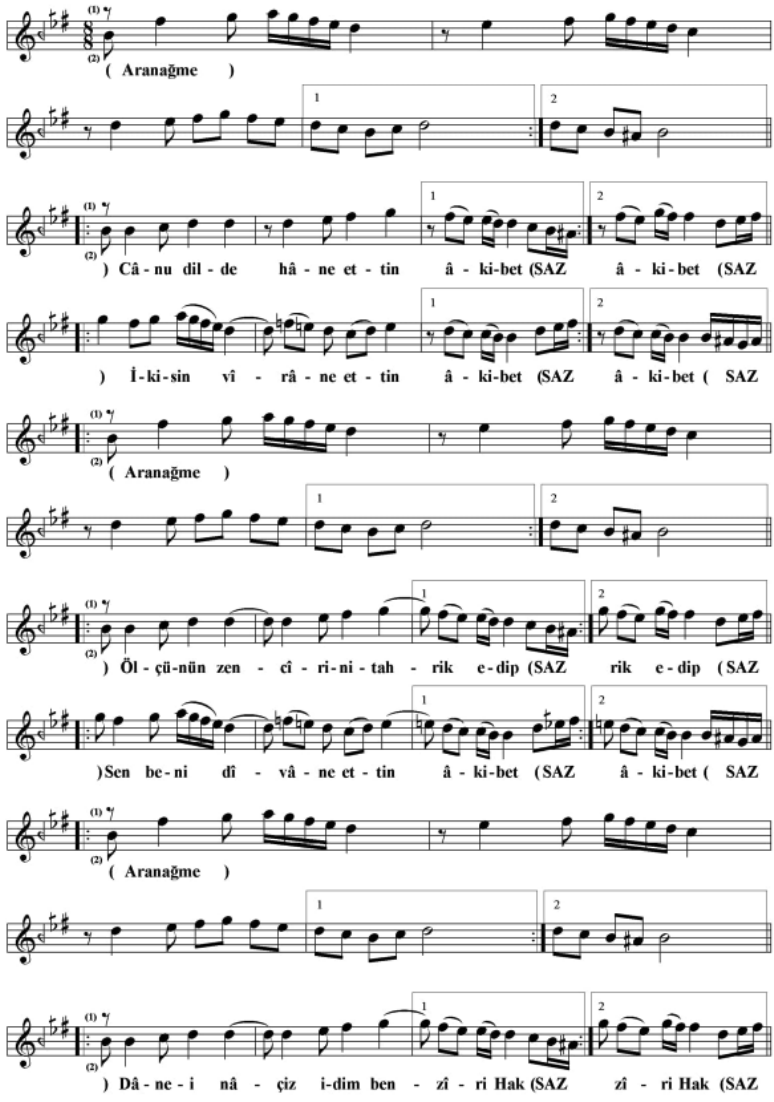

Cân u dilde hâne ettin âkibet-2

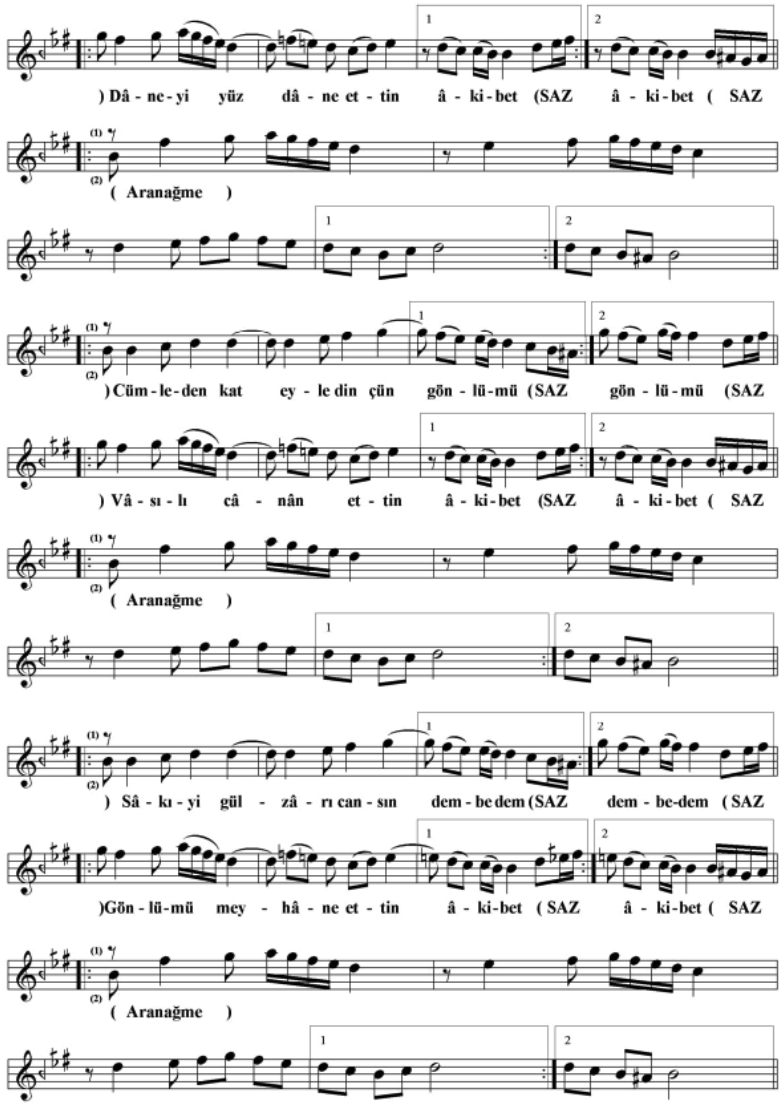

Cân u dilde hâne ettin âkibet-3

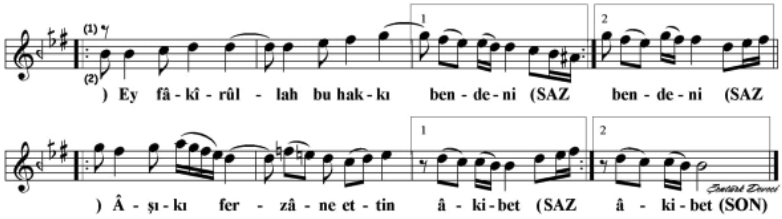

Cân u dilde hâne ettin âkibet
İkisin vîrâne ettin âkibet

Ol cünûn zencîrini tahrîk edip
Sen beni dîvâne ettin âkibet

Dâne-i nâçiz idim ben zîr-i Hak
Dâneyi yüz dâne ettin âkibet

Cümleden kat'eyledin çün gönlümü
Vâsılı cânâne ettin âkibet

Sâkîyi gülzârı cansın dem be dem
Gönlümü meyhâne ettin âkibet

Ey fakîrullah bu Hakkı bendeni
Âşık-ı ferzâne ettin âkibet

(*) (1703-1780) Erzurum doğumlu, "Mârifetnâme" adlı eseriyle tanınan âlim, mutasavvıf, şâir. Kabri Tillo'dadır.

HÜZZAM İLÂHİ

"Ey âşık-ı dildâde"

Güfte
Hasan Sezâî GÜLŞENİ Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

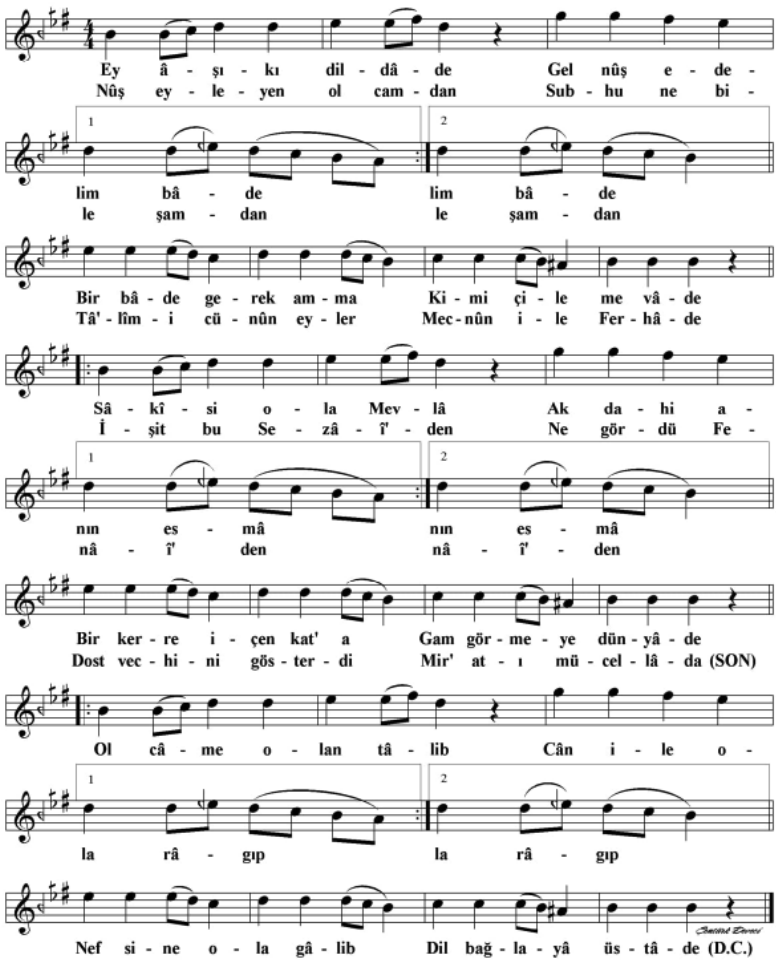

Ey âşık-ı dildâde	Sâkîsi ola Mevlâ	Ol câme olan tâlib	Nûş eyleyen ol camdan	İşit bu Sezâî'den
Gel nûş edelim bâde	Ak dahi anın esmâ	Cân ile ola râgıb	Subhu ne bile şamdan	Ne gördü Fenâî'den
Bir bâde gerek amma	Bir kerre içen kat'a	Nefsine ola gâlib	Tâ'lim-i cünûn eyler	Dost vechini gösterdi
Kim içile me'vâde	Gam görmeye dünyâde	Dil bağlaya üstâde	Mecnûn ile Ferhâd'e	Mir'at-ı mücellâda

(*) 1669 Mora yarımadası doğumlu Halveti-Gülşeni târikatının Sezâîyye kolunun kurucusu mutasavvıf, şâir.

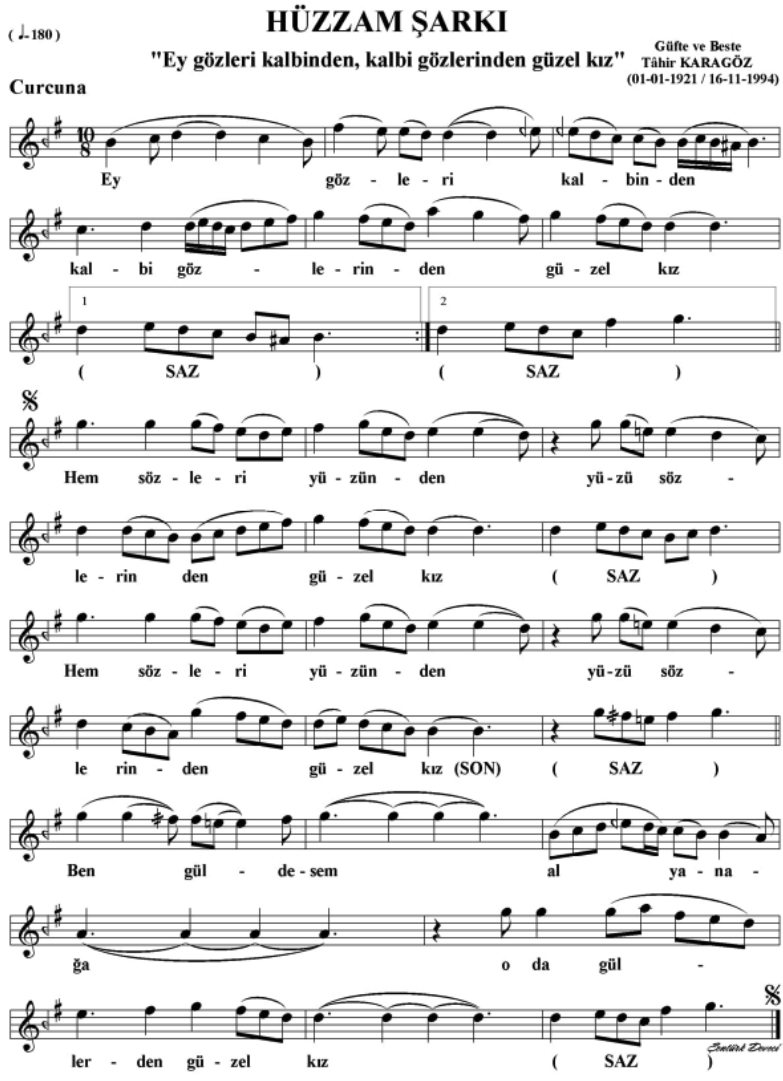

Ey gözleri kalbinden, kalbi gözlerinden güzel kız
Hem sözleri yüzünden, yüzü sözlerinden güzel kız
Ben gül desem al yanağa, o da güllerden güzel kız
Hem sözleri yüzünden, yüzü sözlerinden güzel kız

HÜZZAM İLÂHİ

"Mevlâya sığındın düştün yollara"

Güfte:Etem ERTÜRK
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

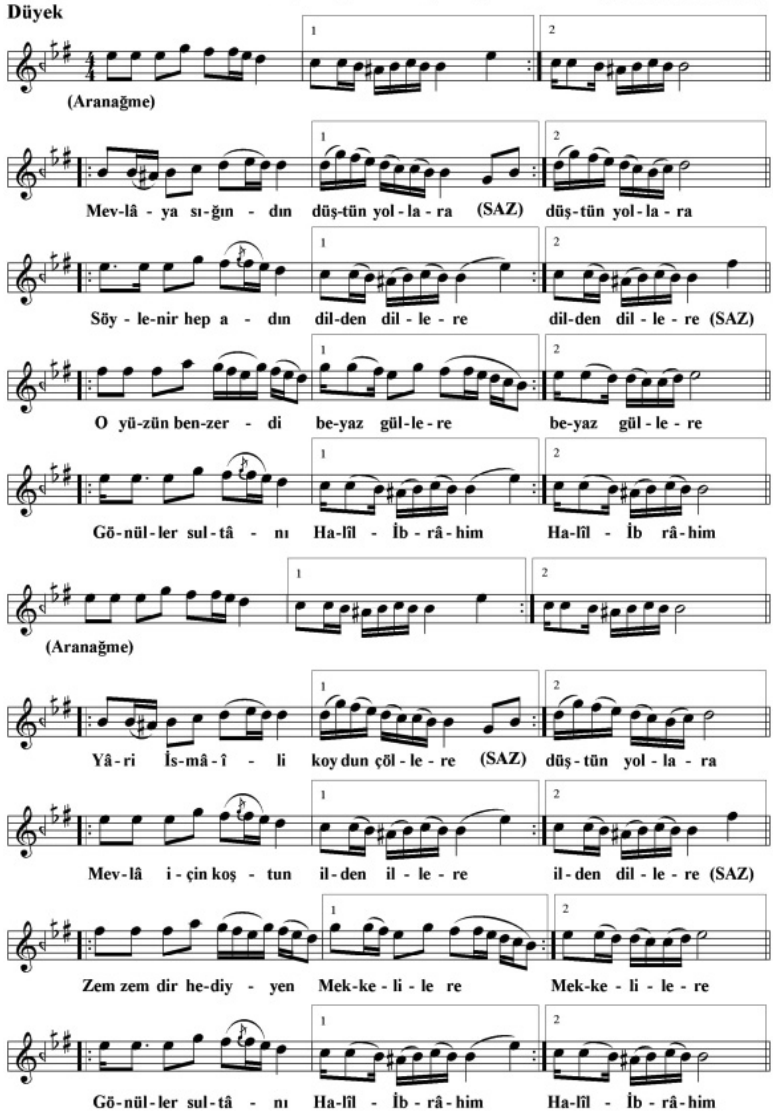

Mevlâya sığındın düştün yollara-2

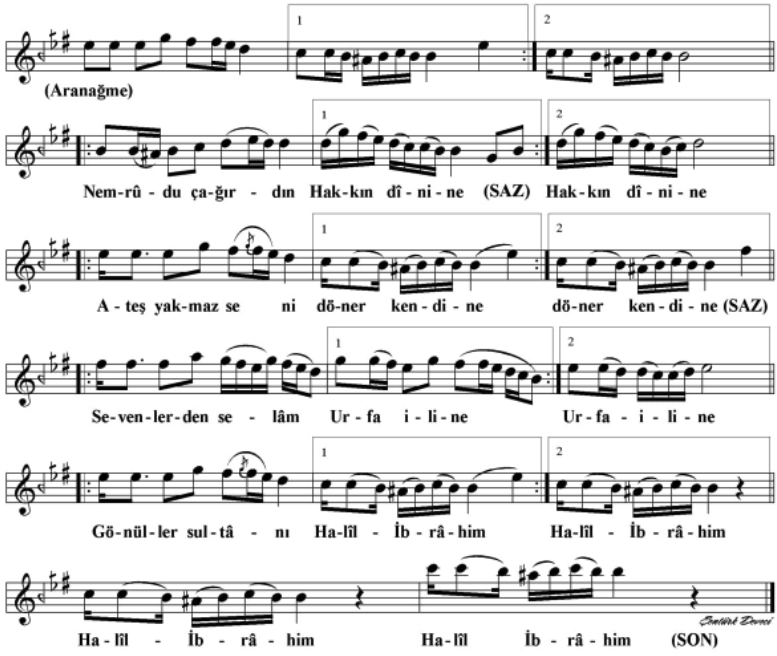

Mevlâya sığındın düştün yollara
Söylenir hep adın dilden dillere
O yüzün benzerdi beyaz güllere
Gönüller sultânı Halîl İbrâhim

Yâri İsmâîl'i koydun çöllere
Mevlâ için koştun ilden illere
Zemzemdir hediyyen Mekke'lilere
Gönüller sultânı Halîl İbrâhim

Nemrûd'u çağırdın Hakk'ın dînine,
Ateş yakmaz seni döner kendine
Sevenlerden selam Urfa iline
Gönüller sultânı Halîl İbrâhim

HÜZZAM İLÂHİ

"Ne gelirse Rab'dan diye sabrettin"

Güfte:Etem ERTÜRK
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

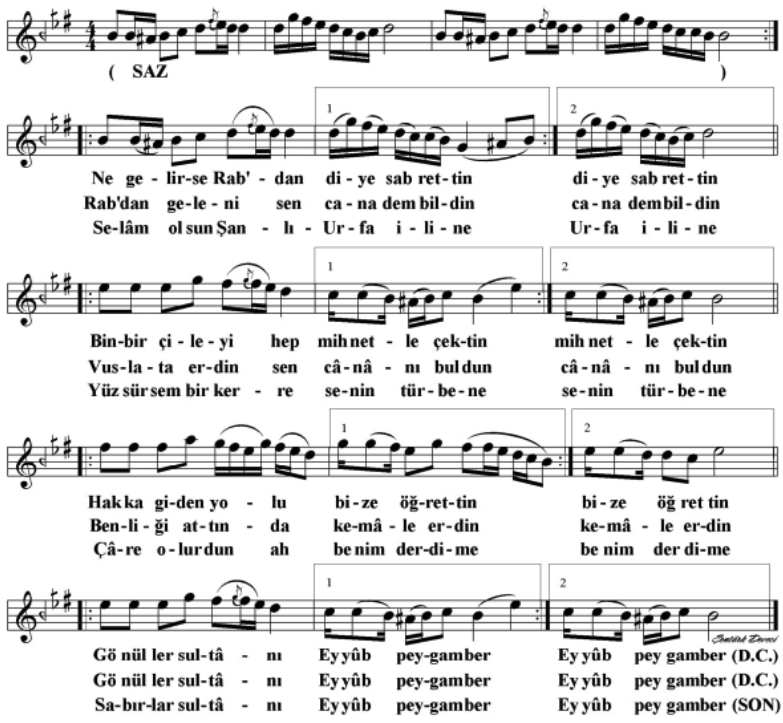

Ne gelirse Rab'dan diye sabrettin
Binbir çileyi hep mihnetle çektin
Hakk'a giden yolu bize öğrettin
Gönüller sultânı Eyyûb peygamber

Rab'dan geleni sen cana dem bildin
Vuslata erdin sen cânânı buldun
Benliği attın da kemâle erdin
Gönüller sultânı Eyyûb peygamber

Selâm olsun Şanlı Urfa iline
Yüz sürsem bir kerre senin türbene
Çâre olurdun ah benim derdime
Sabırlar sultânı Eyyûb peygamber

ISFÂHAN İLÂHİ

"Ey benim devletli sultânım"

Güfte:Müctebâ (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Devrihindî

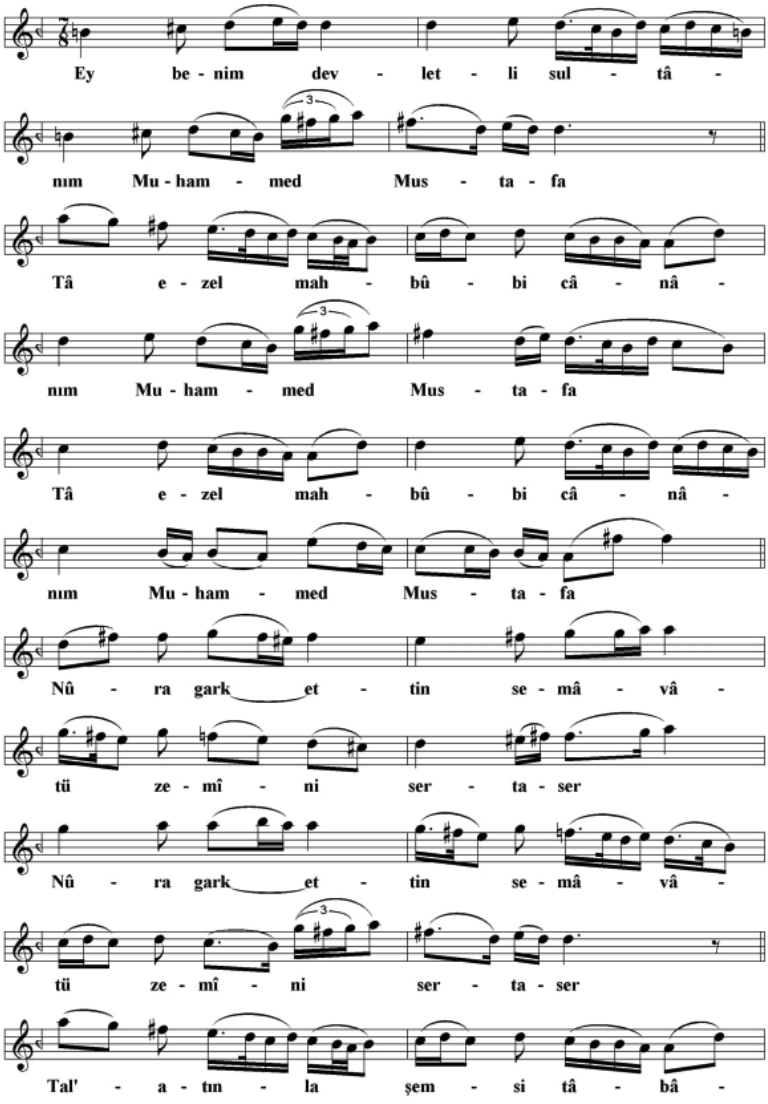

Ey benim devletli sultânım-2

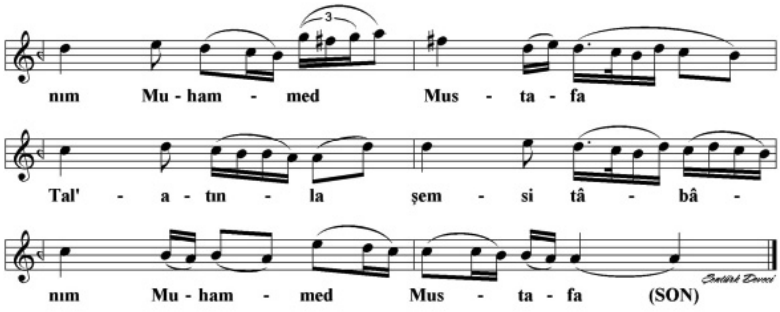

Ey benim devletli sultânım Muhammed Mustafa
Tâ ezelden mahbûb-i cânânım Muhammed Mustafa
Nûra gark ettin semâvât ü zemîni sertaser
Tâl'atınla şems-i tâbânım Muhammed Mustafa

(*) Eserin güftekârı bir çok nüshâda "Müctebâ" olarak verilmiştir. Ancak Notam programındaki diğer nüshâlardan birisinde anonim olarak görülmektedir.

KARCIĞAR KÖÇEKÇE

"Duman olsam döne döne dağılsam"

Güfte:Dr.Fuat TANER
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Aksak

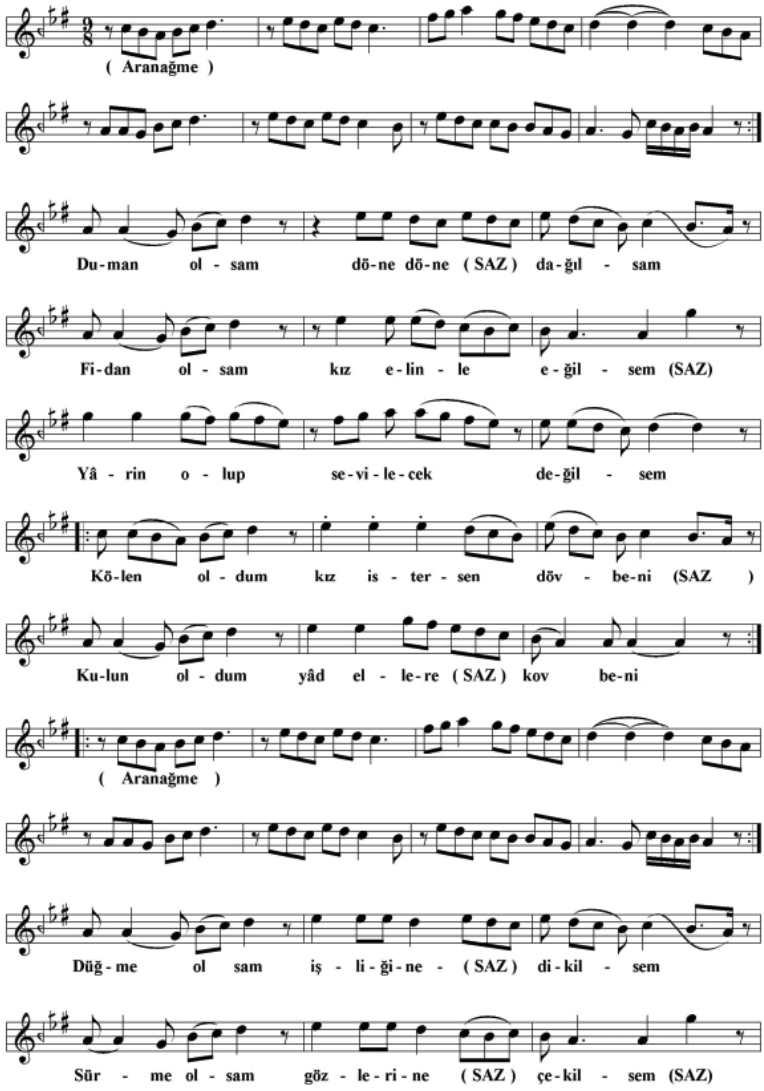

Duman olsam döne döne dağılsam-2

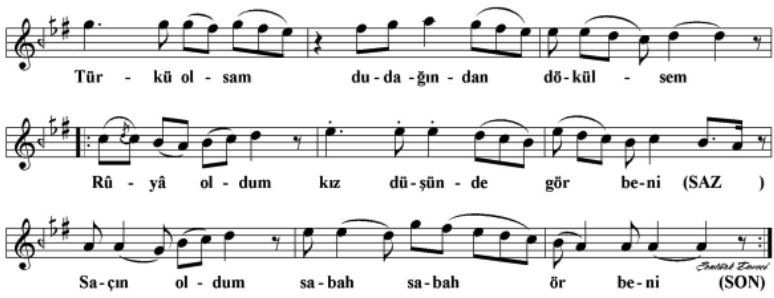

Duman olsam döne döne dağılsam
Fidan olsam kız elinle eğilsem
Yârin olup sevilecek değilsem
Kölen oldum kız istersen döv beni
Kulun oldum yâd ellere kov beni

Düğme olsam işliğine dikilsem
Sürme olsam gözlerine çekilsem
Türkü olsam dudağından dökülsem
Rûyâ oldum kız düşünde gör beni
Saçın oldum sabah sabah ör beni

MÂHÛR İLÂHİ (*)

"Gaflet ile Hak'kı buldum diyenler"

Güfte: Yunus EMRE (**)
Derleyen: Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

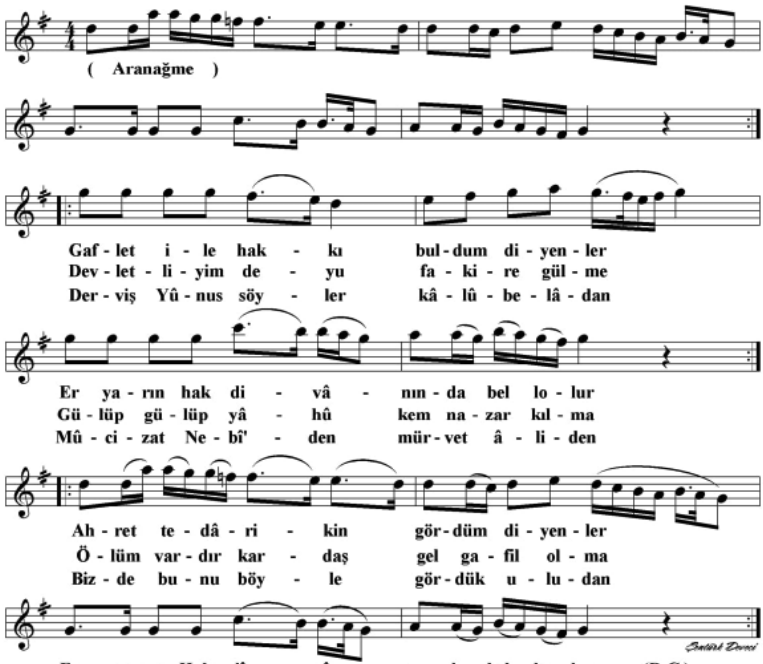

Gaflet ile Hak'kı buldum diyenler
Er, yarın Hak dîvânında bellolur
Ahret tedârikin gördüm diyenler
Er, yârın Hak divânında bellolur

Devletliyim deyu fakire gülme
Gülüp gülüp yâhû kem nâzar kılma
Ölüm vardır kardaş gel gâfil olma
Er, yârın Hak divânında bellolur

Derviş Yûnus söyler kâlûbelâ'dan
Mûcizat Nebî'den, mürvet Ali'den
Bizde bunu böyle gördük uludan
Er, yârın Hak divânında bellolur

(*) Bu eserin betekârı hakkında net bir bilgi bulunmadığından, bazı nota nüshâlarından hareketle Tâhir KARAGÖZ'ün derlediği kanaati oluşmuştur. Ancak bazı nota nüshâlarında da Tâhir KARAGÖZ ismi bulunmamaktadır.
(**) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

MÂHÛR İLÂHİ

Güfte
İzzettin Hümâyî ELÇİOĞLU (*)
Beste
Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

"Şeref vermekle dünyâya nebiyyi server-i âlem"

Sofyan

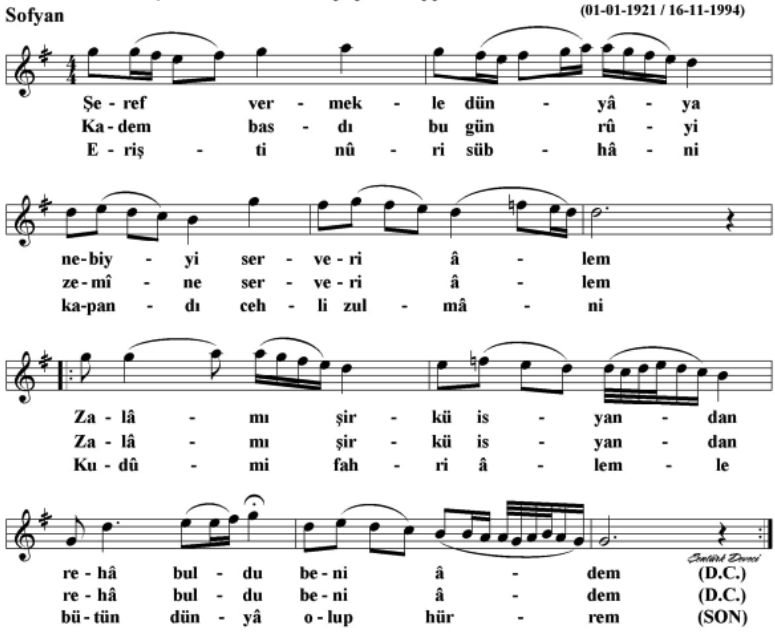

Şeref vermekle dünyâya nebiyyi server-i âlem
Zalâm-ı şirk ü isyandan rehâ buldu benî âdem

Kadem bastı bugün rûy-i zemîne server-i âlem
Zalâm-ı şirk ü isyandan rehâ buldu benî âdem

Erişti nûr u sübhan kapandı cehl-i zulmânî
Kudüm-i fahri âlemle bütün dünyâ olup hürrem

(*) (1876-?) İstanbul doğumlu. Zâkirbaşı, bestekâr ve mevlidhan.

MÜSTEAR İLÂHİ

"Rûhum sana varlık sana hayrandır efendim"

Güfte
Ali Ulvi KURUCU (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

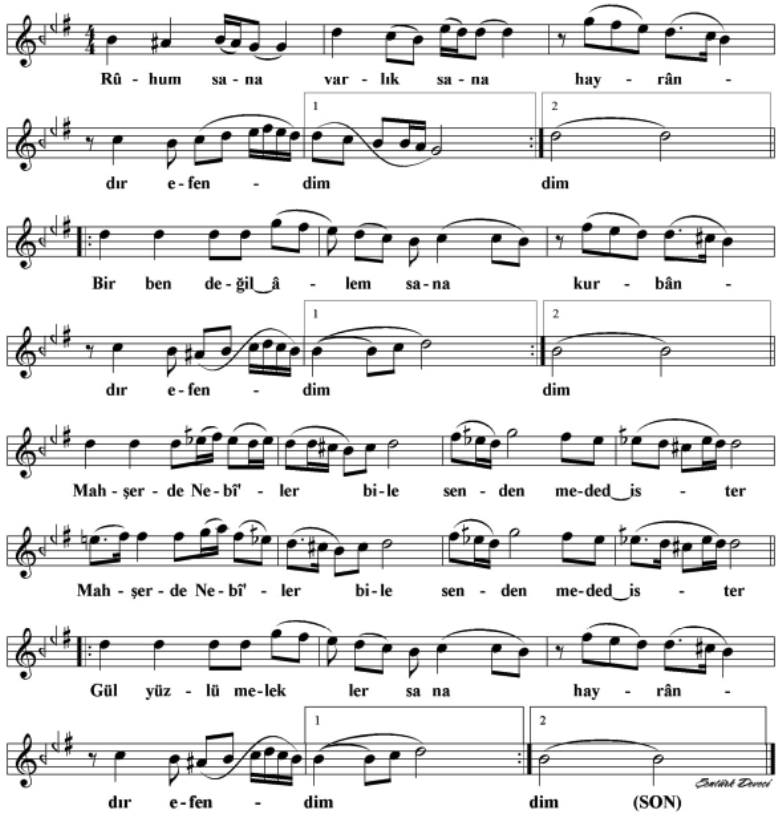

Rûhum sana varlık sana hayrandır efendim
Bir ben değil âlem sana kurbândır efendim
Mahşer'de Nebî'ler bile senden meded ister
Gül yüzlü melekler sana hayrandır efendim

(*) (1922-2002) Konya doğumlu. Şâir ve yazar.

NİHÂVEND İLÂHİ

"Aldı irfân vaktimi"

Güfte: M.Râsim MUTLU
Beste: Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

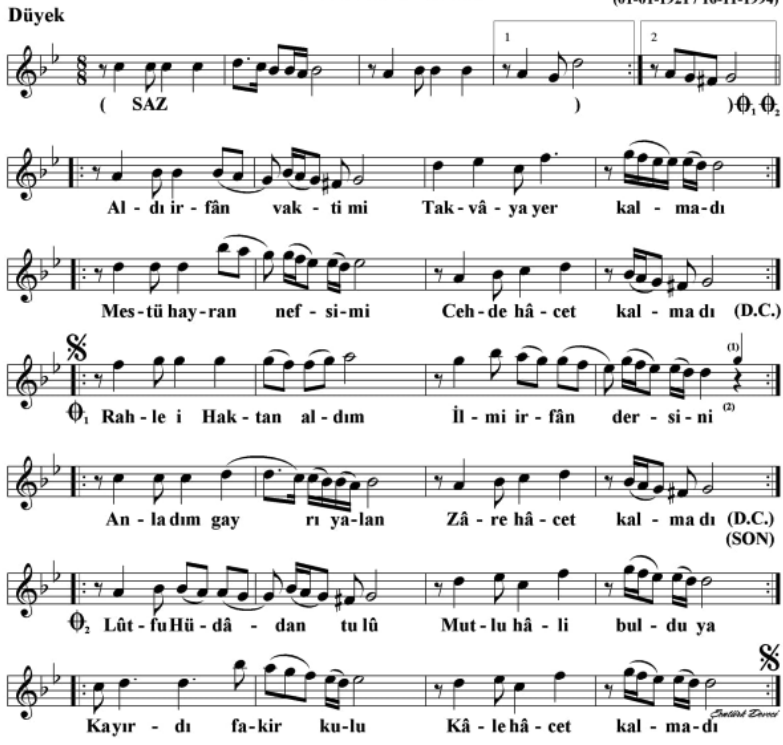

Aldı ifrân vaktimi
Takvâya yer kalmadı
Mest û hayrân nefsimi
Cehde hâcet kalmadı

Rahle-i Hak'tan aldım
İlm-i irfân dersimi
Anladım gayrı yalan
Zâre hâcet kalmadı

Lütf u Hüdâ'dan tulû
Mutlu hâli buldu ya
Kayırdı fakir kulu
Kâle hâcet kalmadı

NİHÂVEND İLÂHİ

"Ey Allâh'ım seni sevmek"

Güfte:Niyâz-i MISRÎ Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

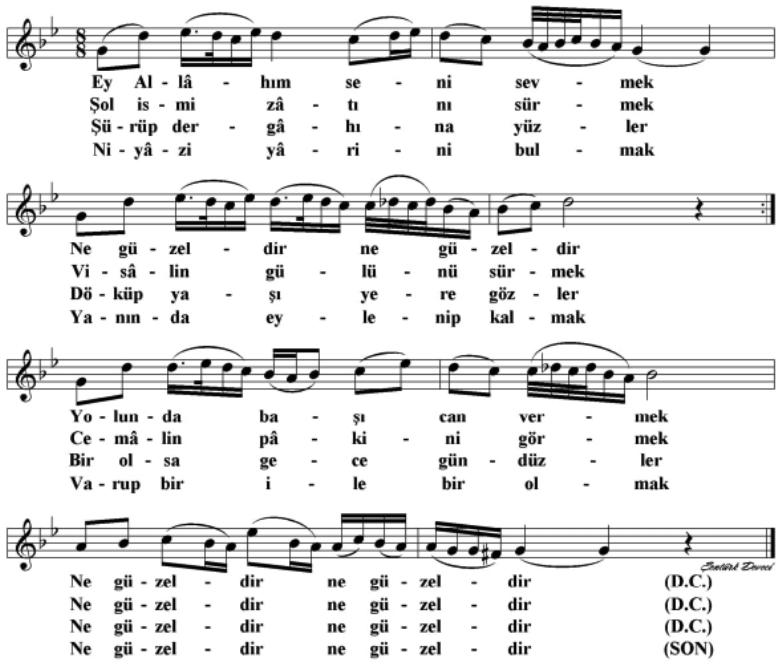

Ey Allâh'ım seni sevmek
Ne güzeldir, ne güzeldir
Yolunda başı can vermek
Ne güzeldir ne güzeldir

Şol ism-i zâtını sürmek
Visâlin gülünü dermek
Cemâl-i pâkini görmek
Ne güzeldir, ne güzeldir

Sürüp dergâhına yüzler
Döküp yaşı yere gözler
Bir olsa gece gündüzler
Ne güzeldir, ne güzeldir

Niyâzi, yârini bulmak
Yanında eylenip kalmak
Varup bir ile bir olmak
Ne güzeldir, ne güzeldir

(*) (08/02/1618 - 16/03/1694) Malatya doğumlu Halvetiyye'nin Mısriyye kolunun kurucusu, mutasavvıf, şâir.

NİHÂVEND NEFES

"Merhaba ey aşk-ı bâkî merhaba"

Güfte
Erzurumlu İbrâhim HAKKI Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Müsemmen

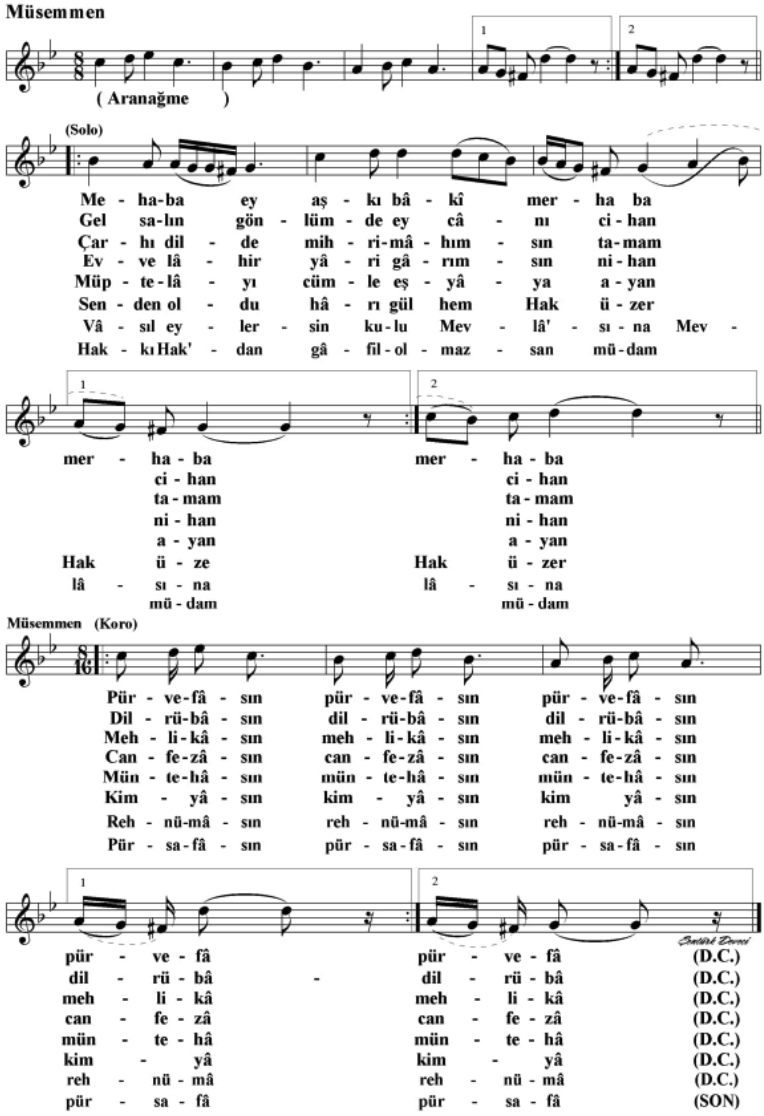

Merhaba ey aşk-ı bâkî merhaba
Pür vefâsın, pür vefâsın, pür vefâ

Gel salın gönlümde ey câni cihân
Dil-rübâsın, dil-rübâsın, dil-rübâ

Çerh-ı dilde mihr-i mâhımsın, tamam
Mehlikâsın, mehlikâsın, mehlikâ

Evvel-âhir, yâr-i gârımsın nihân
Can-fezâsın, can-fezâsın, can-fezâ

Müptedâ-(y)ı cümle, eşyâya ayân
Müntehâsın, müntehâsın, müntehâ

Senden oldu hâr-ı gül hem Hâk' ü zer
Kimyâsın, kimyâsın, kimyâ

Vâsıl eylersin, kulu Mevlâsına
Reh-nümâsın, reh-nümâsın, reh-nümâ

Hakkı Hakk'dan gâfil olmazsan müdâm
Pür cefâsın, pür cefâsın, pür cefâ

(*) (1703-1780) Erzurum doğumlu, "Mârifetnâme" adlı eseriyle tanınan âlim, mutasavvıf, şâir. Kabri Tillo'dadır.

NİHÂVEND SAZ ESERİ

"Duygular"

Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan (♩=80)

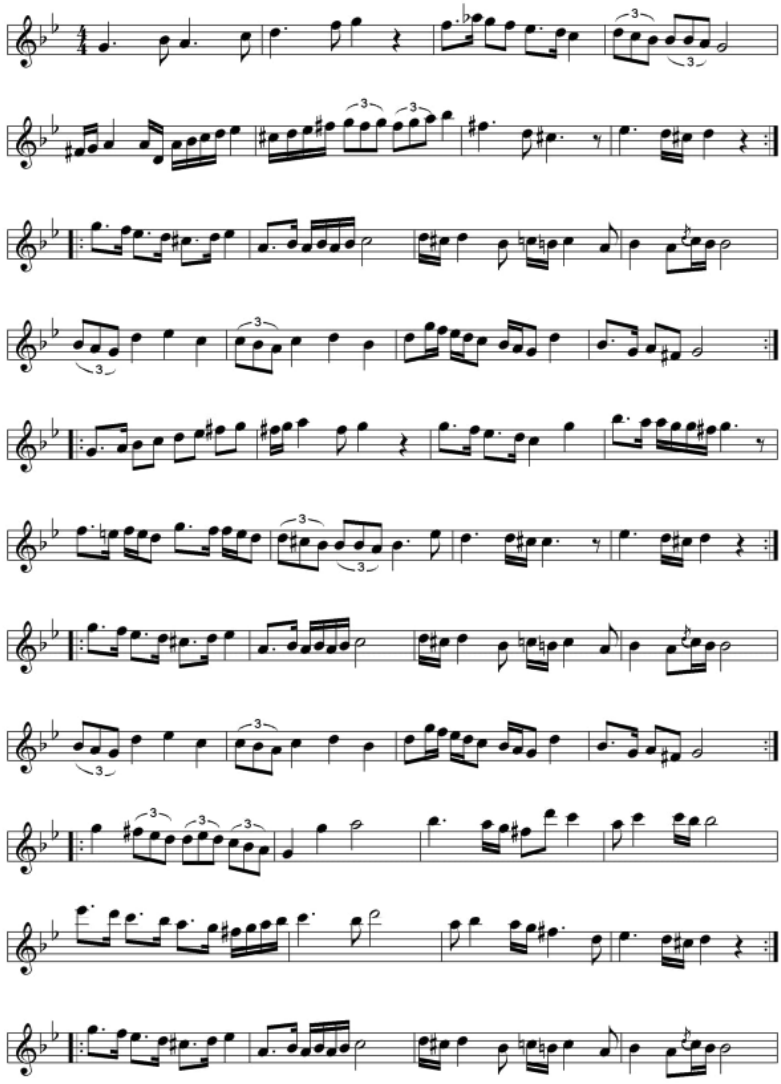

Duygular-2

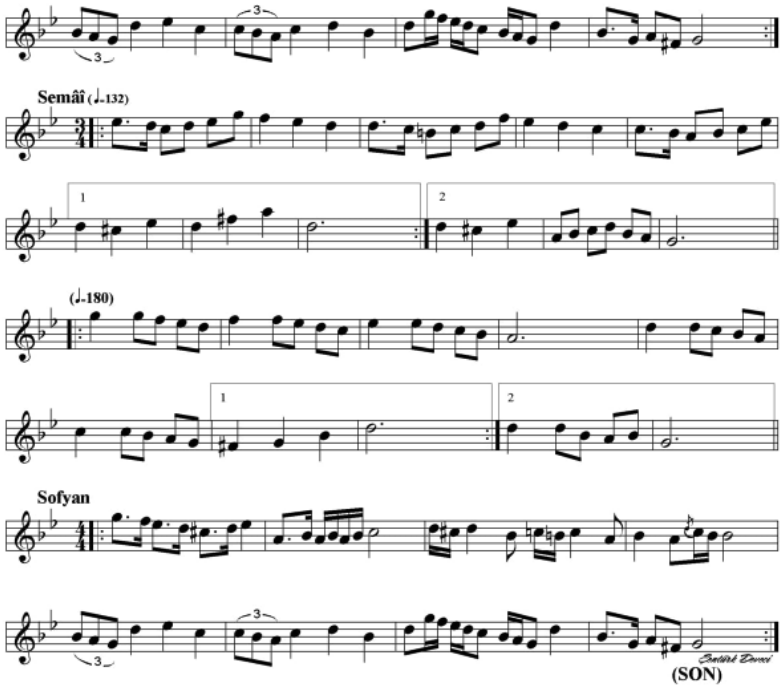

RAST ÇOCUK ŞARKISI

Süre:2'
(♩=72)

"Bilgi bahçesinin gülü"

(Öğrenciler)

Güfte:Bestâmi YAZGAN (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Nim sofyan

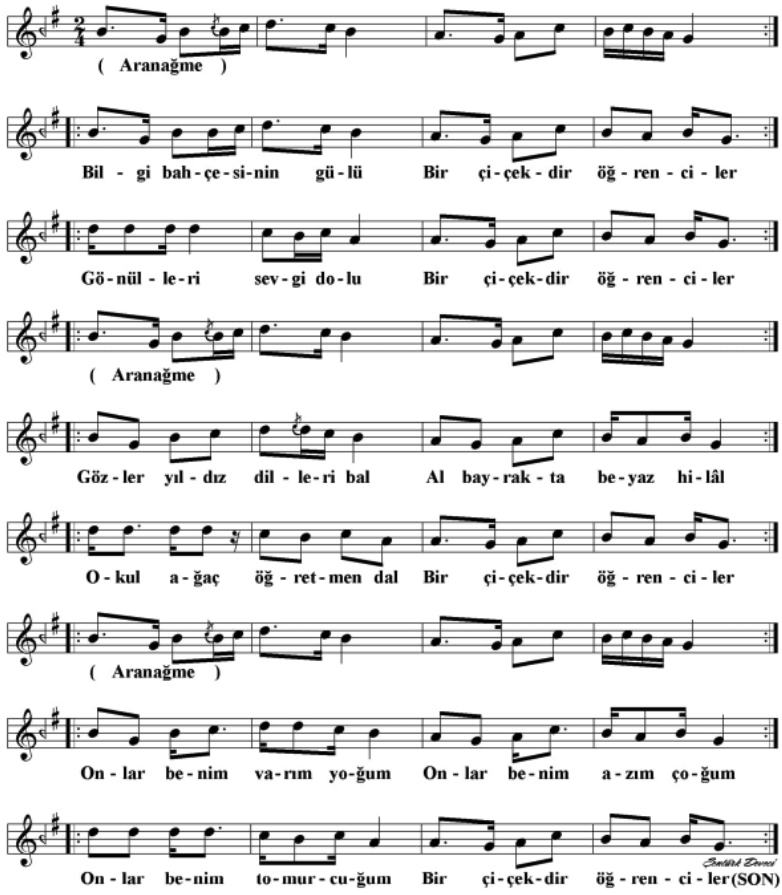

Bilgi bahçesinin gülü
Bir çiçektir öğrenciler
Gönülleri sevgi dolu
Bir çiçektir öğrenciler

Gözler yıldız dilleri bal
Al bayrakta beyaz hilâl
Okul ağaç, öğretmen dal
Bir çiçektir öğrenciler

Onlar benim varım yoğum
Onlar benim azım çoğum
Onlar benim tomurcuğum
Bir çiçektir öğrenciler

(*) 1957 Osmaniye doğumlu. Öğretmen, şâir ve yazar.

RAST İLÂHİ

"Dervişlik dedikleri"

Güfte:Yunus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

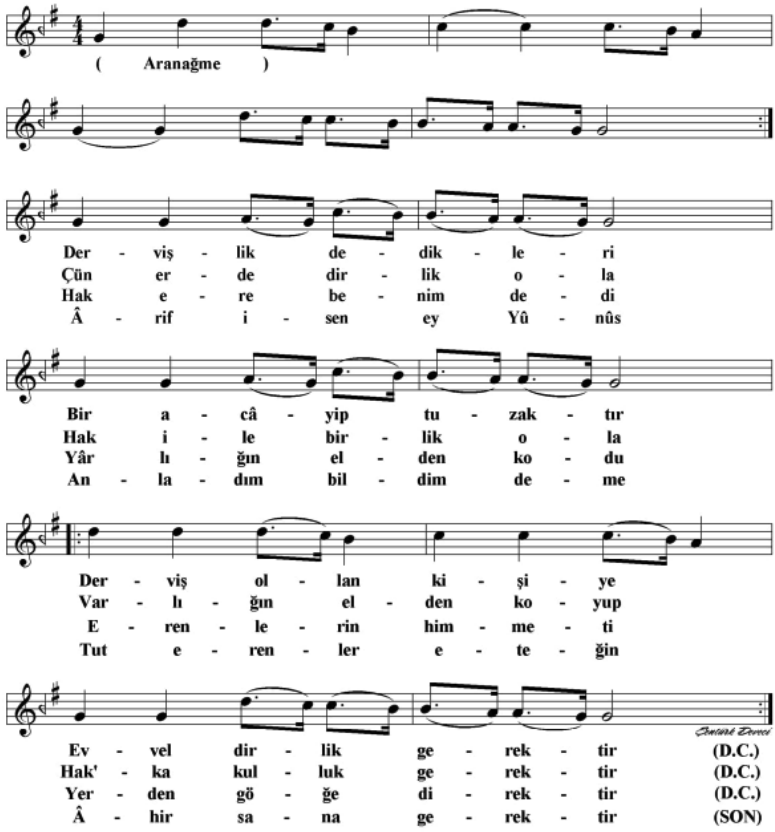

Dervişlik dedikleri
Bir acâyip tuzaktır
Derviş olan kişiye
Evvel dirlik gerektir

Çün erde dirlik ola
Hak ile birlik ola
Varlığın elden koyup
Hakk'a kulluk gerektir

Hak ere benim dedi
Yârlığın elden kodu
Erenlerin himmeti
Yerden göğe direktir

Ârif isen ey Yûnûs
Anladım bildim deme
Tut erenler eteğin
Âhir sana gerektir

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

RAST İLÂHİ

"Dinle neyden"

Güfte:Hz. Mevlânâ (*)
Beste:Tâhir Karagöz
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

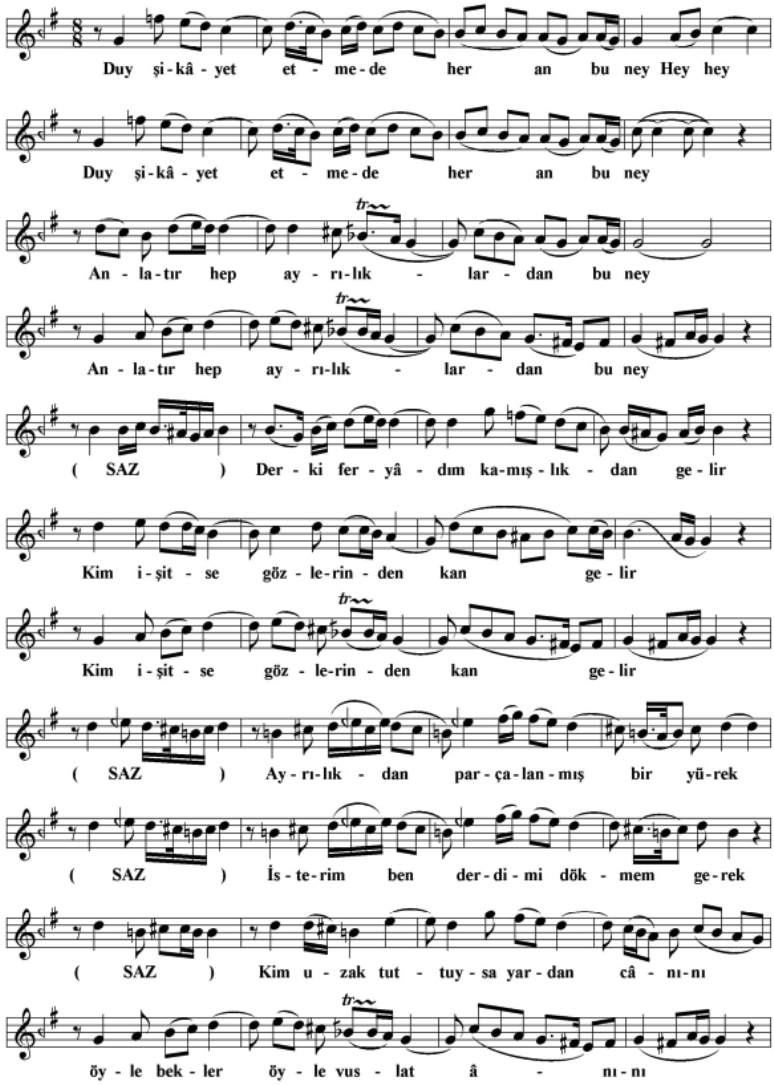

Dinle neyden-2

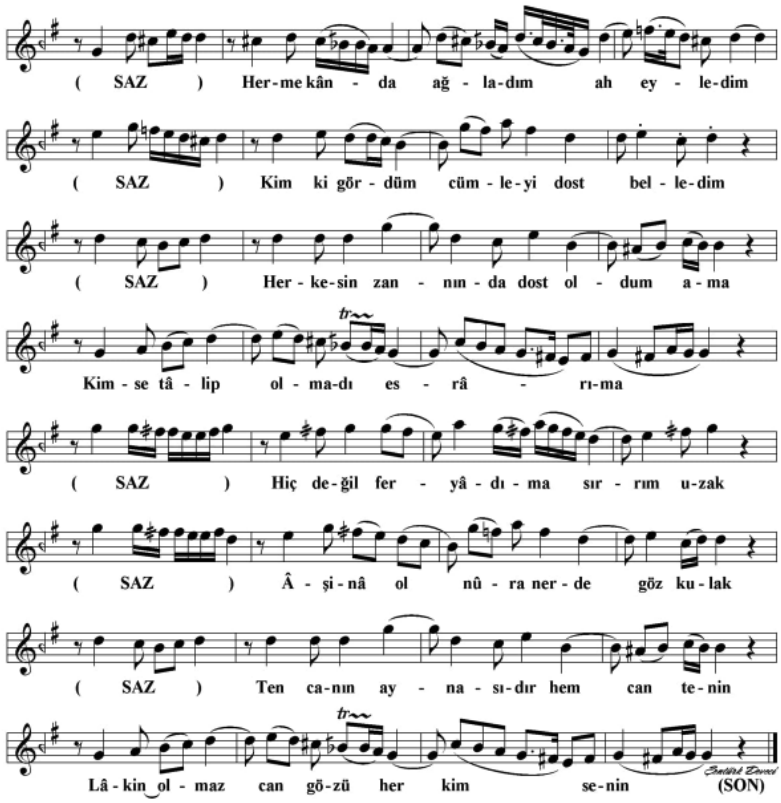

Duy, şikâyet etmede her an bu ney
Anlatır hep ayrılıklardan bu ney

Der ki; feryâdım kamışlıktan gelir
Kim işitse gözlerinden kan gelir

Ayrılıktan parçalanmış bir yürek
İsterim ben derdimi dökmem gerek

Kim uzak tuttuysa yardan cânını
Öyle bekler, öyle vuslât ânını

Her mekânda ağladım ah eyledim
Kim ki gördüm, cümleyi dost belledim

Herkesin zannında dost oldum ama
Kimse tâlip olmadı esrârıma

Hiç değil feryâdıma sırrım uzak
Âşinâ ol nûr'a, nerde göz kulak

Ten canın aynasıdır, hem can tenin
Lâkin olmaz can gözü her kimsenin

(*) (30-09-1207 / 17-12-1273) Mevleviyye târikâtının kurucusu, âlim, mutasavvıf ve şâir.

RAST İLÂHİ

"İlim ilim bilmektir"

Güfte:Yunus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Nim sofyan

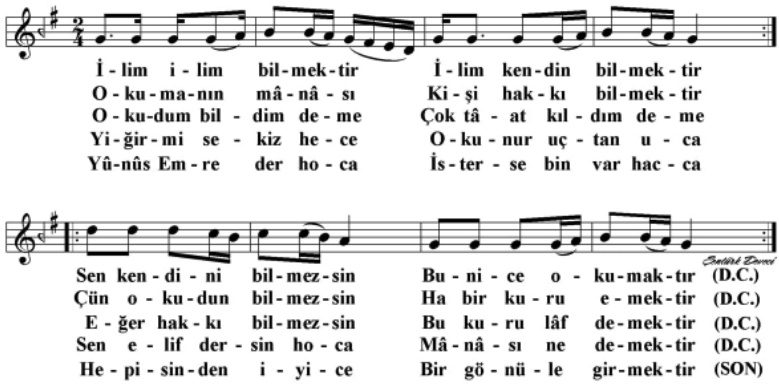

İlim ilim bilmektir
İlim kendin bilmektir
Sen kendini bilmezsin
Bu nice okumaktır

Okumanın mânâsı
Kişi hakkı bilmektir.
Çün okudun bilmezsin
Ha bir kuru emektir

Okudum bidim deme
Çok tâat kıldım deme
Eğer hakkı bilmezsen
Bu kuru lâf demektir

Yiğirmi sekiz hece
Okunur uctan uca
Sen elif dersin hoca
Mânâsı ne demektir

Yûnûs Emre der hoca
İstersen var bin hacca
Hepisinden iyice
Bir gönüle girmektir

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

RAST RAMAZAN İLÂHİSİ

"İşte geldi ramazan"

Güfte:İsmâil KONAK
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

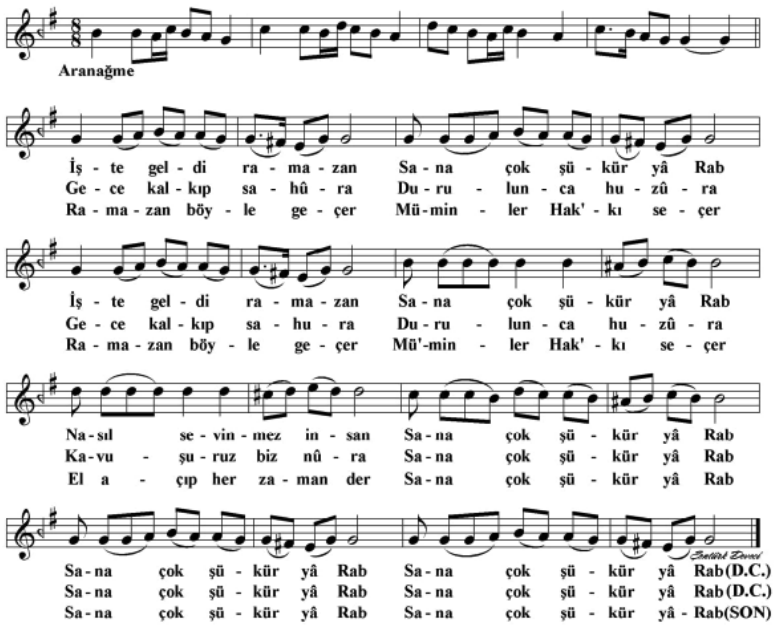

İşte geldi ramazan,
Sana çok şükür yâ Rab
Nasıl sevinmez insan
Sana çok şükür yâ Rab

Gece kalkıp sahûra
Durulunca huzûra
Kavuşuruz biz nûra
Sana çok şükür yâ Rab

Ramazan böyle geçer
Mü'minler Hak'kı seçer
El açıp her zaman der
Sana çok şükür yâ Rab

RAST İLÂHİ

"İyi sende kötü sende"

Güfte:İ. Agâh ÇUBUKÇU (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

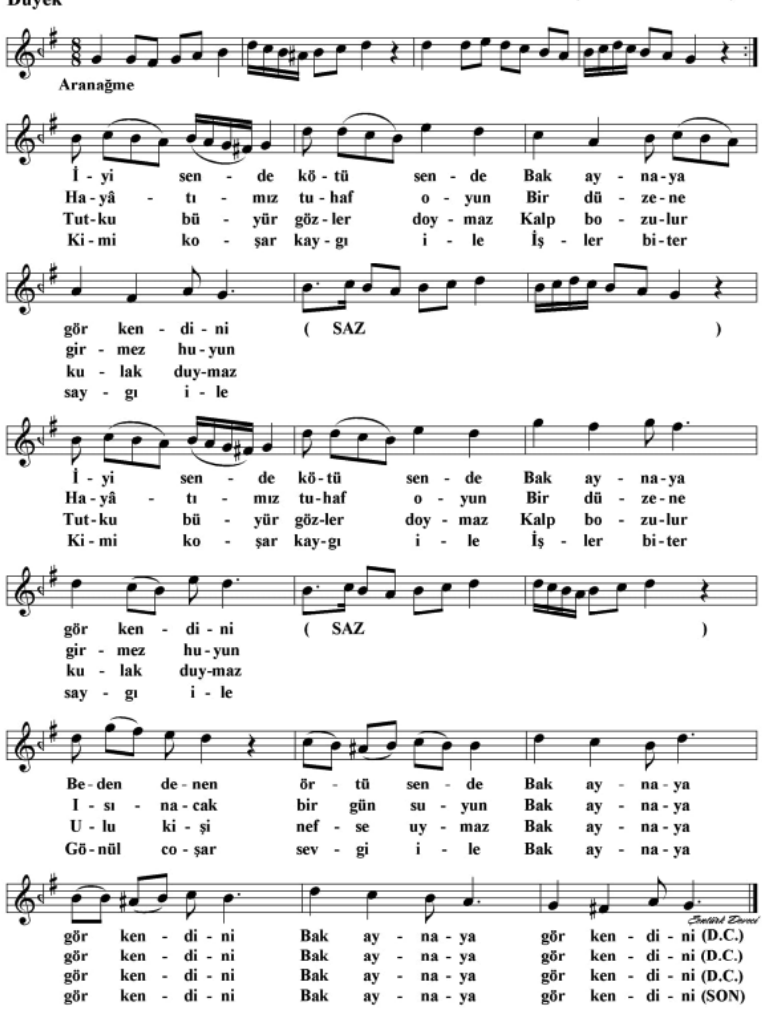

İyi sende, kötü sende
Bak aynaya, gör kendini
Beden denen örtü sende
Bak aynaya gör kendini

Hayâtımız tuhaf oyun
Bir düzene girmez huyun
Isınacak bir gün suyun
Bak aynaya gör kendini

Tutku büyür gözler doymaz
Kalp bozulur kulak duymaz
Ulu kişi nefse uymaz
Bak aynaya gör kendini

Kimi koşar kaygı ile
İşler biter saygı ile
Gönül coşar sevgi ile
Bak aynaya gör kendini

(*) (1928) Adana doğumlu ilâhiyatçı, akademisyen, şâir ve yazar.

RAST İLÂHİ

"Kendini gör de aczine bak"

Güfte:Rukâye KUŞHAN (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Ağırdüyek

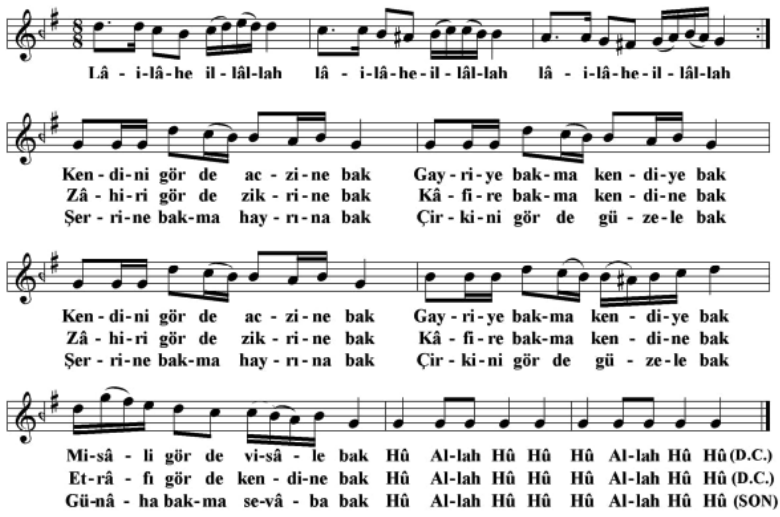

Kendini gör de aczine bak
Gayriye bakma kendiye bak
Misâli gör de visâle bak

Zâhiri gör de zikrine bak
Kâfire bakma kendine bak
Etrâfı gör de kendine bak

Şerrine bakma hayrına bak
Çirkini gör de güzele bak
Günâha bakma sevâba bak

(*) (1929/2016) Şam doğumlu. Mutasavvıf, şâir ve yazar.

RAST ŞARKI

"Lâle sümbül gül gibi"

Güfte:Etem ERTÜRK
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Aksak

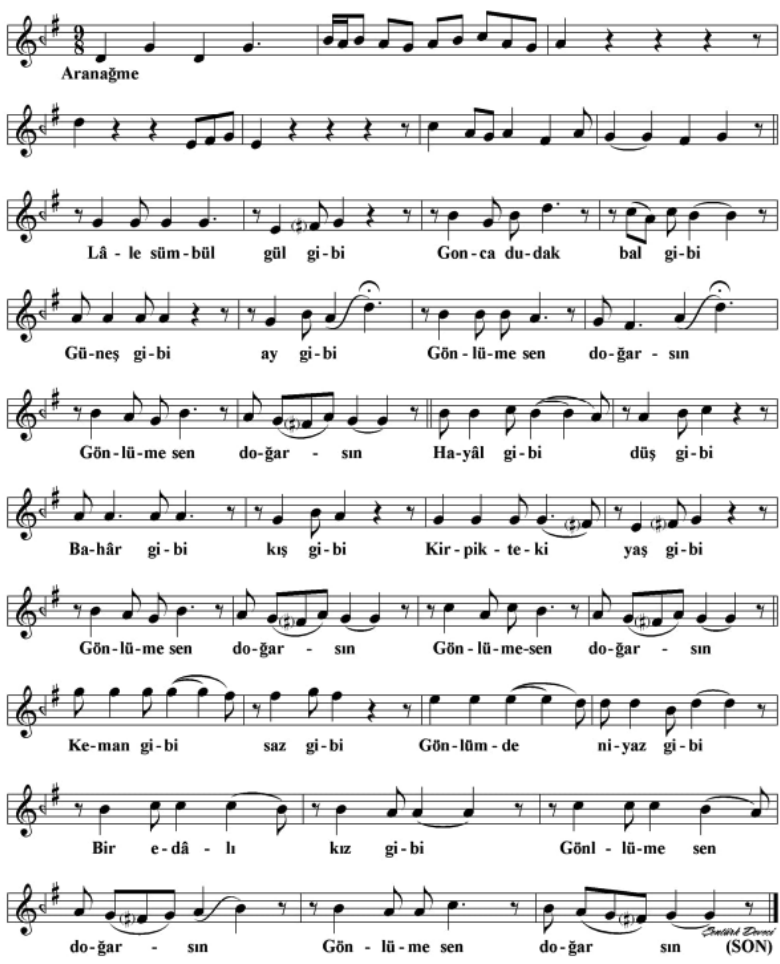

Lâle, sümbül, gül gibi
Gonca dudak, bal gibi
Güneş gibi, ay gibi
Gönlüme sen doğarsın

Hayâl gibi, düş gibi
Bahâr gibi, kış gibi
Kirpikteki yaş gibi
Gönlüme sen doğarsın

Keman gibi, saz gibi
Gönlümde niyaz gibi
Bir edâlı kız gibi
Gönlüme sen doğarsın

RAST İLÂHİ

"Saf saf gelenler"

Güfte:Tevhîd TURNALI
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

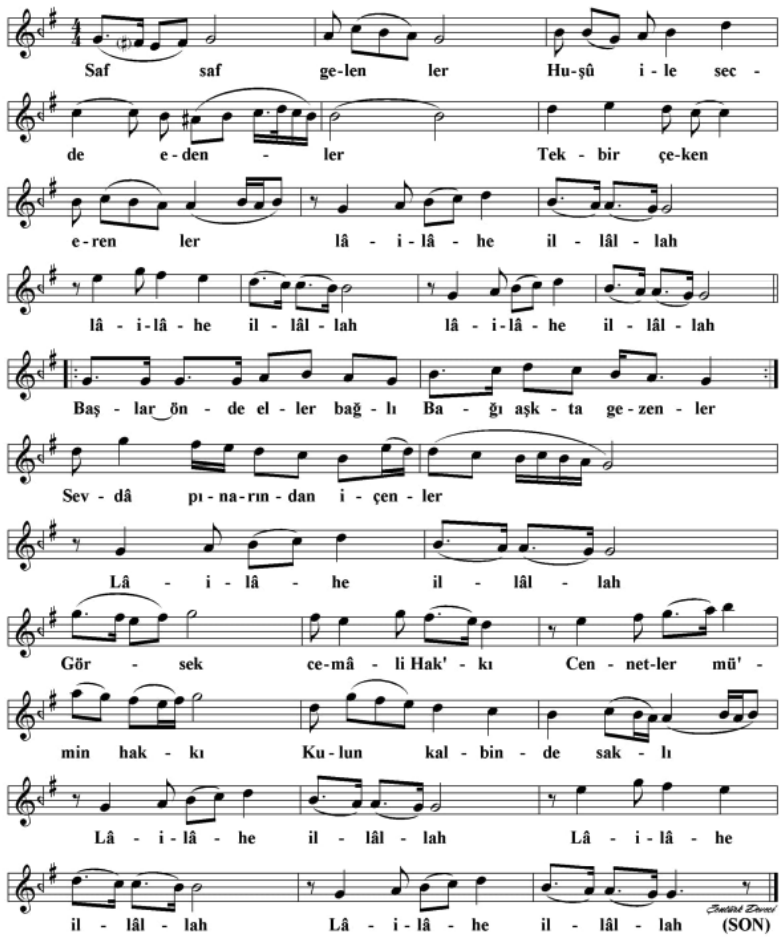

Saf saf gelenler	Görsek cemâl-i Hak'kı	Başlar önde eller bağlı
Huşû ile secde edenler	Cennetler mü'min hakkı	Bağ-ı aşkta gezenler
Tekbîr çeker erenler	Kulun kalbinde saklı	Sevdâ pınarından içenler
Lâilâhe illâllah	Lâilâhe illâllah	Lâilâhe illâllah

RAST İLÂHİ

"Sevgi baht olmuş ezelden bize"

Güfte:İbrâhim YURTÖREN
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

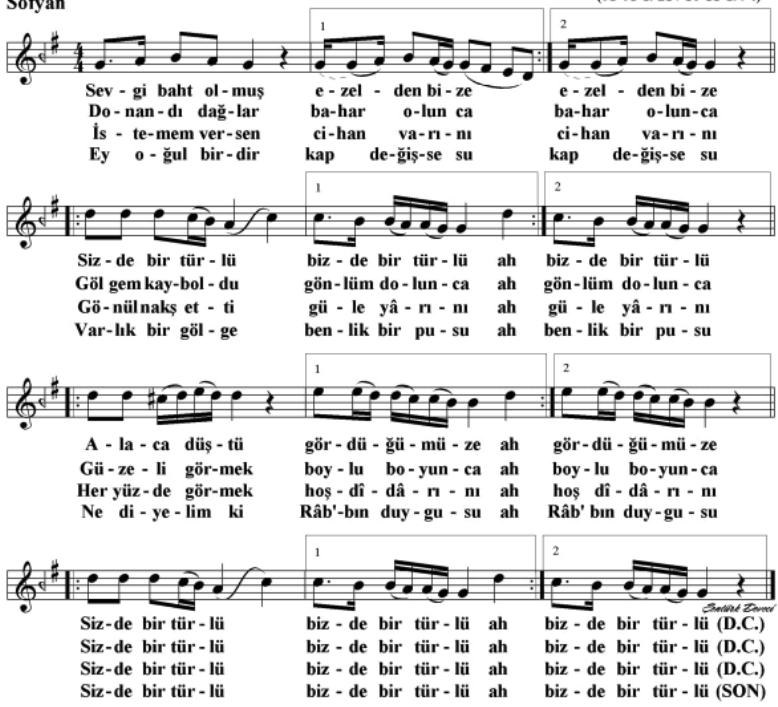

Sevgi baht olmuş ezelden bize
Sizde bir türlü bizde bir türlü
Alaca düştü gördüğümüze (ah)
Sizde bir türlü bizde bir türlü

Donandı dağlar bahar olunca
Gölgem kayboldu gönlüm dolunca
Güzeli görmek boylu boyunca (ah)
Sizde bir türlü bizde bir türlü

İstemem versen cihan varını
Gönül nakş etti güle yâr'ını
Her yüzde görmek hoş dîdârını (ah)
Sizde bir türlü bizde bir türlü

Ey oğul birdir kap değişse su
Varlık bir gölge, benlik bir pusu
Ne diyelim ki; Râb'bın duygusu (ah)
Sizde bir türlü bizde bir türlü

RAST İLÂHİ

"Yâr yüreğim yâr gör ki neler var"

Güfte:Yunus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

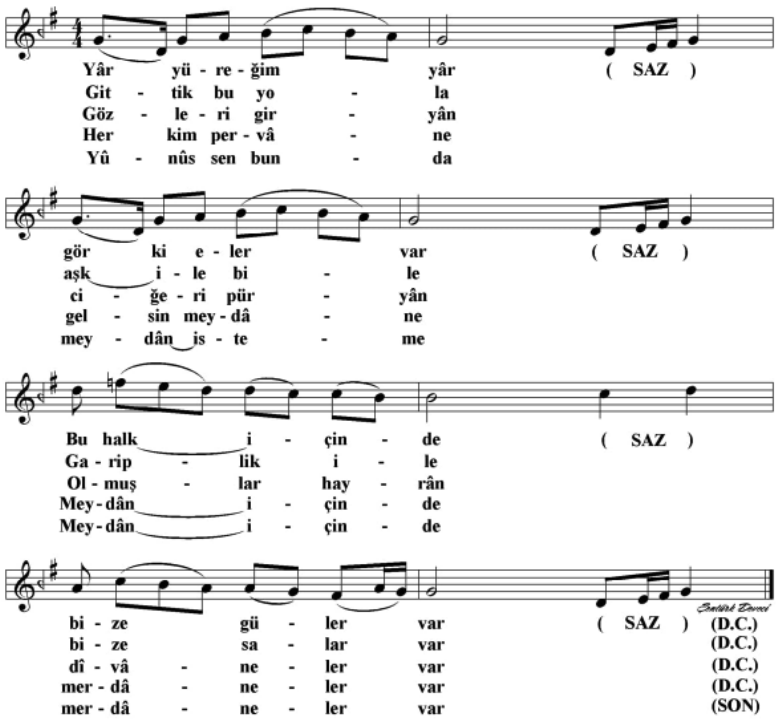

Yâr yüreğim yâr, gör ki; neler var
Bu halk içinde, bize gülen var

Gittik bu yola, aşk ile bile
Gariplik ile, bize salar var

Gözleri giryân, ciğeri püryân
Olmuşlar hayran, dîvâneler var

Her kim pervâne, gelsin meydâne
Meydân içinde, merdâneler var

Yûnûs sen bunda, meydân isteme
Meydân içinde, merdâneler var

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

SABÂ İLÂHİ

"Âşık-ı Yezdan"

Güfte:Ali Ulvî KURUCU (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

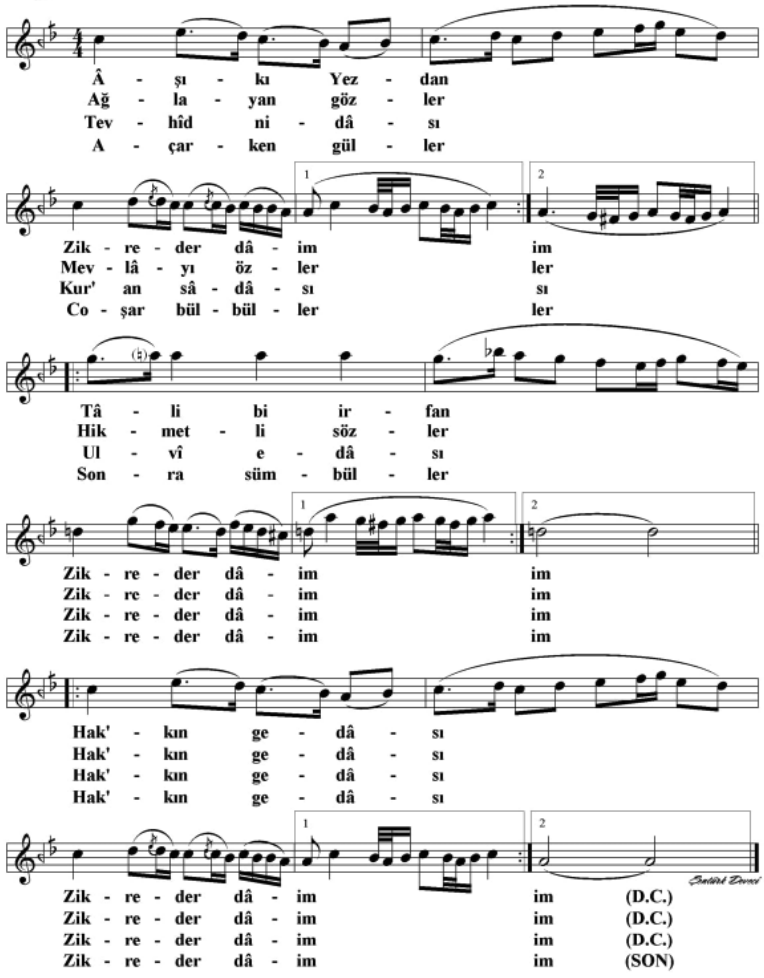

Âşık-ı Yezdan	Ağlayan gözler	Tevhîd nidâsı	Açarken güller
Zikreder dâim	Mevlâ'yı özler	Kur'an sâdâsı	Coşar bülbüller
Tâlib-i irfân	Hikmetli sözler	Ulvî edâsı	Sonra sümbüller
Zikreder dâim	Zikreder dâim	Zikreder dâim	Zikreder dâim

(*) (1922-2002) Konya doğumlu. Şâir ve yazar.

SABÂ İLÂHİ

"Çağırdı beni uykuda"

Güfte:Nevrûz
Derleyen:Tâhir KARAGÖZ (*)
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Yürük semâî

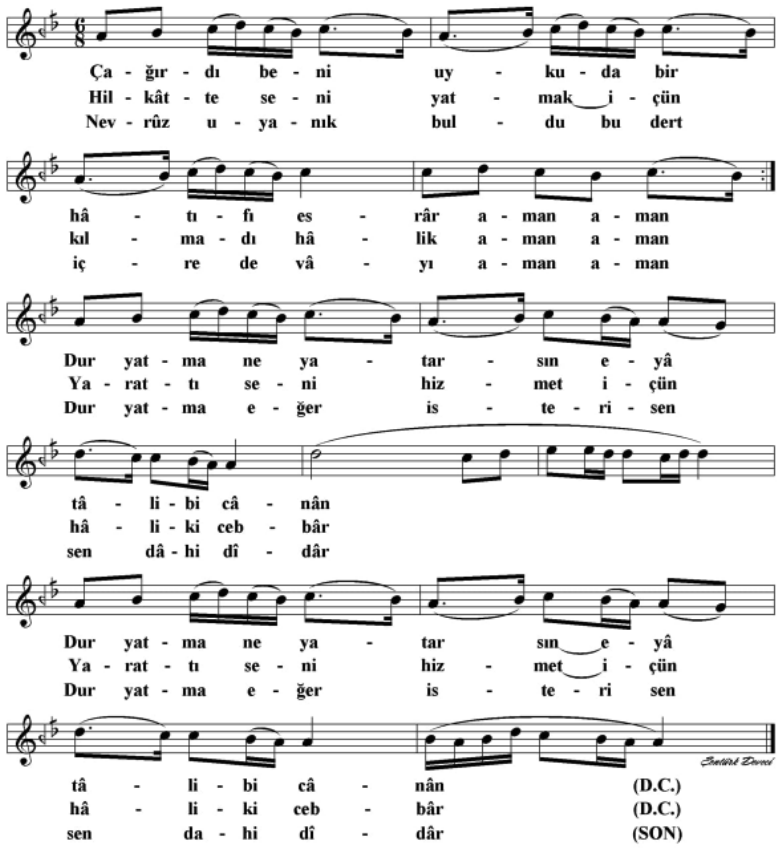

Çağırdı beni uykuda, bir hâtıf-i esrâr
Dur yatma ne yatarsın, eyâ tâlib-i cânân

Hilkâte seni yatmak içün kılmadı hâlîk
Yarattı seni hizmet içün hâlîk-i cebbâr

Nevrûz uyanık buldu bu dert içre devâyı
Dur yatma eğer ister isen sen dahi dîdâr

(*) Bu eserin farklı nota nüshâlarında bestekâr olarak Hacı Bayram imamı Zekâî Efendi görülmektedir. Bazı nüshâlarda ise Tâhir Karagöz derleyen olarak görülmektedir.

SABÂ İLÂHİ

"Dağlar ile taşlar ile"

Güfte:Yunus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ (**)
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

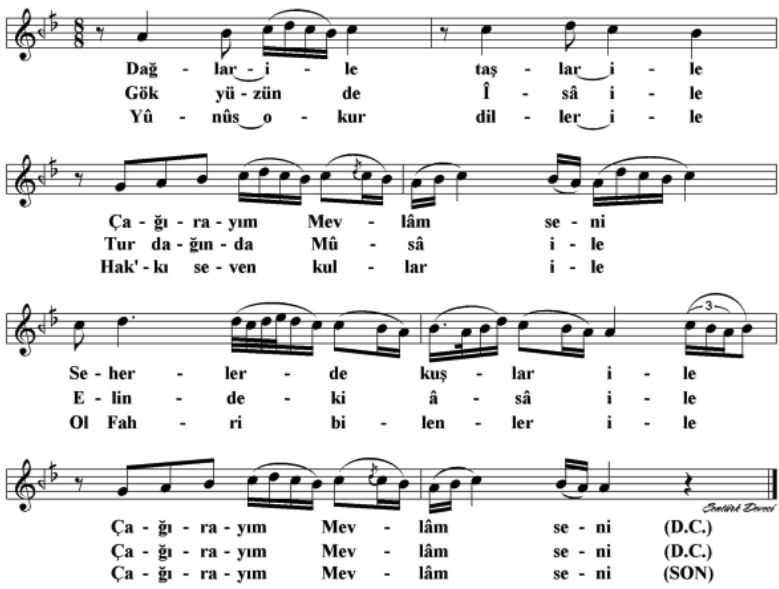

Dağlar ile taşlar ile
Çağırayım Mevlâm seni
Seherlerde kuşlar ile
Çağırayım Mevlâm seni

Gök yüzünde Îsâ ile
Tûr dağında Mûsâ ile
Elindeki âsâ ile
Çağırayım Mevlâm seni

Yûnûs okur diller ile
Hak'kı seven kullar ile
Ol Fahri bilenler ile
Çağırayım Mevlâm seni

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.
(**) Bu eser Aytaç Ergen'in Notam programında iki farklı şekilde kaydedilmiştir. Birisinde bestekâr Tâhir Karagöz iken diğer nüshâda tanzim eden Tâhir Karagöz ve Ekrem Vural olarak görülmektedir.

SABÂ İLÂHİ

"Gel senin ile gidelim"

Güfte:Mehmet ORUÇ
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

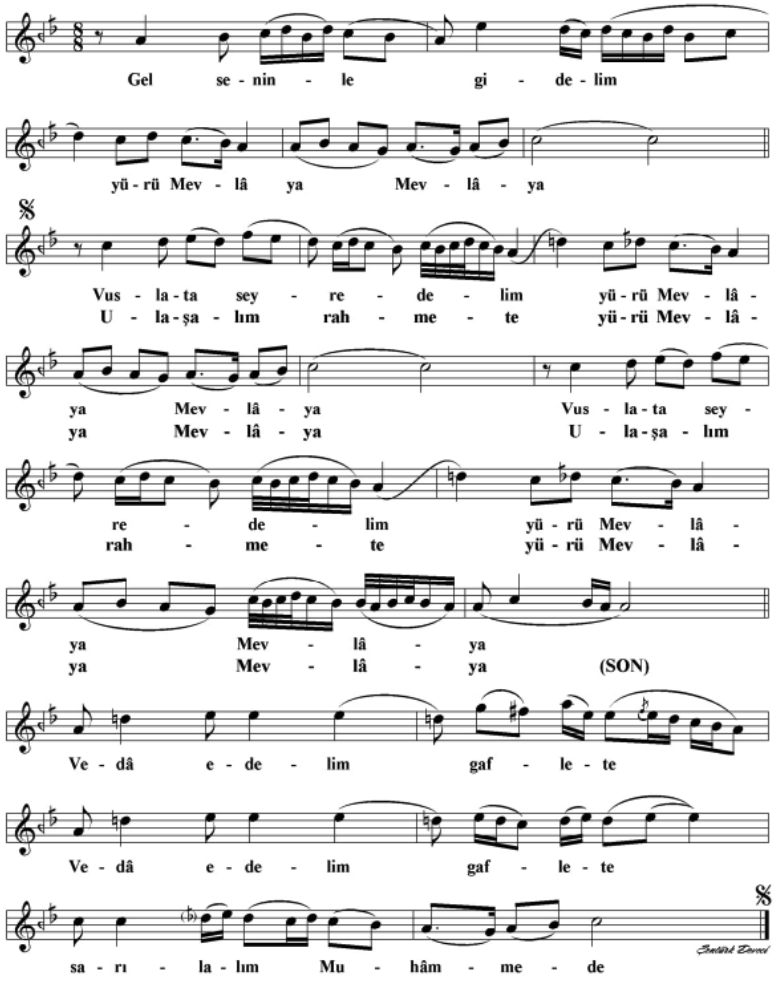

Gel seninle gidelim, yürü Mevlâ'ya, Mevlâ'ya
Vuslata seyredelim, yürü Mevlâ'ya Mevlâ'ya
Vedâ edelim gaflete, sarılalım Muhâmmed'e
Ulaşalım rahmete, yürü Mevlâ'ya Mevlâ'ya

SABÂ İLÂHİ

"Şol kâinât olmadan"

Güfte:Ahmet ER (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

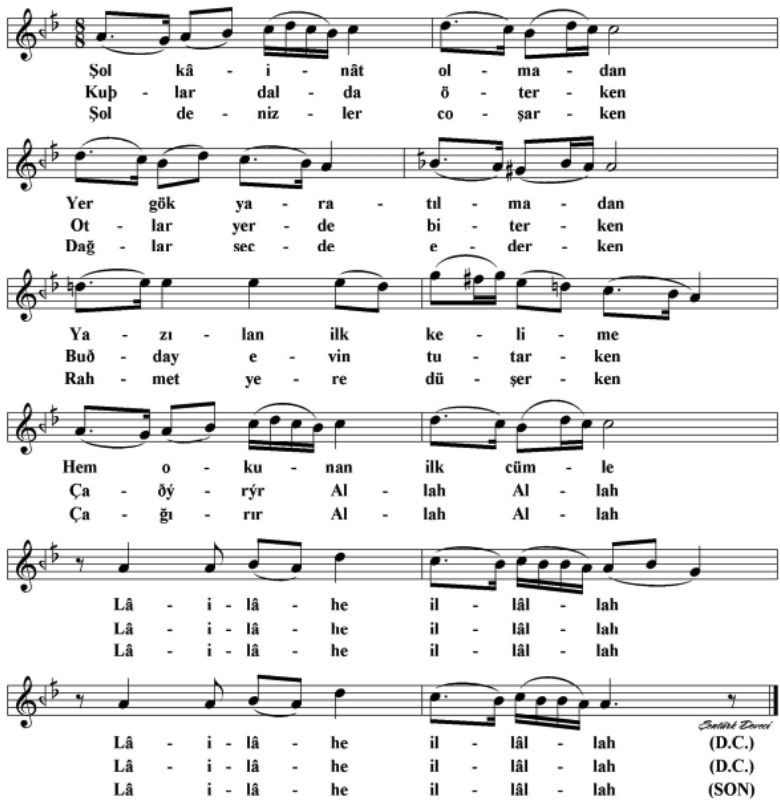

Şol kâinât olmadan
Yer gök yaratılmadan
Yazılan ilk kelime
Hem okunan ilk cümle
Lâilâhe illâllah

Kuşlar dalda öterken
Otlar yerde biterken
Buğday evin tutarken
Çağırır Allah Allah
Lâilâhe illâllah

Şol denizler coşarken
Dağlar secde ederken
Rahmet yere düşerken
Çağırır Allah , Allah
Lâilâhe illâllah

(*) 1927 Manısa doğumlu asker, devlet adamı, yazar ve şâir,

SABÂ İLÂHİ

"Tevbe ilâhi yâ kerîm"

Güfte:Muharrem SIRRI (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

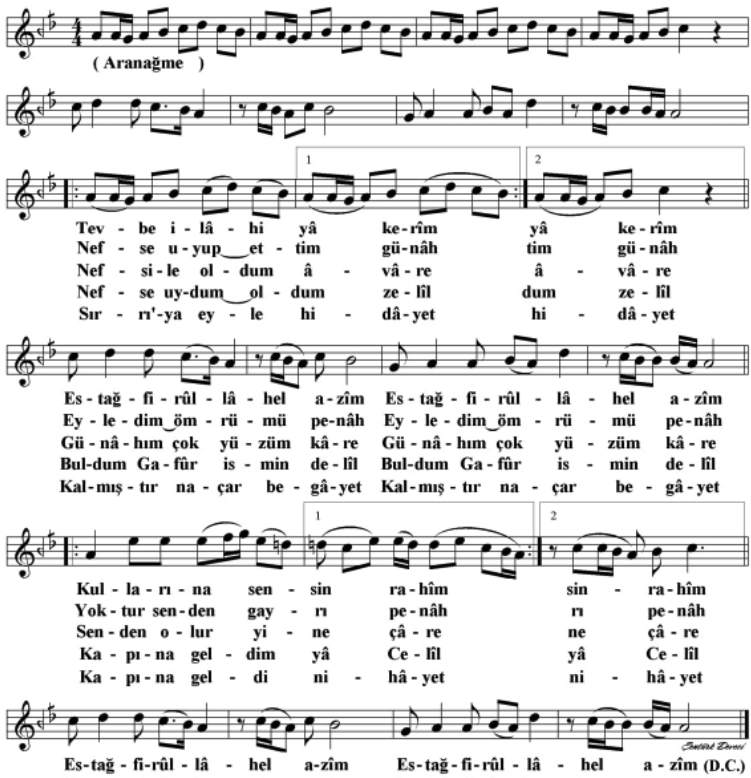

Tevbe ilâhi yâ Kerîm
Estağfirûllâh el-azîm
Kullarına sensin rahîm
Estağfirûllâh el-azîm

Nefse uyup ettim günâh
Eyledim ömrümü penâh
Yoktur senden gayri penâh
Estağfirûllâh el-azîm

Nefsile oldum âvâre
Günâhım çok yüzüm kâre.
Senden olur yine çâre
Estağfirûllâh el-azîm

Nefse uydum oldum zelîl
Buldum Gafûr ismin delîl
Kapına geldim yâ Celîl
Estağfirûllâh el-azîm

Sırrı'ya eyle hidâyet
Kalmıştır naçâr begâyet
Kapına geldi nihâyet
Estağfirûllâh el-azîm

(*) (1878/1964) Elazığ doğumlu Nakşî-Kâdirî şeyhi, şâir, yazar. Muharrem Hilmi Kösetürk olarak da bilinmektedir.

SAZKÂR İLÂHİ

"Hem ummânım hem katreyim"

Güfte:Semih SERGEN (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek (Ağır)

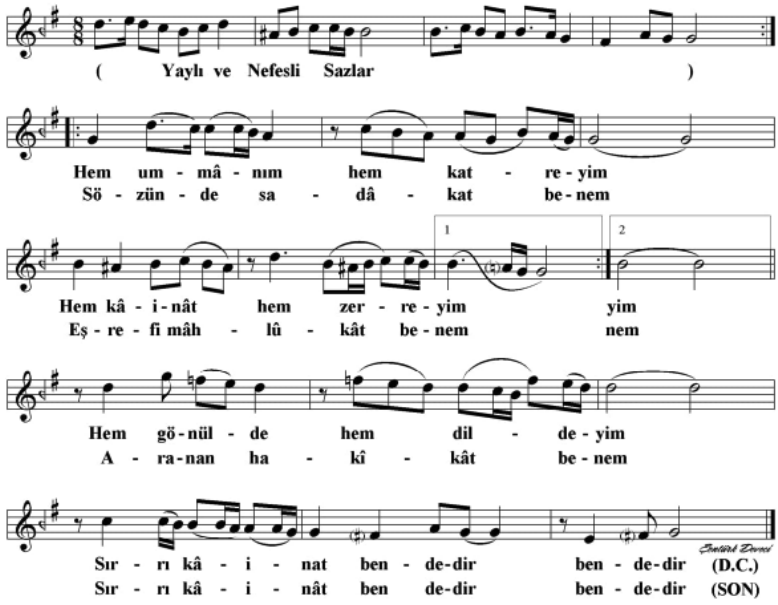

Hem ummânım hem katreyim
Hem kâinât hem zerreyim
Hem gönülde hem dildeyim
Sırr-ı kâinât bendedir

Sözünde sadâkat benem
Eşref-i mahlûkât benem
Aranan hakîkat benem
Sırr-ı kâinât bendedir

(*) 1931 İstanbul doğumlu yazar, oyuncu, yönetmen, işçi ve "Kul Sergen" mahlaslı şâir.

SEGÂH ÇOCUK ŞARKISI

"Ay yıldız benim adım"

Güfte:İsmâil Hakkı BAŞER
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Nim sofyan

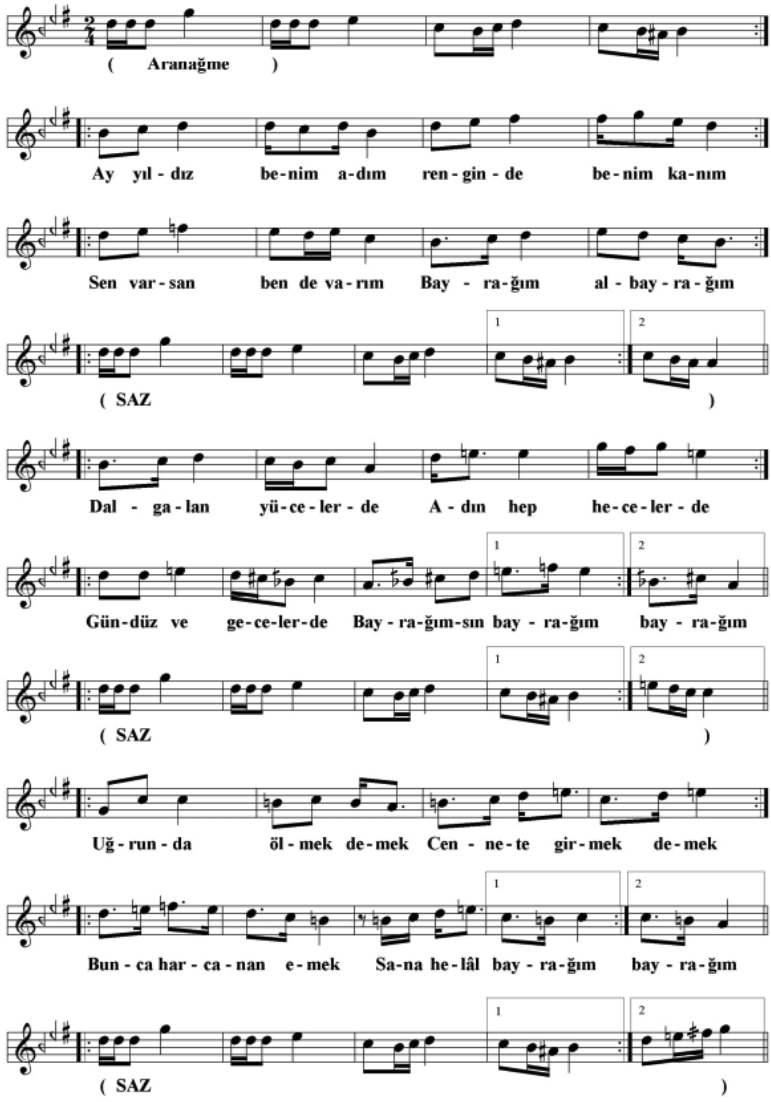

Ay yıldız benim adım-2

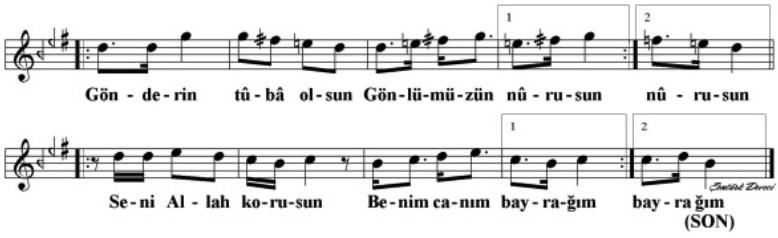

Ay yıldız benim adım
Renginde benim kanım
Sen varsan ben de varım
Bayrağım, albayrağım

Dalgalan yücelerde
Adın hep hecelerde
Gündüz ve gecelerde
Bayrağımsın, bayrağım

Uğrunda ölmek demek
Cennete girmek demek
Bunca harcanan emek
Sana helâl bayrağım

Gönderin tûbâ olsun
Gönlümüzün nûrusun
Seni Allah korusun
Benim canım bayrağım

SEGÂH İLÂHİ

"Biz dünyâdan gider olduk"

Güfte: Yunus EMRE Hz. (*)
Beste: Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

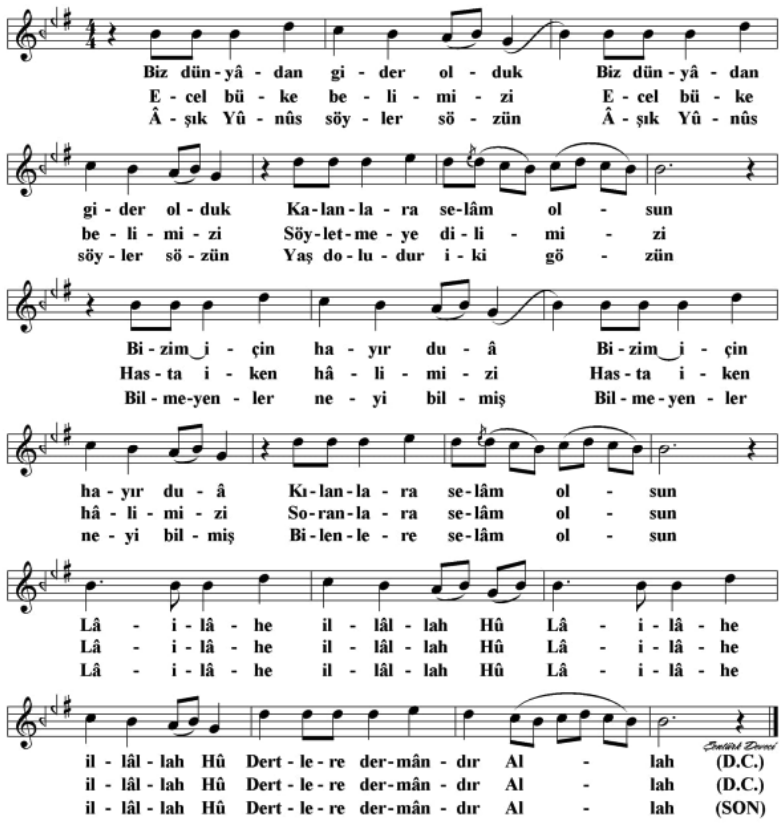

Biz dünyâdan gider olduk
Kalanlara selâm olsun
Bizim için hayır duâ
Kılanlara selâm olsun

Ecel büke belimizi
Söyletmeye dilimizi
Hasta iken hâlimizi
Soranlara selâm olsun

Âşık Yûnûs söyler sözün
Yaş doludur iki gözün
Bilmeyenler neyi bilmiş
Bilenlere selâm olsun

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

SEGÂH ŞEHİT MARŞI

"Bozkurtların başbuğları"

Güfte:Anonim
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

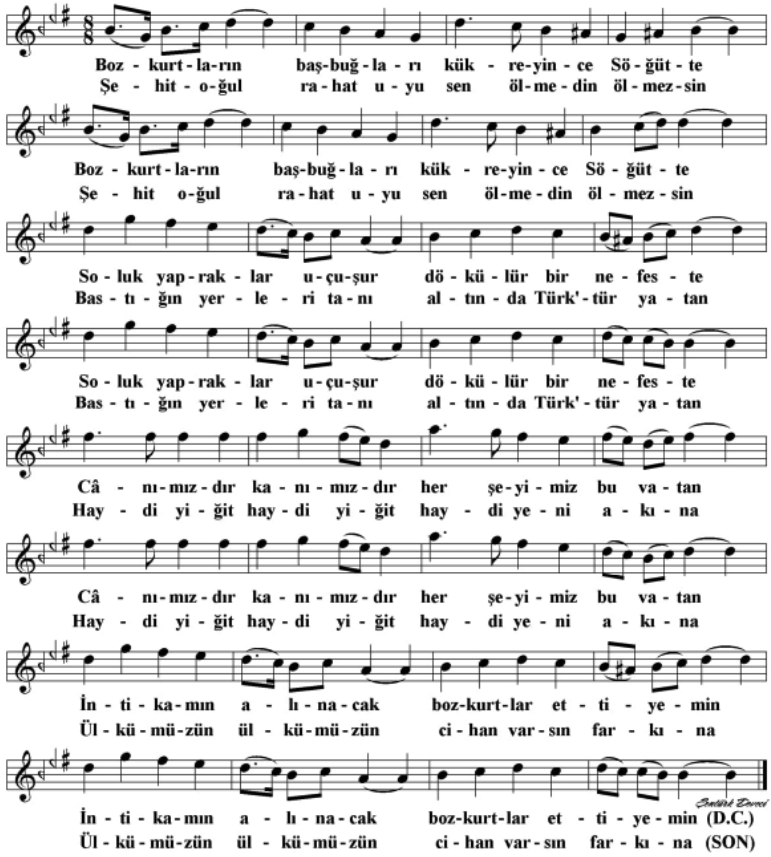

Bozkurtların başbuğları, kükreyince Söğüt'te
Soluk yapraklar uçuşur, dökülür bir nefeste

Canımızdır, kanımızdır, her şeyimiz bu vatan
Bastığın yerleri tanı, Türk'tür altında yatan

Şehit oğul rahat uyu, sen ölmedin, ölmezsin
İntikamın alınacak, bozkurtlar etti yemin

Haydi yiğit, haydi yiğit, haydi yeni akına
Ülkümüzün, ülkümüzün, cihan varsın farkına

SEGÂH İLÂHİ

"Mânâ eri bu yolda"

Güfte:Yunus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

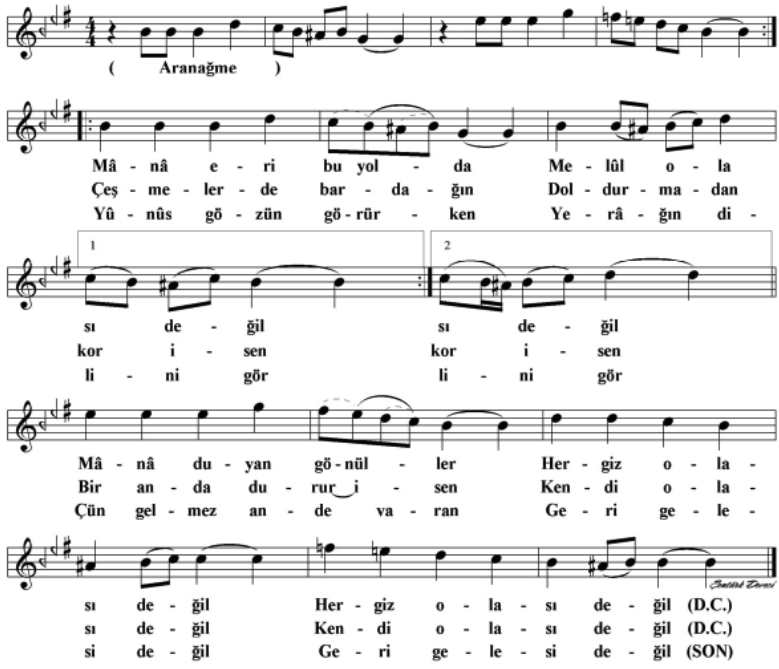

Mânâ eri bu yolda
Melûl olası değil
Mânâ duyan gönüller
Hergiz olası değil

Çeşmelerde bardağın
Doldurmadan kor isen
Bir anda durur isen
Kendi olası değil

Yûnûs gözün görürken
Yerâğın dilini gör
Çün gelmez ande varan
Geri gelesi değil

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

SEGÂH İLÂHİ

"Seher vakti kuşlar ile"

Güfte:İ.Agâh ÇUBUKCU (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

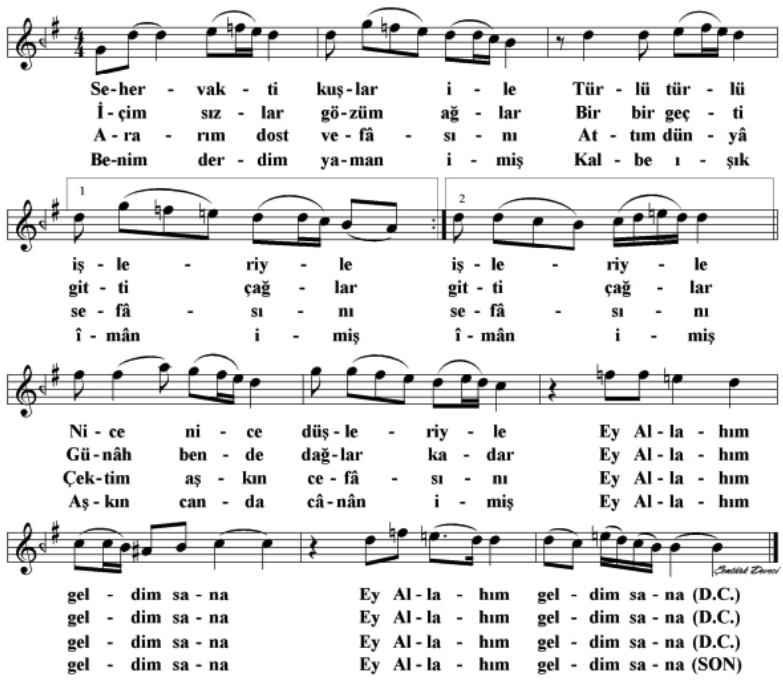

Seher vakti kuşlar ile
Türlü türlü işler ile
Nice, nice düşler ile
Ey Allah'ım geldim sana

İçim sızlar gözüm ağlar
Bir bir geçti gitti çağlar
Günâh bende dağlar kadar
Ey Allah'ım geldim sana

Ararım dost vefasını
Attım dünyâ, sefâsını
Çektim aşkın cefâsını
Ey Allah'ım geldim sana

Benim derdim yaman imiş
Kalbe ışık îmân imiş
Aşkın canda cânân imiş
Ey Allah'ım geldim sana

(*) (1928) Adana doğumlu ilâhiyatçı, akademisyen, şâir ve yazar.

SEGÂH ÇAY İLÂHİSİ

"Semâveri kurduk düze"

Güfte:Anonim
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Curcuna

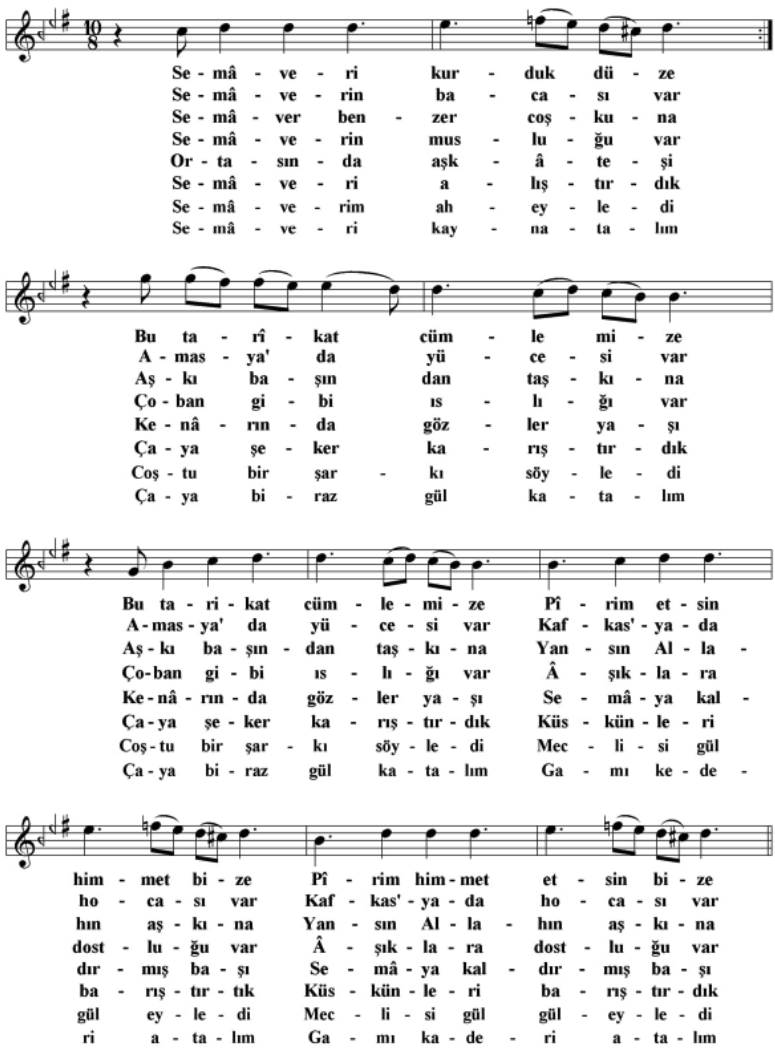

Semâveri kurduk düze-2

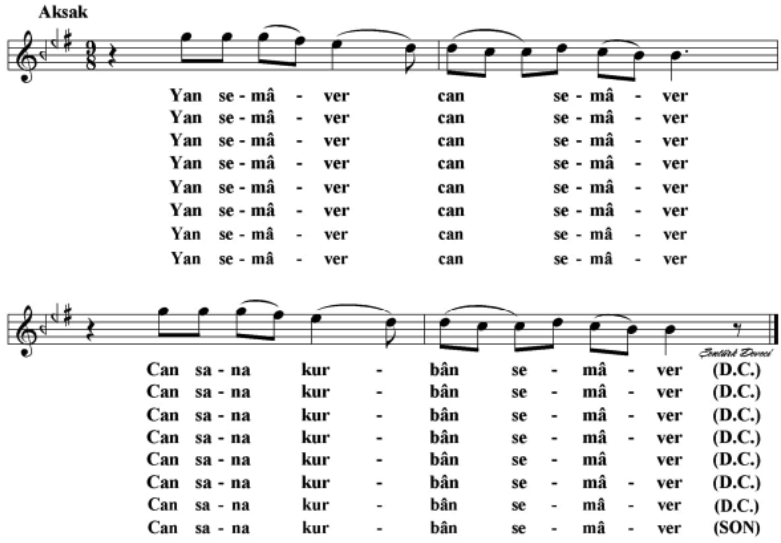

Semâveri kurduk düze
Bu tarîkat cümlemize
Pîrim etsin himmet bize
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Semâverin bacası var
Amasya'da yücesi var
Kafkas'yada hocası var
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Semâver benzer coşkuna
Aşkı başından taşkına
Yansın Allah'ın aşkına
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Semâverin musluğu var
Çoban gibi ıslığı var
Âşıklara dostluğu var
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Ortasında aşk âteşi
Kenarında gözler yaşı
Semâya kaldırmış başı
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Semâveri alıştırdık
Çaya şeker karıştırdık
Küskünleri barıştırdık
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Semâverim ah eyledi
Coştu bir şarkı söyledi
Meclisi gül gül eyledi
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

Semâveri kaynatalım
Çaya biraz gül katalım
Gamı kederi atalım
Yan semâver, can semâver
Can sana kurbân semâver

SEGÂH İLÂHİ

"Sevelim sevilelim"

Güfte:Nizam NEFESLİ
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

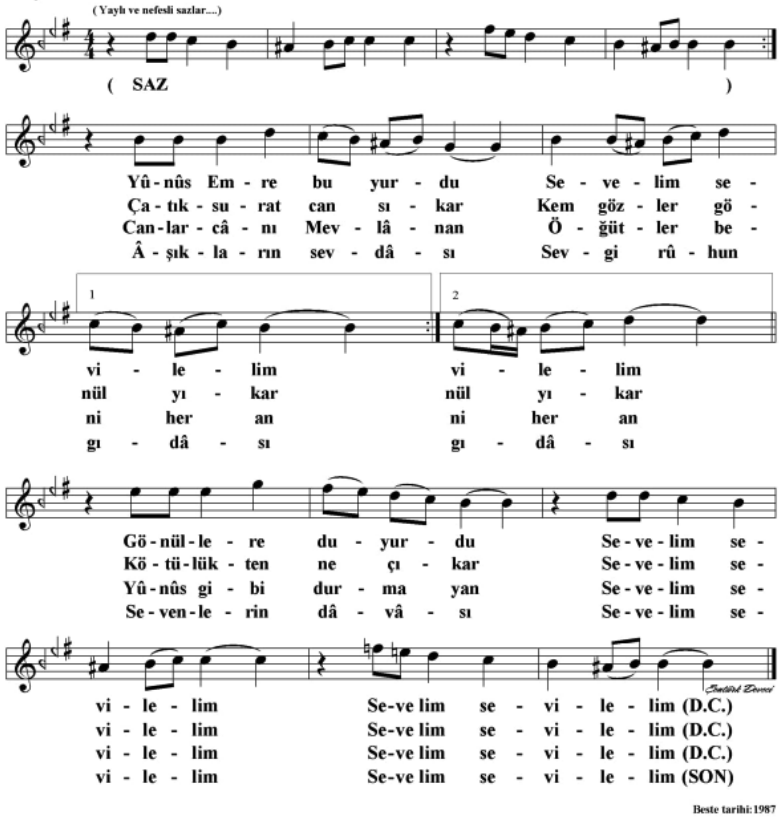

Beste tarihi:1987

Yûnûs Emre buyurdu
Sevelim sevilelim.
Gönüllere duyurdu
Sevelim sevelim

Çatık surat can sıkar
Kem gözler gönül yıkar
Kötülükten ne çıkar
Sevelim sevilelim

Canlar cânı Mevlânan
Öğütler bana her an
Yûnûs gibi durma yan
Sevelim sevilelim

Âşıkların sevdâsı
Sevgi rûhun gıdâsı
Sevenlerin dâvâsı
Sevelim sevilelim

SEGÂH İLÂHİ

"Sordum sarı çiçeğe"

Güfte:Yunus EMRE Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

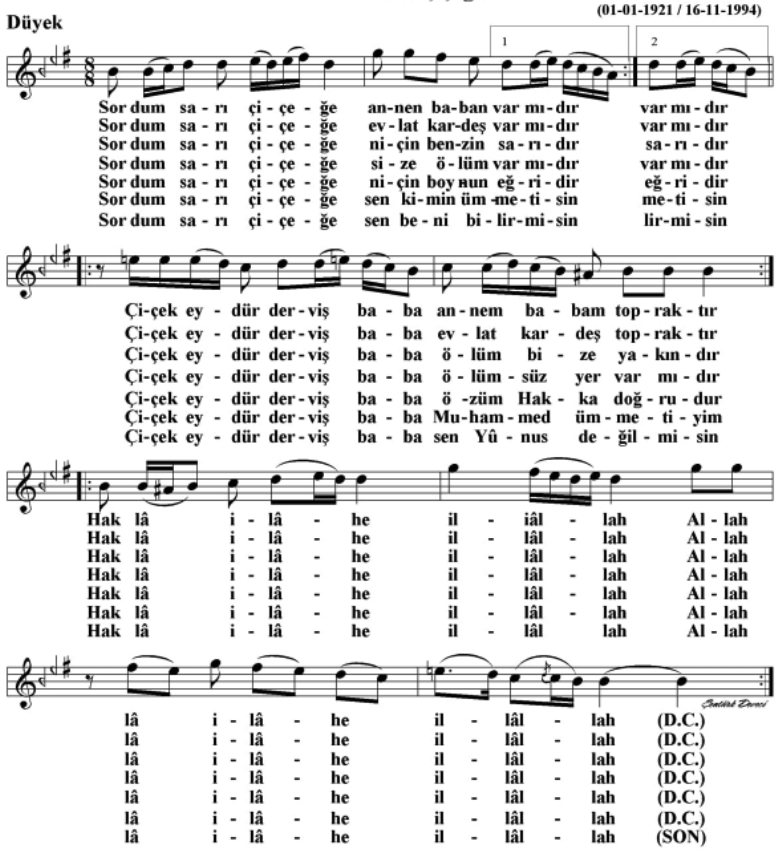

Sordum sarı çiçeğe annen baban var mıdır
Çiçek eydür derviş baba anem babam topraktır
Sordum sarı çiçeğe evlat kardeş var mıdır
Çiçek eydür derviş baba evlat kardeş topraktır
Sordum sarı çiçeğe niçin benzin sarıdır
Çiçek eydür derviş baba ölüm bize yakındır
Sordum sarı çiçeğe size ölüm varmıdır

Çiçek eydür derviş baba ölümsüz yer var mıdır
Sordum sarı çiçeğe niçin boynun eğridir
Çiçek eydür derviş baba özüm Hakk'a doğrudur
Sordum sarı çiçeğe sen kimin ümmetisin
Çiçek eydür derviş baba Muhammed ümmetiyim
Sordum sarı çiçeğe sen beni bilir misin
Çiçek eydür derviş baba sen Yûnus değil misin

(*) (1240-1320) 13. ve 14. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şâir.

SEGÂH İLÂHİ

"Yaradanım buyurdu"

Güfte:Nizam NEFESLİ
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

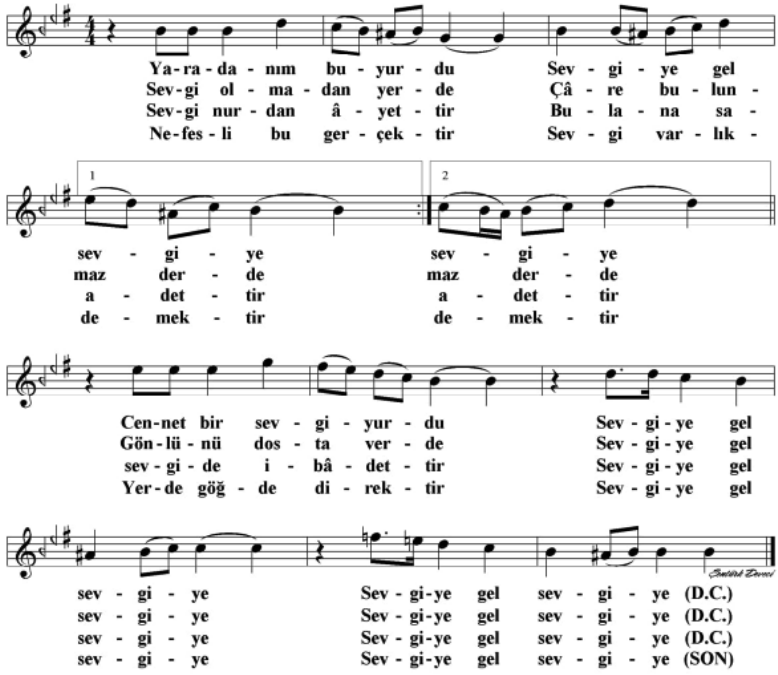

Yaradanım buyurdu
Sevgiye gel sevgiye
Cennet bir sevgi yurdu
Sevgiye gel sevgiye

Sevgi olmayan yerde
Çâre bulunmaz derde
Gönlünü dosta verde
Sevgiye gel sevgiye

Sevgi nurdan âyettir
Bulana saadettir
Sevgi de ibâdettir
Sevgiye gel sevgiye

Nefesli bu gerçektir
Sevgi varlık demektir
Yerde göğe direktir
Sevgiye gel sevgiye

SEGÂH İLÂHİ

"Yüce Allah kün emriyle"

Güfte:Haldûn DARBAZ (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

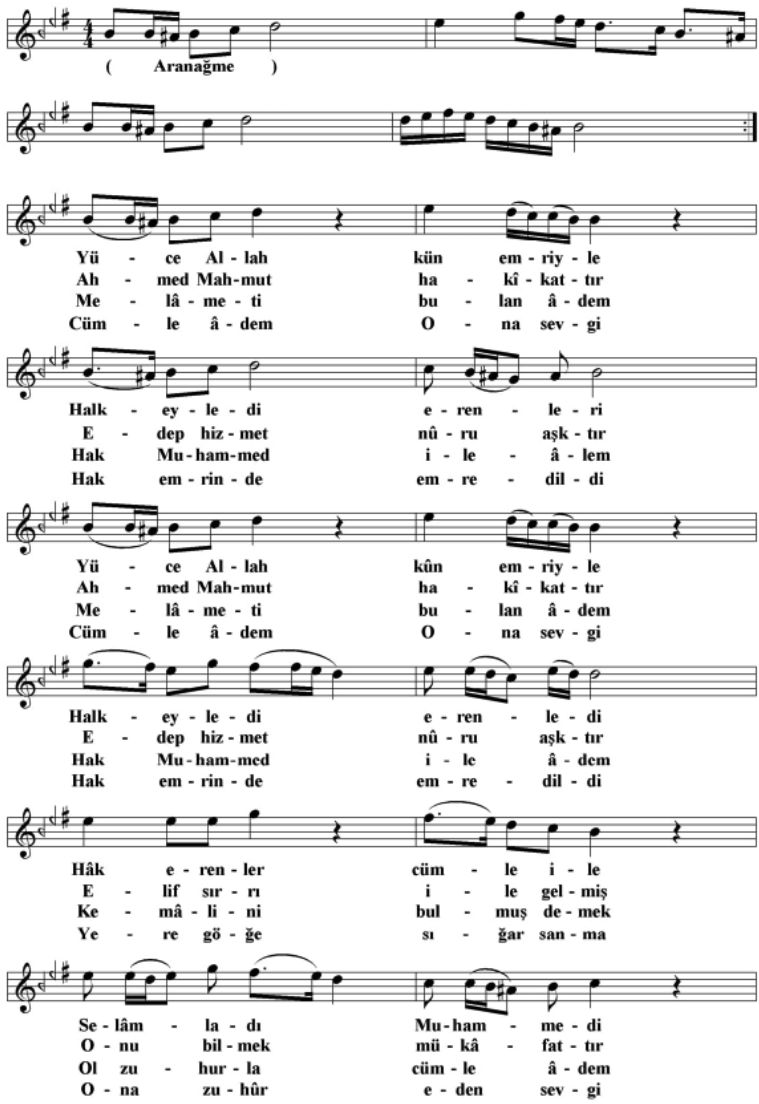

Yüce Allah kün emriyle-2

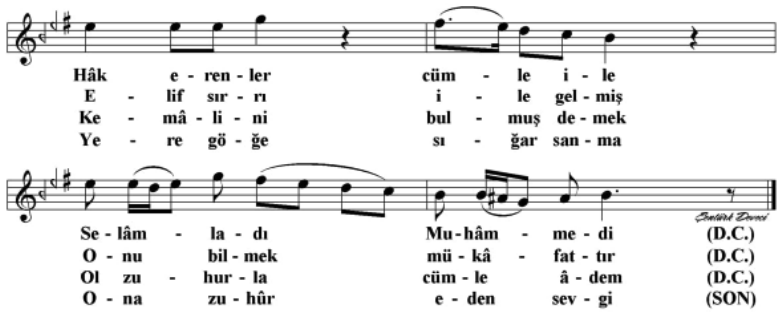

Yüce Allah kün emriyle
Halk eyledi erenleri
Hâk erenler cümle ile
Selâmladı Muhammedi

Ahmed Mahmut hakîkattır
Edep hizmet nûru aşktır
Elif sırrı ile gelmiş
Onu bilmek mükâfattır

Melâmeti bulan âdem
Hak Muhammed ile âlem
Kemâlini bulmuş demek
Ol zuhûrla cümle âdem

Cümle âdem O'na sevgi
Hak emrinde emredildi
Yere göğe sığar sanma
O'na zuhûr eden sevgi

(*) (1928/1986) Yılları arasında yaşadı. Asker, mutasavvıf, yazar ve şâir.

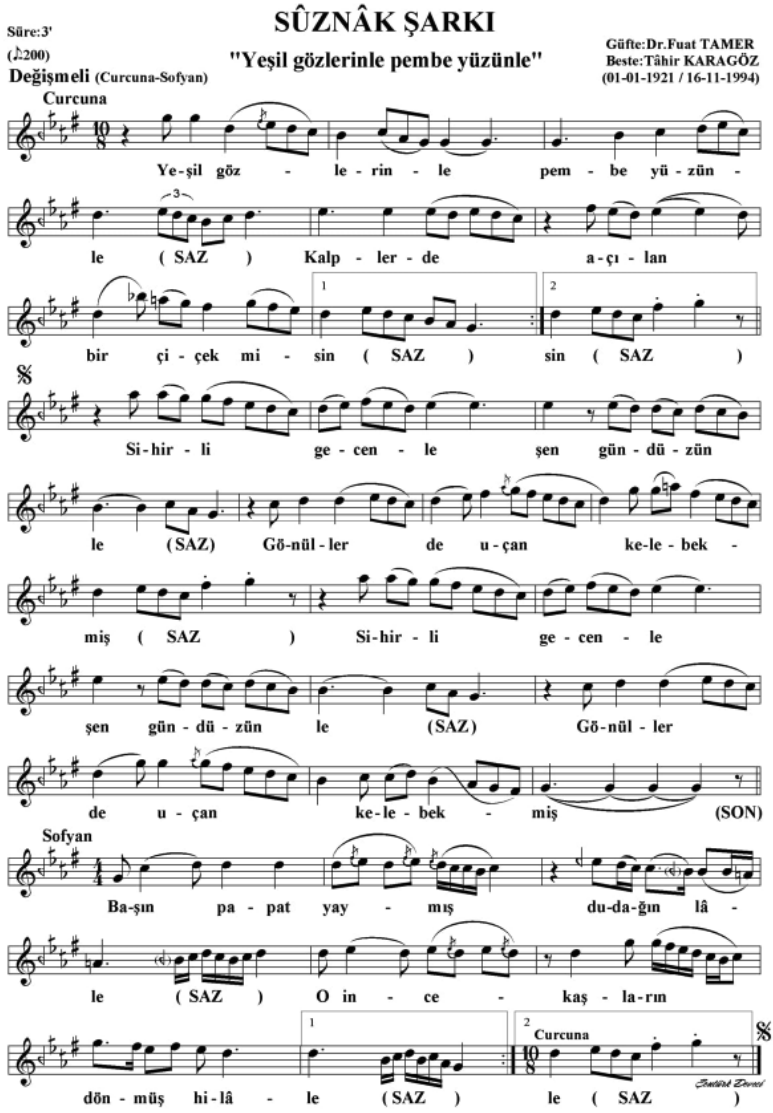

Yeşil gözlerinle pembe yüzünle
Kalplerde açılan bir çiçek misin
Sihirli gecenle, şen gündüzünle
Gönüllerde uçan kelebek misin

Başın papatyaymış, dudağın lâle
O hilâl kaşların dönmüş hilâle
Sihirli gecenle, şen gündüzünle
Gönüllerde uçan kelebek misin

ŞEHNÂZ İLÂHİ

"Semâdan sırrı tevhîdi"

Güfte:Abdülahad Nuri Hz. (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

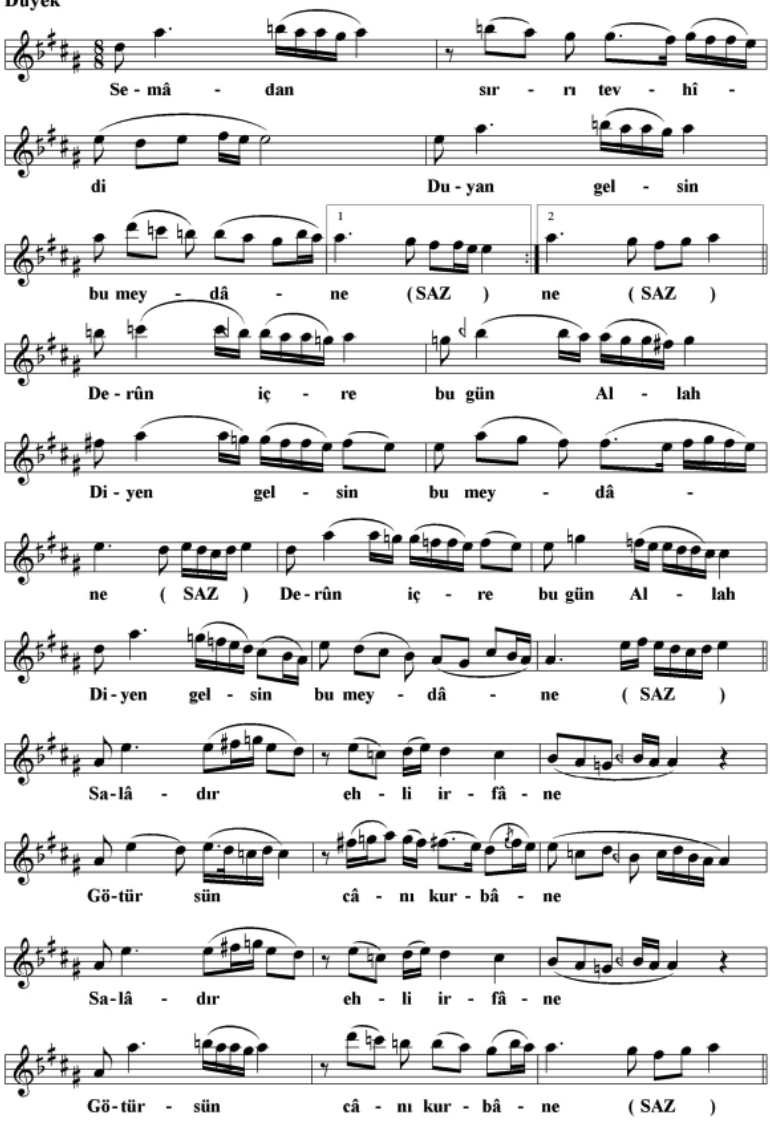

Semâdan sırrı tevhîdi-2

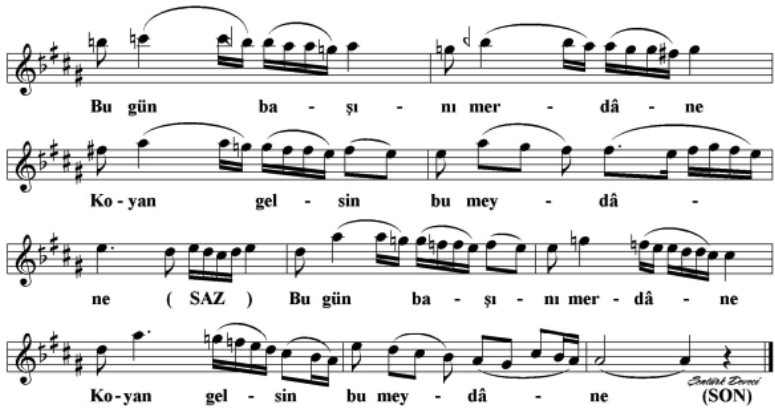

Semâdan sırrı tevhîdi
Duyan gelsin bu meydâne
Derûn içre bu gün Allah
Diyen gelsin bu meydâne

Salâ'dır ehl-i irfâne
Götürsün cân-ı kurbâne
Bu gün başını meydâne
Koyan gelsin bu meydâne

(*) 1595 Sivas doğumlu, dîvan sâhibi, mutasavvıf, şâir.

ŞÎVE-NÜMÂ İLÂHİ

"Âşık-ı Yezdân der Allâh Allâh"

Güfte
Şeyh Ahmed KUDDÛSİ (*)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Sofyan

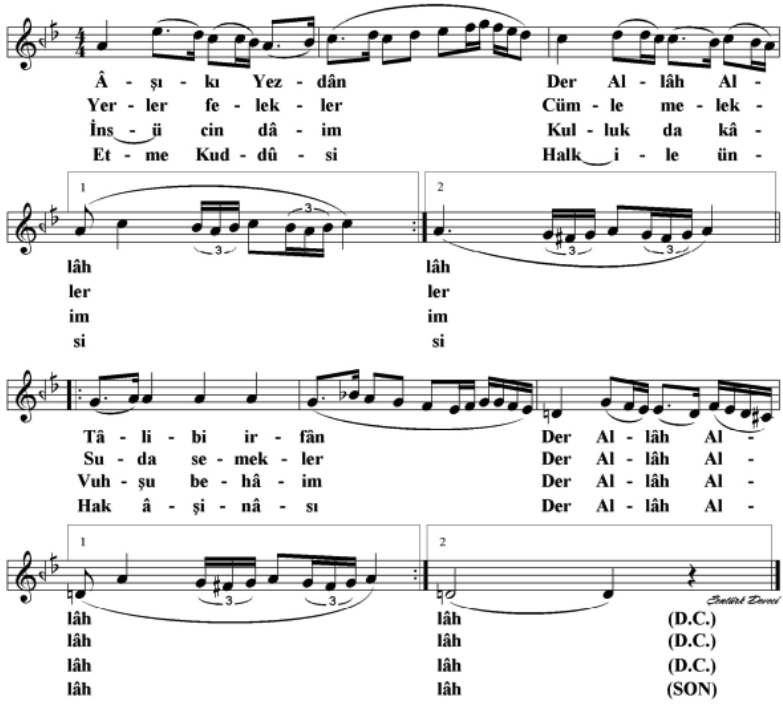

Âşık-ı Yezdân
Der Allâh Allâh
Tâlib-i irfân
Der Âlâh Âllâh

Yerler felekler
Cümle melekler
Suda semekler
Der Âlâh Âllâh

İns ü cin dâim
Kulluk da kâim
Vahşi behâim
Der Âlâh Âllâh

Etme Kuddûsi
Halk ile ünsi
Hak âşinâsı
Der Âlâh Âllâh

(*) Niğde Bor doğumlu. Mutasavvıf şâir ve Kâdiri şeyhi.

UŞŞÂK ŞARKI

"Bizim hancı"

Güfte: İsmâil Hakkı BAŞER
Beste: Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Curcuna

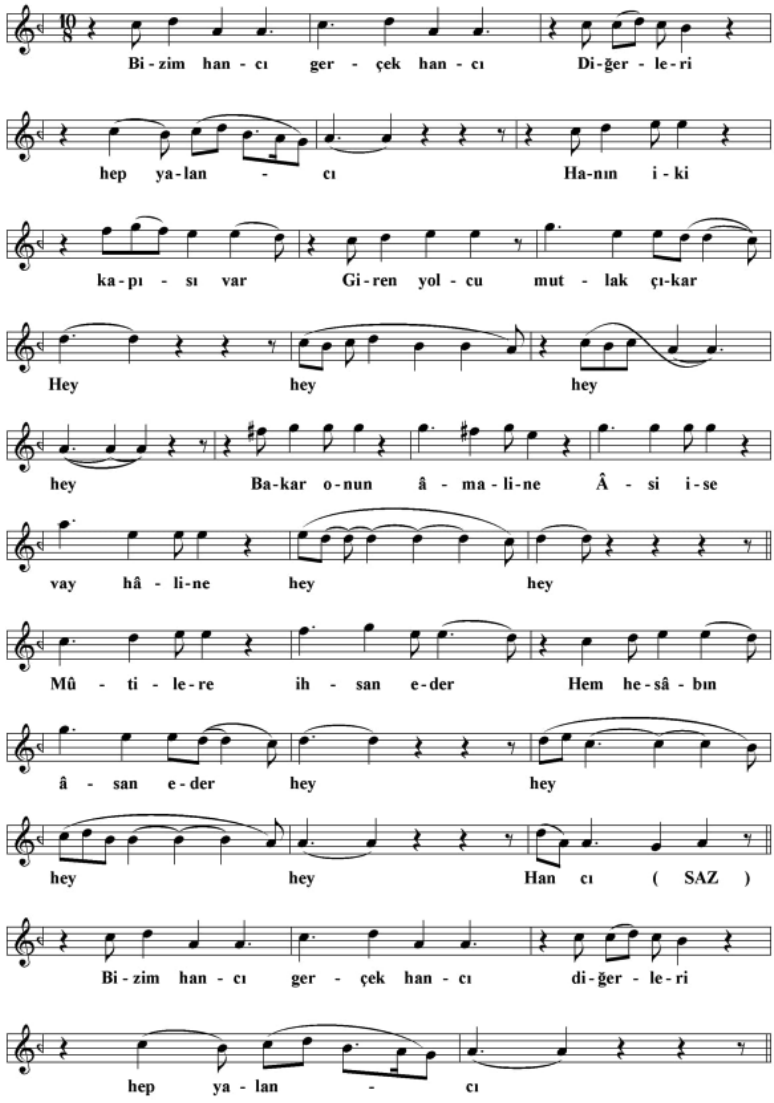

Bizim hancı-2

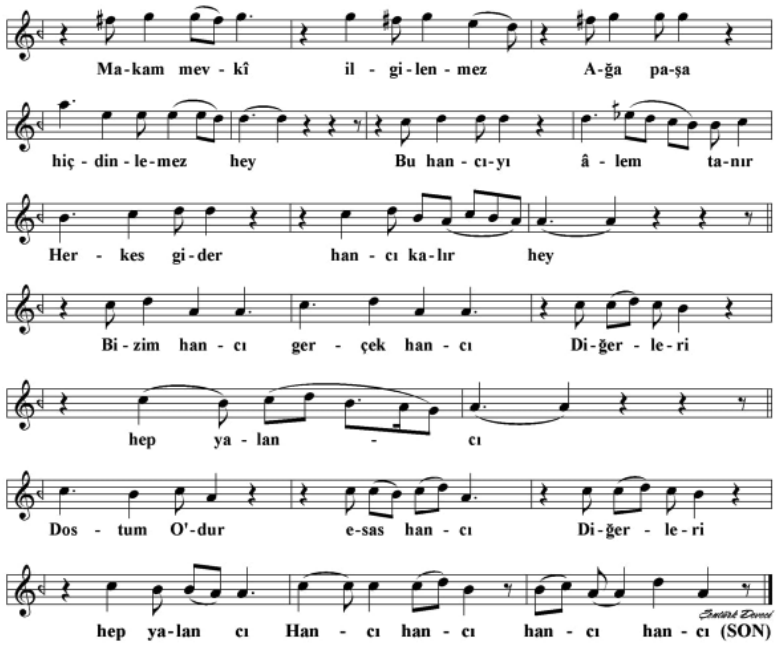

Bizim hancı, gerçek hancı
Diğerleri hep yalancı

Hanın iki kapısı var
Giren yolcu mutlak çıkar

Bakar O'nun âmâline
Âsi ise vay hâline

Mûtilere ihsân eder
Hem hesâbın âsan eder

Bizim hancı, gerçek hancı
Diğerleri hep yalancı

Makam mevkî ilgilenmez
Ağa, paşa hiç dinlemez

Bu hancıyı âlem tanır
Herkes gider hancı kalır

Dostum O'dur esas hancı
Diğerleri hep yalancı

UŞŞÂK İLÂHİ (*)

Güzel âşık cevrimizi

Güfte
Pîr Sultân ABDÂL (**)
Beste:Tâhir KARAGÖZ
(01-01-1921 / 16-11-1994)

Düyek

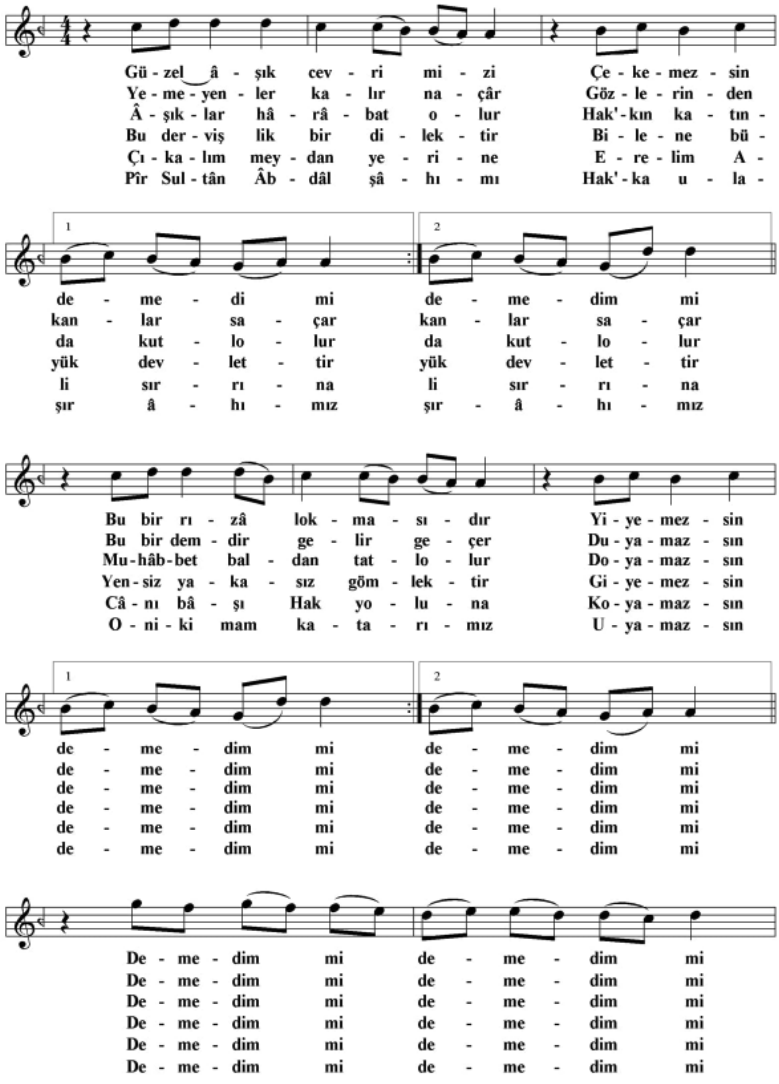

Güzel âşık cevrimizi-2

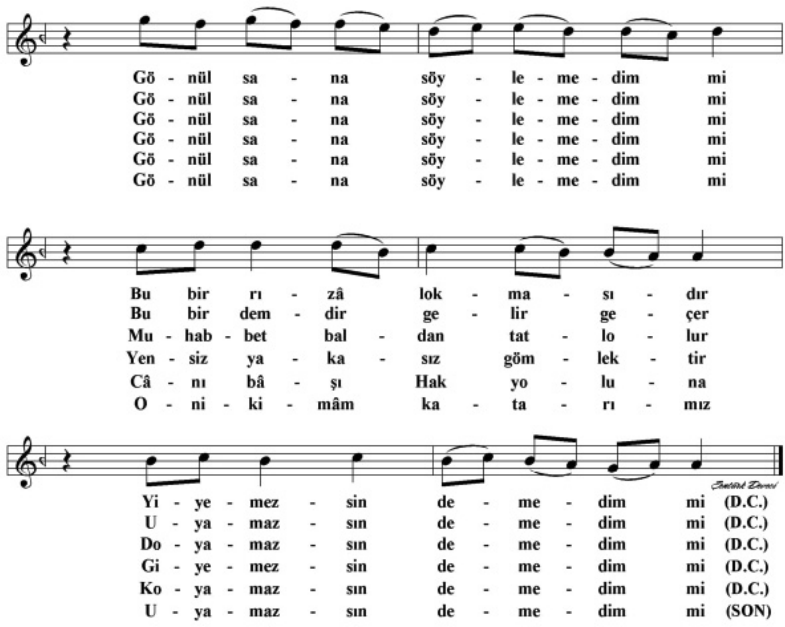

Güzel âşık cevrimizi
Çekemezsin demedim mi
Bu bir rızâ lokmasıdır
Yiyemezsin demedim mi

Yemeyenler kalır nâ-çâr
Gözlerinden kanlar saçar
Bu bir demdir gelir geçer
Uyamazsın demedim mi

Âşıklar harâbât olur
Hak'kın katında kutl olur
Muhabbet baldan tatl olur
Doyamazsın demedim mi

Bu dervişlik bir dilektir
Bilene büyük devlettir
Yensiz, yakasız gömlektir
Giyemezsin demedim mi

Çıkalım meydân yerine
Erelim Ali sırrına
Cânı bâşı Hak yoluna
Koyamazsın demedim mi

Pîr Sultân Âbdâl şâhımız
Hakk'a ulaşır âhımız
Onikimam katarımız
Uyamazsın demedim mi

(*) Bu eser, Aytaç Ergen'in Notam programında nefes olarak da geçmektedir.
(**) 16. yüzyılın başlarında Sivas'ta doğduğu tahmin edilen halk şâiri.

SONUÇ

Yirminci yüzyıl Türkiye'sinde Tasavvuf Müziği'ne karşı olumsuz tavırların ve onu icrâ edenlerin bu paralelde yaşamış oldukları zorlukların bulunduğu bir dönemde Ankara Radyosu'nda ilk Tasavvuf Mûsikîsi Korosu'nu kurarak yurt içi ve yurt dışında konserler icrâ eden Tahir Karagöz, Sadettin Kaynak'ın vefatına kadar yanında bulunan en vefakâr ve fedakâr öğrencilerinden birisidir.

Tasavvuf Müziği'nde Cumhuriyet Dönemi ve sonrası için çok önemli bir konuma sahip olan Tahir Karagöz, klâsik tavrın bir koruyucusu olmuş ve hocası Sadettin Kaynak üslûbunun devamı niteliğinde eserler bestelemiştir. Hayatı hep meşk meclislerinde, sohbet halkalarında geçmiş ve kimseyi incitmemeyi hayat felsefesi haline getirerek yardım etmeyi, cömertliği insanlığın bir temel taşı olarak kabul etmiştir. Tahir Karagöz, hiç şüphesiz hayatı ve eserleri ile araştırılmaya, incelenmeye layık büyük bir değerimizdir. Dolayısıyla bu çalışma sanat dünyasında bugün belirli bir mevkî ve makama gelmiş birçok değerli bestekârımızın ilhâm kaynağı olan ve onlar üzerinde büyük bir emeğe sahip olan Tahir Karagöz'ü çeşitli yönleriyle araştırıp inceleyerek tanımak ve günümüz insanına, özellikle de mûsikîşinaslarına tanıtmak amacı ile yapılmıştır. Çalışmada Tahir Karagöz'ün birçok farklı yönü Atilla Karagöz (oğlu), Hatice Zeynep Karagöz (gelini), talebeleri ve dostlarıyla yapılan görüşmelerle bir araya getirilmiştir. TRT repertuvarından, Atilla Karagöz'den, talebelerinden ve dostlarından elde edilen eserleri ile de çalışma bir kaynak niteliğine kavuşturulmuştur.

Böyle güzel eserler bırakarak vefatından sonra da bizleri ve tüm insanlığı irşâda devam eden mûsikîşinaslarımızı ve özellikle değerli bestekârımız Tahir Karagöz'ü rahmet ve şükranla anıyoruz. Ruhları şad olsun.

KAYNAKÇA

İnal, İbn'ul Emin Mahmut Kemâl. *Son Asır Türk Mûsikîşinasları*. İstanbul: Maarif Basımevi, 1958.

Kazancı, Abdullah. *Tahir Karagöz Hayatı ve Eserleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Lisans Tezi, 1995.

Özâlp, M. Nazmi. *Türk Musîki Tarihi*. 2 Cilt. İstanbul: M.E.B. Basımevi, 2000.

Özkan, İsmail Hakkı. *Türk Musîkîsi Nazariyatı ve Usûlleri Kudüm Velveleleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyât, 8. Basım, 1994.

Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. 3 Cilt. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 4. Basım, 1993.

Sağman, Ali Rıza. *Mevlid Nasıl Okunur? Ve Mevlidhanlar*. İstanbul: Fakülteler Matbaası,1951.

Uygun, Mehmet Nuri. *Kitabu'l Edvar Safiyyüddin Urmevî*. İstanbul: İbn Haldun Üniversitesi Yayınları, 2. Basım, 2019.

Yusuf, Zekeriya. *Müellefâtü'l Kindiyyi'l Mûsikîyye*. Bağdat: b.y., 1962.

Arşivler

Toprak, Ali. *Nota ve Fotoğraf Arşivi.*

Karagöz, Atilla. *Nota ve Fotoğraf Arşivi.*

Ergen, Aytaç. *Notam Programı Arşivi.*

Diyanet İşleri Başkanlığı, *Personel Daire Başkanlığı Sicil Bürosu Müdürlüğü Arsivi.*

Şenduran, Muzaffer. *Nota ve Fotoğraf Arşivi.*

Deveci, Şentürk. *Nota Arşivi.*

Ticaret Bakanlığı, *Personel Daire Başkanlığı Sicil Bürosu Müdürlüğü Arşivi.*

TRT Ankara Radyosu, *Nota Arşivi.*

Mülakatlar

Coşar, İsmail. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme, 28.02.2010), Ankara, Kocatepe Camii.

Demiryürek, Bilal. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme, 06.10.2010), Ankara, Keçiören.

Güner, Agâh Oktay. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme, 05.11.2010), Ankara, Çankaya.

Karagöz, Atilla. "Tahir Karagöz" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 10.08.2014), Antalya, Manavgat.
Karagöz, Zeynep Hatice. "Tahir Karagöz" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 10.08.2014), Antalya, Manavgat.
Şenduran, Muzaffer. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 05.04.2010), Ankara, Gazi Üniversitesi.
Tok, İlhan. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 30.09.2010), Ankara, Kocatepe.
Toprak, Ali. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 15.10.2010), Ankara, Atatürk Kültür Merkezi.
Vural, Şenduran. "*Tahir Karagöz*" (Görüşmeci: İhsan Şen, Ses Kaydı, Görüşme 25.03.2010), Ankara, Kızılay.

EKLER

1. BELGELER VE RESİMLER

1.1. BELGELER

1.1.1. Belge 1[1]

HİZMET CETVELİ 14 : 1 - 14

Kurumu	Emekli Sicil No	T.C Kimlik No	Kurum Sicil No	SSK.No :
Diyanet İşleri Başkanlığı Ankara-Çankaya Müftülüğü		16184547804	19560181	Bağ-Kur No :
Adı Soyadı	**En Son Görev Ünvanı**		**Doğum Yeri ve Tarihi**	
Tahir KARAGÖZ	Müezzin-Kayyım		Meram - 18.09.1921	
Öğrenim Durumu (İlk Girişte) İlkokul - 26.02.1947			**Görevde Öğrenim değişikliği ve tarihi** - - - - -	
Borçlanmış ise Kanun No. ve süresi Kanun No Yıl Ay Gün	**Borçlanmış ise Kanun No. ve Süresi** Kanun No Yıl Ay Gün			

Görev yeri ve Ünvanı	Kdr	Em.Maş D/K	KHAY D/K	Gör.Ay D/K	Ek Gös.	Başlama Tarihi	Ayrılış Tarihi	Açıklama
							31/03/1956	Aday Tayin
Ankara Merkez Koyunpazarı Camii (maaşı 100) M-K						01/04/1956	01/09/1956	İstifa
Açık						02/09/1956	26/02/1962	Tekrar Tayin
Ankara Merkez Kur'an Kursu (Ücretli 300) K.K.Ö						27/02/1962	30/09/1963	İstifa
Açık						01/10/1963	03/08/1965	Tekrar Tayin
Ankara Merkez Yeraltı Uzunyol Camii (Maaş 300) M-K						04/08/1965	06/11/1965	Nakil
Ankara Merkez Aslanhane Camii (Maaş 350) M-K						07/11/1965	30/10/1970	1327 S.K
	12	12/3	12/3	12/3		01/11/1970	04/08/1972	Nakil
Ankara Çankaya Kocatepe Camii M-K	12	12/3	12/3	12/3		05/08/1972	30/05/1973	8 S.K.
	12	12/4	12/4	12/4		01/06/1973	28/02/1975	1897 S.K.
	10	10/3	10/3	10/3		01/03/1975	28/03/1975	Kademe
	10	10/4	10/4	10/4		29/03/1975	28/03/1976	Kademe
	10	10/5	10/5	10/5		29/03/1976	23/12/1976	98/b md. gövi ile ilişiği kesildi
Ticaret Bakanlığı emrine Açıktan Mümeyyiz olarak atanmış						27/01/1977		

Amir, Adı, Soyadı,Tarih, İmza, Mühür 26.03.2010

Ahmet ÇELİK
Sicil Şubesi Müdürü

Şef, Adı, Soyadı, tarih, paraf
S.BEL

Dolduranın Adı, Soyadı, tarih, paraf
A.ATEŞ

[1] Bu belge Diyanet İşleri Başkanlığı Sicil Bürosu Arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz'ün Diyanet İşleri Başkanlığı'nda çalıştığı camileri ve çalıştığı süreleri göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

1.1.2. Belge 2[2]

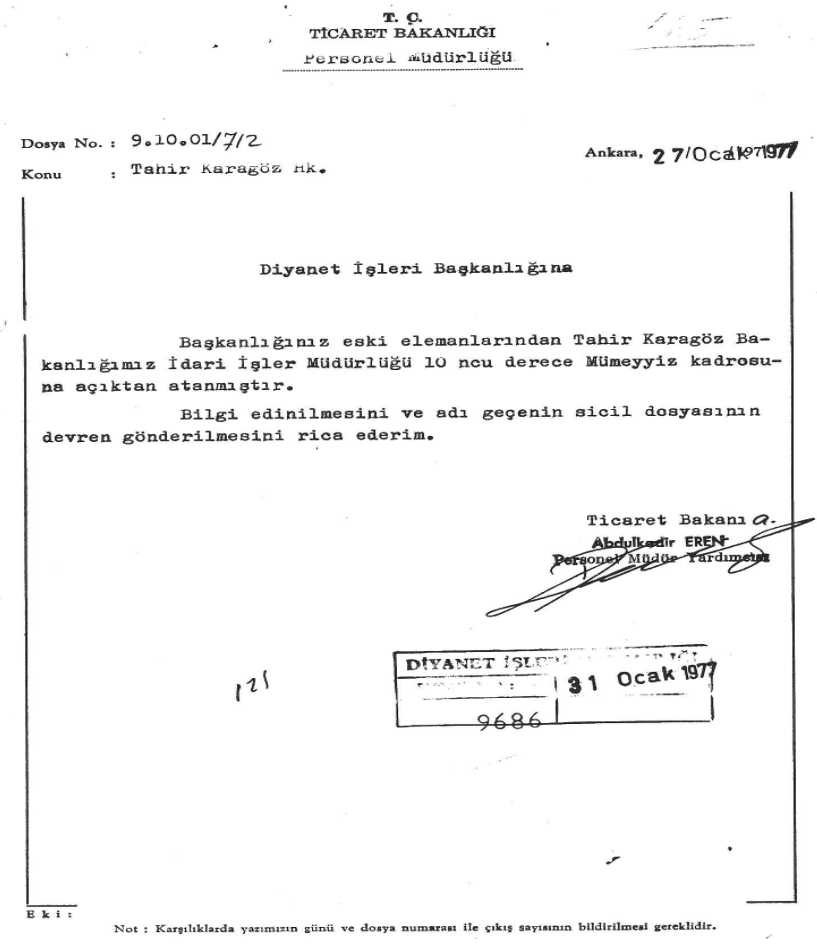

T. C.
TİCARET BAKANLIĞI
Personel Müdürlüğü

Dosya No. : 9.10.01/7/2
Konu : Tahir Karagöz Hk.

Ankara, 27/Ocak/1977

Diyanet İşleri Başkanlığına

Başkanlığınız eski elemanlarından Tahir Karagöz Bakanlığımız İdari İşler Müdürlüğü 10 ncu derece Mümeyyiz kadrosuna açıktan atanmıştır.

Bilgi edinilmesini ve adı geçenin sicil dosyasının devren gönderilmesini rica ederim.

Ticaret Bakanı a.
Abdülkadir EREN
Personel Müdür Yardımcısı

121

DİYANET İŞLERİ
31 Ocak 1977
9686

Eki :

Not : Karşılıklarda yazımızın günü ve dosya numarası ile çıkış sayısının bildirilmesi gereklidir.

[2] Bu belge Diyanet İleri Başkanlığı Sicil Bürosu Arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz'ün 27.01.1977 tarihinde Ticaret Bakanlığı'na *mümeyyiz* olarak atandığını göstermektedir.

1.1.3. Belge 3[3]

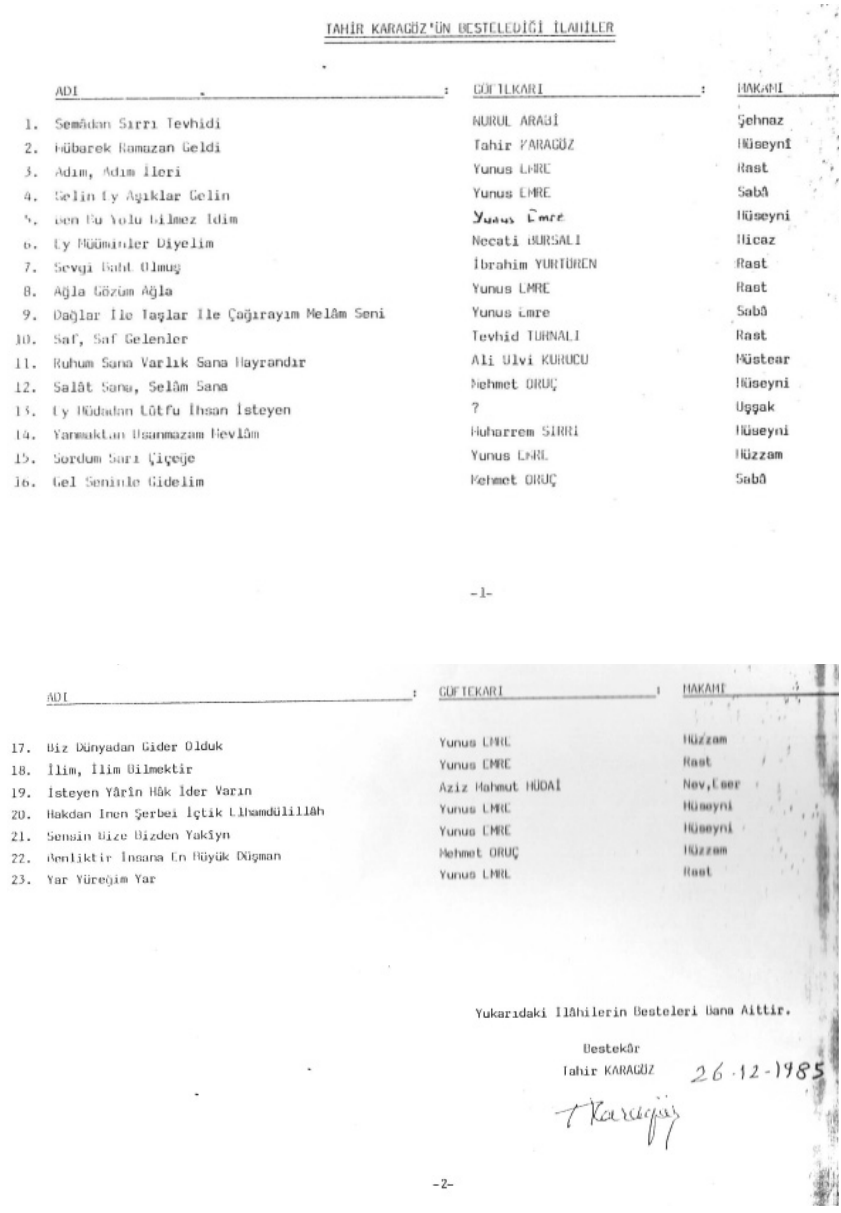

TAHİR KARAGÖZ'ÜN BESTELEDİĞİ İLAHİLER

	ADI	GÖFTEKARI	MAKAMI
1.	Semâdan Sırrı Tevhidi	NURUL ARABİ	Şehnaz
2.	Mübarek Ramazan Geldi	Tahir KARAGÖZ	Hüseynî
3.	Adım, Adım İleri	Yunus EMRE	Rast
4.	Gelin Ey Aşıklar Gelin	Yunus EMRE	Sabâ
5.	Ben Bu Yolu Bilmez İdim	Yunus Emre	Hüseyni
6.	Ey Müminler Diyelim	Necati BURSALI	Hicaz
7.	Sevgi Bahr Olmuş	İbrahim YURTÖREN	Rast
8.	Ağla Gözüm Ağla	Yunus EMRE	Rast
9.	Dağlar İle Taşlar İle Çağırayım Melâm Seni	Yunus Emre	Sabâ
10.	Saf, Saf Gelenler	Tevhid TURNALI	Rast
11.	Ruhum Sana Varlık Sana Hayrandır	Ali Ulvi KURUCU	Müstear
12.	Salât Sana, Selâm Sana	Mehmet ORUÇ	Hüseyni
13.	Ey Mûdadan Lûtfu İhsan İsteyen	?	Uşşak
14.	Yaratıktan Usanmazsam Mevlâm	Muharrem SIRRI	Hüseyni
15.	Sordum Sarı Çiçeğe	Yunus EMRE	Hüzzam
16.	Gel Seninle Gidelim	Mehmet ORUÇ	Sabâ

-1-

	ADI	GÖFTEKARI	MAKAMI
17.	Biz Dünyadan Gider Olduk	Yunus EMRE	Hüzzam
18.	İlim, İlim Bilmektir	Yunus EMRE	Rast
19.	İsteyen Yârîn Hâk İder Varın	Aziz Mahmut HÜDAİ	Nev,Eser
20.	Hakdan İnen Şerbei İçtik Elhamdülillâh	Yunus EMRE	Hüseyni
21.	Sensin Bize Bizden Yakîyn	Yunus EMRE	Hüseyni
22.	Nefsiktir İnsana En Büyük Düşman	Mehmet ORUÇ	Hüzzam
23.	Yar Yüreğim Yar	Yunus EMRE	Rast

Yukarıdaki İlâhilerin Besteleri Bana Aittir.

Bestekâr
Tahir KARAGÖZ 26-12-1985

T. Karagöz

-2-

[3] Bu belge Ankara Radyosu Dini Yayınlar Şube Müdürlüğü'nden elde edilmiştir. Tahir Karagöz'ün kendi bestelediği eserleri teyit eden bir belgedir.

1.1.4. Belge 4[4]

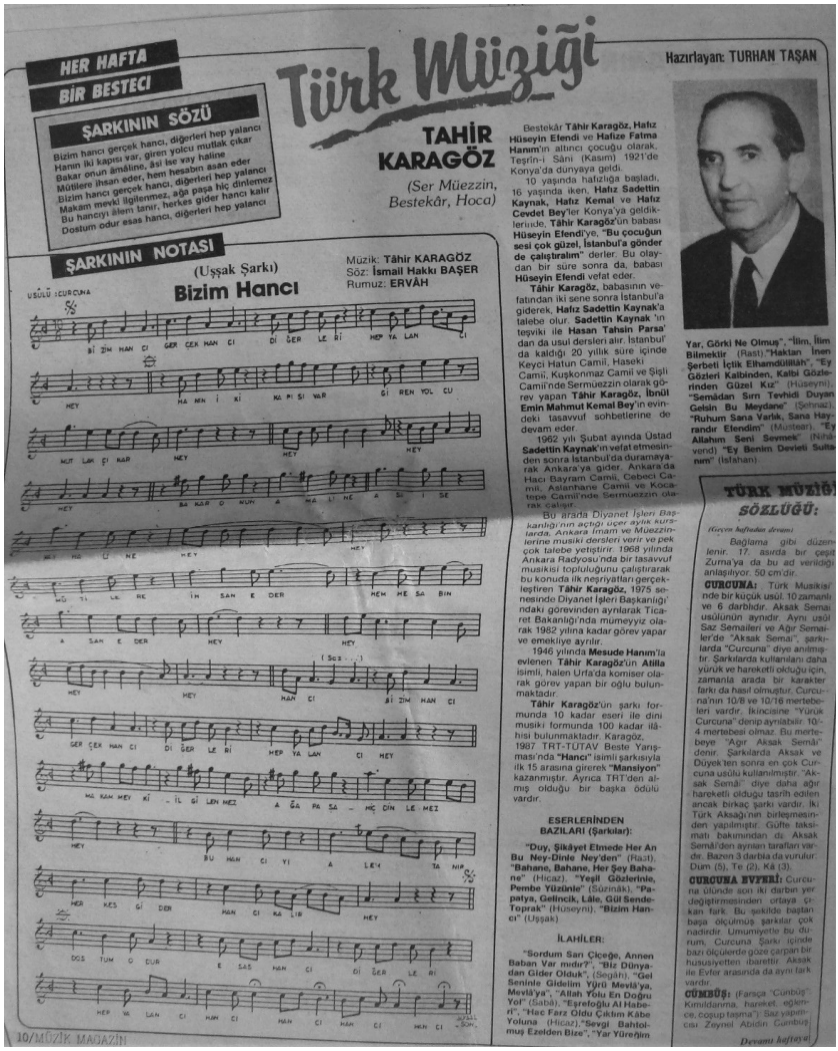

HER HAFTA BİR BESTECİ

Türk Müziği

Hazırlayan: TURHAN TAŞAN

ŞARKININ SÖZÜ

Bizim hancı gerçek hancı, diğerleri hep yalancı
Hanın iki kapısı var, giren yolcu mutlak çıkar
Bakar onun âmâline, âsi ise vay haline
Mütlere ihsan eder, hem hesabın asan eder
Bizim hancı gerçek hancı, diğerleri hep yalancı
Makâm mevki ilgilenmez, herkes gider hancı kalır
Bu hancıyı âlem tanır, herkes gider hancı kalır
Dostum odur esas hancı, diğerleri hep yalancı

TAHİR KARAGÖZ

(Ser Müezzin, Bestekâr, Hoca)

ŞARKININ NOTASI

(Uşşak Şarkı)

Bizim Hancı

Müzik: Tâhir KARAGÖZ
Söz: İsmail Hakkı BAŞER
Rumuz: ERVÂH

USÛLÜ : CURCUNA

Bestekâr **Tâhir Karagöz, Hafız Hüseyin Efendi** ve **Hafize Fatma Hanım**'ın altıncı çocuğu olarak, Teşrîn-i Sânî (Kasım) 1921'de Konya'da dünyaya geldi.

10 yaşında hafızlığa başladı, 16 yaşında iken, **Hafız Sadettin Kaynak, Hafız Kemal** ve **Hafız Cevdet Bey**'ler Konya'ya geldiklerinde, **Tâhir Karagöz**'ün babası **Hüseyin Efendi**'ye, **"Bu çocuğun sesi çok güzel, İstanbul'a gönder de çalıştıralım"** derler. Bu olaydan bir süre sonra da, babası **Hüseyin Efendi** vefat eder.

Tâhir Karagöz, babasının vefatından iki sene sonra İstanbul'a giderek, **Hafız Sadettin Kaynak**'a talebe olur. **Sadettin Kaynak**'ın teşvîki ile **Hasan Tahsin Parsa**'dan da usul dersleri alır. İstanbul'da kaldığı 20 yıllık süre içinde Keyci Hatun Camii, Haseki Camii, Kuşkonmaz Camii ve Şişli Camii'nde Sermüezzin olarak görev yapan **Tâhir Karagöz, İbnül Emin Mahmut Kemal Bey**'in evindeki tasavvuf sohbetlerine de devam eder.

1962 yılı Şubat ayında Üstad **Sadettin Kaynak**'ın vefat etmesinden sonra İstanbul'da duramayarak Ankara'ya gider. Ankara'da Hacı Bayram Camii, Cebeci Camii, Aslanhane Camii ve Kocatepe Camii'nde Sermüezzin olarak çalışır.

Bu arada Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açtığı üçer aylık kurslarda, Ankara İmamı ve Müezzinlerine musiki dersleri verir ve pek çok talebe yetiştirir. 1968 yılında Ankara Radyosu'nda bir tasavvuf musikisi topluluğunu çalıştırarak bu konuda ilk neşriyatları gerçekleştiren **Tâhir Karagöz**, 1975 senesinde Diyanet İşleri Başkanlığı'ndaki görevinden ayrılarak Ticaret Bakanlığı'nda mümeyyiz olarak 1982 yılına kadar görev yapar ve emekliye ayrılır.

1946 yılında **Mesude Hanım**'la evlenen **Tâhir Karagöz**'ün **Atilla** isimli, halen Urfa'da komiser olarak görev yapan bir oğlu bulunmaktadır.

Tâhir Karagöz'ün şarkı formunda 10 kadar eseri ile dini musiki formunda 100 kadar ilâhisi bulunmaktadır. Karagöz, 1967 TRT-TÜTAV Beste Yarışması'nda **"Hanco"** isimli şarkısıyla ilk 15 arasına girerek **"Mansiyon"** kazanmıştır. Ayrıca TRT'den almış olduğu bir başka ödülü vardır.

ESERLERİNDEN BAZILARI (Şarkılar):

"Duy, Şikâyet Etmede Her An Bu Feryâd-ında Ney'den" (Rast), **"Bahane, Bahane, Her Şey Bahane"** (Hicaz), **"Yeşil Gözlerinle, Pembe Yüzünle"** (Süzinak), **"Papatya, Gelincik, Lâle, Gül Sende-Toprak"** (Hüseyni), **"Bizim Hancı"** (Uşşak)

İLAHİLER:

"Sordum Sarı Çiçeğe, Annen Baban Var mıdır?", **"Biz Dünyadan Gider Olduk"**, (Segâh), **"Gel Seninle Gidelim Yürü Mevlâ'ya, Mevlâ'ya"**, **"Allah Yolu En Doğru Yol"** (Sabâ), **"Eşrefoğlu Al Habeti"**, **"Hac Farz Oldu Çıktım Kâbe Yoluna** (Hicaz), **"Sevgi Bahtolmuş Ezelden Bize"**, **"Yar Yüreğim Yar, Görki Ne Olmuş"**, **"İlim, İlim Bilmektir** (Rast)**"Haktan İnen Şerbeti İçtik Elhamdülillah"**, **"Ey Gözleri Kalbinden, Kalbi Gözlerinden Güzel Kız"** (Hüseyni), **"Semâdan Sırrı Tevhidi Duyan Gelsin Bu Meydane"** (Şehnaz), **"Ruhum Sana Varlık, Sana Hayrandır Efendim"** (Müstear), **"Ey Allahım Seni Seviyorum"** (Nihavend) **"Ey Benim Devleti Sultanım"** (Isfahan).

TÜRK MÜZİĞİ SÖZLÜĞÜ:

(Geçen haftadan devam)

Bağlama gibi düzenlenir. 17. asırda bir çeşit Zurna'ya da bu ad verildiği anlaşılıyor. 50 cm'dir.

CURCUNA: Türk Musikisinde bir küçük usûl. 10 zamanlı ve 6 darbidir. Aksak Semai usûlünün aynıdır. Aynı usûl Saz Semâileri ve Ağır Semâîler'de "Aksak Semai", şarkılarda "Curcuna" diye anılmıştır. Şarkılarda kullanılanı daha yürük ve hareketli olduğu için, zamanla arada bir karakter farkı da hasıl olmuştur. Curcuna'nın 10/8 ve 10/16 mertebeleri vardır. İkincisine "Yürük Curcuna" denip ayrılabilir. 10/4 mertebesi olmaz. Bu mertebeye "Ağır Aksak Semâî" denir. Şarkılarda Aksak ve Düyek'ten sonra en çok Curcuna usûlü kullanılmıştır. "Aksak Semâî" diye daha ağır hareketli olduğu tasrîh edilen ancak birkaç şarkı vardır. Iki Türk Aksağı'nın birleşmesinden yapılmıştır. Güfte taksimatı bakımından da Aksak Semâ'den ayrılan tarafları vardır. Bazen 3 darbiia da vurulur. Düm (5), Te (2), Ká (3).

CURCUNA DÜYEKİ: Curcuna ülünde son iki darbin yer değiştirmesinden ortaya çıkan fark. Bu şekilde baştan başa ölçülmüş şarkılar çok nadirdir. Umumiyette bu durum, Curcuna Şarkı içinde bazı ölçülerde göze çarpan bir hususiyetten ibarettir. Aksak ile Evfer arasında da aynı fark vardır.

CÜMBÜŞ: (Farsça "Cunbüş" Kımıldanma, hareket, eğlence, coşup taşma"): Saz yapılacak Zeynel Abidin Cumbuş

Devamı haftaya

10/MÜZİK MAGAZİN

[4] Bu belge Tahir Karagöz'ün oğlu Atilla Karagöz'de bulunan Tahir Karagöz'ün hayatına dair bir haber görselinden fotoğraf çekilerek elde edilmiştir. Tahir Karagöz'ün hayatı ve eserlerine dair önemli bilgiler içermektedir.

1.1.5. Belge 5[5]

1.1.6. Belge 6[6]

---

5 Bu belge Atilla Karagöz'ün arşivinden fotoğraf çekimi ile elde edilmiştir. Belge, Tahir Karagöz'ün yer aldığı Arı Sineması'nda gerçekleştirilecek olan bir program haberini içermektedir.

6 Bu belge Atilla Karagöz'ün arşivinden fotoğraf çekimi ile elde edilmiştir. Belge, Tahir Karagöz'ün "Bizim Hancı" eserinin seslendirileceği bir programın tanıtımını içermektedir.

1.1.7. Belge 7[7]

Din görevlilerine tekâmül kursu açıldı

Diyanet İşleri Başkanlığı Din işleri olgunlaştırma dairesince Şehrimizde cami görevlilerini her yandan eğitecek kapasitede bir kurs açılmıştır.

Pazartesi günü saat 7 de Halk eğitim merkezinde açılan ve 31 Temmuzda sona erecek olan Kursa Urfa ve Havarisinden 120 din görevlisi katılmıştır.

Din görevlilerine dini ve mesleki bilgilerin yanı sıra ayrıca Sağlık bilgisi, Tarım, ağaçlandırma' vergi, çocuk terbiyesi gibi konulaada da seminer ve konferanslar düzenlenecektir.

Kurs, Diyanet İşlerinden sayın Orhan Balcı tarafından yürütülmektedir. Ayrıca bir çok vilâyetlerden kıymetli Hocalar ve Hatipler gelerek vazifele,ine başlamışlardır.

Her yönden çok faydalı olan bu kursu yönetenleri ve sayın Müftü Halil Günenç'i tebrik eder bütün Din görevlilerine başarılar uileriz

Kursa katılanlardan Dinî musiki öğretmeni Bestekâr TAHİR KARAGÖZ

İki Jeep çarpıştı I kişi öldü bir kişi yaralandı

mışlardır.

1.1.8. Belge 8[8]

---

7 Atilla Karagöz'ün arşivinden elde edilmiştir. Bu belge, Tahir Karagöz'ün Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde çalışırken Şanlıurfa'ya dini mûsikî öğretmeni olarak gittiğini göstermektedir.

8 Atilla Karagöz'ün arşivinden elde edilmiştir. Bu belge, 1984 yılında Eskişehir'de düzenlenen Yûnus Emre beste yarışmasında Tahir Karagöz'ün yarışmaya giren eserine verilen mansiyon şiltini içermektedir.

1.1.9. Belge 9[9]

1.1.10. Belge 10[10]

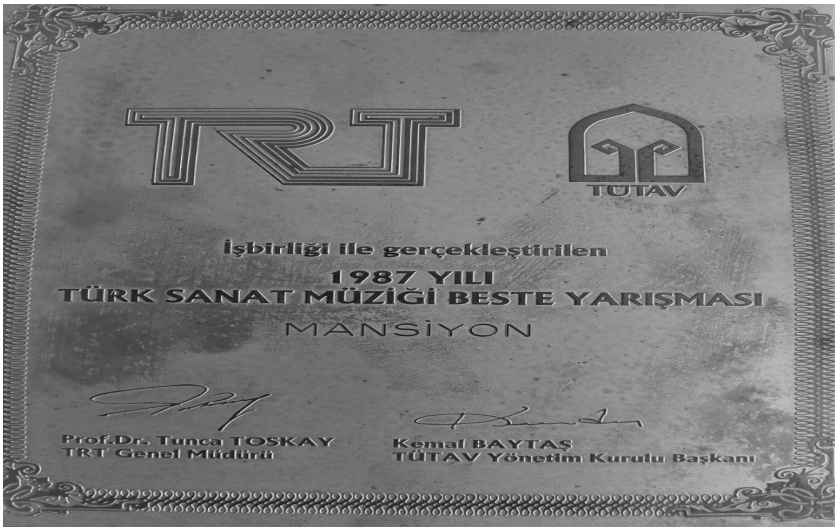

---

9 Atilla Karagöz'ün arşivinden elde edilmiştir. Bu belge Tahir Karagöz'ün Siirt'te düzenlenen Veysel Karani'yi anma etkinlikleri çerçevesinde bestelediği "Hisarbuselik" eserine verilen ödülü içermektedir. Bu eserin "Adın düşmez dilimizden" mısraı ile başlayan ilahi formundaki eser olduğu bilinmektedir.

10 Atilla Karagöz'ün arşivinden elde edilmiştir. Bu belge, sanat müziği beste yarışmasında Tahir Karagöz'ün aldığı mansiyonu içermektedir.

1.2. RESİMLER

1.2.1. Resim 111

1.2.2. Resim 2[12]

11 Tahir Karagöz'ün evlilik cüzdanından çekilen bu fotoğraf Atilla Karagöz'ün arşivinden elde edilmiştir.

12 Atilla Karagöz'ün arşivinden elde edilen bu fotoğrafta Tahir Karagöz, Eşi Mesude Hanım ve oğlu Atilla Karagöz bulunmaktadır.

1.2.3. Resim 3[13]

1.2.4. Resim 4[14]

[13] Bu fotoğraf Abdullah Kazancı'nın *Tahir Karagöz'ün Hayatı ve Eserleri* adlı bitirme tezinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz ve eşi Mesude hanımın yaşlılık dönemlerine ait bir fotoğraf.

[14] Tahir Karagöz arkadaşları, dostları ve öğrencileri ile birlikte.

1.2.5. Resim 5[15]

1.2.6. Resim 6[16]

15 Atilla Karagöz arşivinden alınmıştır. Tahir Karagöz dönemin Ticaret Bakanı Agâh Oktay Güner ve arkadaşları ile birlikte.

16 Atilla Karagöz arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz'ün dönemin Cumhurbaşkanı Celâl Bayar ve Başbakanı İsmet İnönü huzurunda gerçekleştirdiği mehter gösterisi sırasında mehter giysileri ile çekilmiş fotoğrafı.

1.2.7. Resim 7[17]

1.2.8. Resim 8[18]

[17] Atilla Karagöz arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz'ün Çanakkale'de Süleyman Bey'in yanında kâhyalık yaptığı dönemlerden kalma bir fotoğraf olduğu düşünülmektedir.

[18] Bu resim Atilla Karagöz arşivinden elde edilmiştir. *Türkiye Mûsikî Eseri Sahipleri Meslek Birliği* üyelik kartının fotoğrafını içermektedir.

1.2.9. Resim 9[19]

1.2.10. Resim 10[20]

[19] Ali Toprak'ın fotoğraf arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz arkadaşları ve öğrencileri ile birlikte. Soldan sağa doğru Ekrem Vural, Engin Çır, Tahir Karagöz, Cavit Ersoy, Ali Toprak.

[20] Ali Toprak'ın fotoğraf arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz ortada yer almaktadır.

1.2.11. Resim 11[21]

1.2.12. Resim 12[22]

[21] Muzaffer Şenduran'ın fotoğraf arşivinden elde edilmiştir. Tahir Karagöz 1986-1987 Eğitim Öğretim yılında Gazi Üniversitesi T.S.M. Korosu'nun düzenlediği bir konserde.

[22] Tahir Karagöz 1951 yılında Sadettin Kaynak ile beraber çıktıkları turnede İzmir'de verilen bir konser sonrası saz sanatçıları ile birlikte. Tahir Karagöz alt sırada en solda yer almaktadır.

1.2.13. Resim 13[23]

1.2.14. Resim 14[24]

[23] Bu resim Abdullah Kazancı'nın *Tahir Karagöz'ün Hayatı ve Eserleri* adlı bitirme tezinde alınmıştır. Tahir Karagöz'ün yaşlılık yıllarına ait bir fotoğraf.

[24] Tahir Karagöz'ün Ankara Karşıyaka mezarlığında bulunan mezarı. Bu fotoğraf tarafımdan çekilmiştir.